

วาทกรรมการประชุมวุฒิสภา
ครั้งที่ ๑ (สมัยวิสามัญ)
วันพุธที่ ๘ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๓๘
ณ ศาลาว่าการ
ณ ศาลาว่าการ

เริ่มประชุมเวลา ๑๙.๕๐ นาฬิกา

จำนวนสมาชิกที่มาประชุมทั้งหมด ๒๘๘ คน

ประธานวุฒิสภา : ขณะนี้สมาชิกมาครบองค์ประชุมแล้ว ผมขอเปิดประชุม
ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม

๑.๑ รับทราบพระบรมราชโองการ ประกาศพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุม
สมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา พุทธศักราช ๒๕๓๗ ขอเชิญท่านสมาชิกวุฒิสภาโปรดขึ้นขึ้นเพื่อรับฟัง
พระบรมราชโองการ

(สมาชิกและผู้ที่เกี่ยวข้องในที่ประชุมได้ขึ้นขึ้นเพื่อรับฟังพระบรมราชโองการ)

นายพนิต อวาศะศิริ (เลขาธิการวุฒิสภา) :

“พระบรมราชโองการ
 ประกาศ
 พระราชกฤษฎีกา
 เรื่องประชุมสมัชชาสามัญแห่งรัฐสภา
 พ.ศ. ๒๕๓๗

(เฉพาะสมาชิกไทย: สมัชชาพลพรรคไทย) เป็นต้น

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๗
 เป็นปีที่ ๑๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการ
 โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริว่า มีควมจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ สมควรที่จะ
 เรียกประชุมรัฐสภาเป็นการประชุมสมัชชาสามัญ

คำสั่งนี้สามารถตามความในมาตรา ๑๓๐ มาตรา ๑๓๑ และมาตรา ๑๓๕ ของ
 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกา
 เรียกประชุมสมัชชาสามัญแห่งรัฐสภา ตั้งแต่วันที่ ๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๗

มีรับสนองพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย
 นายกรัฐมนตรี”

ประกาศใช้ : ๑.๗ วันทรงลงนามราชโองการประกาศแต่งตั้ง
 รัฐมนตรี คณะรัฐมนตรีที่ขึ้นต่อทั้งฉบับ
 (สมาชิกและผู้ที่อยู่ในที่ประชุมได้ขึ้นเฝ้ารับฟังพระบรมราชโองการ)

นายพนิต ลาภยะศิริ (เลขานุการวุฒิสภา) :

“พระบรมราชโองการ
ประกาศ
แต่งตั้งรัฐมนตรี”

(พระปรมาภิไธย) มุณีพลอดุลยเดช ปร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า ความที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง นายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี ความประกาศลงวันที่ ๒๓ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๕ แต่งตั้งรัฐมนตรีเพื่อบริหารราชการแผ่นดิน ความประกาศลงวันที่ ๒๙ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๕ และได้ให้รัฐมนตรีพ้นจากความเป็นรัฐมนตรี ความประกาศลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗ นั้น บัดนี้ นายกรัฐมนตรีได้กราบบังคมทูลว่า ได้มีรัฐมนตรีลาออกอีกหลายตำแหน่ง สมควรแต่งตั้งรัฐมนตรีแทนตำแหน่งที่ว่างเพื่อบริหารราชการแผ่นดินสืบต่อไป อาศัยอำนาจความความในมาตรา ๑๘๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้

พลเอก อาภิชัย กำลิ่งเอก	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
นายกร ทัดพะรังสี	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
นายปัญญา เกษากอง	เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
นายศุภานวช ปะติเส	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
นายชวรัตน์ ช่างวิรุฑ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
นายประจวบ ไชยสาส์น	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
นายจุนันท์ หักยงวิหิตย์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

LIRT

ข้อตรี ประพาส ลิมปิตินัย	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
นาชเดช บุญ-หลง	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
นายอภัยปรีดี สภาวสุ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
หลดวิ สันเน ขจรประศาสน์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
นายไผ่วัจน โฉ่หุ้มเกร	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม
นายสุภช สิงหนันท์	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม
นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
นายกำปิต เวียงกาญจนเสวีธัญ	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
นายไตรรงค์ สุวรรณคีรี	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
นายประเทือง คำประกลม	เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
ณัฐ หังแต่พัฒน์ เป็นต้นไป	

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๒๗ เป็นปีที่ ๕๙ ในรัชกาล

ปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย
นายกรัฐมนตรี

Legislative Institutional Repository of Thailand

ประธานวุฒิสภา : จ.ต รับทราบสมาชิกวุฒิสภาเวลาออก

ได้มีสมาชิกวุฒิสภาได้ขอฉายออกจากตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาจำนวน ๓ ท่าน คือ

๑. พลโท นพ. นิตสาธิตแก้ว ก่อฉายออกตั้งแต่วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๗
๒. พลเอก สุเมธ คงสัมพันธ์ ขอฉายออกตั้งแต่วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๗ และ
๓. นายธรรมบุญ วัฒนดี ขอฉายออกตั้งแต่วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๗ จึงขอแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

(ที่ประชุมรับทราบ)

ประธานวุฒิสภา : จ.ส รับทราบพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภา

ด้วยได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภาแทนตำแหน่งที่ว่าง ตามมาตรา ๘๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงขอเชิญสมาชิกวุฒิสภาขึ้นเพื่อรับฟังพระบรมราชโองการ

(สมาชิกและผู้ที่อยู่ในที่ประชุมได้ขึ้นขึ้นเพื่อรับฟังพระบรมราชโองการ)

นายหินดี อารยะศิริ (เลขาธิการวุฒิสภา) :

"พระบรมราชโองการ

ประกาศ

แต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภา

(พระปรมาภิไธย) มุหนิลลอบคูลเดช ปร.

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดลราชกุมาร มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภาแทนตำแหน่งที่ว่าง ตามมาตรา ๘๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

๑. คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษมนันท์
๒. นายพชร อิศร์เสนา ณ อุตตะยา
๓. นายชำนานู ๓ พงษ์ขลา

LIRT

- ๔. นายอรชรพลสิทธิ์ เวทสาชีวะ
- ๕. นายวิจิตร ศรีสีอาน
- ๖. นายสมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๓๘ เป็นปีที่ ๕๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย
นายกรัฐมนตรี

ประธานวุฒิสภา : ต่อไปขอเชิญท่านสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งใหม่และคณบดีในที่ประชุมนี้ กรุณาขึ้นยืนเพื่อกล่าวคำปฏิญาณตนในที่ประชุมก่อนเข้ารับหน้าที่ตาม มาตรา ๑๑๘ ของรัฐธรรมนูญ ตามที่ผมจะได้กล่าวนำต่อไปในะหรับ

"ข้าพเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอปฏิญาณว่า ข้าพเจ้าจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ"

(คุณหญิงกฤตวิทย์ เกษมณังกิจ นายชัชวาลย์ อิศรเสนา ณ อยุธยา นายชำนัญ ๗ สิงขรา นายชวรพลสิทธิ์ เวทสาชีวะ นายวิจิตร ศรีสีอาน นายสมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ ได้ขึ้นและกล่าวคำปฏิญาณตนต่อที่ประชุมตามที่ประธานวุฒิสภาได้กล่าวนำ)

- ประธานวุฒิสภา : ทททหญิงศรี
- ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม ไม่มี
- ระเบียบวาระที่ ๓ กระทู้ถาม ไม่มี
- ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องที่คณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้ว

บทความพิจารณาสิทธิการนัดหมายการเกษตรกรรมไปสู่การเกษตรกรรมแบบยั่งยืน
ศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสภากรรเกษตรแห่งชาติ และศึกษาวิเคราะห์กฎหมาย
ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับกรรเกษตรกรรม ซึ่งคณะกรรมการสภากรรเกษตร
และสหกรณ์ได้พิจารณาเสร็จแล้ว

สำเนา

ที่ ๒๕๐๘/๒๕๖๗

วุฒิสภา

ถนนอุบลวงษ์ใน กท ๑๐๓๐๐

๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๗

เรื่อง รายงานพิจารณาสิทธิการพัฒนากฎเกณฑ์การเกษตรกรรมไปสู่การเกษตรกรรมแบบยั่งยืน
ศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสภาการเกษตรแห่งชาติ และศึกษาวิเคราะห์
กฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเกษตรกรรม

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการพิจารณาและสหกรณ์ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ประชุมวุฒิสภาได้พิจารณาผู้คดี เรื่อง ขอให้วุฒิสภามอบหมายให้
คณะกรรมการพิจารณาสิทธิการเกษตรและสหกรณ์กระทำการภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่และอนุมัติ
ให้คณะกรรมการดำเนินการดำเนินการนอกสมัมภ์ประชุมได้ (นายสุภช ธีงเกตุ เป็นผู้เสนอ) และ
ได้ลงมติมอบหมายให้คณะกรรมการพิจารณาสิทธิการเกษตรและสหกรณ์ พิจารณาสิทธิการพัฒนากฎ
เกณฑ์การเกษตรกรรมไปสู่การเกษตรกรรมแบบยั่งยืน ศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้ง
สภาการเกษตรแห่งชาติ และศึกษาวิเคราะห์กฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ ที่
เกี่ยวกับการเกษตรกรรม ซึ่งคณะกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

- ๑. นายสุภช ธีงเกตุ ประธานคณะกรรมการ
- ๒. พลเอกทศพล ธนีย โมรินทร์ รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
- ๓. นายสุนทอง เก่งตรง รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
- ๔. พลตรี กมล สาคูณ กรรมการ
- ๕. พลเอก กิตติ รัตนฉายา กรรมการ
- ๖. นายศุภสิริ สิวาวรณ กรรมการ

พระราชดำรัส
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี

ในพิธีเปิดการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ

เรื่อง "การเกษตรแบบยั่งยืน - มิติใหม่เพื่อความอยู่รอด"

๓ โรงเรียนคุณิตรีสิริวิทย์ศึกษา

เมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง

วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๒๖

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้เข้าร่วมการประชุมสัมมนาเรื่อง "การเกษตรแบบ
ยั่งยืน - มิติใหม่เพื่อความอยู่รอด" และกล่าวเปิดสัมมนาเกษตรทั้งขึ้นแห่งประเทศไทย ซึ่ง
สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จัดขึ้น
การสัมมนาครั้งนี้ เราได้ทราบว่าการพัฒนาการเกษตรให้ได้ปริมาณผลผลิต
มากขึ้นต้องอาศัยปุ๋ย ฆ่าแมลง และยากำจัดวัชพืช อันเป็นสารที่มีพิษ นับวันการใช้สารพิษ
ในการเกษตรจะยิ่งเพิ่มมากขึ้นทำให้รัฐและเกษตรกรต้องเสียค่าใช้จ่ายซื้อสารเหล่านั้นมาใช้
ที่สำคัญ คือ สารเหล่านั้นตกค้างอยู่ในธรรมชาติเกิดปัญหาสุขภาพแวดล้อม หรือถูกดูดซึมเข้าไป
อยู่ในผลผลิตทางการเกษตร ก่อให้เกิดอันตรายต่อมนุษย์เอง

การแก้ไขปัญหาดังกล่าวต้องอาศัยความร่วมมือจากทางปณิธิ ที่จะสหบริบทในทุก
ประเทศ อาจจะต้ององค์การสหประชาชาติกลางเป็นศูนย์กลางเสนอแนะข้อมูลข่าวสาร
การเกษตรแบบยั่งยืนอย่างเป็นระบบเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมได้ทันการณ์

ในประเทศไทย การแก้ไขปัญหาดังกล่าวมีความร่วมมือกับภาครัฐบาล องค์การ
เอกชน ภาคธุรกิจ รวมทั้งเกษตรกรเอง เพื่อกำหนดนโยบายจัดการดำเนินงานประสานงาน
ผลักดันและเผยแพร่ศึกษา นำความรู้อยู่ให้เกิดการพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืนที่ประสาน
สอดคล้องกันทั้งระบบ

ข้าพเจ้าหวังว่าการประชุมสัมมนาครั้งนี้จะนำไปสู่การร่วมมือร่วมใจปฏิบัติหน้าที่
อย่างจริงจัง เป็นผลให้สภาพแวดล้อมและมนุษยชาติได้สู่อุดมคติอันสูงสุด

บัดนี้ได้เวลาอันควร ข้าพเจ้าขอปิดการประชุมสัมมนาเรื่อง "การเกษตรแบบ
ยั่งยืน = มิติใหม่เพื่อความอยู่รอด" ขออวยพรให้สมาคมเกษตรยั่งยืนแห่งประเทศไทย
ดำเนินงานได้บรรลุวัตถุประสงค์ทุกประการ และขอให้ท่านทั้งหลายที่มาประชุม ณ ที่
นี้ ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน มีพัฒนาการมีสุขสมบูรณ์งอกงาม

รายงานผลการพิจารณาศึกษา
เรื่อง การพัฒนาการเกษตรกรรมไปสู่การเกษตรกรรมแบบยั่งยืน
ของ
คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์
วุฒิสภา

ตามที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๘ (สมัยสามัญ ครั้งที่ ๑) วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๕ ได้พิจารณาอนุมัติให้คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ พิจารณาศึกษาเรื่องการพัฒนาการเกษตรกรรมไปสู่การเกษตรกรรมแบบยั่งยืน ภายใต้งานพระราชบัญญัติฉบับที่ ๑๓๓๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสหกรณ์ฉบับที่ ๑๒๖ เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๕ ให้ศึกษาต่ออีก ๑๘๐ วัน และเมื่อครบกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว คณะกรรมาธิการฯ ได้ขอขยายเวลาออกไปอีก ๑๒๐ วัน เนื่องจากพิจารณาเห็นว่าจำเป็นต้องพิจารณาอย่างละเอียดและรอบคอบ เพื่อให้รายงานมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

บัดนี้ การพิจารณาของคณะกรรมาธิการฯ เรื่องการพัฒนาการเกษตรกรรมไปสู่การเกษตรกรรมแบบยั่งยืนได้เสร็จสิ้นแล้ว จึงขอรายงานผลพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๕ มาตรา ๑๖๕ และข้อบังคับการประชุมของวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๘๑

คณะกรรมาธิการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา ประกอบด้วย

๑. นายอุทัย กิ่งแก้ว	ประธานคณะกรรมาธิการ
๒. พลอากาศเอก คนัย โมวินทร์	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง
๓. นายศุภกมล เกษมดวง	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สอง
๔. พลตรี กมล สาคูผล	กรรมาธิการ
๕. พลเอก กิตติ รัตนนาถา	กรรมาธิการ
๖. นายคณิสร์ ศิริวรรณ	กรรมาธิการ
๗. พลเอก ทศพร ทรงสุวรรณ	กรรมาธิการ

LIRT

๙. นายภนินท์ เจ็ทรวนนท์	กรรมการ
๙. นายชงศุภ ตันพิทักษ์กุล	กรรมการ
๑๐. นายวิชัย ศิลาพิศวี	กรรมการ
๑๑. นายศิริชัย บุญกุล	กรรมการ
๑๒. นายวิโรจน์ ยมตกุลชัย	กรรมการ
๑๓. นายสมศักดิ์ ลิ่ววิสัยชัยกุล	กรรมการ
๑๔. นายอนุวัตร ลิ้มสุวรรณ	กรรมการ
๑๕. พลตรี สุตม เหมวิจิตร	กรรมการ
๑๖. นายศักดิ์ประเสริฐ คีณา	กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการ
๑๗. พลโท แม้ว แม้วพิชากุล	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ
๑๘. พนมอากาศวี ธานีแก้ว ผู้ทรงจ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ
๑๙. นายอำนาจ ลอนน้อยศาสตร์	กรรมการและโฆษกคณะกรรมการ

คณะกรรมการฯ ได้แต่งตั้งบุคคลเพื่อเป็นที่ปรึกษา นักวิชาการ และ
เลขานุการประจำคณะกรรมการฯ ประกอบด้วย

๑. นายสมหมาย สุรกุล	เป็นที่ปรึกษาที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
๓. ศาสตราจารย์จารุวัฒน์ ปุฒิสรี	เป็นที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
๓. ศาสตราจารย์ฉลอง เกินพิทักษ์	เป็นที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
๔. รองศาสตราจารย์สุชาติ ภาดาธารงเวศ	เป็นที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
๕. รองศาสตราจารย์ไพฑูรย์ หิรัญพันธ์	เป็นที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
๖. รองศาสตราจารย์บุญสม สุวชิรัตน์	เป็นที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
๗. นายชัชชาติ ประดิษฐ์พงษ์	เป็นที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
๘. นายสิทธิ์ เสวี งามภาว	เป็นที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
๙. นายเชษฐพงษ์ นนทพันธ์	เป็นที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
๑๐. นายมงคล วิเชียรชิต	เป็นเลขานุการประจำคณะกรรมการ

วิธีการพิจารณาศึกษา

คณะกรรมการฯ ได้ดำเนินการตามลำดับ คือ

๑. การพิจารณาข้อมูล จากเอกสารวิชาการ งานวิจัย งานพัฒนาและความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับงานพัฒนาการเกษตร

๒. การพิจารณาข้อมูล ที่แท้จริงจริง โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้มีประสบการณ์มาแถลงข้อเท็จจริงและแสดงความคิดเห็น ประกอบด้วย

๒.๑ นายบุญรัตน์ สิมฤทธิ ผู้เชี่ยวชาญด้านข้าว กรมวิชาการเกษตร

๒.๒ นายชัชวาล รัตนวราหะ ผู้อำนวยการกองควบคุมพืช และวัสดุการเกษตร กรมวิชาการเกษตร

๒.๓ นายปวีณา สุวินทร์ นักวิชาการโภคพืช ๘ กรมวิชาการเกษตร

๒.๔ นายสำราญ คลกไม้หอม หัวหน้ากลุ่มงานสัตว์ศัตรูพืช กรมส่งเสริมการเกษตร

๒.๕ ศาสตราจารย์เสน่ห์ จามริก ประธานสถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา

๒.๖ นางสาวนฤมล นพรัตน์ เลขาธิการบริหารสถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา

๓. พัฒนาศึกษาข้อมูลจากการเดินทางไปดูงานพัฒนาการเกษตร ในจังหวัดภาคเหนือ ที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย และลำปาง ในระหว่างวันที่ ๓๑-๓๑ มิถุนายน ๒๕๖๒ และดูงานศูนย์เกษตรอุตสาหกรรม จังหวัดราชบุรี เมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๖๒

ผลการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

คณะกรรมการฯ ได้ทำการศึกษาย่างเบื้องต้น เกี่ยวกับการพัฒนาการเกษตรกรรมไปสู่การเกษตรกรรมแบบยั่งยืน ซึ่งแบ่งได้เป็น ๘ หัวข้อ ดังนี้

๑. สภาพปัญหา

๒. ข้อเท็จจริง

๒.๑ สาเหตุปัญหาของเกษตรกร

๒.๒ การแก้ไขปัญหาคารเกษตรกรที่ผ่านมา

๓. ปัญหาและอุปสรรคในความเป็นไปของภาคการเกษตร

LIRT

๔. ข้อสั่ง เกษและโจง เสนอแนะ

๔.๑ ข้อสั่ง เกษ

๔.๒ ข้อเสนอแนะ

๑. สภาพปัญหา

การเกษตรเป็นกระดูกสันหลังของชาติมาเป็นเวลานานนับร้อยปี การดำรงชีวิตที่เรียบง่ายของประชาชน และของรัฐบาลไทยในอดีต มาจากการเกษตรแทบทั้งสิ้น การพัฒนาทั้งหลายไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาอุตสาหกรรม และอื่น ๆ จำเป็นต้องใช้เงินทุนเป็นจำนวนมาก และเพื่อให้ได้เงินทุนตามต้องการดังกล่าว รัฐบาลและประชาชนจำต้องเร่งเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรให้มากขึ้น ทั้งโดยวิธีการขยายพื้นที่และการเพิ่มผลผลิตต่อเนื้อที่ที่มีจำกัดให้สูงขึ้นโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ทุกรูปแบบ ใช้ทรัพยากรพื้นฐานทางการเกษตรจำนวนมาก เพื่อให้ประชาชนมีรายได้สูง เศรษฐกิจดี มีเงินทุนเพียงพอแก่การพัฒนาในด้านอื่น ๆ ให้เจริญก้าวหน้าไปได้ตามความต้องการ ซึ่งประชาชนจำนวนไม่น้อยสร้างควมร่ำรวย มีความสุขสะอาดสบายอย่างสิ้นเหลือ ในขณะที่ทรัพยากรพื้นฐานทางการเกษตร โดยเฉพาะแร่ ธาตุอาหารพืช ดิน น้ำ ป่าไม้ ได้ถูกนำมาใช้อย่างหุ้มเหือขยายการประหยัด เกิดความร่อยหรือเสื่อมโทรม หักทลายอย่างรวดเร็วจนถึงขั้นวิกฤตและพบทางตันอยู่ในขณะนี้

ปัจจุบันการเพิ่มผลผลิตโดยวิธีการขยายพื้นที่ได้ถึงจุดอิ่มตัว ไม่มีพื้นที่ให้ขยายได้อีกแล้ว พื้นที่ทำการเกษตรนับวันจะลดลง ถูกแทนที่ โดยป่าซึ่งมีที่อยู่อาศัย การสร้างทางคมนาคม การอุตสาหกรรมต่าง ๆ การขุดเหมือง หักผอนหย่อนใจและอื่น ๆ วิธีเพิ่มผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่ให้มากขึ้นโดยการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ใช้เครื่องจักรกลใช้ปุ๋ยเคมี และสารเคมีปราบศัตรูพืช สารเร่งและสารเคมีต่าง ๆ มีการพัฒนาการผลิตประทาน พันธุ์สัตว์ พันธุ์พืชสายพันธุ์ใหม่ให้ผลผลิตสูงเพื่อเข้าทำลายกำไรสูงต้นทุนต่ำเป็นสำคัญ ขาดการคำนึงถึงผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและสังคม จนเป็นเหตุให้เกิดปัญหาสะสมติดตามานานับประการ เช่น การสูญเสียป่าไม้ การชะล้างพังทลายของดิน ปัญหาดินเค็ม ดินเปรี้ยว ดินเสื่อมคุณภาพทั้งด้านกายภาพเคมีและชีวภาพ ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ สูญเสียพันธุกรรมทั้งพืชและสัตว์ ผ่นล้าง น้ำท่วม แหล่งน้ำธรรมชาติที่เงิน ไรศมลงและศัตรูพืชหลายชนิดเกิดความต้านทานต่อสารเคมี เกิดศัตรูพืชและ

LIRT

สัตว์ชนิดใหม่ขึ้น การเพิ่มผลผลิตเกษตรบางชนิดต้องล้มเหลว สิ่งแวดล้อมเป็นนิเวศรวมทั้งดิน น้ำ อากาศ อาหาร มีสารพิษเจือปนกับยีนดราสต่อคนสัตว์น้ำและสัตว์ป่า สิ่งมีชีวิตที่เป็นประโยชน์ทั้งหลายถูกทำลาย การเจริญพันธุ์เสื่อมคุณภาพ สุขอนามัยและสุขภาพจิตของประชาชนเลวลง เศรษฐกิจสังคมชนบทเสื่อมโทรม เกษตรกรต้องซื้อปัจจัยการผลิตและสินค้าอุปโภค บริโภคที่จำเป็นต่าง ๆ ในราคาที่สูง แต่ผลผลิตการเกษตรราคาถูกลง ทำให้เกษตรกรส่วนใหญ่ ประสบความยากจน มีหนี้สินต่อเนื่องซ้ำซาก

ในด้านคุณภาพชีวิตและสถาบันครอบครัวของชนไทย โดยเฉพาะในชนบทมีผลกระทบที่รุนแรงเช่นกัน การประกอบอาชีพการเกษตรที่เคอะท่ากันมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษกำลังถดถอยลง รายได้ไม่เพียงพอแก่การดำรงชีวิต ผ่านหนึ่งโศกธารลูกเขารัดเขาเปรียบจากบุคคลที่มีโอกาสดีกว่า การเงินดีกว่า การศึกษาดีกว่า และอยู่ในระบบการผลิต ทำให้รายได้ที่น้อยอยู่แล้วยิ่งน้อยลงไปอีก ช่างชนบทจะต้องเดินทางจากหมู่บ้านไปหารายได้แบบประจำหรือชั่วคราวในเมืองใหญ่ ๆ หรือต่างประเทศ ผู้ที่เหลืออยู่ในหมู่บ้านชนบทส่วนใหญ่มักเป็นคนสูงอายุ เด็กและแม่บ้าน ทำให้ชีวิตครอบครัวต้องเปลี่ยนแปลงไป ประสิทธิภาพในการผลิตด้านการเกษตร ย่อมลดลงถึง สำหรับผู้ที่ไปทำงานนอกบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพขาดแรงงานและบริการ ถึงแม้จะมีรายได้ไม่ด้อยแต่ก็ดีกว่ารายได้จากการประกอบอาชีพเกษตรเดิม และมีความแน่นอนและมั่นคงกว่า แต่สภาพสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่เปลี่ยนแปลงไป สถาบันสังคมเดิมของชนไทยที่ครอบครัวรวมกัน อยู่พร้อมหน้ากันด้วยความอบอุ่น เพื่อนบ้านญาติมิตร เอื้ออาทรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีชีวิตที่สงบสุข อยู่ท่ามกลางความซื่อสัตย์และสิ่งแวดล้อมที่อุดมสมบูรณ์และรื่นรมย์จะเปลี่ยนไป ครอบครัวจะต้องแตกกันอยู่สภาพทงจิตใจเปลี่ยนไป ชาวชนบทที่เข้ามาลู่ในเมืองจะพบกับสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างไปจากเดิม อยู่กันอย่างแออัด ราคาพุ่งอนันต์ที่มีผลภาวะและอภุมรอบด้าน มีชีวิตที่เร่งรีบ ต่างคนต่างคู่แข่งเขารัดเขาเปรียบกันและเห็นแก่ตัวมากขึ้นทุกที คนที่มีโอกาสและประสบการณ์มากกว่าที่จะเขารัดเขาเปรียบคนที่ย่อยโอดสา และไม่ประสบความสำเร็จผลดีกว่าและสถานการณ์จะยิ่งเลวร้ายมากขึ้น เมื่อการจัดการด้านสาธารณสุข และบริการต่าง ๆ ของรัฐบาลพัฒนาไม่ทันกับภาวะชีวิตของชุมชน และประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

ในระยะ ๕-๕ ปีที่ผ่านมาประชาชนทั่วโลกได้ตระหนักถึงภัยพิบัติที่จะเกิดขึ้นในอนาคต อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการใช้ทรัพยากรเทคโนโลยีและวิชาการเกษตรกรรมสมัยใหม่ที่ไม่เหมาะสมหรือใช้ผิดวิธี ซึ่งเป็นต้นเหตุมลพิษแก่ดิน น้ำ อากาศ รวมทั้งสารพิษ

คก้างในอาหารของมนุษย์และสัตว์ ดังนั้นเพื่อเป็นการหาทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว นักวิชาการ นักพัฒนา และผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเกษตรทั่วกว่าหน้าทั่วโลกได้จัดให้มีการประชุมสัมมนาในระดับนานาชาติ เรื่อง "การเกษตรเพื่อความยั่งยืน" ขึ้นในรัฐฮาวาย ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อเดือนธันวาคม ๑๙๘๓ ซึ่งที่ประชุมได้มีความเห็นร่วมกัน ในการที่จะนำเอาแนวคิดและวิธีการการเกษตรกรรมแบบยั่งยืนมาใช้ในการวางแนวทางทั่วโลก จากการประชุมสัมมนาครั้งนี้ เป็นผลให้มีการจัดตั้งสมาคมเกษตรยั่งยืนโลก (World Sustainable Agriculture Association, WSAA.) ขึ้นในวันที่ ๒ กันยายน ๑๙๘๓ โดยมีผู้แทนประมาณ ๓๐๐ คน จาก ๓๐ ประเทศเข้าร่วมในพิธีเปิดสมาคม ในการจัดตั้งสมาคมเกษตรยั่งยืนโลกครั้งนี้มีที่ทำการ Rodale Institute Research Center แห่งเคเนดิกา, สมาคม Mokichi Okada (Mokichi Okada Association, MOA.) ของญี่ปุ่น และสมาคมเกษตรยั่งยืนโลก (WSAA. ได้ลงนามสัญญาว่ากันที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกประเทศทั่วโลกดำเนินการพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืนเพื่อสุขภาพของมนุษย์และสิ่งแวดล้อม

ประเทศไทย ได้มีการจัดตั้งสมาคมเกษตรยั่งยืนโลกสาขาประเทศไทยขึ้น (WSAA. Thailand Chapter) ในปี พ.ศ. ๒๕๒๖ และในระหว่างวันที่ ๑๓-๑๘ พฤษภาคม ๒๕๒๖ ทาง WSAA ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้จัดให้มีการสัมมนาในระดับนานาชาติ เรื่องการเกษตรแบบยั่งยืน - "มิติใหม่เพื่อความอยู่รอด" (A Regional Seminar on Sustainable Agriculture : Alternative for Survival) ขึ้น ณ โรงแรมดุสิตวีเอสอีต นักชา จังหวัดชลบุรี มีนักวิชาการเกษตร นักพัฒนา เกษตรกร อัครเอกชน จากประเทศอเมริกา ญี่ปุ่น เกาหลี จีน ฟิลิปปินส์ ลาว และประเทศไทย รวมประมาณ ๓๐๐ คน การสัมมนาครั้งนี้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จเป็นประธานในพิธีเปิดการสัมมนาด้วย

ผลจากการสัมมนาครั้งนี้ ทำให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาทั้งหลาย ได้มีแนวความคิดตรงกันถึงการแสวงหาทางเลือกเพื่อความอยู่รอดของมวลมนุษยชาติในอนาคต และเห็นว่าแนวคิดในหลักการของเกษตรแบบยั่งยืน เป็นแนวทางที่คิดที่สุดแนวทางหนึ่ง ที่จะต้องนำมาใช้ในการพัฒนาการเกษตรในปัจจุบันและอนาคตอันใกล้

LIRT

ประเทศที่ทำการวิจัยศึกษาพัฒนาการเกษตรแบบกึ่งหินอย่างจริงจัง ซึ่งมีความก้าวหน้าและสามารถหาผลตอบแทนได้แพร่หลายได้ในขณะนี้ คือ ประเทศญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา สำหรับประเทศญี่ปุ่นนั้นมีความก้าวหน้ามากกว่าประเทศอื่น ๆ กล่าวคือในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ กระทรวงเกษตร ป่าไม้และการประมง ของญี่ปุ่นได้ยอมรับผลงานของระบบเกษตรธรรมชาติ (การเกษตรแบบยั่งยืน) ของ MOA (Mokichi Okada Association) ในฐานะหน่วยงานเอกชนและอนุมัติให้จัดตั้งมูลนิธิเพื่อการวิจัยการเกษตรธรรมชาติสากล (เกษตรแบบยั่งยืน) ปัจจุบันรัฐบาลญี่ปุ่นได้ให้การสนับสนุนการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับการเกษตรที่มีความสัมพันธ์กับความก้าวหน้า เกษตรกรทำให้ความสนใจและเริ่มใช้วิธีการเกษตรแบบใหม่นี้ด้วย

สมาคมเกษตรยั่งยืนโลก (WSAA) ร่วมกับมูลนิธิ MOA และสถาบัน Rodale (Rodale Institute Research Center) แห่งสหรัฐอเมริกาได้ให้การช่วยเหลือสนับสนุนจัดตั้งศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยั่งยืนขึ้นทั่วทุกภูมิภาคของโลก เช่น ประเทศญี่ปุ่นมี ๓ ศูนย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา มี ๒ ศูนย์ รวมทั้งสำนักงานใหญ่ของ WSAA ในมลรัฐชิคาโก ด้วย สำหรับประเทศอื่น ๆ ได้มีจัดตั้งที่ประเทศเม็กซิโก คอสตาริกา เปรู บราซิล อาร์เจนตินา แชวี่ รวมทั้งบางประเทศในทวีปยุโรป ได้แก่ประเทศกรีซ ฝรั่งเศส เนเธอร์แลนด์ และโปรตุเกส ส่วนประเทศไทยมีโครงการวิจัยการเกษตรธรรมชาติขึ้นเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่ศูนย์ฝึกอบรมสวนหินเพื่อการเกษตรวิถีดานังวรวรรณ จังหวัดชลบุรี ผลการฝึกอบรมเป็นที่น่าพอใจ ขณะนี้มูลนิธิ MOA ร่วมกับกรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำลังจัดทำโครงการนำร่องการเกษตรแบบยั่งยืนในภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย

การเกษตรกรรมแบบกึ่งหิน หมายถึง ระบบการผลิตทางเกษตรที่ทำได้กิน อยู่ได้ และรักษาธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมที่อยู่ได้ โดยไม่ต้องถูกทำลาย หรือทำลายอีก นั่นหนึ่ง การเกษตรแบบกึ่งหิน มีความหมายทั้งด้านความมีงศ์ (การอยู่ดี กินดี มีอนามัย ของเกษตรกรและประชาชนผู้บริโภค) และความมั่นคง (การผลิตที่ดำรงอยู่ได้ยาวนาน ๆ มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)

การเกษตรแบบยั่งยืน เป็นมิติใหม่ในการพัฒนาการเกษตร มีการจัดระบบกิจกรรมทางเกษตร ที่ให้ผลผลิตคุณภาพดี ปริมาณเพียงพอแก่การบริโภคของประชากรภาคในประเทศและส่งขายต่างประเทศได้กว้างไกลเนื่อง โดยยึดถือหลักการที่พึงยึดการ

L I R T

และเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสภาพเกษตรนิเวศในพื้นที่ด้านสภาพและชีวภาพ มีความเป็นไปได้ทางด้านเศรษฐกิจ ภูมิธรรมในสังคม เสริมสร้างคุณภาพชีวิต จริยธรรม ศีลธรรม เป็นที่ยอมรับของเกษตรกรและประชาชนผู้บริโภค รวมถึงการอนุรักษ์พัฒนาทรัพยากรพื้นฐานเกษตรและสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในสภาพสมดุลย์ ภูมิสมบูรณ์ตลอดไป

คำจำกัดความของคำว่า "เกษตรกรรมแบบยั่งยืน" หรือ "เกษตรยั่งยืน" นั้นยังไม่มีการกำหนดแน่นอนเป็นทางราชการ นักวิชาการ นักพัฒนาเกษตร แต่ละกลุ่มก็ให้คำนิยามแตกต่างกันไป แม้มีเป้าหมายตรงกันคือ การทำเกษตรที่ให้ผลผลิตดี มีคุณภาพ สิ่งเสริมคุณภาพชีวิต มีการอนุรักษ์พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๗. ข้อเท็จจริง

๗.๑ สาเหตุของปัญหาการเกษตร

เกษตรกรไทยในอดีตทำการเกษตรแบบทำมาหากิน แล้วพัฒนาเป็นการเกษตรทำมาหากินและเหลือขาย จนถึงขั้นทำการเกษตรเชิงพาณิชย์หรือเกษตรยุคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ประชาชนโลกประสบกับสภาวะขาดแคลนอาหารเครื่องนุ่งห่ม ขาวีโภชนาการอย่างหนัก ทลสาประเทศทั่วโลกร่วมมีศึกสภาพในการผลิต รวมทั้งประเทศไทยได้มีการเร่งรัดส่งเสริมการผลิตทางการเกษตร โดยเฉพาะข้าว ข้าวโพด ข้าวฟ่าง อ้อย มันสำปะหลัง ฝ้ายและพืชไร่อื่น ๆ เพื่อใช้บริโภคภายในประเทศและส่งออกเป็นสินค้าออกนำรายได้เข้าประเทศ ทำให้ฐานะเศรษฐกิจของประชาชนและประเทศดีขึ้นอย่างมาก เกษตรกรเปลี่ยนรูปแบบจากการเกษตรพื้นบ้านเดิมที่เคตทำกิจกรรมหลายอย่างแบบเกษตรผสมผสาน มาเป็นเกษตรเชิงพาณิชย์ เพื่อนำผลผลิตส่งขายต่างประเทศ เช่น การปลูกข้าว ข้าวโพด ข้าวฟ่าง ฝ้าย อ้อย มันสำปะหลัง ไม้เนื้อ ไม้ใช้ วนม วนเนื้อ กุ้งก้ามกราม กุ้งกุลาดำ เป็นลักษณะกิจกรรมเชิงเดี่ยว (Monoculture) ในพื้นที่กว้างขวางมีการนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่ เครื่องจักรกลการเกษตร พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ที่ใหม่ผลผลิตส่งจากต่างประเทศเข้ามาใช้ มีการใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช สารเร่งและสารควบคุมการเจริญเติบโตของพืช สัตว์และสารเคมีอื่น ๆ ล่วงกว้างขวาง มีทั้งการใช้ที่ถูกต้องและไม่ถูกต้อง รวมทั้งการนำเอาทรัพยากรพื้นฐานการเกษตรมาใช้อย่างไม่รู้คุณค่า การคำนึงถึงความเปลี่ยนแปลงหรือเสื่อมโทรม จนเป็นเหตุเกิดผลกระทบต่อกว่าประชากรชนชาติสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของมนุษย์นานับประการ ซึ่งพบสรุปได้ ดังนี้

LIART

๗.๑.๑ พื้นที่ทำการเกษตรมีจำกัดและนับวันจะลดน้อยลงทุกปี ใน พ.ศ. ๒๕๓๑ ประเทศไทยมีพื้นที่ถือครองทางการเกษตร ๑๘๐ ล้านไร่ และลดลงเหลือ ประมาณ ๑๓๐ ล้านไร่ ใน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งเป็นผู้มีสัมพันธภาพกับชาวเพิ่มประชากร

๗.๑.๒ การเสื่อมโทรมและสูญเสียทรัพยากรพื้นฐานทางการเกษตร เช่น ดิน น้ำ ป่าไม้ ไร่ชาดุกุ อาหารพืชไร่หรือหรือ เสื่อมโทรมและขาดความอุดมสมบูรณ์จนถึงขั้น วิกฤต

๗.๑.๓ การเสื่อมโทรมของดินเกิดจากการชะล้างพังทลาย การ แ่นตัวของดิน เกิดดินเปรี้ยว ดินเค็ม ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ขาดอินทรีย์วัตถุ และขาด ไร่ชาดุกุ อาหารพืช ทำให้ผลผลิตการเกษตรลดลง ทั้งปริมาณและคุณภาพ ที่ดินทำการเกษตร ส่วนใหญ่ถูกใช้ปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ต่อเนื่องทุกปี บางพื้นที่ถูกใช้ปีละ ๓-๓ ครั้งก็มี ประกอบ กับการขาดการอนุรักษ์บำรุง ทำให้คุณภาพดินเสื่อมโทรมลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านสภาพ ความเป็นชีวภาพ โดยเฉพาะดินภาคตะวันออกเฉียงเหนือเสื่อมโทรมมากที่สุดเกือบเป็นดินไม่มี ชีวิต จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องแก้ไข ครอบคลุมนำเอาเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่มีอยู่มาใช้ในการ บำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ เป็นการคืนชีวิตแก่ดินก่อนที่ดินจะตายกลายเป็นทะเลทราย

ดินนอกจากจะเสื่อมโทรมจากการใช้ทางการเกษตรแล้ว ดินยังมีการ สูญเสียดินเนื่องจากการชะล้างพังทลายจากลมและฝน การสูญเสียดินเนื่องจากการชะล้าง พังทลายนี้ มีความแตกต่างกันแล้วแต่สภาพความลาดชันของพื้นที่

๗.๑.๔ การขาดแคลนน้ำ นับเป็นปัญหาสำคัญที่สุดอันหนึ่งของ การ พัฒนาการเกษตร การขาดแคลนน้ำในฤดูแห้งมีวัชพืชรากแก้วที่ การปลูกพืช ฤดูแห้งไม่สามารถทำได้เหมือนสมัยก่อน นอกจากการขาดแคลนน้ำในฤดูแห้งแล้ว ซึ่งมี ภัยธรรมชาติจากน้ำท่วมฉับพลันซึ่งเกิดขึ้นในฤดูฝนอีกด้วย นับว่าการเกษตรมีผลกระทบทั้งใน ฤดูฝนและฤดูแห้ง น้ำฝนเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญต่อการเกษตรของประเทศไทย น้ำฝน ที่ตกในประเทศไทยแต่ละปีมีปริมาณประมาณ ๘๐๐,๐๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร เป็นน้ำในแม่น้ำ ลำคลองหนองบึง ทะเลสาบรวมประมาณ ๓๘๐,๐๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร หรือร้อยละ ๓๗.๕ ของปริมาณน้ำฝนทั้งหมดทั่วประเทศ เราสูญเสียน้ำฝนในแต่ละปีประมาณ ๒๓๐,๐๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร หรือร้อยละ ๒๗.๕ ของน้ำฝนในประเทศไทยด้วยการไหลลงทะเลและ ระบายสู่บึงบึงบึง

แหล่งน้ำผิวดิน แม่น้ำลำคลอง หนอง บึง อ่างเก็บน้ำต่าง ๆ นับเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญรองจากน้ำฝน ประเทศไทยมีแม่น้ำ ๘๖ สาย พื้นที่ผิวน้ำ ๐.๘๒ ล้านไร่ หนองบึง อ่างเก็บน้ำ รวม ๑๐,๖๖๕ แห่ง พื้นที่ผิวน้ำ ๐.๘๐ ล้านไร่ รวมพื้นที่ผิวน้ำทั่วประเทศมีประมาณ ๑.๖๒ ล้านไร่ ซึ่งนับว่าน้อยมาก ประกอบกับแหล่งน้ำดังกล่าวอยู่ในสภาพคันหิน ขาดการบำรุงรักษา ทำให้การเก็บกักน้ำได้น้อย ไม่เพียงพอกับการอุปโภคของประชาชนที่เพิ่มขึ้นทุกวัน จนเป็นเหตุให้เกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำเป็นประจำและจะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นทุกปี

๓.๑.๕ การเสื่อมโทรมสูญเสีย ทวีตนาการป่าไม้ มีอยู่เป็นประจำทุกปี ประเทศไทยมีพื้นที่ป่าไม้ ๑๖๕ ล้านไร่ ในปี พ.ศ. ๒๕๐๕ และลดลงเหลือ ๘๕ ล้านไร่ในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ช่วงระยะเวลาเพียง ๑๐ ปี ป่าไม้ถูกทำลายถึง ๘๐ ล้านไร่ หรือครึ่งหนึ่งของป่าไม้เดิม นับว่าเป็นการลดลงอย่างรวดเร็วมาก การสูญเสียป่าไม้ดังกล่าวหาได้สูญเสียเฉพาะต้นไม้เท่านั้นไม่แต่ยังเป็นการสูญเสียความสมดุลตามธรรมชาติ สูญเสียผิวน้ำผิวดิน อินทรีย์วัตถุในดินซึ่งเป็นตัวดูดซับเก็บกักน้ำในฤดูฝน และปลดปล่อยน้ำในฤดูแล้ง การสูญเสียพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ทั้งสัตว์ใหญ่ สัตว์เล็ก ตลอดจนถึงจุลินทรีย์ดิน นับว่าเป็นการสูญเสียทรัพยากรพันธุกรรม และความหลากหลายทางชีวภาพอันทรงคุณค่าส่วนมหาศาลของมนุษยชาติ ผลกระทบอันนี้ไม่เฉพาะประเทศไทยเท่านั้นแต่มีผลต่อความยั่งยืนของทวีปการธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของโลกอีกด้วย

ปัจจุบันนี้ประเทศไทยมีป่าไม้เหลืออยู่ประมาณร้อยละ ๒๖ ของพื้นที่ประเทศซึ่งต่ำกว่ามาตรฐานทางนิเวศน์อยู่มาก จำเป็นต้องรีบแก้ไขโดยการปลูกสร้างป่าขึ้นมาให้อยู่ในระดับ ร้อยละ ๕๐ ของพื้นที่ประเทศ จึงจะเข้าเกณฑ์ปกติทางชีวภาพนิเวศวิทยาของระบบสากล

๓.๑.๖ สารเคมีทำให้เกิดมลพิษแก่สิ่งแวดล้อม สารเคมีเกษตรที่เป็นต้นเหตุมลพิษ ได้แก่ สารเคมีปราบศัตรูพืชและสัตว์ และปุ๋ยเคมี สารเคมีเหล่านี้จะตกค้างอยู่ในดิน น้ำ อากาศ ผลผลิตและผลิตภัณฑ์เกษตร สารเคมีบางชนิดสามารถสะสมในร่างกายนกและสัตว์เพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงอันตรายแก่ชีวิต หรือวางวางอันธพาล ความคั่งค้างทำให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บได้ง่าย ประมาณว่าประชากรของโลกเสียชีวิตเนื่องจากสารเคมีปราบศัตรูพืชถึงปีละ ๑๐,๐๐๐ คน เจ็บป่วยอีกปีละ ๕๐๐,๐๐๐ คน ซึ่งผู้เจ็บไข้ได้ป่วยและเสียชีวิตส่วนใหญ่อยู่ในประเทศกำลังพัฒนา นอกจากสารเคมีดังกล่าวจะ

เป็นอันตราขต่อคนแล้วจึงเป็นอันตราขต่อสัตว์ทุกชนิด ทั้งสัตว์ป่าและสัตว์เลี้ยง มนอง
 จุณินทวีย์ และสิ่งมีชีวิตที่เป็นประโยชน์ทั้งหลายต้องได้รับอันตราขต่อกด้วย สัตว์พืชบางชนิด
 ก็ไม่เคยเป็นสัตว์พืชซึ่งล่าเหยื่อก่อนเมื่อมันลงหรือสัตว์ที่เคสควบคุมตามไป ก็มาฆระชษพันธ์
 เพิ่มมากขึ้น โดยไม่มีผู้คิดทวงจนกลาสเป็นสัตว์พืชซึ่งล่าเหยื่อกาลาสผลิตผลการเกษตรอย่าง
 ไร่รวงงาได้ นอกจากนี้มันลงทลชษชนิดมีการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรมสามารถด้านทวน
 สสารเคมีต่าง ๆ โดยเฉพาะสสารเคมีปราบศัตรูพืชและสัตว์ได้ก็จะชษพันธ์ขออกลกทวน
 เทรนระบาคทาลูกพืชผลได้กว้างขวาง โดยสสารเคมีที่ใช้ไม่สามารถทำอันตราขมนอง
 ดังกล่าวได้เลอ ถึงเหล่านนี้จุดจุดคคณที่เลวร้ายทงสสารเคมีปราบศัตรูพืช สัตว์ ซึ่งจำเป็น
 ต้องหาทางเลือกอื่นที่ลดการใช้สสารเคมีหรือไม่มีสสารเคมีเจอมาทคณทไปบนอนาคค

๖.๑.๗ ปัญหาการเพิ่มของประชากร ประเทศไทยมีการเพิ่มของ
 ประชากรในอัตราค่อนข้างสูง กล่าวคือเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๕ มีประชากร ๕๗.๗ ล้านคน
 เพิ่มขึ้นเป็น ๕๗.๓ ล้านคน ในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ หรือประมาณ ๒๐ ล้านคนในปัจจุบัน ซึ่งเป็น
 การเพิ่มที่รวดเร็วมาก การเพิ่มมากขึ้นของประชากร หมายถึงการบริโภคอาหาร และ
 ปัจจัยอื่นต้องเพิ่มตามไปด้วย นอกจากเพิ่มการบริโภคมากขึ้นแล้ว ทั้งจำเป็นต้องเพิ่มผลผลิต
 ทางการผลิตให้มากขึ้น เพื่อเตรียมสร้างเศรษฐกิจครบวงจรและของประเทศไทย
 การเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรของประเทศหมายถึงการเอาทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ใช้อย่าง
 มหาศาลซึ่งประชาชนต้องการให้เศรษฐกิจของคนดีขึ้นมากเท่าใด ก็มีการทำลายทรัพยากร
 ชธรรมชาติมากขึ้นเท่านั้น

๖.๒ การแก้ไขปัญหาการเกษตรที่ผ่านมา

การแก้ไขปัญหาการเกษตรของรัฐบาลทุกยุคทุกสมัยที่ผ่านมา มักเป็นการ
 แก้ปัญหาเฉพาะหน้า เฉพาะเรื่องเป็นส่วนใหญ่ เช่น การพยุงราคาผลิตผลการเกษตรในกรณีมี
 ปริมาณสินค้ามากเกินความต้องการของตลาด การช่วยเหลือเกษตรกรในกรณีเกษตรกร
 ประสบภัยธรรมชาติ ฝนแล้ง น้ำท่วม สัตว์พืชระบาด เป็นต้น ส่วนการแก้ไขปัญหาระยะยาว
 เช่นการปรับปรุงบำรุงดิน การพัฒนาพันธุ์พืช-พันธุ์สัตว์ การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมแก่สภาพ
 และกวิพาทกรของเกษตรกรยังมีน้อยมาก รัฐบาลปัจจุบัน (นายชวน หลีกภัย) ได้ตระหนัก
 ถึงปัญหาดังกล่าวเป็นอสงาศิ และได้มีนโยบายในการแก้ไขปัญหาคพัฒนาการเกษตรไว้
 อย่างชัดเจนและเหมาะสมต่อสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งผลสรุปประเด็นสำคัญดังนี้

LIART

๒.๗.๖ จัดตั้งสภาการเกษตรแห่งชาติ โดยเปิดโอกาสให้ตัวแทนเกษตรกรเข้ามีส่วนร่วมกับภาครัฐบาลและธุรกิจเอกชน เพื่อการประสานงานการผลิต การแปรรูปผลผลิตทางการตลาดก่อสร้างเป็นระบบครบวงจร รวมทั้งการใช้กองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรด้วย

๒.๗.๗ สทอชฐานการผลิตทางการเกษตร ให้หลากหลายมากขึ้นโดยเน้นเฉพาะสินค้าเกษตรใหม่ ๆ ซึ่งจะเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมเกษตร ตลอดจนส่งเสริมการก้าวไ้มาสวนผสม การเลี้ยงปศุสัตว์ การประมง การเพาะเลี้ยงชายฝั่ง และการทำประมงร่วมกับต่างประเทศ

๒.๗.๘ เร่งรัดการปฏิรูปที่ดินและการออกเอกสารสิทธิ์ เพื่อความถูกต้องให้แก่เกษตรกรผู้ยากไร้โดยจัดสรรงบประมาณให้สามารถครอบคลุมพื้นที่ โดยเฉลี่ยปีละประมาณ ๘ ล้านไร่

๒.๗.๙ สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนาพันธุ์พืช-พันธุ์สัตว์ และระบบการเกษตรให้ทันสมัย ก้าวหน้า เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้สามารถแข่งขันได้ ในตลาดโลก สนับสนุนปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพ และความยุติธรรมให้เกษตรกร โดยเฉพาะพันธุ์พืช สัตว์ปศุ และสายเคมีเกษตรอื่น ๆ

๒.๗.๑๐ การปรับปรุงบำรุงดิน โดยวิธีการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก ปุ๋ยสด ปุ๋ยชีวภาพและปุ๋ยอินทรีย์อื่น ๆ รวมถึงการใช้ปุ๋ยเคมีถูกวิธีทางวิชาการ

๒.๗.๑๑ พัฒนาสถาบันเกษตรกร ให้เชื่อมโยงกับระบบสหกรณ์และส่งเสริมองค์การของเกษตรกรทุกรูปแบบให้เข้มแข็งขึ้น เน้นการฝึกอบรมและการศึกษารายปีให้แก่เกษตรกร อุตสาหกรรม แม่บ้านเกษตรกร ตลอดจนการเผยแพร่ความรู้และการช่วยเหลือด้านวิชาการ

๒.๗.๑๒ เพิ่มมาตรการในการป้องกัน และปราบปรามการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่า อนุรักษ์ป่าต้นน้ำลำธาร ฟื้นฟูสภาพธรรมชาติที่เสื่อมโทรม เร่งรัดการปลูกป่า และส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกไม้เศรษฐกิจในพื้นที่กรมสิทธิ์ต้น

๒.๗.๑๓ ปรับปรุงระบบข้อมูลข่าวสารการเกษตร ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค ระดับประเทศและนานาชาติ

๒.๗.๑๔ ปรับปรุงการบริหารและพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ เพื่อรักษาอัตราการขยายตัวภาคเกษตรไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๓.๕

LIRT

๒.๒.๑๐ ส่งเสริมอาชีพ สหกรณ์รายได้ของเกษตรกรให้สูงขึ้น และ
เกิดความเป็นธรรมในการกระจายรายได้

๒.๒.๑๑ พัฒนาศักยภาพชีวิตเกษตรกรให้ลู่ลื่นขึ้น โดยการพัฒนา
สินค้า การป้องกันสารพิษตกค้าง ใช้ปุ๋ยชีวภาพ และปุ๋ยอินทรีย์เป็นหลัก การควบคุมศัตรูพืช
โดยชีววิธีชีวภาพ ภายภาค และใช้สารสกัดจากพืช สัตว์สมุนไพรพื้นถิ่น พันธ์พืชดี ทั้งในด้าน
การศึกษา (รวมทั้งเทคโนโลยี) โภชนาการและการสาธารณสุข

๒.๒.๑๒ อนุรักษ์และฟื้นฟูป่าอนุรักษ์ธรรมชาติ โดย

- (ก) กำหนดพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๕ ของพื้นที่
ทั้งประเทศ
- (ข) กำหนดพื้นที่ป่าเศรษฐกิจไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๑๕ ของ
พื้นที่ทั้งประเทศ
- (ค) ปฎิรูปที่ดินให้ได้ ๓๐ ล้านไร่ ภายใน ๗ ปี
- (ง) ให้เกษตรกรมีแหล่งน้ำในไร่นา ไม่ต่ำกว่าปีละ ๕๐๐
แห่ง
- (จ) อนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งประมงที่เสื่อมโทรม (ฟื้นฟูป่า
ชายเลน ปลูกป่าชายเลนเพิ่ม ๒๕๐,๐๐๐ ไร่)

จะเห็นได้ว่าความแก้ปัญหาดังกล่าว รัฐบาลได้มีนโยบายที่ดีอยู่แล้ว
เพียงแต่ขาดการเน้นและจริงจังในการปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมเท่านั้น จาก
นโยบายของรัฐบาลดังกล่าว ถ้าหากได้นำไปปฏิบัติอย่างจริงจังและปรับปรุงให้เหมาะสมกับ
สภาพ ภาวสภาพ สภาวะ เศรษฐกิจ สังคม หรือสถานการณ์ชาติ สิ่งแวดล้อม ก็จะสามารถ
แก้ปัญหาได้เป็นอย่างดี ในความเป็นจริงหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรมักจะมี
วิเคราะห์ และดำเนินการเฉพาะกิจกรรมที่ตนเองมีหน้าที่รับผิดชอบเท่านั้น ขาดการคำนึง
ถึงกิจกรรมที่เป็นหน้าที่ของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง การแก้ปัญหาจึงเป็นการแก้ปัญหา
เฉพาะเรื่อง ในขณะที่เกษตรกรส่วนใหญ่มีปัญหาหลาย ๆ เรื่องหลายปัญหาในเวลาเดียวกัน
การแก้ไขปัญหและการส่งเสริมในลักษณะที่เป็นกลุ่มจึงเหมาะสม และเกิดประโยชน์เฉพาะ
การเกษตรเชิงพาณิชย์ หรือเกษตรกรอุตสาหกรรมของเกษตรกรฐานะดีซึ่งเป็นเกษตรกร
ส่วนน้อย ส่วนเกษตรกรส่วนใหญ่ของประเทศเป็นเกษตรกรรายย่อยและยากจนจะได้รับ
ผลประโยชน์น้อยมาก รัฐบาลสมควรได้ตระหนักและพิจารณาถึงวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมและ

เป็นประโยชน์แก่เกษตรกรรายย่อย หากจนท้อต่างจังหวัด จึงจะแก้ปัญหาการเกษตรและความยากจนในชนบทได้

ปัจจุบันรัฐบาลมีแผนงานโครงการที่ดำเนินการพัฒนาการเกษตรอยู่หลายแผนงานโครงการ เช่น แผนฟื้นฟูการเกษตร (แผนการผลิตของเกษตรกร) แผนปรับปรุงโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร แผนงานดังกล่าวมีหลักการและวิธีการดำเนินงานที่ที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืน และประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหาการเกษตรได้เป็นอย่างดี ถ้าหากทางรัฐบาลมีเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีความเข้าใจในหลักการของการพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืนมีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ดีเพียงพอในการวิเคราะห์ประเด็นปัญหา และวิธีการแก้ไขการวางแผนการปฏิบัติงานตามแผนการแก้ปัญหาที่ถูกต้องตรงประเด็น ในทางตรงกันข้ามถ้าหากรัฐบาลขาดเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ดีเพียงพอ ขาดการปฏิบัติที่ต่อเนื่อง ขาดความจริงใจจริงจัง ในการปฏิบัติงานแล้ว โครงการแผนงานที่ตั้งดังกล่าวอาจล้มเหลวและเป็นผลเสียแก่เกษตรกรและประเทศชาติอย่างรุนแรงได้

๓. ปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาการเกษตร

ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญ ที่ทำให้นโยบายการพัฒนาการเกษตรของรัฐบาลไม่บรรลุผลสำเร็จเท่าที่ควร คือการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติยังไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ของเกษตรกร กล่าวคือการดำเนินงานของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเกษตรในขณะนี้จนถึงปัจจุบัน จะเป็นแบบต่างคนต่างทำ เป็นการปฏิบัติงานแบบแยกส่วนในขณะแต่ละครอบครัวเกษตรกร ต้องดำเนินกิจกรรมการเกษตรหลาย ๆ กิจกรรมเป็นแบบรวมส่วนเกษตรกรมีปัญหามากอย่าง ในเวลาเดียวกันแต่ละส่วนราชการสามารถแก้ปัญหาได้เพียงอย่างเดียว ปัญหาอื่นไม่สามารถแก้ไขให้เกษตรกรได้ ต้องรอส่วนราชการอื่นแก้ไขซึ่งมักไม่ทันการ ทำให้เกษตรกรต้องประสบกับความเดือดร้อน เกิดการท้อแท้ เบื่อหน่ายในการประกอบอาชีพการเกษตร

ปัจจุบันมีนักวิชาการและนักพัฒนาการเกษตรหัวก้าวหน้าได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวจึงได้พยายามศึกษาหาวิธีการแก้ไขปัญหาค้นพบเอง และพิจารณาเห็นว่าการดำเนินงานแบบแยกส่วนของหน่วยงานราชการที่ถือปฏิบัติสืบต่อกันมานานกว่า ๕๐ ปี ควรได้รับการปรับปรุงให้เพิ่มเติมการดำเนินงานแบบรวมส่วนเข้าไว้ด้วย โดยเฉพาะการพัฒนาอาชีพ

LIART

ทดลองยุทธการราชคฤกษ์ ในการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม (ร่วมกันดำเนินงานหลายหน่วยงาน อย่างมีระบบ) ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเกษตร จำเป็นจะต้องมีการบริหาร และการประสานงานที่ดี เริ่มตั้งแต่การบริหารองค์การที่เหมาะสม การประสานงานที่มีคุณภาพ การปฏิบัติงานอย่างจริงจัง การประสานงานเป็นเรื่องที่สำคัญซึ่งในความสำเร็จของการพัฒนาการเกษตร เริ่มตั้งแต่การประสานใจ ประสานแนวคิด ประสานแผนงานโครงการ ประสานงบประมาณ ประสานการปฏิบัติ การแก้ปัญหาและประสานผลประโยชน์ในทางที่ถูกต้องและเป็นธรรม

การปฏิบัติงานตามแนวคิดใหม่จะมีหน่วยงานร่วมกันดำเนินงานอย่างมีระบบ มีวิสัยทัศน์ ซึ่งจะทำให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับมีความพร้อม ความจริงจังในการปฏิบัติงาน มีการประสานงานหนักกำลังร่วมกัน เริ่มตั้งแต่ การศึกษารวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ สถานการณ์ที่ ประเด็นปัญหาหลัก-ปัญหารองของเกษตรกรฯ วิเคราะห์แก้ไข/ติดตามลดจนการที่ แผนงานโครงการ การปฏิบัติงานตามแผน การติดตามแก้ปัญหาและประเมินผล

แนวคิดและหลักการของเกษตรทั้งสิ้นเป็นที่ยอมรับของ นักวิชาการ และ นักพัฒนาการเกษตรของประเทศไทยและของต่างประเทศ หน่วยงานในสังกัดกระทรวง เกษตรฯ ที่สนใจและนำเอาหลักการนี้ไปใช้สื่อสารจริงจังและเป็นรูปธรรมในปัจจุบัน คือ หน่วยงานในสังกัดกรมวิชาการเกษตร และบางหน่วยงานของกรมพัฒนาที่ดิน ส่วนหน่วยงาน ในสังกัดกรมอื่น ๆ นำไปใช้น้อยมาก บางหน่วยงานยังไม่รู้จักหลักการของเกษตรซึ่งอื่นเลย ก็มี ผู้บริหารระดับสูงในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หลายท่านมีความรู้ความเข้าใจ เรื่อง การเกษตรซึ่งอื่นดี และได้หาข่ามผลิตภัณฑ์ออกมาเป็นนโยบายหลักของกระทรวงเกษตรฯ และสหกรณ์ในการพัฒนาการเกษตร ในขณะที่ตัวนักซึ่งมีนักบริหารระดับสูงของกระทรวง เกษตรและสหกรณ์อีกจำนวนมากไม่ยอซัดความสนใจในหลักการของการเกษตรทั้งสิ้น สิ่งนี้คือ ปัญหาสำคัญที่ทำให้การพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืนไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร ในช่วงใดที่ได้ นักบริหารระดับสูงมีความสนใจการเกษตรซึ่งอื่นก็จะหาวิธีการสนับสนุนให้มีการนำเอาแนวคิด หลักการของเกษตรซึ่งอื่นไปใช้ แต่เมื่อหมดสมัยหรือหมดอำนาจลงเมื่อกันได้เข้ามารับผิดชอบ ในการบริหารใหม่ก็ไม่สนใจหลักการเกษตรซึ่งอื่น สนใจวิถีการอื่น การดำเนินการพัฒนา การเกษตรแบบยั่งยืนก็จะหยุดซงกหรือถูกละเลยขาดการปฏิบัติต่อเนื่อง

๘. ข้อสังเกตนโยบายข้อเสนอแนะ

ในการพิจารณาการศึกษา เรื่องการพัฒนาการเกษตรกรรมไปสู่การเกษตรกรรมแบบยั่งยืน คณะกรรมาธิการฯ มีข้อสังเกตนโยบายข้อเสนอแนะดังนี้

๘.๑ ข้อสังเกต

๘.๑.๑ ด้านนโยบาย

ปัจจุบันรัฐบาล ได้กำหนดนโยบายหลักด้านการพัฒนาการเกษตรของประเทศไว้บนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๓๕-๒๕๓๘) รวม ๕ ประการสำคัญ คือ

๘.๑.๑.๑ การเพิ่มและกระจายรายได้

๘.๑.๑.๒ การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

๘.๑.๑.๓ การพัฒนาคุณภาพชีวิต

๘.๑.๑.๔ การปรับปรุงการบริหารงานพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์

จากนโยบายดังกล่าว จะเห็นได้ว่ารัฐบาลได้ให้ความสำคัญในการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการปรับปรุงพัฒนาการเกษตร การเสถียรของวงจรมูลค่าเงินงานพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืน ถือเป็นงานหนักหรือการปฏิบัติที่จะให้นโยบายของรัฐบาลเกิดเป็นรูปธรรมอย่างจริงจัง

การพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืน เป็นวิวัฒนาการพัฒนาแนวใหม่ที่นักวิชาการและนักพัฒนาการเกษตรทั่วโลกต่างให้ความสนใจทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศทั่วโลก ร่วมมือร่วมใจกันค้นคว้ากันเพื่อแก้ปัญหาวิกฤตการเกษตรที่มีอยู่ในปัจจุบันโดยเห็นพ้องต้องกันว่า แนวคิดและหลักการของการพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืน จะเป็นมิติใหม่ในการอยู่รอดของการเกษตร ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และเป็นความหวังของประชากรโลกในอนาคต

๘.๑.๒ ด้านปฏิบัติการ

การเกษตรสมัยใหม่ที่มีการใช้เครื่องจักรกล เครื่องมือ หุ่นยนต์ หุ่นที่ใส่ตัว และเทคโนโลยี ตลอดจนการอาศัยทั้งภายในประเทศและนอก (ต่างประเทศ) โดยขาดการพึ่งตนเอง อันมีผลกระทบในทางลบเกิดขึ้นอย่างมากมาย จนมีนักพัฒนาบางกลุ่มเรียกว่าเกษตรกรรมทำลาย ซึ่งถือเป็นการพัฒนาเกษตรแบบไม่ยั่งยืน และจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไข ปัจจุบันได้มีระบบการเกษตรหลายรูปแบบที่เกษตรกรปฏิบัติอยู่แล้ว และสามารถที่จะปรับเข้า

LIART

สู่การเกษตรแบบยั่งยืนได้ เช่น ระบบการเกษตรผสมผสาน ระบบไร่นาสวนผสม ระบบวนเกษตร ระบบเกษตรธรรมชาติ ระบบเกษตรอินทรีย์ (Organic farming) แม้แต่ระบบการเกษตรสมัยใหม่ ระบบ เกษตรอุตสาหกรรมหรือเกษตรเชิงพาณิชย์ก็เป็นระบบเกษตรแบบส่วนใหญ่เป็นการปลูกพืชเลี้ยงสัตว์ที่คิดค้นไว้ในพื้นที่กว้างขวางอย่างต่อเนื่อง (Monoculture) ก็ตาม สิ่งเหล่านี้จะสามารถปรับเข้าสู่เกษตรยั่งยืนได้ถ้าหากได้มีการลดหย่อนจุดด้อยลงเพิ่มจุดเด่นของเกษตรที่ยั่งยืนโดยเพียงหวังผลผลิต ถ้าไรแต่พอประมาณ ไม่หวังผลกำไรสูงสุด วิทยาทวีเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วก็สามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมตามหลักการของ การเกษตรยั่งยืนได้

ในการปรับปรุงการเกษตรระบบต่าง ๆ ให้เข้าสู่การพัฒนาเกษตรแบบยั่งยืนจะต้องอาศัยทรัพยากรฐานเกษตรที่มีความอุดมสมบูรณ์ และเทคโนโลยีที่เหมาะสม ทรัพยากรฐานเกษตรสำคัญ คือดิน น้ำ และป่าไม้ ทั้ง ๓ อย่างนี้ มีความสัมพันธ์เสริมสร้างเกื้อกูลกันทั้งทางใกล้ไกล ปัจจุบันทรัพยากรดังกล่าวอยู่ในสภาพเสื่อมโทรมมากจำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงพัฒนาให้เกิดความสมบูรณ์ จึงจะทำการเกษตรที่ยั่งยืนได้และมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

๕.๑.๓.๑ แนวทางการปรับปรุงทรัพยากรดิน

๕.๑.๓.๑.๑ ใช้ที่ดินทำการเกษตร ให้ถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับจำแนกดินของกรมพัฒนาที่ดินเป็นแนวทางในการพิจารณาดำเนินการ

๕.๑.๓.๑.๒ มีการปรับปรุงโครงสร้าง และความอุดมสมบูรณ์ของดิน โดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้ดิน ให้ผลได้ในระดับร้อยละ ๒ ถึง ๘ อาจใช้การใส่ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอกหรือ ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยคอก ปุ๋ยบ้าน ปุ๋ยเทศบาล และปุ๋ยภาคพิเศษเหลือจากอุตสาหกรรม เกษตรกรรม รวมทั้งปุ๋ยชีวภาพและจุลินทรีย์สังเคราะห์

๕.๑.๓.๑.๓ ป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน โดยใช้วิธีปลูกพืชคลุมดิน ใช้วัสดุคลุมดิน การปลูกพืชตามแนวระดับขวางความลาดเท หรือขวางทางกั้นน้ำ การเตรียมดินปลูกพืชแบบยั่งยืนได้ การปลูกพืชดัดแปลงเป็นแนว ปลูกพืชโดยไม่มีการไถพรวนหรือไถที่หนักที่สุดเท่าที่จำเป็น วิทยาทวีเทคโนโลยีป้องกันทางชะล้างพังทลายของดินได้เป็นอย่างดี

๕.๑.๖.๑.๕ การกำหนดนโยบายการใช้ประโยชน์ที่ดินจะเป็นที่ลุ่มน้ำขัง โรงงานอุตสาหกรรม ป่าไม้ พื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่อื่น ๆ ควรกำหนดให้ชัดเจนและถือปฏิบัติอย่างจริงจัง โศกนาฏของอกุฏยามาฆังเมืองเฉพาะ หรือตัวสวนอื่น ๆ ที่ได้ผลดีกว่าที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน

การดำเนินงานดังกล่าวข้างต้นที่เกี่ยวข้องกับกรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกรมการผังเมือง กรมประชาสัมพันธ์ กระทรวงมหาดไทย

๕.๑.๗.๓ แผนทางการพัฒนาทรัพยากรน้ำ

ปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำทั้งในฤดูฝน ฝนตกทิ้งช่วงเป็นเวลานานหรือในปีที่ฝนตกน้อยและในฤดูแล้ง การขาดแคลนน้ำนี้จะมีผลกระทบต่อความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น เพราะ

(๑) การใช้น้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค อุตสาหกรรม และกสิกรรมเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี และการใช้น้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค และอุตสาหกรรมจะปลดปล่อยน้ำใช้เพื่อการเกษตร

(๒) สภาวะของการพัฒนาแหล่งน้ำในบางลุ่มน้ำของประเทศ ได้พัฒนาถึงจุดสูงสุดแล้วแต่ยังไม่เพียงพอ ปีใดมีฝนตกน้อยกว่าเกณฑ์เฉลี่ย พื้นที่การเกษตรทางด้านท้ายน้ำที่อยู่ในเขตชลประทานจะขาดน้ำ จึงสมควรได้มีการเตรียมการป้องกันแก้ไขโดยวิธีการต่าง ๆ ดังได้แก่

๕.๑.๗.๓.๑ การพัฒนาแหล่งน้ำขึ้นมาใหม่ ประกอบด้วย

(๑) แหล่งน้ำขนาดเล็ก การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก ประกอบด้วย

(๑.๑) พัฒนาแหล่งน้ำทั้งแหล่งน้ำผิวดินและแหล่งน้ำใต้ดิน ในระดับไร่นาของเกษตรกรทั่วภูมิภาค

(๑.๒) แหล่งน้ำธรรมชาติ ได้แก่ หัวหนอง บึง และแม่น้ำ

เนื่องจากมีตะกอนเมล็ดตะไคร่ลงมากับน้ำ แล้วตกทับถมในหัวหนอง บึงธรรมชาติ นับเป็นเวลาสิบ ๆ ปี ตะกอนเมล็ดตะไคร่เหล่านี้จะขังอยู่ตามขั้วลดการรั่วซึมของน้ำ ฉะนั้นควรเร่งทางแก้ไขในการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กที่เกี่ยวข้องกับหัวหนอง และบึงธรรมชาติ ออกเป็น ๒ ทางเสียคือ

ก. ขุดลอก ขั้วตลอก หัวหนอง บึงแล้วไม่ทำให้เกิดการสูญเสียน้ำจากการรั่วซึมมากขึ้น จึงควรทำการขุดลอกให้สามารถเก็บน้ำได้มากขึ้น

LIART

๓. ในกรณีที่ขุดลอกแล้วจะทำให้เกิดการสูญเสียน้ำจากการรั่วซึมมากขึ้น ควรพัฒนาด้วยการสร้างคันดินเตี้ย ๆ โอบล้อมที่ต่ำซึ่งน้ำสามารถไหลออกได้เมื่อน้ำไหลลงมามาก ๆ ส่วนบริเวณที่เป็นทางน้ำเดิมควรสร้างประตูระบายกเล็ก ๆ ซึ่งประตูระบายมีหน้าที่สำคัญ ๓ ประการคือ

- เมื่อน้ำไหลลงมาใน หัวข หนอง บึง มากเกินความสมควรเปิดประตูระบายเพื่อระบายน้ำทิ้ง และ

- ใช้ประตูระบายปรับระดับน้ำที่เก็บกักในหัวข หนอง บึง ให้ลู่ที่ระดับที่เหมาะสมไม่ทำให้ท่วมพื้นที่ข้างเคียง

วิธีการในข้อ ๓. ถ้าสามารถทำได้ จะประหยัดค่าใช้จ่ายได้มากกว่าวิธีในข้อ ๒.

(๑) แหล่งน้ำขนาดกลางและขนาดใหญ่ ควรให้มีการศึกษาเพื่อพัฒนาอย่างเป็นระบบลุ่มน้ำ การให้มีการศึกษาเพื่อพัฒนาอย่าง เป็นระบบลุ่มน้ำก็ด้วยเหตุผลที่สำคัญ ๒ ประการคือ

๓. เพื่อไม่ให้โครงการที่พัฒนาขึ้นก่อนไปขัดขวางโครงการที่จะพัฒนาในภายหลัง และ

๔. เพื่อไม่ให้โครงการที่จะพัฒนาขึ้นในภายหลัง ไปก่ผลประโยชน์ของโครงการแหล่งน้ำที่พัฒนาอยู่ก่อนแล้ว

ทั้งนี้เพื่อการพัฒนาแหล่งน้ำเกิดประโยชน์สูงสุด

อนึ่ง ถ้ามีการศึกษาเพื่อพัฒนาแหล่งน้ำอย่างเป็นระบบลุ่มน้ำแล้วพบว่าบางลุ่มน้ำสภาพของการพัฒนายังคงสูงสุดแล้ว ถ้ายังพัฒนาต่อไปไม่มีผลนอกเหนือกว่าเกณฑ์เฉลี่ยจะทำให้พื้นที่เพาะปลูกตอนบนไปแย่งน้ำพื้นที่เพาะปลูกตอนล่าง กรณีนี้สมควรได้มีการศึกษาถึงการผันน้ำจากลุ่มน้ำข้างเคียงมาเพิ่ม

๕.๑.๓.๓.๓ การจัดการแหล่งน้ำที่ได้พัฒนาแล้ว ประกอบด้วย

(๑) แหล่งน้ำขนาดเล็ก ต้องเพิ่มประสิทธิภาพของคักหรือลุ่มน้ำใช้น้ำหรือที่เรียกชื่ออย่างอื่น ด้วยการศึกษาความรู้ ในการบำรุงรักษาแหล่งน้ำและระบบส่งน้ำ รวมถึงการประหยัดการใช้น้ำจากแหล่งน้ำ

(๒) แหล่งน้ำขนาดกลางและขนาดใหญ่ ซึ่งควบคุมโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นส่วนใหญ่ ควรมีหลักเกณฑ์ในการใช้ ดังนี้

- (๓.๑) สรีรางกฎเกณฑ์การดำเนินงานอ่างเก็บน้ำทุกแห่งน้ำหรืออ่างเก็บน้ำ ควรสรีรางกฎเกณฑ์การใช้งานของแหล่งน้ำ (Reservoir operating rules) ซึ่งประกอบด้วย
 - การใช้อ่างเก็บน้ำทำหน้าที่ลดน้ำท่วมทางด้านท้ายน้ำ และไม่ทำให้อ่างเก็บน้ำพังทะลุ (Flood rule curve) และ
 - การใช้น้ำที่ไหลลงสู่อ่างเก็บน้ำ เพื่อการชลประทาน ให้ได้ประโยชน์สูงสุด (Irrigation rule curve)

สำหรับ Irrigation rule curve นี้ ถ้าศึกษาถูกต้องจะนำมาใช้พื้นที่เพาะปลูกท้ายน้ำได้รับความเสียหายเพราะขาดน้ำโดยเฉพาะการเพาะปลูกฤดูแล้ง

(๓.๒) การวางแผนการส่งน้ำล่วงหน้า ซึ่งปกติจะกระทำเป็นรายสัปดาห์ ซึ่งวิธีการโดยย่อประกอบด้วย

ก. ใช้แผนที่ตกลงบนแปลงเพาะปลูกแทนน้ำชลประทานให้ได้มากที่สุด

ข. พยายามใช้ sideflow หรือ uncontro] flow ที่ไหลลงแม่น้ำเหนือเขื่อนทดน้ำแทนน้ำชลประทานให้ได้มากที่สุด และ

ค. ยื่นสุดท้าย เมื่อปริมาณน้ำในข้อ ก. และ ข. ไม่เพียงพอสำหรับการเพาะปลูก จึงขอรับน้ำจากอ่างเก็บน้ำ

การวางแผนการส่งน้ำล่วงหน้าดังกล่าวนี้ จุดประสงค์ที่สำคัญก็เพื่อประหยัดน้ำจากอ่างเก็บน้ำในฤดูฝนไว้ใช้เพื่อการเพาะปลูกฤดูแล้งให้ได้มากที่สุด

๓.๑-๓.๒.๓ การส่งวนน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ ที่มีการผลิตกระแสไฟฟ้า เนื่องจากปัจจุบันยังมีการใช้น้ำผลิตกระแสไฟฟ้า ในช่วงที่พื้นที่ชลประทานทางด้านท้ายน้ำไม่ต้องการน้ำเพื่อการเพาะปลูก ซึ่งปริมาณน้ำดังกล่าวเมื่อใช้ผลิตกระแสไฟฟ้าแล้ว จะไหลลงสู่ทะเลโดยเปล่าประโยชน์ น้ำจำนวนที่ควรได้เก็บกักไว้ใช้ให้ได้ประโยชน์ รัฐบาลควรได้พิจารณาพัฒนาแหล่งพลังงานไฟฟ้าสำรองให้เพียงพอโดยรวดเร็ว ทั้งนี้เพื่อให้สามารถใช้น้ำทุกหยดที่เก็บกักไว้ในอ่างเก็บน้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ปัจจุบันมีหลายหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแหล่งน้ำ และชลประทาน ควรจะเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงประสานกับหน่วยงานอื่น ๆ

๔.๑.๗.๓ แนวทางการพัฒนาทรัพยากรป่าไม้

ป่าไม้เป็นทรัพยากรที่สำคัญยิ่ง ป่าที่อุดมสมบูรณ์จะประกอบด้วยพืชพันธุ์สัตว์ป่าอาหาร สัตว์ป่านานาชนิด แมลง จุลินทรีย์ที่มีประโยชน์ และทั้งยังเป็นแหล่งของความหลากหลายทางชีวภาพที่สมบูรณ์ที่สุด มีความสำคัญยิ่งในการรักษาสภาพความสมดุลต่อตามธรรมชาติไม่เฉพาะของประเทศไทยเท่านั้นแต่รวมถึงของโลกด้วย ความอุดมสมบูรณ์ของป่าจะเป็นแหล่งส่งเสริมสนับสนุนให้ทรัพยากรดิน และทรัพยากรน้ำอุดมสมบูรณ์ไปด้วย ป่าไม้ดูแลรักษาบ่อน้ำบาดาลใต้ดิน ปล่อยออกซิเจน ควบคุมอุณหภูมิอากาศ สัตว์ป่าในป่าไม้เป็นแหล่งดูดซับน้ำในฤดูฝนและค่อย ๆ ปล่อยปล่อน้ำในฤดูแล้ง ป้องกันน้ำท่วมในฤดูฝนและช่วยให้น้ำในฤดูแล้งได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังทำให้บรรยากาศมีความชุ่มชื้น ผดุงกฏกฏองความสมดุล ดินในป่ามีอินทรีย์วัตถุสูงเมื่อน้ำฝนชะล้างไหลลงพื้นที่ราบ หรือเรียกสวนไไร่ว่าก็จะเพิ่มอินทรีย์ ทำให้พื้นที่การเกษตรเกิดความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติอีกด้วย

การรื้อหรือเสื่อมโทรมของทรัพยากรป่าไม้ เป็นสิ่งที่น่าวิตกและต้องเร่งปรับปรุงแก้ไข ป่าไม้สมบูรณ์ของประเทศขณะนี้มีอยู่เพียง ๘๓ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๓๖ ของพื้นที่ประเทศ ทั้งนี้เพราะคนไทยตัดไม้ทำลายป่าไ้มีน้อยกว่าป่าละ ๗ ล้านไร่ ตามหลักวิชาการที่ยอมรับ พื้นที่ป่าไม้ควรจะมีไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ ของพื้นที่ประเทศ ตามหลักการนี้ประเทศไทยควรจะต้องมีพื้นที่ป่าไม้ไม่น้อยกว่า ๑๓๕ ล้านไร่ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการปลูกป่าขึ้นอีกประมาณ ๕๒ ล้านไร่ โดยจะต้องดำเนินการอย่างรีบด่วน นอกจากการปลูกป่าเพิ่มเติมแล้ว การอนุรักษ์ป่าที่มีอยู่ไม่ให้เกิดเสื่อมและเสื่อมโทรม ก็จำเป็นต้องดำเนินการอย่างจริงจัง

๔.๑.๗.๔ การพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม

เทคโนโลยี ที่นำไปสู่ผลสำเร็จในการพัฒนาเกษตรยั่งยืน มีอยู่หลากหลายสามารถเลือกนำไปใช้ได้ตามความเหมาะสมของแต่ละท้องถิ่นและแต่ละครอบครัวเกษตรกร ซึ่งขึ้นอยู่กับทรัพยากรและเงื่อนไขข้อจำกัดที่มีอยู่ของเกษตรกร โดยแต่ละคนมีทางเลือกของตนเอง และเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ซึ่งอาจสรุปได้ดังนี้

๔.๑.๗.๔.๑ การป้องกันและการชะล้างพังทลายของดิน

๔.๑.๗.๔.๒ การป้องกันหรือแก้ไขปัญหาดินเค็ม ดินเปรี้ยว

๔.๑.๗.๔.๓ การเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน

๔.๑.๗.๔.๔ การใช้ปุ๋ยเคมีที่ถูกต้อง

LIRT

- ๕.๑.๒.๕.๕ การจัดการน้ำและการใช้น้ำอย่างประหยัด
- ๕.๑.๒.๕.๖ เทคโนโลยีด้านชีวภาพ
- ๕.๑.๒.๕.๗ การเตรียมดิน
- ๕.๑.๒.๕.๘ เทคโนโลยีการเกษตรกรรม การใช้น้ำขั้นพื้นฐาน ขั้นขั้นสูง
- ๕.๑.๒.๕.๙ การขยายพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์
- ๕.๑.๒.๕.๑๐ การจัดการศัตรูพืช สัตว์ศัตรู ที่ลดหรือยุติการใช้สารเคมี (ใช้วิธีการอื่นทดแทน)
- ๕.๑.๒.๕.๑๑ เทคโนโลยีที่มีใช้อยู่ในระบบการเกษตรปัจจุบันเป็นต้นว่าระบบการเกษตรผสมผสาน ระบบการเกษตรแบบไร้น้ำสวนผสม ระบบวนเกษตร ระบบเกษตรธรรมชาติ ระบบเกษตรอินทรีย์ รวมทั้งระบบการเกษตรอุตสาหกรรม (เกษตรเชิงพาณิชย์) ก็มีเทคโนโลยีเฉพาะตัว แต่สามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมและปรับเข้ากับแนวความคิด และหลักการของเกษตรยั่งยืนได้เป็นอย่างดี เพียงแต่ขอให้ผู้ใช้งบประมาณกว้าง ลดระดับความต้องการในบางด้านลงเพิ่ม หรือนำเอาคุณสมบัติบางด้านที่เสริมสร้างถาวรภาพใน ระบบการเกษตรซึ่งอื่นมาใช้ให้มากขึ้น

การศึกษาพัฒนาเทคโนโลยีดังกล่าว เป็นหน้าที่โดยตรงของหลายหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เช่น กรมวิชาการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน และกรมชลประทาน

๕.๑.๓ ด้านการบริหาร

ในการดำเนินงานพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืนนั้น จำเป็นต้องมีการประสานงานร่วมกันหลายหน่วยงาน ทั้งหน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน เกษตรกร และประชาชนทั่วไป การบริหารงานจะต้องอาศัยโครงสร้างที่ไม่ก่อความสับสน สามารถเสนอทางเลือกให้แก่เกษตรกร ได้หลากหลายและให้การสนับสนุนด้านข่าวสาร-วิชาการได้อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ซึ่งอาจพิจารณาใช้รูปแบบการดำเนินงานในลักษณะคณะกรรมการ คณะทำงาน ชุดต่าง ๆ รวมทั้งต้องมีหน่วยงานรองรับทั้งในระดับกระทรวง กรม (ในส่วนกลาง) ระดับภาค ระดับจังหวัด (ในส่วนภูมิภาค) และระดับพื้นที่สนามด้วย

LI RT

เนื่องจากการเกษตรกรรมแบบยั่งยืนเป็นแนวคิดใหม่ และมีหลายหน่วยงานได้นำเอาแนวทาง-หลักการดังกล่าวไปใช้ปฏิบัติกันอยู่บ้างแล้ว หากแต่ยังกระจำกั้นอยู่โดยต่างหน่วยงานต่างทำในขอบเขตหน้าที่ของตนเอง ขาดการประสานงานที่แน่นแฟ้น ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มองเห็นความสำคัญในเรื่องนี้ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษาการพัฒนาการเกษตรยั่งยืนขึ้น เพื่อกำหนดทิศทางทางการเกษตรของชาติในระยะยาว (พ.ศ. ๒๕๓๖-๒๕๕๕) ตามคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ ๓๑๘ (ก)/๒๕๓๕ ลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๓๕ (ภาคผนวก ๑)

อนึ่ง เพื่อให้การดำเนินงานเกี่ยวกับเรื่องนี้ดำเนินไปอย่างได้ผล ในห้วงเวลาที่เหมาะสม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยสำนักงานเลขาธิการฯ จะต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการริเริ่มดำเนินการต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อให้การเกษตรของชาติ เป็นการเกษตรแบบยั่งยืน

๕.๒ ข้อยุทธสนธิ

๕.๒.๑ กำหนดให้การพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืนเป็นนโยบายที่สำคัญของชาติ และทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน โดยเฉพาะกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการคลัง สำนักงานประมง สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จะต้องถือปฏิบัติและสนับสนุนให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ การเกษตรแบบยั่งยืนเป็นแนวคิดใหม่ในการพัฒนาการเกษตร การดำเนินงานจำเป็นต้องมีการจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง มีคณะกรรมการและคณะทำงานระดับต่าง ๆ ทั้งในส่วนกลาง ระดับกระทรวง กรม และในส่วนภูมิภาค ระดับภาค ระดับจังหวัดและระดับปฏิบัติการ สันนาม ตามความจำเป็นและเหมาะสม (ผนวกที่ ๒)

๕.๒.๒ การพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืนทุกขั้นตอน จะต้องดำเนินการในรูปแบบการประสานงานขององค์กร ที่เกี่ยวข้องในลักษณะสหวิทยาการ (Interdisciplinary Approach) โดยเกษตรมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนของการพัฒนา เริ่มตั้งแต่การวางแผน การปฏิบัติงานตามแผน การปรับแผน การแก้ไขปัญหา การติดตามและประเมินผล

๕.๒.๓ ทำความเข้าใจในหลักการที่ถูกต้องของเกษตรกรรมแบบยั่งยืนแก่เกษตรกร นักวิชาการ นักพัฒนา และนักบริหารผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเกษตร

LIRT

ทุกระดับ กล่าวคือ การเกษตรกรรมแบบยั่งยืนต้องมีการทำความเข้าใจ คำนึงถึง องค์ประกอบที่สำคัญ คือ คน น้ำ ป่าไม้ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ เทคโนโลยีที่เหมาะสมต่อสภาพ เกษตรนิเวศน์ ทั้งด้าน กายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจสังคม การยอมรับของเกษตรกรและ ประชาชนผู้บริโภค รวมถึงการอนุรักษ์พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๘.๒.๘ พยายามทำความเข้าใจและใช้การสนับสนุนด้านต่าง ๆ แก่ นักวิชาการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ องค์กรเอกชน ที่ดำเนินการหรือกระทำการใด ๆ ที่เป็น การส่งเสริมการเกษตรแบบยั่งยืน และโดยเฉพาะแก่เกษตรกรที่เลือกวิถีการเกษตรกรรมแบบ ยั่งยืนแทนการเกษตรกรรมที่ทำลายสิ่งแวดล้อม และเกษตรกรชาวนาจะต้องให้ความ สนับสนุนเป็นกรณีพิเศษ

คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ เชื่อว่าการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ใน การเกษตรกรรมที่ก่อให้เกิดความสุขเหือดของทรัพยากรธรรมชาติและมีผลกระทบอย่างรุนแรง ต่อสิ่งแวดล้อมเช่นปัจจุบัน เพื่อให้การผลิอาหารดำเนินไปอย่างยั่งยืน ไม่ทำลายทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จะต้องขึ้นอยู่กับการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนของรัฐบาล และหาก มีการควบคุมดูแลให้มีการปฏิบัติอย่างจริงจังและต่อเนื่องแล้วก็จะทำให้การเกษตรกรรม ของประเทศไทยมีความยั่งยืนตลอดไป

คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ ขอเสนอรายงานการพิจารณาศึกษา ในเรื่องดังกล่าวข้างต้น พร้อมทั้งชี้แจงเหตุผลและข้อเสนอแนะ เพื่อวุฒิสภาได้โปรดพิจารณา หากวุฒิสภาเห็นชอบแล้ว ก็ขอได้โปรดเสนอไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้กระทรวง เกษตรและสหกรณ์เป็นเจ้าของเรื่องแจ้งจัดให้ส่วนราชการต่าง ๆ ในสังกัดที่หน้าที่ โดยตรงได้ดำเนินการด่วน ทั้งนี้ภาสวดีการสนับสนุนต่าง ๆ ในด้านงบประมาณจากตัวัก งบประมาณและหน่วยงานอื่น ๆ จากกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ของประชาชนไทยและประชาชนเป็น

ศักดิ์ประจักษ์ ศึกา
(นายกวุฒิสภา)

เลขาธิการคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์

LIRT

คำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ที่ ๑๖/๒๕๖๕
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรยั่งยืน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ตระหนักถึงผลกระทบของการเร่งรัดพัฒนาเศรษฐกิจ ทั้งด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมต่อสภาพของสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรการเกษตร และเกษตรกรรายย่อย ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในด้านการแข่งขันตลาดและอุตสาหกรรมเกษตรในตลาดโลก ดังนั้น จึงสมควรให้มีการกำหนดแนวทางพัฒนาการเกษตรที่ครอบคลุมถึงปัจจัยต่าง ๆ ทั้งด้านวิชาการ เศรษฐกิจและสังคม เพื่อพัฒนาระบบการเกษตรที่สมบูรณ์ในระชนะชาวม รวมทั้งก่อให้เกิดความร่วมมือของทุกฝ่ายทั้งด้านภาววิจัย พัฒนา และส่งเสริม จึงแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรยั่งยืน ประกอบด้วย

๑. ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานกรรมการ
๒. ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
(นายปีติพงษ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา)	รองประธานกรรมการ
๓. อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน	รองประธานกรรมการ
๔. อธิบดีกรมวิชาการเกษตรหรือผู้แทน	กรรมการ
๕. อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตรหรือผู้แทน	กรรมการ
๖. อธิบดีกรมปศุสัตว์หรือผู้แทน	กรรมการ
๗. อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์หรือผู้แทน	กรรมการ
๘. อธิบดีกรมป่าไม้หรือผู้แทน	กรรมการ
๙. อธิบดีกรมชลประทานหรือผู้แทน	กรรมการ
๑๐. เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๑. ผู้อำนวยการกองการเกษตรต่างประเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการและเลขานุการ

LIART

๑๓. ผู้อำนวยการกองแผนงาน กรมพัฒนาที่ดิน	กรรมการและ
ผู้ช่วยเลขาธิการ
๑๔. ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาต้นค้ำฟ้าเพื่อพัฒนา
เกษตรกรรม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการและ
ผู้ช่วยเลขาธิการ
๑๕. นายวีรพันธ์ ศรีบุญถือ เจ้าหน้าที่บริหาร
งานทั่วไป ๗ สำนักงานปลัดกระทรวง
เกษตรและสหกรณ์	กรรมการและ
ผู้ช่วยเลขาธิการ

โดยให้คณะกรรมการพัฒนาการเกษตรทั้งสิ้นมีหน้าที่ และความรับผิดชอบ
ดังต่อไปนี้

๑. กำหนดนโยบาย แนวทางการพัฒนาการเกษตรยั่งยืน ทั้งด้านการวิจัย พัฒนา
ส่งเสริมและการพัฒนาการเกษตร
๒. กำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ และแนวทางการร่วมมือของส่วนราชการต่าง ๆ
ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งการร่วมมือของภาคเอกชน และองค์กรพัฒนา
เอกชน
๓. กำหนดลำดับความสำคัญของแผนงาน โครงการ และจัดหาแหล่งงบประมาณ
แหล่งความช่วยเหลือและความร่วมมือองค์กรต่างประเทศสำหรับการพัฒนาการเกษตรยั่งยืน
๔. พิจารณาและอนุมัติแผนงาน และโครงการพัฒนาการเกษตรยั่งยืน
๕. แต่งตั้งอนุกรรมการ คณะทำงาน และผู้ทรงคุณวุฒิตามความเหมาะสม

ไป ๕ ปี ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ซึ่ง ณ วันที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๕

อำมิต อวภาภิรมย์

(นายอำมิต อวภาภิรมย์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

LIRT

คำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ที่ ๓๐๘(ก)/๒๕๓๘

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาการพัฒนาการเกษตรซึ่งอื่นเพื่อกำหนด
ทิศทางการเกษตรของชาติในระยะยาว (๒๕๓๖ - ๒๕๔๕)

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้พิจารณาเห็นความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุง
ทิศทางการพัฒนาด้านการเกษตรของชาติ จากเป้าหมายเดิมเพียงเพื่อการยกระดับรายได้
ของเกษตรกร ซึ่งปรากฏว่าได้ส่งผลกระทบต่อสภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ
ทรัพยากรการเกษตร และเกษตรกรรายย่อย ให้สามารถปรับทิศทางให้เหมาะสมกับความ
จำเป็นที่จะต้องพัฒนาสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับการพัฒนารายได้

ดังนั้น จึงสมควรกำหนดให้มีการศึกษาหาแนวทางการพัฒนาการเกษตรซึ่งอื่นที่
เหมาะสมกับสภาวะการณของประเทศไทยดังกล่าวข้างต้น ทั้งนี้ จะได้นำผลการศึกษาไป
ปรับนโยบายการเกษตรของชาติระยะยาว (๒๕๓๖ - ๒๕๔๕) ต่อไป จึงแต่งตั้ง
คณะกรรมการศึกษาการพัฒนาการเกษตรซึ่งอื่น ประกอบด้วย

๑. นายศักดิ์ประเสริฐ ติมา ประธานคณะกรรมการ
ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒. นางบุญสม ภวนจันทร์ รองประธานคณะกรรมการ
ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๓. นายกิ่งสาร เทพหัสดิน ณ อยุธยา รองประธานคณะกรรมการ
ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๔. ศาสตราจารย์ ดร. สุมิเนทร์ สมุทคุปดี คณะกรรมการ
คณะบดี คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
๕. นายจุฑา กฤษณามระ คณะกรรมการ
ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ กรมพัฒนาที่ดิน

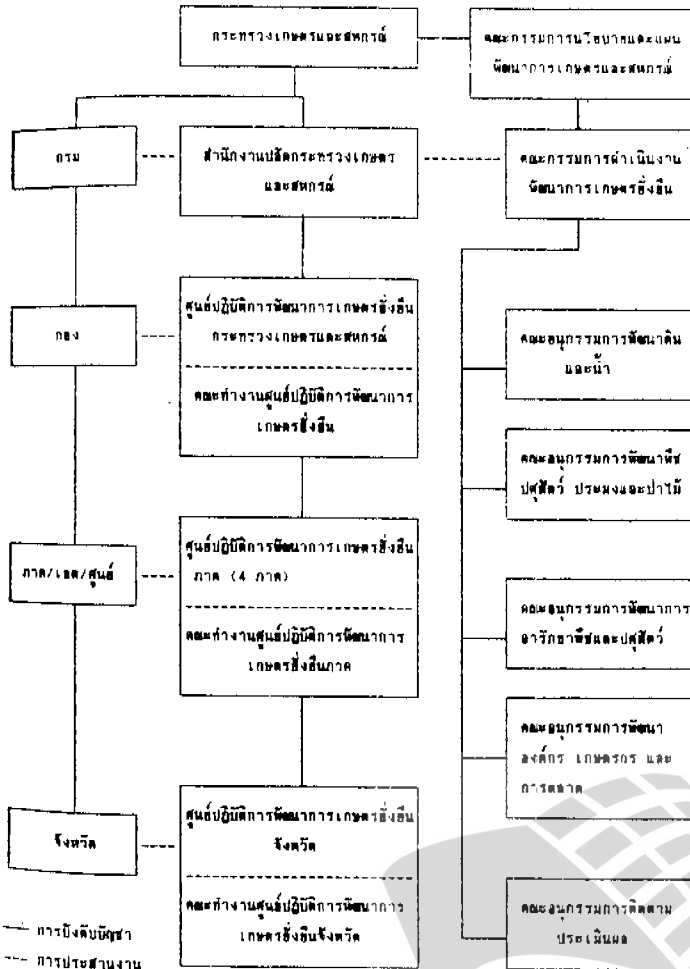
๖. นายปราโมทย์ ไม้กลัด ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ กรมชลประทาน	คณะกรรมการ
๗. นายคำแกิง จันทรมัญญา ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยการทำฟาร์ม	คณะกรรมการ
๘. นายสถิตย์ สวีรินทร์ ผู้อำนวยการกองบำรุง กรมป่าไม้	คณะกรรมการ
๙. นายสิริวิรัตน์ สโรบล ผู้อำนวยการกองแผนงาน กรมปศุสัตว์	คณะกรรมการ
๑๐. นายอรุณ สัมม่วง ผู้อำนวยการกองแผนงาน กรมพัฒนาที่ดิน	คณะกรรมการ
๑๑. นางหรรษา จักรพันธ์ ผู้อำนวยการกองพัฒนาศาสตร์ฯ กรมวิชาการเกษตร	คณะกรรมการ
๑๒. นายจุลศิริ สุวรรณศิริ ผู้อำนวยการกองแผนงาน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	คณะกรรมการ
๑๓. นายปรีชา ชัยญาณี นักวิชาการเกษตร ๘ กรมพัฒนาที่ดิน	คณะกรรมการ
๑๔. นายโกวิท นวลวัฒน์ นักวิชาการเกษตร ๘ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะกรรมการ
๑๕. นายเชษฐพงศ์ นนทพันธ์ นักวิชาการเกษตร ๗ สำนักงานเกษตรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	คณะกรรมการ
๑๖. นางละมัย บุญเลิศผล หัวหน้าฝ่ายพัฒนาอาชีพ กองสหกรณ์การเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์	คณะกรรมการ

๕. ติดตามและเสนอผลการดำเนินงานทุกระยะต่อกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๖. ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการและคณะทำงาน ได้ตามความจำเป็น
- ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

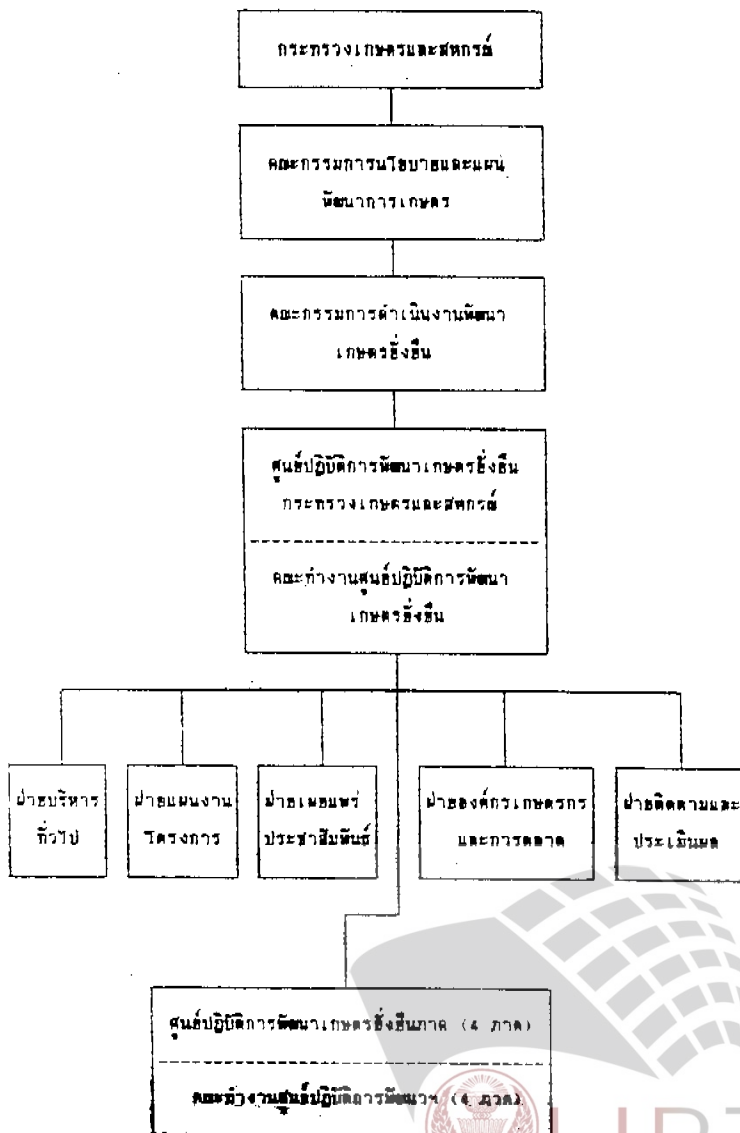
สั่ง ณ วันที่ ๒๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๕
 นิธิจ จันทรสุนทร
 (นายกนิธิจ จันทรสุนทร)
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แบบภูมิการวิจัยการพัฒนากฎกระทรวงอื่น

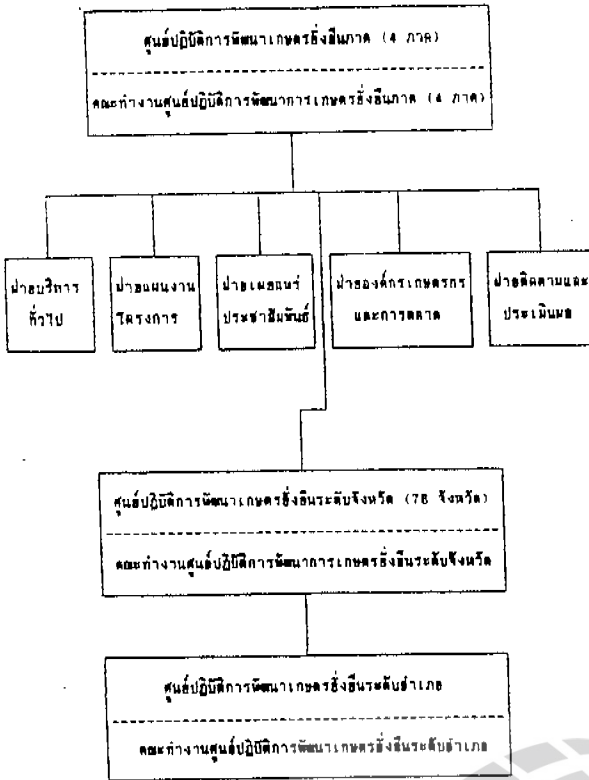

LIRT

แผนภูมิการบริหารองค์การบริหารพัฒนาเกษตรยั่งยืน

แผนภูมิการบริหารองค์การพัฒนาเกษตรวังน้อยภาค

รายงานผลการพิจารณาศึกษา
เรื่อง
ความเป็นไปได้ในการจัดตั้ง
สภาการเกษตรแห่งชาติ
ของ
คณะกรรมการบริหารการเกษตรและสหกรณ์
วุฒิสภา

ตามที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๘ (สมัยสามัญ ครั้งที่หนึ่ง) วันศุกร์ที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๓๘ ที่ประชุมได้พิจารณาอนุมัติเรื่อง ขอให้สภามอบหมายให้คณะกรรมการบริหารการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา กระทำกิจการพิจารณาศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสภาการเกษตรแห่งชาติ และอนุมัติให้คณะกรรมการบริหารดำเนินการนอกสมัยประชุมได้ ซึ่งนายชอุภช กิ่งเขต เป็นผู้เสนอ และได้มีมติมอบหมายให้คณะกรรมการบริหารการเกษตรและสหกรณ์ พิจารณาศึกษาความเป็นไปได้ดังกล่าว ภายในกำหนดระยะเวลา ๒๗๐ วัน นับแต่วันที่วุฒิสภามีมติมอบหมาย แต่เนื่องจากขอบเขตของปัญหากว้างขวางคณะกรรมการจึงได้ทยอยลาเวลาการพิจารณาออกไปอีก ๒ ครั้ง คือ ครั้งที่ ๑ ขอย้ายเวลาออกไป ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๓๖ และครั้งที่ ๒ ขอย้ายเวลาออกไป ๒๗๐ วัน นับแต่วันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๓๗

บัดนี้ การพิจารณาได้เสร็จสิ้นลงแล้ว คณะกรรมการฯ จึงขอรายงานผลการพิจารณาศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสภาการเกษตรแห่งชาติต่อวุฒิสภา ความวิุฒธรรมณูแห่งราชอาณาจักรไทย ยุคที่สี่ราช ๒๕๓๘ มาตรา ๑๕๓ และถือถึงคับการประชุมของวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๓๘ ที่ ๘ ๘๖

คณะกรรมการบริหารการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา ประกอบด้วย

๑. นายชอุภช กิ่งเขต	ประธานคณะกรรมการ
๒. พลอากาศเอก คณิต โมรินทร์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายบุญทอง เทืองดวง	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. พลตรี กมล สาคูณ	กรรมการ

LIRT

๕. พลเอก กิตติ รัตนวาษา	กรรมาธิการ
๖. นาทฤดี สิวารัต	กรรมาธิการ
๗. พลเอก ทศพร ทรงสุวรรณ	กรรมาธิการ
๘. นาสชนันท์ เจือชวนนท์	กรรมาธิการ
๙. นายอังกุช ดันพิริยกุล	กรรมาธิการ
๑๐. นายวิฑูร์ ตันพิศิวิ	กรรมาธิการ
๑๑. นายศิริศักดิ์ บุลกุล	กรรมาธิการ
๑๒. นายวิโรจน์ อมตกุลชัย	กรรมาธิการ
๑๓. นายสมศักดิ์ ฉวีสวัสดิ์ตระกูล	กรรมาธิการ
๑๔. นายอนุวัต วัฒนสุวรรณ	กรรมาธิการ
๑๕. พลตรี อุดม เหมวิจิตร	กรรมาธิการ
๑๖. นายศักดิ์ประเสริฐ ติมา	กรรมาธิการและเลขาธิการ คณะกรรมการ
๑๗. พลโท ด้วง ด้วงพิฆาตกุล	กรรมาธิการและผู้ช่วยเลขาธิการ คณะกรรมการ
๑๘. พลอากาศตรี ชานินทร์ พึ่งขจร	กรรมาธิการและผู้ช่วยเลขาธิการ คณะกรรมการ
๑๙. นายอำนาจ สคนธ์มสวัสดิ์ คณะกรรมการฯ ได้แต่งตั้งบุคคลเพื่อเป็นที่ปรึกษา นักวิชาการและเลขาธิการ ประจำคณะกรรมการฯ ประกอบด้วย	กรรมาธิการและโฆษกคณะกรรมการ คณะกรรมการ
๑. นายสมหมาย สุรกุล	เป็นประธานที่ปรึกษาประจำ คณะกรรมการ
๒. ศาสตราจารย์ปวีด ปุณศรี	เป็นที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
๓. ศาสตราจารย์จำลอง เกิดพิทักษ์	เป็นนักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๔. รองศาสตราจารย์สุชาติ ธาคาธารงเวช	เป็นที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
๕. รองศาสตราจารย์ปัญญา ทิวรัศมี	เป็นที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ

LIRT

๖. รองศาสตราจารย์บุญผดุง สุวชิรัตน์	เป็นที่ปรึกษาประจำคณะกรรมาธิการ
๗. นายชำนาญ ประดิษฐ์วิชัย	เป็นที่ปรึกษาประจำคณะกรรมาธิการ
๘. นายสิทธิเสรี งามภาภา	เป็นที่ปรึกษาประจำคณะกรรมาธิการ
๙. นายเชษฐพงษ์ นนทพันธ์	เป็นที่ปรึกษาการประจำคณะกรรมาธิการ
๑๐. นายมงคล วิเชียรจิต	เป็นเลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ

วิธีการพิจารณาศึกษา

คณะกรรมการฯ ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

๑. พิจารณาศึกษาข้อมูลจากหนังสือ งานวิจัย เอกสาร กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง สถิติ และตัวเลขที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งคำวิจารณ์ และการนำเสนอความคิดเห็นของบุคคลหลายอาชีพ ที่ผ่านทางสื่อต่าง ๆ
๒. พิจารณาศึกษาข้อมูล และข้อเท็จจริงโดยพบกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย
 - ๒.๑ นายสุเทพ เกือกสูบรรณ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
 - ๒.๒ นายวโรทัย ภิญญสาพันธ์ ประธานที่ปรึกษาประจำคณะกรรมาธิการ การเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร
 - ๒.๓ นายพจน์ นวทมนบุตร ผู้อำนวยการวิถศาสตร์เกษตรกรรมบุรีรัมย์ กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
 - ๒.๔ นายสุวิทย์ พงษ์มุกุณี รองผู้อำนวยการวิถศาสตร์เกษตรกรรม กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
 - ๒.๕ นายเพชรรัตน์ วรรมภักดิ์ รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
 - ๒.๖ นายปวีต ธมชาวิท หัวหน้ากลุ่มงานเกษตรกรรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
 - ๒.๗ นายอภิสิทธิ์ รัตนวราหะ ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริม สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้

LIART

๒.๘ นายเจริญ วัฒนดี คณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกร
แห่งประเทศไทย

๒.๙ นายปราชญ์ น้อยใจบุญ คณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกร
แห่งประเทศไทย

๓. พิจารณาศึกษาข้อมูลจากความร่วมมือประชุมวิชาการ เดินทางไปดูงานด้านกา
รตลาดการเกษตรในบางพื้นที่ของประเทศไทยและต่างประเทศ ได้แก่

๓.๑ ศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเกษตรกรรมต่าง ๆ และโครงการพัฒนา
แหล่งน้ำเพื่อโครงการเอมกประสงค์ ตลอดจนโรงงานด้านตลาดซื้อขายล่วงหน้าสินค้าเกษตร
๘ ประเทศสหรัฐอเมริกา ระหว่างวันที่ ๘-๑๖ สิงหาคม ๒๕๓๖

๓.๒ ศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเกษตร และงานด้านตลาดซื้อขายล่วงหน้า
สินค้าเกษตร ๘ ประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์ ระหว่างวันที่ ๑๐-๑๕ ตุลาคม ๒๕๓๖

๓.๓ ศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดสวนเกษตรในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์และความ
เป็นไปได้ในการจัดตลาดสวนยางในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๒๗ จังหวัด ในพื้นที่
จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดนครราชสีมา ระหว่างวันที่ ๑๒-๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๓๖

๓.๔ ประชุมทางวิชาการ เรื่อง "ผลกระทบของการเปิดตลาดการค้าโลก
ต่อการเกษตรไทย" ซึ่งสมาคมเศรษฐศาสตร์เกษตรแห่งประเทศไทยร่วมกับกระทรวงเกษตร
และสหกรณ์ฯ และสถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ ได้จัดขึ้นในวันอาทิตย์ที่ ๒๐ กุมภาพันธ์
๒๕๓๗ เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา ณ โรงแรมดิเอ็มเพรส จังหวัดเชียงใหม่

๓.๕ ศึกษาดูงานเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการเลี้ยงไก่ไข่ และส่งเสริม
การเลี้ยงสุกรพันธุ์ รวมทั้งตลาดกลางสินค้าเกษตร ระหว่างวันที่ ๒-๕ สิงหาคม ๒๕๓๗
ที่จังหวัดกำแพงเพชรและจังหวัดพิษณุโลก

ผลการพิจารณาศึกษา

คณะกรรมการวิชาการ ขอเสนอรายงานการพิจารณาศึกษาความเป็นไปได้ในการ
จัดตั้งสภาการเกษตรแห่งชาติ โดยจะครอบคลุมถึงประเด็นหลัก ๘ ประเด็น ในเรื่องต่าง ๆ
ตามหัวข้อตั้งต่อไปนี้

๑. สภาพของปัญหา
๒. ข้อเท็จจริง
 - ๑.๑ สาเหตุของปัญหา
 - ๑.๒ การแก้ไขปัญหาที่ผ่านมา
๓. ปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหา
๔. ข้อพึงเกิดและข้อเสนอแนะ

๒. สภาพของปัญหา

สินค้าเกษตรเริ่มเป็นที่รู้จักใ้โครงการส่งออก และมีการค้าขายกันมากขึ้นนับแต่มีอิทธิพลจากตะวันตกแผ่ขยายเข้ามา แต่การค้าขายสินค้าเกษตรจริง ๆ ก็ราวช่วงก่อนหน้าหรือหลังสงครามโลกครั้งที่ ๑ เล็กน้อย ที่ประเทศไทยเริ่มส่งออกข้าว และเลี้ยงจากข้าวเป็นสินค้าที่มีความต้องการ และประเทศไทยปลูกข้าวได้มีปริมาณมากเกินความต้องการภายในประเทศ ประเทศไทยจึงได้ส่งข้าวไปยังต่างประเทศ ในปริมาณที่มากกว่าประเทศอื่นจนกลายเป็นผู้ส่งออกรข้าวที่สำคัญในเวลาต่อมา

อย่างไรก็ตามสินค้าเกษตรที่มีการค้าขายก็ยังคงเป็นพื้นฐานที่ผลิตเพื่อการบริโภคหากเหลือใช้แล้ว จึงนำมากำขายเพื่อแลกเปลี่ยนสินค้าอย่างอื่น ซึ่งแนวความคิดเช่นนี้ก็ยังคงสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน ในอดีตนั้นสินค้าเกษตรยังไม่มีปัญหาในการค้าขายแต่อย่างใด เนื่องจากผลิตไม่พอหลายประเทศต้องการสินค้าเกษตรจากไทยเป็นจำนวนมาก ผลิตมากเท่าใดก็สามารถที่จะขายได้หมด การขยายพื้นที่ในการเพาะปลูกจึงมีมากในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ มีการบุกเบิกป่าสงวนกันอย่างมากมาย และการเกษตรก็เริ่มเกี่ยวข้องกับการค้ามากขึ้น เมื่อเป็นเช่นนี้ เกษตรกรจึงไม่คำนึงถึงประสิทธิภาพการผลิตไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงต้นทุน เพราะที่ดินสมัยนั้นยังมีความอุดมสมบูรณ์ และหาได้ง่ายหากที่ดินไม่พอก็บุกเบิกป่า แต่ในภาวะปัจจุบัน ประชากรที่เพิ่มขึ้นพร้อมกับความเจริญ ซึ่งกระจายไปสู่ภูมิภาคส่งผลให้ดินเหมาะสมกับการเกษตรมีน้อยลง ค่าครองชีพสูงขึ้น แต่รายได้ของเกษตรกรไม่ได้เพิ่มตามไปด้วยเลย ทั้งนี้เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่สนใจและไม่มีความสามารถที่จะนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาช่วยพัฒนาการผลิต เกษตรกรจึงมีรายได้น้อยกว่ารายจ่ายต้องเป็นหนี้สินมากมาย นับเป็นปัญหาใหญ่ของเกษตรกรไทยเรา

LIART

เพราะในช่วงที่ผ่านมาผู้ที่เกี่ยวข้องได้พยายามแก้ไขปัญหานี้กันหลายวิธี แต่ก็ยังไม่แก้ปัญหาที่
ไม่ตรงจุด เช่น เกษตรกรมีปัญหาน้ำหนักไก่ไข่วอกขาวอกหนักเกินไป ซึ่งเท่ากับการบรรเทา
ปัญหาเพื่อเพิ่มปัญหาเพราะในอนาคตเกษตรกรก็ยังคงมีปัญหาน้ำหนักไก่ไข่วอกขาวอก
เกษตรกร คือ ทำอย่างไรเกษตรกรไทยจึงจะมีราคาได้พอที่บราซิล ซึ่งในส่วนของการขาย
นั้นแหล่งผลิตได้ยาก ดังนั้นจึงต้องหาแนวทางเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร

กล่าวโดยสรุป คือ การเกษตรของประเทศไทยยังคงต้องแก้ไขทัศนคติ
ความเข้าใจเดิมที่ว่า ทำเพื่อพอกินพอใช้เหลือแล้วจึงขายเสียใหม่ เพราะเป็นสิ่งที่
ตรงกันข้ามกับแนวคิดที่ว่าหากต้องการค้าขายก็ต้องมองความต้องการของผู้ซื้อเป็นหลัก ว่า
เรามีความสามารถในการผลิตเพื่อตอบสนองผู้ซื้อได้หรือไม่ รวมทั้งการเกษตรของไทยยัง
ขาดการเชื่อมโยงระหว่างการผลิตกับการตลาดจึงทำให้เกิดปัญหาผลิตแล้วไม่ทราบว่าขาย
ที่ไหนทั้งนี้เพราะสมัยก่อนตลาดเป็นของผู้ขาย

ปัญหาการเกษตรที่สำคัญอีกเรื่องจากที่ได้กล่าวไปแล้วก็คือ การที่เกษตรกรถูก
เอาเข้าเอาเปรียบจากพ่อค้า เกษตรกรขาดอำนาจในการเจรจาต่อรอง ในการซื้อวัตถุดิบค้า
เกษตรกรรม รวมทั้งหน่วยงานของภาครัฐยังไม่สามารถช่วยเหลือเกษตรกรได้อย่างเป็น
ระบบ เพราะขาดการประสานงานและวางแผนการดำเนินงานที่ สภาการเกษตร ซึ่งเป็น
องค์กรหนึ่ง ซึ่งจะมีมีความสำคัญต่อเกษตรกรในการทำหน้าที่ เพื่อที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าว
และยังทำหน้าที่ในการเสนอโศบายให้แก่รัฐ และเสนอแนะรัฐในกาดำเนินงาน เพื่อ
พัฒนาการเกษตรของประเทศนี้

อย่างไรก็ตามการจัดตั้งสภาการเกษตรแห่งชาติขึ้น หน่วยงานจะตั้งคำถาม
ว่าควรจัดตั้งสภาการเกษตรแห่งชาติขึ้นนั้น จะมีประโยชน์อย่างไรต่อเกษตรกรและ
ประเทศไทยโดยรวม ซึ่งคงจะต้องพิจารณาจากประโยชน์ดังกล่าวนี้

๑.๑ ด้านเศรษฐกิจ

เนื่องจากการพัฒนาการเกษตรในช่วงที่ผ่านมาของประเทศไทย ขาด
องค์ระดัประดับชาติที่จะประสานการพัฒนาการผลิต การตลาดอย่างเป็นระบบต่อเนื่องเป็นอัน
กันและเป็นไปเป็นหลักของสินค้าเฉพาะดังจะเห็นจากตัวอย่างเรื่องข้าว มีคณะกรรมการ
นโยบายและมาตรการข้าว (กนช.) ทำให้การพัฒนาการเกษตรกระจายไปไม่ถึงสินค้าอื่น
ไม่มีความต่อเนื่อง และมักดำเนินการโดยหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง ทำให้ขาดความ
สมบูรณ์ในการแก้ไขปัญหา

LIRT

สภาการเกษตรแห่งชาติจะเป็นองค์กรร่วมที่มีภาคราชการ เกษตรกร ธุรกิจเอกชนและผู้บริโภคมาร่วมกันดำเนินการพัฒนาการเกษตร ให้สอดคล้องกับภาวะแวดล้อมในอนาคต โดยข้อเสนอแนะของสภาการเกษตรแห่งชาติจะผ่านการพิจารณาจากทุกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกร ซึ่งในอดีตไม่ค่อยมีส่วนต่อการวางแผนหรือการกำหนดนโยบาย แม้บางครั้งจะมีโอกาสเข้ามาเป็นกรรมการแก้ปัญหา ก็มีเพียง ๑ หรือ ๒ คน แต่ในสภาการเกษตรแห่งชาติ จะมีเกษตรกรจำนวนมาก เข้ามาร่วมกำหนดแนวทางการพัฒนาการเกษตร

นอกจากนั้น สภาการเกษตรแห่งชาติจะเป็นเครื่องมือการพัฒนาการเกษตร ที่เป็นระบบ มีความต่อเนื่อง สามารถช่วยเหลือเกษตรกรได้อย่างกว้างขวางและทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนา นอกจากนี้กลไกการค้าเงินงานของสภาการเกษตรแห่งชาติจะทำให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างการผลิตและการตลาดอย่างเป็นระบบครบสมบูรณ์ สามารถลดความผันผวนของราคาสินค้าเกษตร เกิดการพัฒนาและดูแลคุณภาพของปัจจัยการผลิตที่เป็นธรรม ซึ่งจะส่งผลให้ราษฎรได้ของเกษตรกรดีขึ้น เป็นการลดปัญหาการกระจาวยรายได้ ขณะเดียวกันก็เพิ่มโอกาสในการผลิต การส่งออกสินค้าเกษตรของประเทศมากขึ้น รวมทั้งการแปรรูปและอุตสาหกรรมเกษตรรายตัวเพิ่มขึ้น เกิดการจ้างงานในภาคเกษตรและกิจการต่อเนื่องอีกมากมาย

๑.๗ ด้านการเมือง

ตามที่สภาการเกษตรแห่งชาติได้กำหนดให้มีตัวแทนทุกฝ่าย เข้าร่วม เพื่อปรึกษาหารือกัน นับเป็นแนวทางสำคัญที่จะก่อให้เกิดเวทีของความร่วมมือประโยชน์ของ แต่ละฝ่ายให้กลายเป็นผลประโยชน์แห่งชาติ และเป็นกำลังเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะสภาการเกษตรแห่งชาติจะเกิดโอกาสให้ทุกฝ่ายแสดงความคิดเห็น เสนอแนะแนวทางการพัฒนาการเกษตรที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศ

ปัญหาการเกษตรเป็นไปในลักษณะที่มีอิทธิพลการเมือง เข้ามาเป็นตัวกำหนดหรือตัดสินใจก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมกับทุกฝ่าย ทำให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบอันในสังคม

นอกจากนั้นแล้วการที่สภาการเกษตรแห่งชาติมีตัวแทนผู้บริโภค เข้าร่วมร่วมอยู่ด้วยจะทำให้ประชาชนคนโตที่มีส่วนกำหนดคุณภาพของสินค้าเกษตรได้อีกด้วย

LIRT

ที่สำคัญหลักการของสภาการเกษตรแห่งชาติ จะเน้นความร่วมมือกันแทน การเอาตัวเอาเปรียบ เพราะธุรกิจเอกชนจะตั้งค่านึงถึงผลประโยชน์ของเกษตรกร ผู้บริโภคอีกด้วย ขณะเดียวกันเกษตรกรก็มีโอกาสดำเนินกิจกรรมกับธุรกิจเอกชนไม่ถูก เคาร์คเอาเปรียบ เพราะมีทั้งราชการหลอกล่อลู่ โศกหน่วยงานของราชการที่จะเปลี่ยน บทบาทจากทนายเป็นผู้ควบคุมกำกับ ภาคเกษตรกร และธุรกิจเอกชน มาเป็นผู้สนับสนุน ส่งเสริมการดำเนินงานของภาคเกษตรกรและธุรกิจเอกชนอย่างแท้จริง

๑.๓ ด้านสังคม

จากปัญหาความยากจนและการกระจายรายได้ในภาคเกษตรกรรม ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่จะนำไปสู่ปัญหาด้านสังคม ไม่ว่าจะเป็นการอพยพโยกย้ายเข้ามาในสวนทุ ราขอได้ใบเมือง และการขายแรงงาน ทั้งในกรุงเทพมหานครและกระจายแรงงานใน ต่างประเทศ

สภาการเกษตรแห่งชาติได้กำหนดมาตรการ กลไกที่จะช่วยเกษตรกรให้มี รายได้เพิ่มขึ้น เช่น การส่งเสริมการตลาดเพื่อรองรับผลผลิตทางการเกษตร การมีตลาด หรือตลาดล่วงหน้าให้เกษตรกรสามารถรู้ล่วงหน้าว่า ราคาผลผลิตจะมีราคาขึ้นลงอย่างไร การมี ประกันภัยพืชผลลดความเสี่ยงภัยด้านธรรมชาติ การวิจัยพัฒนาสินค้าใหม่ ๆ ที่มีโอกาสวาง ตลาดเพื่อส่งเสริมอาชีพที่จะทำให้เกษตรกรมีโอกาสดัดแปลงกิจการผลิตสินค้าของตนเองให้ สอดคล้องกับตลาด จึงเหล่านี้คือมาตรการ กลไกที่จะส่งเสริมให้เกษตรกรมีรายได้ เพิ่มขึ้น ซึ่งจะช่วยลดปัญหาความยากจน และยังเป็น การกระจายรายได้ให้กับเกษตรกรโดย จะส่งผลให้สังคมวางสังคมลดลง ปัญหาความมั่นคงของประเทศก็จะน้อยลงด้วย

๑.๔ ด้านเทคโนโลยี

ปัญหาสำคัญประการหนึ่ง ที่ทำให้การเกษตรของประเทศประสบปัญหาด้าน ภายผลิตและขาดตลาด เนื่องจากนารเกษตรของประเทศขาดการพัฒนา ชาวนานำ เทคโนโลยีที่ทันสมัยเหมาะสมกับสภาพพื้นที่และสิ่งแวดล้อมมาใช้ ซึ่งผลให้ผลผลิตทางการ เกษตรเพิ่มขึ้นในสัดส่วนที่น้อยทำให้ต้นทุนการผลิตสูง นอกจากนี้ต้นทุนของผลผลิตทางการ เกษตรก็ไม่ได้มาตรฐานความคุ้มค่าของการตลาด ส่งผลต่อการขาดตลาดส่งออกและ เป็นการเพิ่มรายได้ของเกษตรกร

LIART

สภาการเกษตรแห่งชาติ จะมีบทบาทสนับสนุนการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต การตลาด และถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับเกษตรกรมากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรมีผลผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้น จึงเป็นการลดต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตร และช่วยพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรใหม่มีโอกาสแข่งขันในตลาดโลก อันจะเป็นผลสะท้อนให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นควบคู่กันไปกับการพัฒนาความรู้ ความสามารถด้านการผลิต

๑.๕ ด้านการศึกษา

สภาการเกษตรแห่งชาติ จะมีบทบาทที่จะให้การศึกษแก่เกษตรกรทั่วประเทศ โดยจัดให้การศึกษาทั้งทางด้านทฤษฎี (โดยเน้นการให้ภาคีอบรมภาคีจัดให้มือสมัครเล่น) และทางไกลเป็นการให้ความรู้ในเรื่องการเกษตรทั้งด้านการผลิต การแปรรูปและการตลาด เพื่อเป็นการเสริมในระบบที่องค์การภาครัฐ และส่วนับการศึกษาในปัจจุบันซึ่งไม่สามารถจะทำให้สมบูรณ์ได้

การทำหน้าที่ดังกล่าวของสภาการเกษตรแห่งชาติ จะช่วยพัฒนาเกษตรกรรวม และป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่จะตามมา เช่น ราคา ของผลผลิตตกต่ำ เป็นต้น ทั้งยังเป็นการสร้างภูมิปัญญาให้แก่เกษตรกรในอนาคต ๑๐ ปีข้างหน้า ซึ่งคาดว่าจะมีจำนวนไม่เกินร้อยละ ๕๐ ของประชากรทั้งประเทศ

๗. ข้อเท็จจริง

๗.๑ สาเหตุของปัญหา

ประเทศไทยมีพื้นฐานเป็นประเทศเกษตรกรรม ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตรมาอย่างต่อเนื่อง และปัจจุบันภาคการเกษตรก็ยังคงเป็นภาคที่มีความสำคัญที่สุดในระบบเศรษฐกิจของประเทศ กล่าวคือ เป็นแหล่งของการจ้างงานถึงประมาณร้อยละ ๖๕ ของแรงงานทั้งประเทศ และเป็นแหล่งที่มาของรายได้เงินตราต่างประเทศ โดยมูลค่าของสินค้าด้านการเกษตรและผลิตภัณฑ์ด้านการเกษตรส่งออกคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๘๘.๙๘ และ ๓๘.๑๖ ของมูลค่าส่งออกทั้งหมดในปี ๒๕๖๒ และ ๒๕๖๓ โดยคิดเป็นจำนวนเงิน ๒๓๐,๕๓๖.๗ ล้านบาท และ ๒๒๘,๖๖๘ ล้านบาท ตามลำดับ นอกจากนี้ ภาคการเกษตรยังมีปฏิสัมพันธ์กับภาคเศรษฐกิจอื่น ๆ เช่น อุตสาหกรรมบริการ และการค้าที่มีผลกระทบต่ออัตราความเจริญของเศรษฐกิจมวลรวมของประเทศ จากเหตุผล

LIART

ดังกล่าวในการพัฒนาประเทศรัฐบาลทุกชุดที่ผ่านมารวมทั้งปัจจุบัน จึงได้ทำการพัฒนาภาคการเกษตร เพื่อให้มีส่วนช่วยสนับสนุนให้จุดมุ่งหมายของการพัฒนาประเทศบรรลุที่ต้องการ โดยได้มีการสนับสนุนและดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ เช่น โครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ การค้นคว้า วิจัย การพัฒนาที่ดิน การพัฒนาปศุสัตว์ ธุรกิจการเกษตร การป้องกันกำจัดศัตรูพืช และการจัดระบบการส่งเสริมการเกษตร เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับ การเกษตรแผนใหม่ให้แก่เกษตรกร

การพัฒนาการเกษตรในช่วงกว่า ๒๐ ปี (๒๕๐๓-๒๕๒๓) ที่ผ่านมา นับตั้งแต่มีการกำหนดเป็นแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑-๕ ได้มีผลให้ภาคการเกษตรมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยประมาณ ร้อยละ ๖.๘ ต่อปี และสาขาการผลิตพืชนับเป็นสาขาใหญ่ที่สุด โดยมีมูลค่าประมาณร้อยละ ๒๘.๕ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาเกษตรทั้งหมด การขยายตัวดังกล่าวเป็นผลสืบเนื่องมาจากการใช้เทคโนโลยีการผลิตสูงขึ้น และมีการขยายพื้นที่เพาะปลูกใหม่มาเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ดีการขยายตัวของภาคการเกษตร จะมีแนวโน้มลดลงในช่วงปลายของแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ คือตั้งแต่ปี ๒๕๒๑ เป็นต้นมา เนื่องจากสินค้าทางการเกษตรที่สำคัญของไทย เช่น ข้าว ไข่ไก่ ไข่ปลา กล้วย ฝรั่ง และอื่น ๆ เป็นต้น มีคู่แข่งมากขึ้นทั้งจากประเทศที่พัฒนาแล้วและกำลังพัฒนา ประกอบกับเกษตรกรส่วนใหญ่ยังคงยึดระบบการผลิตพืชหลักแบบดั้งเดิม ซึ่งมีการผลิตพืชสำคัญอยู่เพียงไม่กี่ชนิด จึงทำให้สินค้าส่งออกดังกล่าว มีราคาต่ำลงมาก อัตราการขยายตัวของภาคการเกษตรจึงหดลงอย่างคั่งเนื่องจนถึงช่วงแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๖ ส่งผลกระทบในทางลบต่อรายได้ การจ้างงาน และความเป็นอยู่ของเกษตรกรตลอดมา สภาพการณ์ดังกล่าว ผลักดันให้รัฐบาลดำเนินมาตรการสนับสนุนให้มีการปรับโครงสร้างการผลิตทางการเกษตรอย่างจริงจัง ตัวอย่างที่การขยายการผลิตและมีผลทำให้การผลิตสินค้าเกษตรเพิ่มมากขึ้นมีดังนี้ โดยเฉพาะการขยายสินค้าทางด้านประมง ปศุสัตว์ ผักและผลไม้ ดังนั้น ในภาพรวมของสินค้าภาคการเกษตร แม้ว่าสาขาพืชยังคงมีความสำคัญอยู่ แต่จะมีอัตราการเติบโตลดลง ขณะที่สาขาประมงและปศุสัตว์มีอัตราการขยายตัวเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ ทั้งนี้ เนื่องมาจากการผลิตในต่างประเทศมีข้อจำกัดด้านต้นทุน ค่าภาษี สิ่งแวดล้อม ทรัพยากร และความสัมพันธ์ของราคา ซึ่งไม่จูงใจให้มีการผลิต

และการค้าทางการเกษตรซึ่งจะต้องขึ้นอยู่กับภาวะเคลื่อนไหวทางการตลาดในระดับชาติและระดับโลกด้วย ซึ่งความเคลื่อนไหวทั้งด้านระดับราคา และปริมาณการผลิตนั้นเองเป็นที่มาของความไม่มั่นคงในระดับภาคได้ของเกษตรกร และเป็นผลให้เกษตรกรมีฐานะยากจนลง ภาวะการดังกล่าวนั้น สะท้อนให้เห็นว่าภาพพัฒนาการเกษตรที่ผ่านมามีแนวโน้มบรลุเป้าหมายที่ต้องการ ไม่เพียงพอให้เกิดการกระจายรายได้กว้างเป็นธรรมในสังคม และยังไม่ช่วยให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มกัน เพื่อพัฒนาอาชีพการเกษตรและชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดจากนโยบายการพัฒนาประเทศในช่วงที่ผ่านมาทั้งทางด้านเศรษฐกิจสังคม การปกครองและสภาพแวดล้อม เพื่อวิเคราะห์หาหัวแปรที่เกื้อข้องกับพัฒนาเกษตรกร และนำมาใช้ในกาว่าท่นตฤทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาเกษตรกรในอนาคต โดยมีเป้าหมายที่จะเสริมสร้างพลังต่อรองที่เข้มแข็ง ให้แก่เกษตรกรเพื่อความเป็นธรรมในระบบเศรษฐกิจและสังคม คั้นจะนำไปสู่ความมั่นคงของประเทศชาติต่อไป

๗.๒ การแก้ปัญหาที่ผ่านมา

รัฐบาลหลายชุดหลายสมัยได้หาแนวทางที่จะแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาแล้ว โดยแนวคิดตั้งหลักการเกษตรแห่งชาติโดยการเริ่มกรรองจากเกษตรกร ซึ่งอาจลำดับความเป็นมาของสภาการเกษตรแห่งชาติได้ดังต่อไปนี้

ยุคที่ ๑ รัฐบาลในสมัย พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เสนอร่าง พระราชบัญญัติสภาการเกษตรแห่งชาติ ต่อ คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม พ.ศ.๒๕๐๖ (โดยมีวัตถุประสงค์ให้เป็นองค์กรที่จะมารับผิดชอบในการวางแผนทั่วทั้งดูแลและแก้ปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ในด้านการผลิต การตลาดและราคา)

ยุคที่ ๒ ในสมัยพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรี ยกร่าง พระราชบัญญัติสภาการเกษตรแห่งชาติ เสนอสภาผู้แทนราษฎร
๗ มีนาคม พ.ศ.๒๕๑๓ ร่วมกับยกร่างของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอีก ๓ ฉบับ

LIART

๑. เสนอโศคนายสุเทพ เทือกสุบรรณ และคณะฯ
๒. เสนอโศคนายวราภรณ์ ภิฤกษ์อำนวย และคณะฯ
๓. เสนอโศคนายไชยวัฒน์ พวหมประสิทธิ์ และคณะฯ

การประชุมสภาผู้แทนราษฎรครั้งที่ ๑๘/๒๕๖๒ (สมัยสามัญ) วันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒ มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา คณะดังกล่าวได้จัดสัมมนาขึ้นเมื่อวันที่ ๒๖-๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ และได้สรุปและจัดสรราช่างพระราชบัญญัติสภาการเกษตรแห่งชาติใหม่เพื่อเตรียมเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร แต่เกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครองโดยคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) ขึ้นเสียก่อน

สรุป ๓ คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ มีคำสั่งเมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ สั่งร่าง พระราชบัญญัติที่ค้างพิจารณาศึกษาคืนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไปพิจารณาใหม่ หากเห็นควรดำเนินการต่อ ก็ให้นำเสนอคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ เพื่อออกประกาศตามที่รัฐบาลนสท.รัฐมนตรี นายอานันท์ ปันยารชุน ได้แถลงไว้ต่อสภานิติบัญญัติเมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๔ กระทรวงเกษตรฯ ได้สรราช่างใหม่ และเสนอร่างพระราชบัญญัติสภาการเกษตรแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๖๔ เพื่อให้คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ รองนายกรัฐมนตรีนายเสนาะ สุนากุล ให้ความประชุมร่างพระราชบัญญัติเป็นการภายในกับกระทรวงเกษตรฯ เมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๔ และให้กลับไปปรับปรุงใหม่ กระทรวงพาณิชย์เองก็เสนอร่าง “ระบบความช่วยเหลือเกษตรกร” เพื่อพิจารณาตกลงให้ไปพิจารณาร่วมกันใหม่ คณะทำงานเฉพาะกิจได้ดำเนินการ เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๔ และส่งผลให้คณะกรรมการกลั่นกรองฝ่ายเศรษฐกิจพิจารณาต่อไป เรื่องร่างพระราชบัญญัติสภาการเกษตรแห่งชาติได้ยุติลงโดยไม่มีผลก้ำกั้วหน้าที่เป็นรูปร่าง

LIART

สรุป ๕ รัฐบาลสมัยนายกรัฐมนตรีชวน หลีกภัย ได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๓๕ จะจัดตั้งสภาการเกษตรแห่งชาติ อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งก็มีการดำเนินการจัดร่างพระราชบัญญัติสภาการเกษตรแห่งชาติและมีการจัดการประชุมสัมมนาเพื่อขอความคิดเห็น ในการทำสรุปและดำเนินการพิจารณาในที่สุดท้าย ต่อไป

๓. ปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติสภาการเกษตรแห่งชาตินี้ ได้ถูกเสนอโดยสภาผู้แทนราษฎรมาตั้งแต่ปี ๒๕๓๐ หลังจากได้มีการประชุมพิจารณาหลักการ ของพระราชบัญญัติ ฉบับนี้แล้ว สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้มีมติรับหลักการในวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๓๐ แต่เนื่องจากมีการอุปสรรค เมื่อ ๒๔ เมษายน ๒๕๓๑ จึงมีผลทำให้ร่าง พระราชบัญญัติ นี้ ซึ่งกำลังอยู่ในระหว่าง การพิจารณา มีมติคัดง้างออกไป และในสมัยสภาผู้แทนราษฎรที่ ๑๖ พระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวได้ถูกนำมาพิจารณาอีกครั้ง ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรได้เห็นชอบและแต่งตั้งคณะกรรมการ จำนวน ๒๒ คน ประกอบด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และข้าราชการประจำ ทำหน้าที่ใน รายละเอียดเพื่อนำเสนอสภานิติบัญญัติ อีกครั้ง

แม้ว่าคณะกรรมการชุดดังกล่าว จะได้มีการประชุมหารือแลกเปลี่ยนกัน ทบทวนแนวทางกันหลายครั้ง และยังมีมติกลับมาเป็นลำดับก็ตาม แต่ยังคงเหมือนยกว่าไม่ทันใจ สภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้เห็นว่า การพิจารณาเป็นไปอย่างเก้อกังช้า ยืนยงนิ่งงันมาจาก กระบวนการเกษตรเป็นเวืองที่ลึกลับซับซ้อน และมีปัญหามากมาย นอกจากนั้นยังได้จัดสัมมนา ปรึกษาหารือกับร่างพระราชบัญญัติสภาการเกษตรแห่งชาติขึ้นอีกครั้ง เมื่อวันที่ ๒๖-๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๓ ที่ผ่านมา โดยมีผู้เข้าร่วมสัมมนานับร้อยคนอันประกอบด้วย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดหลายเจ้าจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ องค์กรเกษตรกร องค์กรเอกชน และเกษตรกรจากจังหวัดต่าง ๆ การสัมมนาดังนี้นับว่าเป็นประโยชน์ต่อคณะผู้พิจารณาทั้งร่างพระราชบัญญัติ ดังกล่าวอีกครั้ง และหากจะคิดได้ว่าเป็นครั้งแรกที่มีการพิจารณา เรื่องดังกล่าวอย่างกว้างขวางโดยบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าแนวคิดการจัดตั้งสภาการเกษตรแห่งชาติจะเป็นสิ่งที่สังคม การพัฒนาภาคการเกษตรและประเทศชาติต้องไปในอนาคต แต่เมื่อพิจารณาในขั้นตอนของ การปฏิบัติแล้วต้องเผชิญปัญหาในการดำเนินการมากพอสมควร อาทิเช่น การเลือกพื้นที่

LIART

บุคคลที่จะมาเป็นผู้แทนของเกษตรกรควรทำอย่างไร หรือเกษตรกรที่แท้จริงควรมีคุณสมบัติเช่นไร ทั้งนี้เพราะในสภาพความเป็นจริง มีบุคคลเป็นจำนวนมากที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ดังนั้นหากไม่มีการพิจารณาและตรวจสอบกันก่อนข้างรอบคอบแล้ว อาจเป็นหนทางเพื่อการแสวงหาผลประโยชน์ของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ซ่อนเร้นเข้ามาโค่นล้ม ซึ่งจะทำให้เกิดผลเสียแก่เกษตรกรและประเทศชาติอันยาวนาน การดำเนินการของสภาการเกษตรแห่งชาติในประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น ออสเตรเลีย หรือแคนาดา ซึ่งประสบกับปัญหาการขาดทุนมาตลอด

นอกจากปัญหาการเลือกบุคคลเข้าทำงานในสภาการเกษตรแห่งชาติแล้ว การดำเนินงานของสภาการเกษตรแห่งชาติซึ่งทำหน้าที่ในการกำหนดพื้นที่ ประเภทของผลผลิต และราคาผลผลิตที่เกษตรกรผลิตได้นั้น ไม่ได้ส่งผลให้เห็นถึงอุปสงค์และอุปทานที่แท้จริงในตลาดนั้นจะก่อให้เกิดการบิดเบือนในการผลิตและไม่มีประสิทธิภาพในการผลิตขึ้น

การกำหนดราคาสินค้าเกษตรเป็นด้วยอ่างหนึ่ง ที่ไม่สามารถทำได้ในทางปฏิบัติ ดังจะเห็นได้จากกรณีข้าว ซึ่งถึงแม้จะมีการประกันราคาข้าวเป็นประจำทุกปี แต่เกษตรกรผู้ผลิตก็ไม่สามารถขายผลผลิตได้ในราคาประกัน เป็นต้น ดังนั้น แทนที่จะให้ความสำคัญต่อการกำหนดราคาสินค้าเกษตรโดยผ่านสภาการเกษตรแห่งชาติ รัฐบาลควรส่งเสริมให้มีการจัดตั้งตลาดสินค้าเกษตร เพื่อเพิ่มข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรให้แก่เกษตรกร รัฐบาลอาจทำได้โดยการส่งเสริมการจัดทำตลาดซื้อขายล่วงหน้า (Contract Farming) ตลาดกลางสินค้าเกษตร (Collection Market) หรือตลาดล่วงหน้า (Future Market) เพื่อเป็นสัญญาณทางด้านราคาให้แก่เกษตรกร ในการตัดสินใจที่จะเลือกเพาะปลูกพืชผลที่จะให้ผลตอบแทนสูงสุด

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสภาการเกษตรแห่งชาติ ได้มีการคัดค้านจากนักวิชาการหลายครั้งด้วยกัน โดยนักวิชาการเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวยังไม่เป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรโดยส่วนใหญ โดยเฉพาะจำนวนเกษตรกรซึ่งมีจำนวนน้อยอันยังประกอบของคณะกรรมการสภาการเกษตรแห่งชาติ และเรื่องของเงินทุนซึ่งจะถูกนำไปใช้ประโยชน์ของกลุ่มคนบางกลุ่ม และทำเพื่อสินค้าเกษตรบางชนิด เช่น ก้าวเหลือง ขางนาขาว เป็นต้น และยังมีเรื่องของการเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษ ซึ่งจะสร้างความเดือดร้อนให้แก่เกษตรกรผู้ผลิต

LIART

จากข้อกล่าวหาของนักวิชาการข้างต้น เมื่อนำมาตรวจสอบกับสาระสำคัญของ ร่างพระราชบัญญัติสภาการเกษตรแห่งชาติ ฉบับกว้าง หากพิจารณาอย่างมีเหตุผล คงเป็นเรื่องยากที่จะด่วนสรุปว่าสภาการเกษตรแห่งชาติ จะไม่จำเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรอย่างไร และบทบาทของสภาการเกษตรแห่งชาติ ก็ไม่ได้เป็นองค์การที่ควรจะอาศัยเป็นเครื่องมือแสวงหาประโยชน์ หรือทำให้เกษตรกรเสียเปรียบภาคเอกชน และสภาการเกษตรแห่งชาติ ก็ไม่ได้มีบทบาท ค่าจ้างมากมายที่จะไปกำกับควบคุมให้เกษตรกรเดินตามนโยบายของรัฐ

ในประเด็นนี้ ตัวสภาการเกษตรแห่งชาติ ได้เห็นถึงข้อเท็จจริงนี้ เพราะสภาพที่เป็นจริงของสังคมไทย เกษตรกรยังไม่มีองค์กร ชบวนการ และผู้นำ เหมือนกับองค์กรเอกชน ตัวสหกรณ์แห่งชาติร่างพระราชบัญญัติสภาการเกษตรแห่งชาติ จึงกำหนดให้เป็นเบื้องต้นที่จะให้กระทรวงเกษตรฯ เป็นผู้ดูแลการคัดเลือกตัวแทนเกษตรกรไปก่อน แต่ในระยะยาว การมีคณะกรรมการที่มาจากรากหญ้าเกษตรกร จะเป็นเสมือนโครงสร้างความเป็นองค์กรของเกษตรกรในระดับต่าง ๆ ขึ้นมาโดยอัตโนมัติ

ในประเด็นเกี่ยวกับกรณีเก็บค่าธรรมเนียบนั้น ในร่างพระราชบัญญัติสภาการเกษตรแห่งชาติ ก็ไม่มีเรื่องนี้แต่อย่างใด

สำหรับข้อวิจารณ์ถึงค่าราชการใช้เงิน นักวิชาการทั้งตั้งวงว่า สาระของร่างพระราชบัญญัติสภาการเกษตรแห่งชาติ เขียนไว้กว้างเกินไป จะชี้ทำอะไรก็ได้ โดยอ้างถึงความจำเป็น และเงินที่สภาการเกษตรแห่งชาติ นำไปใช้ ไม่เป็นไปตามวิสัยการคลังที่พอๆ ได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎร

โดยข้อเท็จจริงของร่าง พระราชบัญญัติสภาการเกษตรแห่งชาติ ก็ระบุเป้าหมายหลัก และกิจการที่จะใช้เงินจากกองทุน หักเงิน กล่าวคือ กองทุนเกษตรกรมีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาการเกษตร โดยแยกเป็น ๓ โยชน์ คือ บัญชีกลาง และบัญชีเฉพาะผลิตภัณฑ์เกษตรกรรวม และเงินกองทุนจะนำไปใช้ในกิจการ เช่น

- สนับสนุน การเก็บรวบรวม วิเคราะห์เผยแพร่ข้อมูล
- สนับสนุน ส่งเสริม การศึกษาวิจัยด้านการผลิต การตลาด ผลิตภัณฑ์เกษตรกรรวม
- สนับสนุน การศึกษาเสถียรภาพ ระดับราคาผลิตภัณฑ์เกษตรกรรวม
- สนับสนุน ระบบประกันภัย ผลิตภัณฑ์เกษตรกรรวม

สำหรับข้อกังวลที่ว่า การจัดตั้งกองทุนเกษตรกรรม ของสภาการเกษตรแห่งชาติ จะมีปัญหาเหมือนกองทุนส่งเสริมเกษตรกรรม

ร่าง พระราชบัญญัติสภาการเกษตรแห่งชาติฉบับปัจจุบัน ได้คำนึงถึงเรื่องนี้และได้แก้ไขด้วยการขยายหน้าที่กองทุนใหม่นี้ มีความชัดเจนถึงการใช้จ่าย และเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกร เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และปรับบทบาทการดูแลเงินให้กระทรวงการคลัง มีบทบาทสำคัญมากขึ้น เพราะเป็นผู้ดูแลการเงินของประเทศโดยตรง

ส่วนกรณีทวิภาคการไม่เห็นด้วยกับสภาการเกษตรแห่งชาติฉบับนี้ เพราะมีเอกชนเข้ามาเป็นกรรมการอยู่ด้วยนั้น พระราชบัญญัติสภาการเกษตรแห่งชาติ ฉบับนี้ให้เหตุผลว่า การดึงภาคเอกชนเข้ามาไม่ใช่เพื่อประโยชน์เฉพาะธุรกิจ แต่เนื่องจากกิจกรรมการเกษตรเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมหลาย ๆ ด้าน ตั้งแต่ การผลิต การแปรรูป การตลาด ซึ่งเกษตรกรหรือเอกชนไม่สามารถดำเนินการได้เองทั้งหมด กิจกรรมแต่ละส่วนต้องอาศัยความร่วมมือประสานงานกัน อย่างเป็นระบบ การมีเอกชนเข้ามาจะเป็นสิ่งที่ดีที่เกษตรกรจะสามารถรู้ว่าเอกชนดำเนินการอย่างไร มีความต้องการสินค้าอย่างไรและเป็นการดูแลให้เอกชนดำเนินงาน รับผิดชอบเกษตรกรรมอย่างมีระบบ ถูกต้อง สุจริตรวม

ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ที่ทำให้การจัดตั้งสภาการเกษตรแห่งชาติไม่บรรลุผลสำเร็จก็คือ รัฐบาลได้ดำเนินการในลักษณะโอบอ้อมจากเบื้องบนสู่ล่าง (Top-down Policy) การให้ข้อมูลข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ซึ่งน้อยและรวบรัดเกินไป จึงเกิดกระแสต่อต้านจากบุคคล กลุ่มคน และองค์กรต่าง ๆ

๘. ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

เพื่อให้มีการดำเนินงานตามที่เสนอการจัดตั้งสภาการเกษตรแห่งชาติ รัฐบาลควรเร่งรัดดำเนินการในสิ่งต่อไปนี้

๘.๑ จัดตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษาและทำความเข้าใจกับชาวชุมชน

เนื่องจากสภาการเกษตรแห่งชาติ ได้มีการดำเนินงานชุกว้างกันมาหลายยุคหลายสมัยก็ยังไม่สามารถที่จะจัดตั้งได้สำเร็จ ทั้งนี้เนื่องจากว่า รัฐบาลได้ดำเนินการในลักษณะโอบอ้อมจากเบื้องบนสู่ล่าง (Top-down Policy) การให้ข้อมูลข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ซึ่งน้อยและรวบรัดเกินไป จึงเกิดกระแสต่อต้านจากบุคคล กลุ่มคนและองค์กรต่าง ๆ

LIRT

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการจัดตั้งดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ รัฐควรที่จะตั้งคณะกรรมการศึกษาเพิ่มเติม และทำความเข้าใจกับชาวสวนให้ทุกฝ่ายเกิดความเข้าใจและเห็นถึงประโยชน์ของสภาการเกษตรแห่งชาติ ดังนี้

๕.๑.๑ เป็นนโยบายที่มุ่งช่วยเหลือเกษตรกรไทย ซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศอย่างแท้จริง

๕.๑.๒ เกษตรกรมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วม และมีบทบาทในการกำหนดนโยบายด้านการเกษตรทั้งด้านการผลิต และการตลาดของตนเองมากยิ่งขึ้นกว่าในอดีตที่ผ่านมา

๕.๑.๓ มีการจัดตั้งคณะกรรมการทำหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับด้านการผลิต และการตลาดสินค้าเกษตรที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจในรูปของ "คณะกรรมการสินค้าเกษตรกรรม" ครอบคลุมพืชและสัตว์เศรษฐกิจของไทยแทบทุกชนิด

๕.๑.๔ มีการกำหนด "กลุ่อกทศด้านการตลาด" เพื่อแก้ไขปัญหาการเสียเปรียบในด้านการตลาดให้แก่เกษตรกรค่อนข้างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน เช่น การจัดทำมีการดำเนินงานด้านตลาดกลางสินค้าเกษตร ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า เป็นต้น

๕.๑.๕ มีการกำหนดบทบาทของสภาการเกษตรแห่งชาติให้สามารถกำหนด "เขตเศรษฐกิจสินค้าเกษตร" แต่ละประเภทได้

๕.๑.๖ ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาให้แก่รัฐในการกำหนดนโยบายการเกษตรของประเทศชาติ

๕.๑.๗ เป็นองค์กรที่ช่วยเหลือเกษตรกรทางด้านการศึกษา วิจัยพัฒนาเกษตรกรรมอย่างแท้จริง

๕.๑.๘ ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานระหว่างองค์กรของภาครัฐ ภาคเอกชน และเกษตรกรอย่างมีประสิทธิภาพการเกษตรภายใต้ข้อตกลง (Contract Farming) สภาการเกษตรแห่งชาติสามารถกำหนดนโยบายของข้อตกลงให้แก่ภาคเอกชนและเกษตรกรโดยภาครัฐ คอชเป็นพี่เลี้ยงช่วยเหลือวิชาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ รวมทั้งการประสานกับแหล่งการเงินต่าง ๆ ที่จะสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานได้

๕.๓ พิจารณาเลือกเกษตรกรเข้ามาเป็นกรรมการในองค์ประกอบต่าง ๆ

คณะกรรมการฯ มีความเห็นว่าควรจะต้องเลือกผู้แทนเกษตรกรจาก สภามการเกษตรเป็นหลัก ทั้งนี้เนื่องจากเกรงว่าอาจจะไม่ได้ผู้แทนเกษตรกรอย่างแท้จริง หากจะเลือกผู้แทนจากกลุ่มเกษตรกรที่มีอยู่มากมาย และนอกจากนี้ ผู้แทนเกษตรกรที่คัดเลือก มากก็ควรที่จะเป็นตัวแทนของชนิดพืชและสัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญ ๆ ของประเทศ ซึ่งได้จำแนก รายชื่อไว้แล้วในภาคผนวก ๓

การคัดเลือกผู้แทนเกษตรกรอย่างเหมาะสมถูกต้องจะทำให้สภาการเกษตร เป็นเวทีของเกษตรกรจากสาขาการผลิตที่หลากหลาย ได้มาแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น ตลอดจน ประสิทธิภาพและปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และสะท้อนปัญหาต่าง ๆ ของเกษตรกรให้แก่ผู้กำหนด นโยบายได้อย่างถูกต้องเหมาะสมต่อเหตุการณ์ และซึ่งมีส่วนร่วมในการเสนอแนะนโยบาย ทัศนคติการเกษตรและแนวทางแก้ปัญหาในระชะชาว

๕.๓ รัฐควรเร่งสร้างภูมิปัญญาให้แก่เกษตรกรโดยการทำนุสหกรณ์เกษตรกร

การที่สภาการเกษตรแห่งชาติ จะดำเนินงานไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกษตรกรซึ่งเป็นผู้แทน เข้าร่วมร่วมในการ เป็นกรรมการกับคณะกรรมการของสภาการเกษตร แห่งชาติ ตำแหน่งต่าง ๆ จะต้องเป็นผู้ที่มีภูมิปัญญา จึงจะสามารถเข้ามาช่วยพิจารณา เสนอนโยบายการพัฒนาการเกษตรให้แก่รัฐบาลได้

ดังนั้นก่อนที่สภาการเกษตรแห่งชาติจะกำเนิดขึ้น รัฐบาลควรเร่งใช้ หน่วยงานของรัฐที่มีอยู่แล้ว ทุกส่วนราชการให้เร่งสร้างภูมิปัญญาให้แก่เกษตรกร โดย วิชาการผ่านสถาบันเกษตรกร ซึ่งจะเป็นทางที่ลัด เนื่องจากจำนวนเกษตรกรมีอยู่ประมาณ ๓๐ ล้านคน แต่กลุ่มสถาบันเกษตรกรจะมีอยู่ทั้งหมดประมาณไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ สถาบันจะยาก และรวดเร็วกว่าการที่จะสร้างภูมิปัญญาผ่านเกษตรกรเป็นรายบุคคล

นอกจากนี้การให้สิ่งต่าง ๆ ที่รัฐมีอยู่ไม่ว่าจะเป็นวิทยุโทรทัศน์วิทยุ กระจายเสียง วิทยุทัศน์ เทปเสียง รวมทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ รัฐบาลควรที่จะเร่งจัดทำและให้ ความรู้แก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่อง ก็จะทำให้เกษตรกรได้มีการพัฒนาภูมิปัญญาได้รวดเร็ว ขึ้นต่อการที่จะมีสภาการเกษตรแห่งชาติ

๘.๘ จัดสรรงบประมาณให้สภาการเกษตรแห่งชาติ

สภาการเกษตรแห่งชาติเป็นองค์กรที่ช่วยเสนอแนะนโยบาย และแนวทางต่าง ๆ ให้รัฐบาลเป็นกลาง เพื่อพัฒนาการเกษตร ดังนั้นรัฐบาลควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่งเพื่อกำไว้ใช้ในการดำเนินงานของสภาการเกษตรแห่งชาติเอง และเนื่องจากสภาการเกษตรแห่งชาติได้เป็นองค์กรที่ขึ้นอยู่กับองค์กรใด ๆ ซึ่งในการทำงานสภาการเกษตรแห่งชาติจำเป็นต้องมีงบประมาณในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะคณะกรรมการศึกษาวิจัย และพัฒนาการเกษตรกรรม ซึ่งจะต้องใช้เงินในการวิจัยและจัดฝึกอบรม ถ่ายทอด เผยแพร่ ข้อมูลทางเกษตรให้แก่เกษตรกรในรูปแบบต่าง ๆ ส่วนในคณะกรรมการอื่นในสภาการเกษตรแห่งชาติอาจจะใช้เงินงบประมาณของหน่วยงานราชการที่มีอยู่แล้วการดำเนินการได้

๘.๘ พัฒนาคำแนะนำการผลิตและการตลาด

ในการพัฒนาทางด้านการผลิตนั้น รัฐบาลจะต้องพัฒนาด้านกฎเกณฑ์เขตการผลิตนอกเหนือจากการเพิ่มผลผลิต โดยวิธีการเพิ่มพูนความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ ทั้งนี้เนื่องจากการสิ้นค้า วิจัยและทดลองกระทำโดยหน่วยงานของรัฐบาล ซึ่งสามารถรวมศูนย์กลางและกระจายผลการค้นคว้าไปยังท้องถิ่นต่าง ๆ ได้ง่าย

ส่วนทางด้านการตลาด สินค้าเกษตรกรรมมีจุดอ่อนทางด้านการตลาดมากกว่าสินค้าประเภทอื่น ๆ ดังนั้นสภาการเกษตรแห่งชาติจะต้องเป็นองค์กรที่เสนอแนะนโยบายแก่รัฐบาล แต่ก่อนที่จะมีสภาการเกษตรแห่งชาติและเพื่อให้สัมพันธ์กับสภาการเกษตรแห่งชาติที่จะเกิดขึ้น รัฐบาลเร่งพัฒนาตลาดสินค้าเกษตรกรรมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ตลาดกลางของสินค้าเกษตรกรรมระดับภูมิภาคจนถึงตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรกรรมล่วงหน้า ทั้งนี้เพราะในปัจจุบันหลายสินค้าเกษตรกรรมยังยึดไว้ว่าเป็นตลาดของผู้ซื้อ เนื่องจาก

๑. มีการแข่งขันกันอย่างรุนแรงในระหว่างผู้ผลิตด้วยกัน โดยเฉพาะสินค้าในประเทศเดียวกัน

๒. สินค้าเกษตรกรรมมีความยืดหยุ่นของความต้องการน้อยมาก ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงของราคาไม่นำมาซึ่งการเพิ่มขึ้นของความต้องการบริโภคสินค้า ในอัตราเสมอภาค

๓. ประเทศผู้ผลิตสินค้าเกษตรกรรมต้องพึ่งพาตลาด เพราะหากไม่สามารถชดเชยสินค้าประเภทหนึ่งประเภทใดเพียงอย่างเดียว จะส่งผลสะท้อนต่อเศรษฐกิจโดยรวม ทำให้เกิดปัญหาทางการเมืองตามมา

LIRT

๘. ประเทศที่เจริญแล้วจะมีพื้นฐานอำนาจการต่อรองที่ดีกว่า ประกอบกับการมีตลาดซื้อสินค้าเกษตรกรรมล่วงหน้า ซึ่งเชื่อมโยงการซื้อขายกับประเทศต่าง ๆ ได้กว้างขวาง จึงมีความได้เปรียบในการกำหนดการซื้อขายรวมทั้งปริมาณและคุณภาพของสินค้าเกษตรกรรมของประเทศนั้นสามารถจะวางแผนการผลิต โดยที่ทราบราคาของผลิตผลได้ล่วงหน้า

การพัฒนาการตลาดจะให้ได้ดีผล รัฐบาลจะต้องมีการเตรียมการด้านคลังเก็บสินค้าเกษตรกรรมประเภทต่าง ๆ ตามลักษณะของสินค้าเกษตรกรรม ทั้งนี้เพราะคลังสินค้าจะช่วยเหลือการขายสินค้าให้แก่เกษตรกร ทำให้เกษตรกรไม่จำเป็นต้องรับขายสินค้าในขณะที่ราคาซึ่งต่ำอยู่

นอกจากนี้มาตรการให้สินเชื่อ ระหว่างการผลิตและหลังการเก็บเกี่ยวก่อนการขายสินค้าสำคัญมากที่รัฐบาล จะต้องพิจารณาจัดหาสินเชื่อการเกษตรให้เหมาะสมแก่เกษตรกรโดยเฉพาะ เรื่องของอัตราดอกเบี้ยที่ไม่สูงและระยะเวลาเหมาะสมที่เกษตรกรจะสามารถรับภาระได้

คณะกรรมการหอส่งเสริมงานการพิจารณาศึกษาในเรื่องดังกล่าวข้างต้นพร้อมด้วยข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ เพื่อควมศึกษาได้โปรดพิจารณา หากวุฒิสภาเห็นชอบด้วยก็ขอได้โปรดแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนสืบไป

ศักดิ์ประเสริฐ คีณา
(นายกิตติประเสริฐ คีณา)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกากระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ภาคผนวก ๑

กรอบเวลาดำเนินการดำเนินงานในปี พ.ศ. ๒๕๖๔

ชื่อโครงการดำเนินงาน	พ.ศ.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	หมายเหตุ
๑. จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อศึกษา และกำหนดมาตรการใช้ปัจจัย สาธารณะชน									
๒. การพิจารณาเลือก คณะกรรมการใช้มาเป็น กรรมการในองค์กรปกครอง ส่วน ำ									
๓. แต่งตั้งกลุ่มศึกษาให้แก่ คณะกรรมการ โดยการ ข้ามสถาบันคณะกรรมการ									
๔. จัดสรรงบประมาณการโพ ฒนาการเกษตรชนพื้นชวติ									
๕. การพัฒนาด้านการจัดสรร การตรวจ									

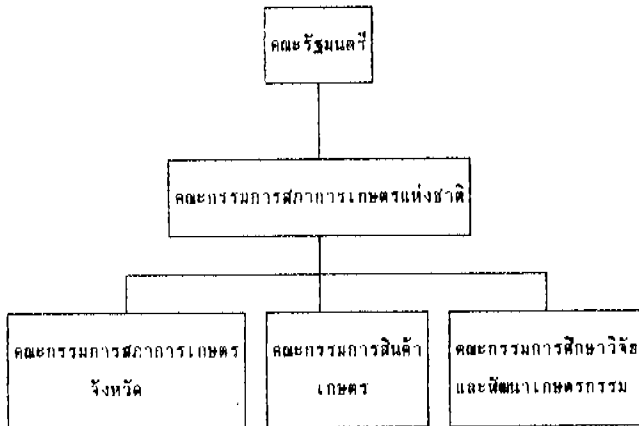

LIRT

โครงสร้างของสภาการเกษตรแห่งชาติ

เพื่อให้การดำเนินงานของสภาการเกษตรแห่งชาติดำเนินงานไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เสนอในข้อบาย และแนวทางการดำเนินงานด้านพัฒนาการผลิต การแปรรูป และการตลาดให้คณะรัฐมนตรี โครงสร้างของสภาฯ จึงควรมีรูปแบบดังนี้

โครงสร้างสภาการเกษตรแห่งชาติ

ขอบเขตหน้าที่ของสภาการเกษตรแห่งชาติ

๑. สภาการเกษตรแห่งชาติทำหน้าที่เสนอข้อบาย และแนวทางการพัฒนาการผลิตและการตลาด ตลอดจนการกำหนดแนวทางและการประสานงานของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ปฏิบัติให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ
๒. คณะกรรมการสภาการเกษตรจังหวัด เป็นองค์การส่วนภูมิภาคที่ตั้งขึ้นในระดับจังหวัด ทำหน้าที่เสนอแนวทางการพัฒนาการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตรกรรมประสานแผนปฏิบัติงาน ตลอดจนการแก้ไขปัญหการปฏิบัติงาน ติดตามประเมินผลและจัดให้มีการเผยแพร่ข่าวสารให้แก่เกษตรกร

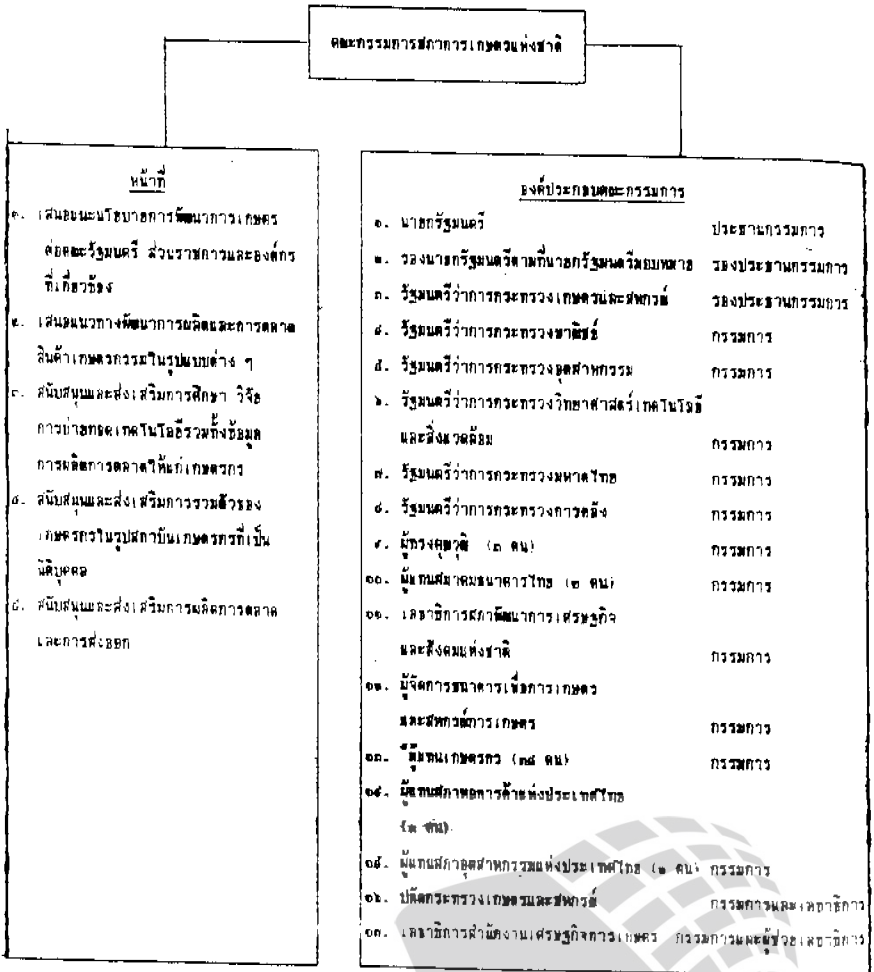
LIRT

๓. คณะกรรมการสินค้าเกษตรกรรม ทำหน้าที่เป็นองค์รากลางในการระดมความคิดเห็นจากฝ่ายต่าง ๆ (เกษตรกรภาคเอกชน และรัฐ) ในการวิเคราะห์และเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาก็ทั้งทางด้านการผลิต การตลาด และราคาของสินค้าและปัจจัยการผลิตที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการจัดทำแผนการผลิตและการตลาดระยะยาว

๔. คณะกรรมการการศึกษาวิจัยและพัฒนาเกษตรกรรม ทำหน้าที่เป็นองค์รที่ทำงานเกี่ยวกับการศึกษาและนเฒนาการเกษตร โดยเน้นกาให้การฝึกอบรมแก่เกษตรกรระยะสั้นและการให้การศึกษาทงไกลแก่เกษตรกร การนัดนาผู้นำและองค์รเกษตรกรเพือให้เกษตรกรมีภูมิปัญญาที่สูงขึ้นทางด้านวิชาการการผลิต การแปรรูปและการตลาดสินค้าเกษตรกรรม

องค์ประกอบและหน้าที่ของคณะกรรมการ

๑. คณะกรรมการสภาการเกษตรแห่งชาติ

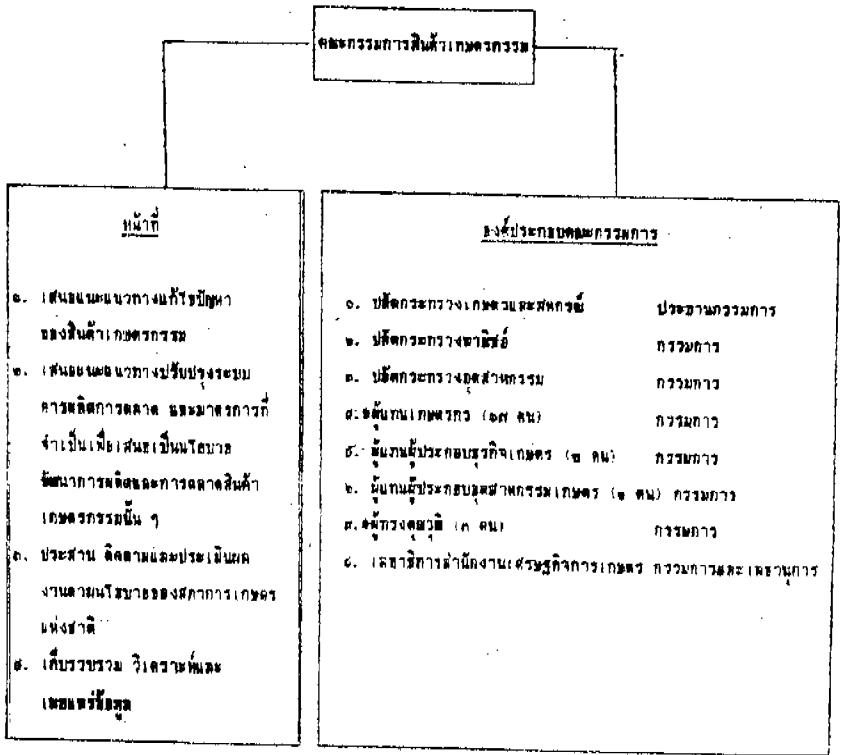
ผู้แทนเกษตรกร ๓ คน มาจากประเภทเกษตรกรหลัก ๑๗ ประเภท และสภาการค้าของผลิตภัณฑ์เกษตร ๒ คน

LI RT

Legislative Institutional Repository of Thailand

๓. คณะกรรมการวินัยข้าราชการ

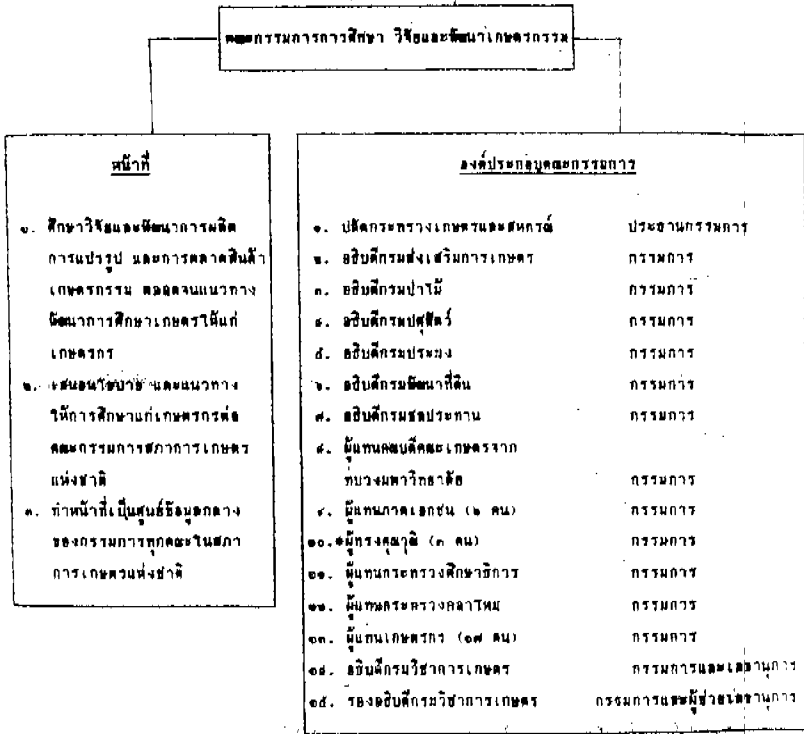

๕ มีถิ่นเกษตร ๑๗ คน มาจากหัวหน้าหน่วยงานหลัก ๑๗ ประเภท

๖ ผู้ซึ่งเคยมีโทษถึง ๕ ปีราชการที่ถือว่าถึงขั้นเกษียณอายุ หรือเกษียณอายุแล้วแต่ยังอยู่ในระบบราชการ

๔. คณะกรรมการการศึกษาระดับอุดมศึกษา กระทรวง

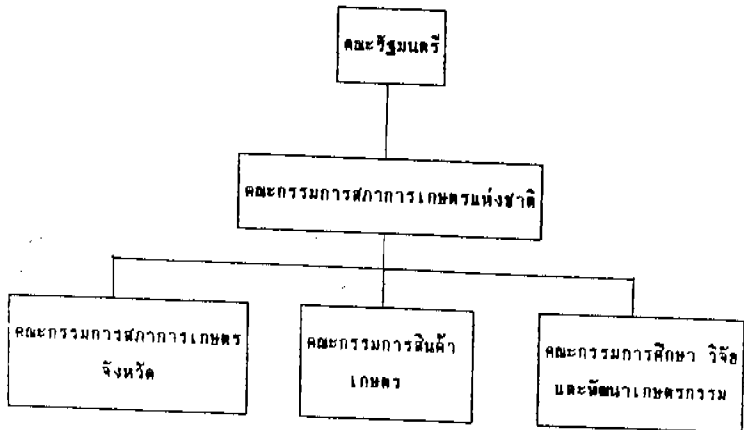

* ผู้ทรงคุณวุฒิ หมายถึง นักวิชาการด้านการเกษตร การส่งเสริมการเกษตร ธุรกิจการเกษตรหรือผู้มีความรู้ความชำนาญ

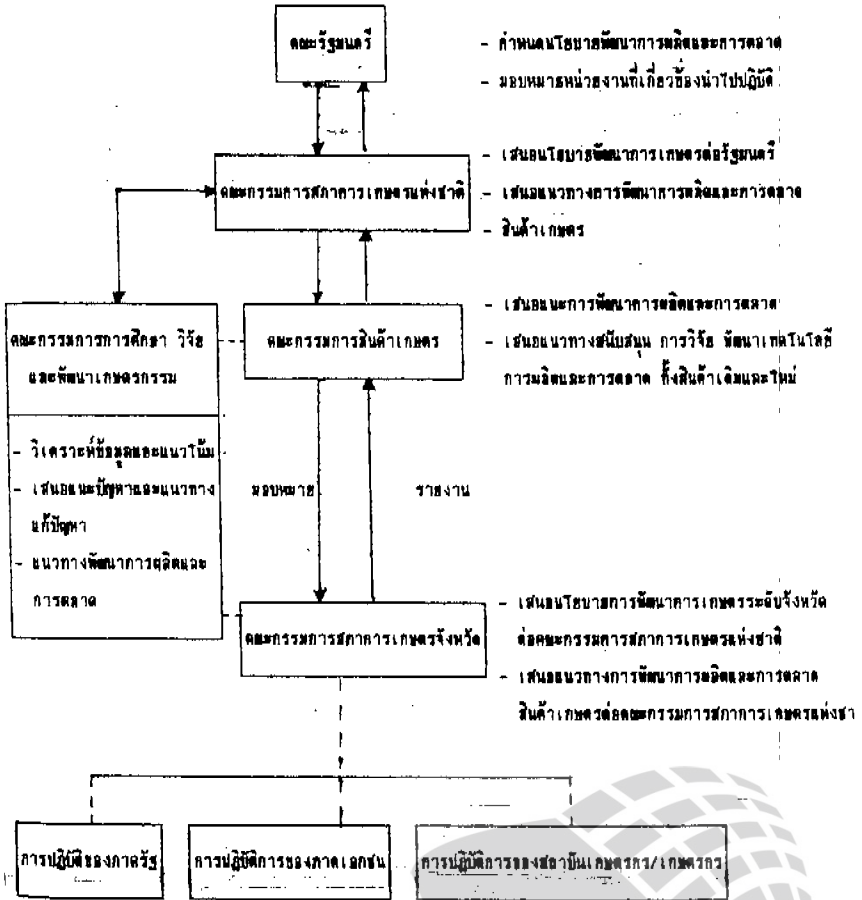
การดำเนินงานของสภาการเกษตรแห่งชาติ

จากโครงสร้างของสภาการเกษตรแห่งชาติตามที่กล่าวมาแล้ว

สภาการเกษตรแห่งชาติควรจะได้กำหนดกลยุทธ์ในการปฏิบัติงานในการพัฒนาการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตรกรรมระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งในการกำหนดกลยุทธ์ในการปฏิบัติของสภาการเกษตร สามารถที่จะปฏิบัติงานได้ตามรูปโครงสร้างต่อไปนี้

ผังการดำเนินงานของสภาการเกษตรแห่งชาติ

การประสานงาน
การให้ข้อมูล

LIRT

ขั้นตอนการปฏิบัติของคณะกรรมการชุดต่าง ๆ

มีการวิเคราะห์ปัญหาและภาวะวางแผนจากระดับจังหวัดสู่องค์กรส่วนกลาง ดังนี้

๑. คณะกรรมการสภาการเกษตรจังหวัด เสนอแนะข้อคิดเห็นที่เกี่ยวกับนโยบายการเกษตร ในเขตจังหวัดต่อคณะกรรมการสภาการเกษตรแห่งชาติโดยตรง ส่วนอีกทางหนึ่งเป็นการเสนอแนวทางการพัฒนาการผลิตและการตลาดของสินค้าเกษตรกรรม ของจังหวัด ต่อคณะกรรมการสินค้าเกษตรกรรมและคณะกรรมการสภาการเกษตรแห่งชาติ ตามลำดับ
๒. คณะกรรมการสินค้าเกษตร เสนอแนะนโยบายปรับปรุงระบบการผลิต การตลาดและการแปรรูป ต่อคณะกรรมการสภาการเกษตรแห่งชาติ
๓. คณะกรรมการสภาการเกษตรแห่งชาติ เสนอแนะนโยบายการเกษตร การพัฒนาการเกษตร แนวทางการพัฒนาการตลาดต่อคณะรัฐมนตรี
๔. คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบก่อนโยกย้ายการพัฒนาการผลิตและการตลาด ซึ่งจะย้อนกลับมาลงสู่การปฏิบัติของคณะกรรมการสภาการเกษตรจังหวัด
๕. คณะกรรมการศึกษาวิจัยและพัฒนาเกษตรกรรม จะวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอมาตรการต่าง ๆ ให้แก่คณะกรรมการสภาการเกษตรแห่งชาติเป็นหลักและขณะเดียวกันก็เสนอข้อมูลดังกล่าว ไปยังคณะกรรมการสภาการเกษตรจังหวัดและคณะกรรมการสินค้าเกษตรกรรมด้วย

ภาคผนวก ๖

นโยบายด้านการเกษตรของคณะรัฐมนตรี นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี
แนบด้วยรัฐสภา วันที่ที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๓๕

- ๑๕๖ -

๕.๒ ด้านการเกษตร

รัฐบาลตระหนักว่า การแก้ไขความยากจนของเกษตรกรเป็นงานที่ต้องดำเนินการโดยเร่งด่วน และเป็นงานที่ต้องดำเนินการหลายด้านพร้อมกัน จึงได้กำหนดนโยบายที่จะยกระดับรายได้ของเกษตรกรไว้สูงขึ้นไปดังนี้

๕.๒.๑ จัดตั้งสภาการเกษตรแห่งชาติโดยเปิดโอกาสให้ตัวแทนเกษตรกรเข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐบาลและธุรกิจ ภาคเอกชนในการประสานนโยบายการผลิต การแปรรูปสภาพผลิตภัณฑ์ และการตลาดอย่างเป็นระบบครบวงจร รวมทั้งจะใช้กองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในการรักษาเสถียรภาพของราคาสินค้าผลการเกษตร

๕.๒.๒ ปรับปรุงระบบการผลิตทางการเกษตร ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ โดยกระจายการผลิตทางการเกษตรให้หลากหลายชนิดมากขึ้น โดยแนะนำสินค้าเกษตรชนิดใหม่ ๆ ที่จะเชื่อมโยงเข้ากับอุตสาหกรรมการเกษตร ตลอดจนส่งเสริมการทำไร่สวนผสม การเลี้ยงปศุสัตว์ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ รวมทั้งการทำประมงร่วมกับต่างประเทศ

๕.๒.๓ เร่งรัดพัฒนาแหล่งน้ำธรรมชาติ แหล่งน้ำในไร่นา ตลอดจนกระจายการก่อสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็ก ผลิตน้ำแห่งกักเก็บน้ำในลุ่มน้ำต่าง ๆ เพื่อช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตรกรรม ในระยะยาว จะนำทรัพยากรน้ำจากแหล่งน้ำนานาชาติ เข้ามาใช้ประโยชน์ตามสิทธิที่ประเทศไทยพึงมี รวมทั้งปรับปรุงการบริหารการใช้น้ำชลประทานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๕.๒.๔ เร่งรัดการปฏิรูปที่ดินและการออกเอกสารสิทธิ์ เพื่อกระจายสิทธิการถือครองที่ดินให้แก่เกษตรกรผู้ยากไร้ และเกษตรกรที่ครอบครองที่ดินอยู่ในที่ดินของรัฐประเภทต่าง ๆ โดยจะปรับปรุงกลไกการบริหารและการจัดการของรัฐ ตลอดจนจัดสร้างงบประมาณให้สามารถควบคุมพื้นที่ได้โดยเฉลี่ยปีละประมาณ ๕ ล้านไร่

LIRT

๕.๗.๕ สนับสนุนงานวิจัย และพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และระบบการเกษตรกรรมให้ทันสมัยและก้าวหน้าอยู่เสมอ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก ตลอดจนจัดหาปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพและราคาเป็นธรรมให้แก่เกษตรกร โดยเฉพาะพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปุ๋ยและเคมีเกษตร ทั้งนี้ รวมถึงการส่งเสริมให้เอกชนมีส่วนร่วมในการจัดหา การพัฒนาเทคโนโลยี และการกระจายพันธุ์ที่มีคุณภาพให้แก่เกษตรกรด้วย

๕.๗.๖ สนับสนุนการพัฒนาสถาบันเกษตรกรที่เชื่อมโยงระบบสหกรณ์ และองค์กรของเกษตรกรทุกรูปแบบให้เข้มแข็งขึ้น เพื่อเพิ่มพูนอำนาจต่อรองของเกษตรกรกับกลุ่มธุรกิจการค้า รวมทั้งปรับปรุงคุณภาพของเกษตรกร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการประกอบอาชีพ โดยเน้นการฝึกอบรมและการมีอาชีพให้แก่เกษตรกร ชุมเกษตรกรและหมู่บ้านเกษตรอย่างค้ำคูณ

๕.๗.๗ สนับสนุนให้เกษตรกรประกอบกิจกรรมเสริม นอกภาคเกษตรให้มากขึ้น โดยเมตھےรความรู้ในการแปรรูปสินค้าเกษตรเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมในครัวเรือน

๕.๗.๘ ให้ความช่วยเหลือในการแก้ไขภาวะหนี้สินของเกษตรกรด้วยการจัดให้มีสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ ตลอดจนการให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการและปัจจัยการผลิตแก่เกษตรกรรายย่อย นอกจากนี้จะปรับปรุงกลไกของรัฐในการอำนวยความสะดวกแก่เกษตรกรให้เหมาะสมสอดคล้องกับเป้าหมายและนโยบายแก้ปัญหาหนี้สินของเกษตรกรอย่างจริงจังด้วย

๕.๗.๙ เพิ่มมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการบุกรุก และการตัดไม้ทำลายป่า สนับสนุนป่าต้นน้ำลำธาร และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมโทรม โดยเร่งรัดการปลูกป่าในพื้นที่อนุรักษ์ที่ถูกรุกทำลาย รวมทั้งส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกไม้เศรษฐกิจในที่ดินกรรมสิทธิ์ของตนเอง

๕.๗.๑๐ ปรับปรุงระบบข้อมูลและข่าวสารการเกษตรให้ทันสมัย ถูกต้อง และรวดเร็ว ทั้งในระดับภูมิภาคของประเทศและระดับนานาชาติ

ภาคผนวก ๓

รายชื่อสินค้าเกษตรที่สำคัญเชิงเศรษฐกิจ ๑๗ ประเภท

๑. ข้าว
๒. ข้าวโพด
๓. มันสำปะหลัง
๔. ขางพารา
๕. ถั่วเหลือง
๖. พืชน้ำมัน (ปาล์ม งา ทานตะวัน ฯลฯ)
๗. พืชเส้นใย (หม่อน ไหม ปอ)
๘. ไม้ผล
๙. ไม้ดอก ไม้ประดับ
๑๐. ฝัก
๑๑. สัตว์น้ำ
๑๒. ไข่
๑๓. สัตว์
๑๔. โคนม-โคนอ^๓
๑๕. สุนัขไทร
๑๖. อีสซ
๑๗. พืชโรงงานอุตสาหกรรมอื่น ๆ

ที่ นร ๐๓๐๖ (รศก)/๑๐๒๓๐

คณะกรรมการรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจ
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๙ ตุลาคม ๒๕๓๖

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติสภาการเกษตรแห่งชาติ พ.ศ.

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

อ้างถึง หนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๓๐๘/๕๑๒๖ ลงวันที่ ๑๐
มิถุนายน ๒๕๓๖

ความที่ได้เสนอเรื่อง ร่างพระราชบัญญัติสภาการเกษตรแห่งชาติ พ.ศ.
เพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา ความแจ้งแล้ว นั้น

ในคราวประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจ ครั้งที่ ๗๗/๒๕๓๖ วันที่ ๑๘
ตุลาคม ๒๕๓๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ขอเชิญการพิจารณาเรื่อง
ร่างพระราชบัญญัติสภาการเกษตรแห่งชาติ พ.ศ. เนื่องจากมีบางประเด็น เช่น
เรื่องกองทุน ๆ ที่จะต้องนำไปพิจารณาพร้อมกับกระทรวงการคลังและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ให้ได้ข้อยุติร่วมกัน และจะนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจพิจารณาต่อไป ซึ่ง
คณะกรรมการรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจพิจารณาแล้ว มีมติอนุมัติให้เลื่อนการพิจารณาเรื่องนี้
ไปก่อน ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

วิษณุ เครืองาม

(นายวิษณุ เครืองาม)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

เลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจ

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ร่างกฎกระทรวง ที่ ๕.๑๖	ร่างระเบียบกระทรวงมหาดไทย ที่ ๕.๑๖	ร่างระเบียบกระทรวงมหาดไทย ที่ ๕.๑๖	ร่างกฎกระทรวง ที่ ๕.๑๖	ร่างพระราชบัญญัติ ที่ ๕.๑๖	ร่างพระราชบัญญัติ ที่ ๕.๑๖
<p>๕.๑๖ อำนาจหน้าที่ (๑) ให้เสนอแนะ การปฏิบัติราชการ ในส่วนราชการ ที่ ๕.๑๖</p>	<p>๕.๑๖ อำนาจหน้าที่ (๑) ให้เสนอแนะ การปฏิบัติราชการ ในส่วนราชการ ที่ ๕.๑๖</p>	<p>๕.๑๖ อำนาจหน้าที่ (๑) ให้เสนอแนะ การปฏิบัติราชการ ในส่วนราชการ ที่ ๕.๑๖</p>	<p>๕.๑๖ อำนาจหน้าที่ (๑) ให้เสนอแนะ การปฏิบัติราชการ ในส่วนราชการ ที่ ๕.๑๖</p>	<p>๕.๑๖ อำนาจหน้าที่ (๑) ให้เสนอแนะ การปฏิบัติราชการ ในส่วนราชการ ที่ ๕.๑๖</p>	<p>๕.๑๖ อำนาจหน้าที่ (๑) ให้เสนอแนะ การปฏิบัติราชการ ในส่วนราชการ ที่ ๕.๑๖</p>

ร่างพระราชกฤษฎีกา	ร่างเสนอคณะรัฐมนตรี	ร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญ	ร่างพระราชบัญญัติ	ร่างพระราชบัญญัติ	ร่างพระราชบัญญัติ
<p>๑. คณะกรรมการการเลือกตั้ง</p> <p>๑.๑ องค์ประกอบ</p> <p>- กฤษฎีกา ๑๒ คน</p> <p>- กษัตริย์ ๒ คน</p> <p>- 10๑๓๓๓๓ ๑๓ คน</p> <p>๑.๒ อำนาจหน้าที่</p> <p>(๑) เสนอความเห็น</p> <p>แก่อนุญาโตตุลาการ</p> <p>ซึ่งมีหน้าที่พิจารณาคดี</p> <p>จังหวัด</p> <p>(๒) ยื่นคำร้อง</p> <p>และคัดค้านพระบรมราชโองการ</p> <p>การวินิจฉัยของคณะ</p> <p>รัฐมนตรีของรัฐสภา</p> <p>ที่มีมติเกินสอง-thirds</p> <p>เสียง</p>	<p>พ. ๒๕๖๒</p>	<p>พ. ๒๕๖๒</p>	<p>พ. ๒๕๖๒</p> <p>(๑) เสนอความเห็น</p> <p>(๒) เสนอคำร้อง</p> <p>(๓) เสนอคำปรึกษา</p>	<p>ฉบับเสนอร่าง</p> <p>คณะกรรมการ</p> <p>พ. ๒๕๖๒</p>	
<p>๑. คณะกรรมการการเลือกตั้ง</p> <p>(๑) เสนอความเห็น</p> <p>(๒) เสนอคำร้อง</p> <p>(๓) เสนอคำปรึกษา</p>	<p>พ. ๒๕๖๒</p>	<p>พ. ๒๕๖๒</p>	<p>พ. ๒๕๖๒</p> <p>(๑) เสนอความเห็น</p> <p>(๒) เสนอคำร้อง</p> <p>(๓) เสนอคำปรึกษา</p>	<p>๑. เสนอความเห็น</p> <p>๒. เสนอคำร้อง</p> <p>(๓) เสนอคำปรึกษา</p>	

คณะกรรมการที่ตั้งตามกฎหมาย

ชื่อคณะกรรมการ	จัดตั้งตาม
๑. คณะกรรมการองค์การสะพานปลา	-พ.ร.บ. จัดระเบียบสะพานปลา พ.ศ. ๒๕๔๖
๒. คณะกรรมการองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย	-พ.ร.ฎ. จัดตั้งองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๕
๓. คณะกรรมการองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร	-พ.ร.ฎ. จัดตั้งองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๐๗
๔. คณะกรรมการองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้	-พ.ร.ฎ. จัดตั้งองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ พ.ศ. ๒๕๔๔
๕. คณะกรรมการองค์การสวนยาง	-พ.ร.ฎ. จัดตั้งองค์การสวนยาง พ.ศ. ๒๕๐๕
๖. คณะกรรมการขององค์การอุตสาหกรรมเหมืองแร่	-พ.ร.ฎ. จัดตั้งองค์การอุตสาหกรรมเหมืองแร่ พ.ศ. ๒๕๐๖
๗. คณะกรรมการวนิชยาและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์	-พ.ร.บ. เศรษฐกิจการเกษตร พ.ศ. ๒๕๒๒
๘. คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร	-พ.ร.บ. การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๐๘
๙. คณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลาง	-พ.ร.บ. จัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๐๖
๑๐. คณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย	-พ.ร.บ. จัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๐๖
๑๑. คณะกรรมการพัฒนาที่ดิน	-พ.ร.บ. อ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. ๒๕๓๗
๑๒. คณะกรรมการพัฒนาที่ดิน	-พ.ร.บ. พัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕

LIRT

คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับกาารเกษตรที่แต่งตั้งโดยมติคณะรัฐมนตรี

๑. คณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์
๒. คณะกรรมการนโยบายการประมงแห่งชาติ
๓. คณะกรรมการเร่งรัดการพัฒนาปลื้ตั่วแห่งชาติ
๔. คณะกรรมการป่าไม้แห่งชาติ
๕. คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการลักลอบทำลายทรัพยากรป่าไม้
๖. คณะกรรมการนโยบายข้าว
๗. คณะกรรมการนโยบายกั่วเหล็กและพื้ชน้ำบ้นล้น
๘. คณะกรรมการนโยบายมันสำปะหลังแห่งชาติ
๙. คณะกรรมการปรับระบการผลิิตมันสำปะหลัง
๑๐. คณะกรรมการนโยบายสงการตรมชาติ
๑๑. คณะกรรมการประสานการดำเนินงานนโยบายองชาร
๑๒. คณะกรรมการพัฒนาการเกษตรชลประทาน
๑๓. คณะกรรมการพัฒนาสถาบันเกษตรกร
๑๔. คณะกรรมการส่งเสริมการนำยอศเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเกษตร
๑๕. คณะกรรมการกั้ไขปัญหาสำวนิจิในผลิิตผลการเกษตร
๑๖. คณะกรรมการนโยบายองชารการช่วยเหลื่อเกษตรกร
๑๗. คณะกรรมการประสานความร่วมมือพัฒนาการเกษตรระหว่งกลารัฐกับเอกรัน
๑๘. คณะกรรมการบริหารโครงการเกษตรกั้วหน้า
๑๙. คณะกรรมการปรับโครงสร้างและระบการผลิิตกษเกษตร
๒๐. คณะกรรมการบริหารการเกษตรตามแนวพระราชดำหิ
๒๑. คณะกรรมการวิชิทไม่อิตไคย จำกัด
๒๒. คณะกรรมการประสานงานกั้บองคั้วการควมและเกษตรแห่งสหประชวชาติ
๒๓. คณะกรรมการประสานงานความร่วมมือองการพัฒนาการเกษตรกับตางประเทศ
๒๔. คณะกรรมการบริหารโครงการควมช่วยเหลื่อจากประชาคมเศรฐกิจยุโรปตามมือคกงมันสำปะหลัง
๒๕. คณะกรรมการเร่งเสริมและพัฒนาหัตถกรรมไทย

LIART

กองทุนที่เกี่ยวข้องทางด้านกาารเกษตร

ชื่อกองทุน	จัดตั้งตาม
๑. กองทุนส่งเสริมเกษตรกร	-พ.ร.บ.กองทุนส่งเสริมเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๑๗
๒. กองทุนส่งเสริมการทำสวนยาง	-พ.ร.บ. กองทุนส่งเสริมการทำสวนยาง พ.ศ. ๒๕๑๗
๓. กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรวม	-พ.ร.บ. การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรวม พ.ศ. ๒๕๑๘
๔. กองทุนลี้ยงและน้ำตาบทราย	-พ.ร.บ. ลี้ยงและน้ำตาบทราย พ.ศ. ๒๕๓๗
๕. กองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ	-พ.ร.บ. การส่งออกไปนอกนเขตการค้าเสรี มาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๓๓
๖. กองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร	-ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ๕ ค.ศ. ๓๘
๗. กองทุนมันสำปะหลัง	-
๘. กองทุนจัดรูปที่ดิน	-พ.ร.บ. จัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรวม พ.ศ. ๒๕๑๗

จำนวนกลุ่ม : เกษตรกร สหกรณ์ ชุมชนและสมาคมการเกษตร

	รายการ	จำนวนกลุ่ม	จำนวนสมาชิก
	<p>กลุ่มเกษตรกร</p> <p>ภาคเหนือ</p> <p>ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</p> <p>ภาคกลาง</p> <p>ภาคใต้</p> <p>รวม</p>	<p>๗๖๓</p> <p>๑,๑๓๖</p> <p>๘๗๐</p> <p>๕๖๒</p> <p>๓,๗๓๑</p>	<p>๑๑๕,๒๐๒</p> <p>๑๘๘,๓๐๒</p> <p>๑๔๓,๔๔๖</p> <p>๖๘,๔๖๗</p> <p>๕๑๖,๔๑๗</p>
	<p>สหกรณ์การเกษตร</p> <p>ภาคเหนือ</p> <p>ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</p> <p>ภาคกลาง</p> <p>ภาคใต้</p> <p>รวม</p>	<p>๔๖๕</p> <p>๖๘๗</p> <p>๕๑๑</p> <p>๒๖๓</p> <p>๑,๙๒๖</p>	<p>๘๓๓,๓๑๘</p> <p>๑,๑๗๖,๒๘๐</p> <p>๕๗๘,๓๘๗</p> <p>๒๘๘,๔๒๐</p> <p>๒,๘๖๖,๓๐๖</p>
	<p>ชุมชนสหกรณ์</p> <p>ทุกประเภทการเกษตร</p> <p>ประเภทนิคม</p> <p>ประเภทร้านค้า</p> <p>ประเภทวิชาการ</p> <p>ประเภทออมทรัพย์</p> <p>รวม</p>	<p>๖</p> <p>๑</p> <p>๒</p> <p>๑</p> <p>๔</p> <p>๑๔</p>	

LIRT

จำนวนสมาคมและมูลนิธิที่เกี่ยวกับวงการเกษตร

รายการ	จำนวนสมาคม
๑. สมาคมชาวนา	๒๐๖
๒. สมาคมสวนยาง	๙๙
๓. สมาคมชาวสวน	๘๘
๔. สมาคมชาวไร่ย่อย	๓๓
๕. สมาคมกลุ่มเกษตรกร	๖๙
๖. สมาคมส่งเสริมวงการเกษตร	๘๘
๗. สมาคมผู้ใช้น้ำชลประทาน	๑๘
๘. สมาคมผู้เลี้ยงสัตว์	๖
๙. สมาคมชาวนาเกลือ	๒
๑๐. สมาคมชาวไร่มันลําปะดิง	๕
๑๑. สมาคมชาวสวนมะพร้าว	๓
๑๒. สมาคมชาวไร่สับปะรด	๑
๑๓. สมาคมชาวสวนปาล์มน้ำมัน	๑
๑๔. สมาคมชาวนากุ้ง	๗
๑๕. สมาคมชาวไร่	๑
๑๖. สมาคมกาแฟ	๙
๑๗. สมาคมสถาบันเกษตรกรแห่งประเทศไทย	๑
๑๘. มูลนิธิกาฬ	๑ มูลนิธิ
๑๙. มูลนิธิกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย	๒ มูลนิธิ
๒๐. มูลนิธิพัฒนามันฯ แห่งประเทศไทย	๑ มูลนิธิ
รวม	๕๒๕

LIRT

พื้นที่ป่าชายเลนของประเทศไทยในบริเวณต้นของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๓-๖

หน้า ๖ ใต้

แผนพัฒนา/ภาค	ตะวันออก	กลาง	ใต้	รวมทั้งประเทศ
ฉบับที่ ๓ ช.๕๓๘	๓๐๖,๓๕๐	๓๓๘,๑๓๕	๑,๘๓๐,๐๐๐	๓,๔๗๔,๕๓๕
ฉบับที่ ๔ ช.๕๓๐	๓๕๑,๐๙๖	๓๑๑,๒๖๓	๑,๓๙๓,๓๘๖	๓,๐๕๕,๗๔๕
ฉบับที่ ๕ ช.๕๓๕	๓๓๓,๒๐๙	๓๑๘,๓๖๓	๑,๓๐๕,๓๙๖	๓,๐๕๖,๙๖๘
ฉบับที่ ๖ ช.๕๓๐	๑๕๙,๙๓๑	๕,๘๙๕	๑,๐๓๙,๘๐๙	๑,๒๐๕,๖๓๕
ช.๕๓๑	๑๕๕,๕๙๐	๕,๖๐๐	๑,๐๑๓,๓๙๕	๑,๑๖๖,๕๕๕
ช.๕๓๒	๑๓๙,๘๓๑	๓,๙๓๕	๙๙๕,๓๓๖	๑,๑๓๘,๘๐๒
ช.๕๓๓	๙๘,๖๘๙	๓,๑๓๑	๑,๐๐๘,๙๘๓	๑,๑๑๐,๗๐๓
ช.๕๓๔	๖๙,๙๘๓	๓,๕๓๙	๑,๐๐๕,๓๓๑	๑,๐๗๘,๐๕๓

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
กรมป่าไม้

- หมายเหตุ : ๑. พื้นที่ป่าชายเลน หมายถึง เนื้อที่ป่าที่น้ำทะเลท่วมถึงในเวลาน้ำขึ้นเท่านั้น
๒. ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือไม่มีพื้นที่ป่าชายเลน
๓. พ.ศ. ๒๕๓๘ เป็นปีแรกที่มีข้อมูล

แบบพิมพ์: แบบพิมพ์ข้อมูลและแบบสรุปบท: ใช้ รหัสภายใน ค.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๓

ปี	ไม้ท่อน		ไม้แปรรูป		รวม	
	ลบ.ม.	บาท	ลบ.ม.	บาท	ลบ.ม.	บาท
๒๕๕๐	๖๕,๔๑๔	๔๔,๑๓๗,๔๖๔	๒๕๔,๔๐๑	๕๕๕,๖๐๕,๔๔๕	๓๒๐,๘๑๕	๕๑๒,๗๑๓,๙๑๓
๒๕๕๑	๑๖๔,๒๕๐	๒๒๔,๒๘๖,๔๘๑	๓๖๕,๗๐๗	๖๒๕,๗๒๔,๕๐๖	๕๓๐,๙๖๓	๘๕๐,๐๑๐,๙๘๗
๒๕๕๒	๒๒๗,๐๓๑	๔๖๕,๖๖๖,๖๖๗	๕๐๖,๐๓๗	๑,๒๖๐,๒๗๑	๗๑๒,๑๐๓	๑,๙๒๖,๖๓๒,๙๕๕
๒๕๕๓	๔๒,๓๔๔	๒๐๖,๒๐๑,๓๔๔	๓๒๒,๕๕๗	๑๒๑,๘๔๓	๗๔๔,๓๙๑	๑,๑๖๖,๐๓๓,๖๘๕
๒๕๕๔	๑๕๑,๖๔๔	๓๓๖,๓๗๒,๖๔๒	๕๒๓,๔๗๒	๑,๒๓๖,๓๗๒	๖๗๕,๘๔๖	๑,๙๑๒,๗๔๔,๓๖๕
๒๕๕๕	๑๕๒,๗๑๑	๓๕๑,๔๗๒,๑๐๕	๑๕๕,๔๗๗	๑,๐๐๕,๔๗๗	๓๐๘,๒๔๘	๑,๖๖๔,๑๕๔,๒๖๕
๒๕๕๖	๒๕๒,๔๕๔	๑,๓๕๓,๔๕๓,๐๕๗	๕๒๕,๒๕๒	๑,๒๕๕,๒๕๒	๑,๐๒๕,๒๕๒	๒,๓๗๘,๙๕๗,๖๖๐
๒๕๕๗	๔๕๖,๗๕๐	๑,๑๕๕,๗๕๐,๕๕๖	๖๗๖,๕๕๖	๑,๑๕๕,๗๕๐	๑,๖๕๒,๕๕๖	๓,๓๖๓,๙๕๗,๕๕๖
๒๕๕๘	๑,๑๕๖,๓๕๐	๑,๑๕๖,๓๕๐,๕๕๖	๑,๑๕๖,๓๕๐	๑,๑๕๖,๓๕๐,๕๕๖	๑,๑๕๖,๓๕๐	๑,๑๕๖,๓๕๐,๕๕๖
๒๕๕๙	๑,๑๕๖,๓๕๐	๑,๑๕๖,๓๕๐,๕๕๖	๑,๑๕๖,๓๕๐	๑,๑๕๖,๓๕๐,๕๕๖	๑,๑๕๖,๓๕๐	๑,๑๕๖,๓๕๐,๕๕๖
๒๕๖๐	๑,๑๕๖,๓๕๐	๑,๑๕๖,๓๕๐,๕๕๖	๑,๑๕๖,๓๕๐	๑,๑๕๖,๓๕๐,๕๕๖	๑,๑๕๖,๓๕๐	๑,๑๕๖,๓๕๐,๕๕๖
๒๕๖๑	๑,๑๕๖,๓๕๐	๑,๑๕๖,๓๕๐,๕๕๖	๑,๑๕๖,๓๕๐	๑,๑๕๖,๓๕๐,๕๕๖	๑,๑๕๖,๓๕๐	๑,๑๕๖,๓๕๐,๕๕๖
๒๕๖๒	๑,๑๕๖,๓๕๐	๑,๑๕๖,๓๕๐,๕๕๖	๑,๑๕๖,๓๕๐	๑,๑๕๖,๓๕๐,๕๕๖	๑,๑๕๖,๓๕๐	๑,๑๕๖,๓๕๐,๕๕๖
๒๕๖๓	๑,๑๕๖,๓๕๐	๑,๑๕๖,๓๕๐,๕๕๖	๑,๑๕๖,๓๕๐	๑,๑๕๖,๓๕๐,๕๕๖	๑,๑๕๖,๓๕๐	๑,๑๕๖,๓๕๐,๕๕๖
๒๕๖๔	๑,๑๕๖,๓๕๐	๑,๑๕๖,๓๕๐,๕๕๖	๑,๑๕๖,๓๕๐	๑,๑๕๖,๓๕๐,๕๕๖	๑,๑๕๖,๓๕๐	๑,๑๕๖,๓๕๐,๕๕๖
๒๕๖๕	๑,๑๕๖,๓๕๐	๑,๑๕๖,๓๕๐,๕๕๖	๑,๑๕๖,๓๕๐	๑,๑๕๖,๓๕๐,๕๕๖	๑,๑๕๖,๓๕๐	๑,๑๕๖,๓๕๐,๕๕๖
๒๕๖๖	๑,๑๕๖,๓๕๐	๑,๑๕๖,๓๕๐,๕๕๖	๑,๑๕๖,๓๕๐	๑,๑๕๖,๓๕๐,๕๕๖	๑,๑๕๖,๓๕๐	๑,๑๕๖,๓๕๐,๕๕๖
๒๕๖๗	๑,๑๕๖,๓๕๐	๑,๑๕๖,๓๕๐,๕๕๖	๑,๑๕๖,๓๕๐	๑,๑๕๖,๓๕๐,๕๕๖	๑,๑๕๖,๓๕๐	๑,๑๕๖,๓๕๐,๕๕๖
๒๕๖๘	๑,๑๕๖,๓๕๐	๑,๑๕๖,๓๕๐,๕๕๖	๑,๑๕๖,๓๕๐	๑,๑๕๖,๓๕๐,๕๕๖	๑,๑๕๖,๓๕๐	๑,๑๕๖,๓๕๐,๕๕๖
๒๕๖๙	๑,๑๕๖,๓๕๐	๑,๑๕๖,๓๕๐,๕๕๖	๑,๑๕๖,๓๕๐	๑,๑๕๖,๓๕๐,๕๕๖	๑,๑๕๖,๓๕๐	๑,๑๕๖,๓๕๐,๕๕๖
๒๕๗๐	๑,๑๕๖,๓๕๐	๑,๑๕๖,๓๕๐,๕๕๖	๑,๑๕๖,๓๕๐	๑,๑๕๖,๓๕๐,๕๕๖	๑,๑๕๖,๓๕๐	๑,๑๕๖,๓๕๐,๕๕๖

ที่มา : กรมป่าไม้

๗.๘ นโยบายป่าไม้แห่งชาติ

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้จัดตั้งคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และนโยบาย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานป่าไม้และเมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๑๘ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบการกำหนดนโยบายป่าไม้แห่งชาติ ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

" เพื่อให้การบริหารจัดการและการพัฒนาทรัพยากรป่าไม้สามารถกระทำโดยต่อเนื่องในระยะยาวและประสานสอดคล้องกับการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติอันดีกัน จึงสมควรกำหนดนโยบายการป่าไม้แห่งชาติไว้ให้เป็นการแน่นอน เพื่อให้ส่วนราชการและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องได้มีความเข้าใจร่วมกัน และถือเป็นแนวทางปฏิบัติ อันจะทำให้การพัฒนาป่าไม้เป็นไปอย่างราบรื่นและบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังนี้

๑. ให้มีบทบาทกำหนดแนวทางการจัดการ และการใช้ทรัพยากรป่าไม้ในระยะยาวอันจะทำให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์อย่างคุ้มค่าทางสังคม เศรษฐกิจ ความมั่นคง และสิ่งแวดล้อมมากที่สุด โลกนั้นให้มีการประสานกันระหว่างทรัพยากรป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติอื่น

๒. ส่งเสริมบทบาทและหน้าที่ของส่วนราชการต่าง ๆ และภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการและพัฒนาทรัพยากรป่าไม้ร่วมกัน

๓. ปรับปรุงระบบการบริหารงานป่าไม้ของชาติ ให้สอดคล้องกับปริมาณคุณภาพและสภาพทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

๔. กำหนดให้มัตถกป่าไม้ทั่วประเทศสงวนร้อยละ ๕๐ ของพื้นที่ประเทศเพื่อประโยชน์ ๓ ประการ ดังนี้

๔.๑ ป่าเพื่อการอนุรักษ์ กำหนดไว้เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ดิน น้ำ พันธุ์พืชพันธุ์สัตว์ที่หายาก และป้องกันภัยธรรมชาติ อันเกิดจากน้ำท่วมและการพังทลายของดิน ตลอดจนทั้งเพื่อประโยชน์ในการศึกษา การวิจัย และนันทนาการของประชาชนในอัตราร้อยละ ๒๕ ของพื้นที่ประเทศ

๔.๒ ป่าเพื่อเศรษฐกิจ กำหนดไว้เพื่อการผลิตไม้และของป่าเพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ ในอัตราร้อยละ ๒๕ ของพื้นที่ประเทศ

๕. รัฐและภาคเอกชนจะพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ไปสู่มเป้าหมายที่กำหนดไว้ และจะจัดการพัฒนาให้อำนวยประโยชน์ทั้งในทางตรง และทางอ้อมโดยตลอดไป

๖. ให้เพิ่มการใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการเพิ่มประสิทธิภาพ ในการผลิตทางการเกษตรเพื่อลดการทำลายพื้นที่ป่าไม้

๗. เพื่อก่อให้เกิดการประสานการใช้ประโยชน์ร่วมกันระหว่างป่าไม้ และทรัพยากรธรรมชาติชนิดอื่น ๆ เช่น ที่ดิน แหล่งน้ำและทรัพยากรธรณี รวมทั้งเพื่อก่อให้เกิดการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐ และระหว่างหน่วยงานของรัฐกับภาคเอกชนและประชาชนในท้องถิ่น รัฐจะจัดให้มีแผนพัฒนาป่าไม้ไว้เป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ โดยจะบรรจุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๘. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตไม้ดีของการป่าไม้ ทั้งในระบวงวนเวียนแบบเลือกตัดและระบบวนเวียนแบบตัดหมดตามหลักวิชาการ โดยแนะนำในระบบตัดหมดนั้นเมื่อตัดแล้วให้ปลูกทดแทนในพื้นที่ที่ถูกตัดทันที

๙. เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์และปกป้องกันภัยอันเกิดจากสิ่งแวดล้อม รัฐจะต้องเร่งรัด ปรับปรุงการวางผังเมือง และกำหนดพื้นที่ป่าไม้ให้แน่นอนเพื่อกำหนดเขตการไว้ประโยชน์ที่ดินสำหรับเป็นพื้นที่ที่อยู่อาศัย พื้นที่ประเภทชนบท และพื้นที่เกษตรกรรมในแต่ละจังหวัดที่แน่นอน เพื่อป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้

๑๐. การแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายป่าไม้ระดับชาติ ให้กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยป่าไม้

๑๑. เพื่อเป็นการปลูกฝังให้ประชาชนมีความรู้สึกและหวงแหน อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อ่างประเทศ รัฐจะต้องให้ความรู้ ที่สนใจ ความสำนึก ความรู้สึกและทักษะแก่ประชาชนเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่จะได้รับจากทรัพยากรป่าไม้ และผลเสียจากการตัดไม้ทำลายป่า การไว้ต่ออย่างฟุ่มเฟือย จัดให้มีการเผยแพร่ความรู้และความเข้าใจแก่ประชาชนเกี่ยวกับความสำคัญของทรัพยากรป่าไม้ที่มีต่อส่วนรวม

๑๒. ให้มีการพัฒนาด้านป่าไม้ โดยส่งเสริมการปลูกป่าภาคเอกชนและภาครัฐบาล เพื่อใช้ภายในประเทศ เพื่อประโยชน์ในการอุตสาหกรรม และสนับสนุนให้มีการส่งออกไปยังจำหน่ายต่างประเทศ ส่งเสริมการปลูกป่าชุมชน ส่งเสริมการปลูกป่าในที่ดินของรัฐ และการปลูกป่าตามหัวไร่ปลายนารือปลูกป่ารายถ่อเพื่อประโยชน์ใช้สอยให้ครัวเรือน

๑๓. สนับสนุนให้มีโรงงานอุตสาหกรรมแบบต่อเนื่อง และโรงงานเอื้อกันกระจายเพื่อนำทุกส่วนของไม้มาใช้ประโยชน์และส่งเสริมให้มีการใช้วัสดุอันทดแทนไม้

LIART

- ๓๘. ให้นำการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย เพื่ออำนวยความสะดวกให้การรักษา และเพิ่ม ทรัพย์สินการป่าไม้และการจัดพื้นที่ป่าไม้ให้ประโยชน์ได้ค่างมีประสิทธิภาพ
- ๓๙. การค้าเงินตราหรือเงินป่าไม้ ให้กรมป่าไม้ขอความร่วมมือจากมหาวิทยาลัย และสถาบันการศึกษาในระดับสูงต่าง ๆ แก่นการตั้งสถาบันวิจัยป่าระดับชาติ
- ๔๐. เพื่อลดการนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิง จึงให้นำการป่าไม้เพื่อพลังงาน โดยให้มี การปลูกป่าเพื่อเป็นแหล่งพลังงาน
- ๔๑. กำหนดพื้นที่ที่มีความลาดชันโดยเฉลี่ย ๓๕ เปอร์เซ็นต์ขึ้นไปเป็นพื้นที่ป่าไม้ โดยไม่อนุญาตให้มีการลดทอนหรือหยั่งสลับรับรองการทำประโยชน์ตามประมวลกฎหมายที่ดิน
- ๔๒. กำหนดแนวปฏิบัติงานที่แน่นอนชัดเจน เกี่ยวกับความถี่ในการทำลายป่าในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การทำไร่เลื่อนลอย ภัยจากไฟป่า การทำลายป่าจากชนกลุ่มน้อย การขุดลำน้ำในที่ป่าจากเชิงเขา โดยให้มีการกำหนดมาตรการและขั้นตอนที่แน่นอนชัดเจน เกี่ยวกับการปราบปราม และการลงโทษผู้กระทำผิดรวมทั้งการจัดตั้งศูนย์รวมการปราบปราม ในแต่ละภาค และให้มีมาตรการลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้มีอิทธิพล และผู้กระทำผิดไว้เป็น หลักในการปฏิบัติงานของหน่วยราชการและภาคเอกชน
- ๔๓. กำหนดให้มิสิ่งลู่ใจในการส่งเสริมการปลูกป่าภาคเอกชน
- ๔๔. กำหนดให้มีการวางแผนรักษารวมศูนย์ และการตั้งถิ่นฐานในท้องถิ่นให้ สอดคล้องกับการใช้ทรัพยากรและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของประเทศ

พ.ศ. ๒๕๒๕ นโยบายของรัฐบาล

คำแถลงนโยบายของ นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา ณ วันพุธที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๒๕ ในโอกาสที่เกี่ยวเนื่องกับการป่าไม้ของไทยสามารถสรุปได้ ดังนี้

พ.ศ. ๒๕๒๖ นโยบายด้านการเกษตร

๑) เพิ่มมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการบุกรุก และดัดแปลง ที่ทำลายป่าต้นน้ำลำธาร และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติให้เต็มไตรมาส โดยเร่งรัด การปลูกป่าในพื้นที่อนุรักษ์ที่ถูกรุกทำลาย รวมทั้งส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกไม้เศรษฐกิจ ในที่ดินกรรมสิทธิ์ของตนเอง

๗.๘.๒ นโยบายด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑) กำหนดเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เหมาะสม โดยคำนึงถึงสมรรถนะของดินให้เหมาะสม รวมถึงศึกษาของพื้นที่ เช่น เขตพื้นที่เกษตรกรรม พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม ชุมชนและพื้นที่อนุรักษ์

๒) อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ทั้งป่าบกและป่าชายเลน โดยสนับสนุนองค์กรท้องถิ่น และประชาชนให้มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาป่าไม้ และปลูกสร้างป่าชุมชน

๓) ปลูกฝังให้เด็กเยาวชนและประชาชน ตระหนักในความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสนับสนุนองค์กรเอกชนที่ดำเนินการในเรื่องนี้

๗.๖ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้

ป่าไม้เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสำคัญของชาติ ซึ่งแต่เดิมความอุดมสมบูรณ์ของผืนป่ามีอยู่มาก ประชาชนสามารถหาประโยชน์เอวจากป่าไม้ได้อย่างเสรี แต่โดยที่จำนวนประชากรมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี มีผลทำให้ความจำเป็นในการใช้ไม้มีมากขึ้น ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องมีกฎหมายหรือข้อบังคับต่าง ๆ ออกมาควบคุมและจำกัดการใช้ไม้ เพื่อให้การนำไม้มาใช้ในการบริโภคให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตลอดจนใช้เป็นมาตรฐานในการอนุรักษ์ผืนป่า

ประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป่าไม้มานาน กฎหมายในระยะแรกเป็นระเบียบเพื่อจัดการกับไม้สัก ไม้กระยาเลศที่มีค่าก่อน โดยจะมีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บภาษีเข้ารัฐ ต่อมาจึงมีกฎหมายรักษาป่าและของป่าขึ้น

กฎหมายในระยะแรกของไทยที่สำคัญ ได้แก่

๑. ประกาศพระบรมราชโองการว่าด้วยภาษีไม้ของสัก และไม้กระยาเลศ จุลศักราช ๑๓๓๖
๒. ประกาศพระบรมราชโองการเรื่องข้อหาขโมยของสัก จุลศักราช ๑๓๖๖
๓. พระราชบัญญัติประกาศการรักษาป่าไม้ รศ. ๑๑๖
๔. พระราชบัญญัติรักษาต้นไม้สัก รน. ๑๑๖
๕. พระราชบัญญัติรักษาป่า พุทธศักราช ๒๔๕๖
๖. พระราชบัญญัติควบคุมการทำสวน พุทธศักราช ๒๔๕๐

LIART

ต่อมาได้มีการปรับปรุงกฎหมายป่าไม้ให้เหมาะสมกับกาลสมัย โทษได้ยกเลิกกฎหมายป่าไม้ในระบอบกษัตริย์แล้วตราพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๕ ขึ้นแทน ซึ่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้แก้ไขเพิ่มเติมให้เหมาะสมกับสถานการณ์เป็นระยะ ๆ นอกจากนั้นรัฐยังได้ตรากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้ให้กว้างขวางขึ้นอีก ได้แก่ พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ และพระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๑๘ รวมถึงกลไกประกาศของคณะปฏิวัติ พระราชกำหนด พระราชกฤษฎีกา และกฎกระทรวงเพื่อคุ้มครอง และบำรุงรักษาป่าไม้อันเป็นที่พระภคธรรมชาติที่สำคัญของประเทศชาติให้ผลสัมฤทธิ์

**ความเป็นมาและการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายป่าไม้แต่ละฉบับ
สรุปได้ดังนี้**

พ.บ.๑ พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๕

พระราชบัญญัติฉบับนี้รวบรวมและจัดทำขึ้นในพุทธศักราช ๒๔๘๕ และได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง และเพิ่มเติมข้อความในบางมาตรา ซึ่งการแก้ไขพระราชบัญญัติป่าไม้ พยจะสรุปได้ดังนี้

- ๑) พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๔๙๖ และพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๘

เนื้อหาสาระโดยส่วนใหญ่ที่แก้ไขจะมีสาระอยู่ในหมวดที่ ๑ เรื่องการขมับเงินค่าภาคหลวง การกำหนดไม้ต้องห้าม การกำหนดค่าภาคหลวง การทำไม้ต้องห้าม เป็นต้น โดยทั้งหมดที่แก้ไขการปรับปรุงคือ เพื่อให้มีความสะดวกและรัดกุมง่ายแก่การปฏิบัติราชการตรวจสอบของเจ้าพนักงาน ซึ่งเห็นการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับกาลสมัย และเนื้อหาบางส่วน และในหมวดที่ ๒ ถึง ๗ มีการปรับปรุงแก้ไข ในเรื่องตราประทับไม้ การควบคุมการนำไม้ การตั้งกองป่า รวมถึงการกำหนดโทษ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความรัดกุมยิ่งขึ้น และเหมาะสมกับกาลสมัย

๓) ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๘๑ พ.ศ. ๒๕๐๖

หลักการในการออกประกาศฉบับที่ ๘๑ เนื่องจากรัฐบาลในสมัยนั้นเห็นว่าป่าเป็นทรัพยากรสำคัญของชาติ การทำไม้ซึ่งมิได้อยู่ในความควบคุมของกรมป่าไม้ อันไร้การควบคุม โทษในสมัยนั้นปรากฏว่ามีการค้าไม้ด้วยวิธีการไม่สุจริต เป็นเหตุทำให้ไม้ในป่า

ถูกทำลายเป็นจำนวนมาก จึงเห็นสมควรปรับปรุงกฎหมายให้รัดกุม โดยมีการออกข้อกำหนดบางประการเพื่อป้องกันและระงับความเสียหาย ซึ่งข้อความในข้อกำหนดบางประการได้ถูกยกเลิก โดยพระราชบัญญัติป่าไม้ในฉบับต่อมา

๓) พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๐๓

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๘ บางมาตรา มีความไม่รัดกุมเหมาะสมกับกาลสมัย โดยเฉพาะบทกำหนดโทษกำหนดไว้ต่ำมากไม่ทำให้ผู้กระทำความผิดเกรงกลัว เป็นช่องทางให้มีการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า รวมทั้งมีการลักลอบทำกรรมแล้ววางป่ามากขึ้น เพราะไม้หรือของป่ามีราคาสูงขึ้น จึงเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมให้เหมาะสมกับกาลสมัย

๔) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑๖ พ.ศ. ๒๕๑๘

คณะปฏิวัติมีมติพิจารณาเห็นว่า กฎหมายป่าไม้ในสมัยนั้นยังไม่มีควมรัดกุมเหมาะสมกับสถานการณ์ เป็นช่องทางให้ผู้ทุจริตฉวยโอกาสแสวงหาประโยชน์ส่วนตัว โดยใช้อุปบายต่าง ๆ ให้เกิดการลักลอบตัดไม้หวงห้าม และเก็บของป่า รวมทั้งเปิดช่องทางให้ผู้รับอนุญาตตั้งโรงงานไม้แปรรูปกระทำการฝ่าฝืนกฎหมาย จึงเห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายป่าไม้ เป็นการกำหนดปริมาณการครอบครองไม้สัก และไม้แปรรูปเสียใหม่ เพื่อสกัดกั้นไม่ให้ผู้รับอนุญาตแปรรูปไม้กระทำการฝ่าฝืนกฎหมายได้โดยง่าย และในขณะเดียวกันสมควรเพิ่มอำนาจสั่งการพักหรือเพิกถอนใบอนุญาตที่ออกกฎหมายตามกฎหมายป่าไม้

๕) พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๘ และพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๖ และพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๒๘

เนื้อหาในการแก้ไข พระราชบัญญัติในช่วงนี้โดยส่วนใหญ่จะอยู่ในหมวด ๑ หมวด ๓ หมวด ๔ หมวด ๕ และหมวด ๗ ซึ่งเนื้อหาที่เปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับค่าภาคหลวง การทำไม้หวงห้าม การเคลื่อนย้ายไม้ การแปรรูปและควบคุมไม้ รวมถึงบทกำหนดโทษ โดยมีการเพิ่มโทษความ และขกเลิกข้อความในบางมาตรา โดยหลักการในการแก้ไขคือกฎหมายในบางมาตราไม่มีความรัดกุม และไม่เหมาะสมกับกาลสมัยสมควรแก้ไขให้เหมาะสมสถานการณ์

บทกำหนดโทษ เห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้โทษสูงขึ้น สำหรับพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๒๘ มีเหตุมาจากประชาชนในชนบทส่วนใหญ่ไม่มีเงินซื้อไม้ อุปกรณ์ต่าง ๆ มาสร้างบ้านอยู่อาศัย เนื่องจากความยากจน จึงกระทำความผิดด้วยความจำเป็น

LIRT

โทษไปตัดไม้ในป่ามาสร้างบ้าน และซ่อมแซมบ้านของตนเอง จึงเป็นกรณีที่น่าเห็นใจอย่างยิ่ง แม้ศาลจะให้ความปรานีลดโทษไว้ ก็ยังทำให้ประชาชนผู้ซื่อสัตย์รังเกียจแล้วเด็ดรั้นคนคู่ดี เพราะผิดที่ผิดกฎหมาย

ดังนั้น เพื่อให้ศาลได้มีไว้กำหนดโทษถึงความหนักเบาของข้อเท็จจริงแต่ละคดี ในการลงโทษผู้กระทำความผิด จึงสมควรแก้ไขโทษขึ้นต่อบางกรณีใหม่ให้ต่ำลงเล็กน้อย ส่วนโทษขั้นสูงก็เพิ่มให้สูงขึ้นบางกรณีเช่นเดียวกัน เพื่อลงโทษผู้ทำลายป่าไม้ให้หนัก

๖) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๑๘ พ.ศ. ๒๕๓๓

เนื้อหาที่มีการเปลี่ยนแปลงคือในหมวด ๖ ทวิ เป็นการแก้ไขเปลี่ยนแปลง สัมปทาน และการสิ้นสุดสัมปทาน รวมถึงเรื่อง เงินชดเชยสัมปทาน โดยเฉพาะความใน มาตรา ๘ กล่าวโทษสรุปคือ ผู้ใดมีพื้นที่สัมปทานทั้งแปลงหรือบางส่วนอยู่ในการทำกิจการ สัมปทาน สัมปทานนั้นจะสิ้นสุดลงนับแต่วันที่พระราชบัญญัติมีผลบังคับใช้ และผู้รับสัมปทานมีสิทธิได้รับเงินชดเชยได้ตามกฎหมาย

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติ คือ เนื่องจากปัจจุบันสภาพป่าไม้ของไทยถูกทำลายจนสภาพแวดล้อมธรรมชาติขาดความสมดุล อันมีผลให้เกิดภัยพิบัติขึ้น ดังนั้นต้องอัยยังมีมีการนำไม้ออกจากป่า และเร่งรัดฟื้นฟูสภาพป่าโตเร็ว

๖.๖.๒ พระราชบัญญัติ ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗

หลักการในการออกพระราชบัญญัติฉบับนี้ เนื่องจากรัฐได้กำหนดจุดมุ่งหมายในแผนห้าปีว่าจะสงวนป่าไม้เป็นเนื้อที่ประมาณร้อยละ ๕๐ ของพื้นที่ทั้งประเทศโดยเฉลี่ยเป็นเนื้อที่ป่าสงวนประมาณ ๒๕๐,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร (๑๕๖ ล้านไร่) แต่เนื่องจากป่าไม้ที่สงวนคุ้มครองไว้แล้ว และที่ซึ่งมิได้สงวนคุ้มครองถูกบุกรุกและทำลายไปเป็นจำนวนมากโดยอาจเป็นเหตุให้เกิดความแห้งแล้ง ฝนดินพังทลาย ลำน้ำต้นเขิน อันจะเป็นการเสียหายแก่เศรษฐกิจของประเทศอย่างร้ายแรง

กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองและสงวนป่าไม้ แต่เดิมไม่รัดกุมเหมาะสม ต้องเสียเวลาดำเนินการเป็นเวลานาน จึงจะสามารถประกาศเป็นป่าสงวนหรือป่าคุ้มครองได้ เป็นเหตุให้บุคคลบางจำพวกฉวยโอกาสทำลายป่าได้อย่างกว้างขวาง และนอกจากนั้น บทกำหนดโทษก็ไม่เหมาะสมแก่กาลสมัย ผู้กระทำความผิดไม่เข็ดหลาบ เป็นช่องทางให้มีการทำลายป่ามากขึ้นรัฐจึงเห็นสมควรเป็นการเร่งด่วนที่ควรดำเนินการปรับปรุงกฎหมายนี้เสียใหม่

LIRT

หลังจากนั้นได้มีการแก้ไข พระราชบัญญัติ อีก ๒ ฉบับ คือ พระราชบัญญัติ ป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๓ และพระราชบัญญัติ คือ บทบัญญัติในส่วนการ กำหนดโทษนั้นไม่เหมาะสมกับสภาวะการณ์ และให้เพิ่มโทษสูงขึ้น หรือมีบทแก้ไขเพิ่มเติม ยัตราโทษให้สอดคล้องกัน

รัฐบาลได้ให้ความสำคัญในฉบับที่ ๓ ปี พ.ศ. ๒๕๒๔ โดยเน้นนโยบาย ช่วยเหลือราษฎรที่มีความจำเป็นในการครองชีพ ให้สามารถเข้าทำกินในเขตป่าสงวน แห่งชาติได้เป็นส่วน ๆ ไป ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว นอกจากนี้ยังได้แก้ไขบทบัญญัติ อื่น ๆ ที่ไม่เหมาะสมกับสภาวะความเป็นจริงในการปฏิบัติราชการ

รัฐบาลยังได้แก้กฎกระทรวงที่ประกาศเพิ่มเติมเป็นคราว ๆ ไป อีกหลาย ฉบับ แต่ฉบับที่สำคัญและยังคงใช้คือ ฉบับที่ ๑๑๐๖ พ.ศ. ๒๕๑๓ ว่าด้วยกรทำไม้ ฉบับที่ ๑๑๐๗ พ.ศ. ๒๕๑๔ ว่าด้วยการเก็บหาของป่า ฉบับที่ ๑๒๑๑ พ.ศ. ๒๕๑๖ ว่าด้วย คำขรมเนียมค่ากลางและค่าป่ารุงป่า นอกจากนี้ยังมีเรื่องระเบียบกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ ว่าด้วยการอนุญาตให้ทำการปลูกสร้างสวนป่า ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๑๒)

๒.๖.๓ พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘

หลักการและเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เพื่อคุ้มครองรักษาทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ เช่น พันธุ์ไม้และของป่า สัตว์ป่า ตลอดจนทิวทัศน์ ป่าและภูเขาให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติเดิม มิให้ถูกทำลายหรือเปลี่ยนแปลงไป เพื่ออำนวยความสะดวกนี้ทั้งทางตรงและทางอ้อมแก่รัฐและประชาชน ต่อมาได้มีพระราชกำหนดแก้ไข เพิ่มเติมพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ พ.ศ. ๒๕๑๓ โดยแก้ไขในส่วนของ ใบอนุญาตหาของป่าบัตร และประเภทบัตร ต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อให้ สอดคล้องกับการแก้ไขพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๑๔ ในเรื่องการสิ้นสุดของสิทธิ การทำกิจการที่ได้สัมปทานบางพื้นที่สัมปทานเป็นเขตอุทยานแห่งชาติ

๒.๖.๔ พระราชบัญญัติ สวนป่า พ.ศ. ๒๕๑๔

หลักการและเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ รัฐบาลมี นโยบายในการส่งเสริมให้มีการปลูกสวนป่า เพื่อการค้าทั้งในที่ดินของรัฐและเอกชน แต่ เนื่องจากพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๑๔ มิได้มีบทบัญญัติรองรับและคุ้มครองสิทธิ

LIERT

การทํานี้หวังห้ามที่ไปจากกาปลูกสวนป่า จึงสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยสวนป่าเพื่อเป็นการสนับสนุน และส่งเสริมให้มีการปลูกสร้างสวนป่า และเพื่อเป็นการส่งเสริมอาชีพให้ประชาชนชนมีงานทําคะและผลิตไม้เพื่อเป็นสินค้า ตลอดจนเพิ่มพื้นที่ทํานี้ให้มีปริมาณมากขึ้น นอกจากนี้ผู้ปลูกสวนป่าจะมีความมั่นคงในสิทธิและประโยชน์ที่ได้รับจากสวนป่า เช่น การได้รับสิทธิในค่าภาคหลวง และการมีอยู่ภายใต้บังคับกฎหมายที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๔๘

๓.๖.๕ พระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ เนื่องจากประเทศไทยมีกษัตริย์ชาติการส่งเสริมและควบคุมการใช้พันธุ์พืชที่ดี รวมทั้งยังมีการประกอบการค้าพันธุ์พืชโคลนเสรีทั้งที่มีผู้ส่งพันธุ์พืชจากต่างประเทศเข้ามาจำหน่ายภายในประเทศ และผลิตพันธุ์พืชจำหน่ายแก่เกษตรกรเพิ่มขึ้นทุกปี นอกจากนี้ปรากฏว่ามีการค้าพันธุ์พืชเสื่อมคุณภาพและพันธุ์พืชปลอมปนตลอดจนการโฆษณาเท็จหรือเกินความจริงเกี่ยวกับคุณภาพของพันธุ์พืช ทำให้เกษตรกรได้รับความเสียหาย จึงได้ตรากฎหมายเพื่อคุ้มครองเกษตรกรและผู้ประกอบการค้าพันธุ์พืชสามารถดำเนินกิจการได้โดยดี

ต่อมาในปี ๒๕๓๕ ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม พรบ. พันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ เพื่อให้ความหมายของพันธุ์พืชถูกต้องตามหลักวิชาการ และสอดคล้องกับกาที่ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้จะสูญพันธุ์

๓.๖.๖ พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๐๓ ที่ใช้บังคับอยู่ ไม่สามารถสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับมีความจำเป็นต้องเร่งรัดขยายพันธุ์สัตว์ป่าเพิ่มขึ้น

๓. ข้อพิจารณา

๓.๑ กฎหมาย

๓.๑.๑ ทัศนคติในพระราชบัญญัติหรือบทกำหนดโทษ ไม่ทันต่อยุคสมัย ตัวอย่างหนึ่งได้แก่ บทกำหนดโทษ เช่น ผู้มีไม้หวงห้ามที่ยังไม่ได้แปรรูปไว้ในเขตครอบง

LIART

ทำไม้ที่ไม่มีตราประทับ หรือทำไม้ต่ำกว่าขนาดที่กำหนดจะถูกลงโทษเพียงจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งไม้ทำไม้ผู้ที่จะกระทำผิดเกิดความเกรงกลัวได้

๓.๑.๒ กฎหมายฉบับของรัฐบาลที่มีเจตนาจะช่วยเหลือเกษตรกร ยังมีช่องว่างให้ผู้บุกรุกป่าใช้เป็นประโยชน์ได้ เช่น พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้ให้สิทธิแก่คณะรัฐมนตรีสามารถลงมติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตป่าสงวนได้ และเมื่อออกเป็นกฎหมายแล้วจะมีผลเพิกถอนป่าสงวนโดยทันที ซึ่งอาจจะเป็นการส่งเสริมการบุกรุกป่าสงวน แม้แต่พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ก็ยังมีข้อบัญญัติที่ให้สิทธิแก่อธิบดีกรมป่าไม้ มีอำนาจอนุญาตให้บุคคลเข้าไปใช้ประโยชน์ในป่าสงวนได้ โดยได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรี

๓.๑.๓ ยังไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับป่าชายเลนโดยเฉพาะ ปัจจุบันการคุ้มครองป่าชายเลนอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติป่าไม้ ซึ่งอาจจะไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ป่าชายเลน

๓.๑.๔ การให้อำนาจเจ้าพนักงานผู้รักษาการตามที่ตราไว้ในพระราชบัญญัติต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะเป็นการให้อำนาจในการออกใบอนุญาต การรื้อหรือเฝ้ากั้นบริเวณป่า แต่ไม่ได้ให้อำนาจในส่วนการจับกุมลงโทษไว้ ต้องประสานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ และเจ้าพนักงานปกครอง ทำให้การจับกุมลงโทษผู้กระทำผิดล่าช้าหรือไม่ทันต่อเหตุการณที่เกิดขึ้น

๓.๑.๕ ช่องโหว่ในกฎหมายปฏิรูปที่ดิน และกฎหมายการถือครองที่ดิน ทำให้นายทุนจ้างราษฎรบุกรุกป่า เพื่อที่จะขายที่ดินนั้นในราคาถูกแก่นายทุนต่อไป

๓.๑.๖ การปฏิรูปที่ดิน โคนำที่ดินของส่วนรวมมาปฏิรูปยังไม่ถูกต้องควรนำที่ดินของเอกชนมาปฏิรูปก่อน กล่าวคือ หากเอกชนรายใดมีที่ดินที่ไม่ได้ทำประโยชน์เกินจากที่กำหนด ให้นำมาปฏิรูปโดยได้รับเงินชดเชย ซึ่งจะได้ประโยชน์ถึงสองทางคือเป็นการกระจายการถือครองที่ดิน และเป็น การลดการบุกรุกป่าของรัฐ

๓.๑.๗ กฎหมายที่สนับสนุนการทำป่าไม้ซึ่งขาดการส่งเสริม หรือช่วยเหลืออุดหนุนให้ผู้ขาดแคลนเงินทุนเข้ามาปลูกสร้างสวนป่าได้ เช่น พระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ แม้จะต้องกวาดส่งเสริมการปลูกป่าและทำไม้ของเอกชน ทำให้การทำสวนป่ากระทำได้ดีโดยผู้มีเงินทุนเท่านั้น

LI RT

๓.๑.๘ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการถือครองและใช้ประโยชน์จากที่ดิน ไม่เอื้อต่อการทำการเกษตร เช่น การให้สิทธิแก่เจ้าของที่ดินในการแบ่งที่ดินออกเป็นแปลงย่อยเพื่อให้เป็นมรดกแก่ทายาท ทำให้ในที่สุดแล้วที่ดินจะถูกแบ่งเป็นแปลงย่อยจนทำการเกษตรไม่ได้ทายาทที่ต้องการทำการเกษตร หากไม่มีเงินทุนที่จะซื้อที่ดินใหม่ ก็ต้องเข้าไปบุกรุกทำลายป่าเพื่อจับจองที่ดิน

๓.๑.๙ การบังคับใช้กฎหมายหลายข้อยังไม่เข้มงวด หรือมีช่องว่างที่ไม่ประสานกับกฎหมายฉบับอื่น เช่น ในพระราชบัญญัติป่าไม้ มีบทลงโทษที่ไว้รับเครื่องมือพาหนะ และอุปกรณ์ ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับป่าไม้ได้ไม่ว่าจะฟ้องศาลหรือไม่ก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติแล้วเจ้าหน้าที่กลับต้องคืนเครื่องมือ พาหนะ หรืออุปกรณ์ที่ยึดมาไว้กับตัวเจ้าของ เพราะกฎหมายที่เกี่ยวข้องไม่ได้บัญญัติให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติป่าไม้

๓.๑.๑๐ การจัดเก็บภาษีที่ดินยังไม่เหมาะสม ควรจัดเก็บในอัตราก้าวหน้า เพราะจะสามารถบังคับให้ผู้ถือครองที่ดินพื้นที่มาก ต้องกระจายการถือครองออกไป แต่ทั้งนี้ต้องกำหนดให้แน่ชัดถึงวิธีการป้องกันการถือครองที่ดินแทนกัน

ก.๒ ความพร้อมขององค์กรแห่งรัฐในการบังคับใช้กฎหมาย และการทำ ความเข้าใจกับประชาชน

๓.๒.๑ พนักงานเจ้าหน้าที่อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน มีน้อยไม่เพียงพอต่อการดูแลรักษาป่า หรือเจ้าหน้าที่ไม่จริงจังในการปฏิบัติงาน เพราะป่า เป็นของส่วนรวมไม่มีผู้รับผิดชอบอย่างแท้จริง และสาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อป่าไม้มากที่สุดคือ เจ้าหน้าที่เป็นผู้กระทำความผิดหรือมีส่วนรู้เห็นในการบุกรุกและตัดไม้ทำลายป่าเสียเอง

๓.๒.๒ ขาดการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจปัญหาป่าไม้ อย่างแท้จริง ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่มีความรู้สึกรู้ว่าป่าไม้ เป็นของทุกคน ส่วนใหญ่ยังมีการ บิดความรับผิดชอบ ในขณะที่องค์กรเอกชนที่มีอยู่ก็เกิดความขัดแย้งกับเจ้าหน้าที่รัฐบาล อยู่เสมอ ถึงแนวความคิดและวิธีการรักษาป่าไม้

LIART

๓.๓ แนวนโยบายของรัฐบาล

๓.๓.๑ นโยบายการป่าไม้แห่งชาติ ไม่สอดคล้องกับกฎหมาย ซึ่งตราไว้ตั้งแต่สมัยทศกัศวรรค์ ๑๘๘๘ เป็นต้นมา อีกทั้งนโยบายป่าไม้แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๘ ไม่มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

๓.๓.๒ รัฐบาลยังขาดการสนับสนุนด้านการพัฒนาอาชีพและเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรอย่างจริงจัง ทำให้เกษตรกรที่ขาดแคลนเงินทุนและความรู้ต้องบุกป่าเพื่อจับจองพื้นที่ทำกินและมีเป็นจำนวนมากที่ใช้ชีวิตการทำไร่บนฝอยนอสน ทำลายป่าแล้วย้ายที่ไปที่ใหม่ ทำให้เกิดความเสียหายแก่ป่าไม้มาก

๔. ข้อเสนอแนะ

๔.๑ มาตราการระยะสั้น

๔.๑ สร้างขวัญกำลังใจ และเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ ใต้อการสนับสนุนด้านรายได้สวัสดิการ และวัสดุอุปกรณ์เครื่องไม้เครื่องมือต่าง ๆ รวมถึงการเพิ่มอัตราค่าจ้างแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ที่เหมาะสมกับพื้นที่ป่าไม้ที่จะต้องดูแลรับผิดชอบ

๔.๒ จัดทำแผนประชาสัมพันธ์เพื่อวงรงค์ให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการป่าไม้ซึ่งต้องเนื่อง เพื่อให้ประชาชนทุกคนเกิดความรู้สึกว่าป่าไม้เป็นทรัพยากรของส่วนรวม

๔.๓ ปรับปรุงนโยบายการป่าไม้ใหม่ ให้เป็นหมวดหมู่และเหมาะสมกับสภาวะปัจจุบัน เป็นนโยบายที่สอดคล้องตามความปรารถนาของสังคมไทยที่มีต่อป่าไม้ของชาติอย่างแท้จริง ทั้งนี้ได้แนบค้นร่างและแนวทางปรับปรุงนโยบายป่าไม้แห่งชาติมาด้วย (ภาคผนวกที่ ๑)

๔.๔ ปรับปรุงองค์กรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับป่าไม้ ให้มีขีดความสามารถรองรับภารกิจ ตามนโยบายป่าไม้แห่งชาติฉบับปรับปรุงใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ให้เน้นการปฏิบัติภารกิจความที่ให้บริการผู้เฝ้าต้นน้ำต้นน้ำ (ภาคผนวกที่ ๒)

๔.๕ ออกกฎระเบียบควบคุมเครื่องมือที่สามารถใช้ในการตัดไม้ ทำลายป่า เช่น เคียวยนต์ หรือเครื่องจักรกลใด ๆ ที่ใช้ในการทำไม้ ให้มีกาจดทะเบียน และให้ผู้ที่มีสิทธิครอบครองต้องเป็นนิติบุคคลเท่านั้น หากเครื่องมือเหล่านี้ถูกนำไปใช้ในการ

LIRT

ตัดไม้ทำลายป่า ผู้ครอบครองต้องมีความรับผิดชอบตามกฎหมาย และออกกฎระเบียบให้เจ้าหน้าที่สามารถติดตั้งเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการตัดไม้ทำลายป่า เช่น พานะเครื่องจักรแปรรูปไม้

๘.๖ ปรับปรุงกฎหมายเพื่อลดช่องว่างผู้บุกรุกป่า โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๔ และพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ในส่วนของกฎเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ และการใช้ประโยชน์ในป่าสงวนให้กระทำได้ โดยลดพระราชกฤษฎีกาเท่านั้น

๘.๗ ปรับปรุงกฎหมาย เพื่อให้อำนาจในการจับกุมลงโทษแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๑๘ ในส่วนอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ป่าปฏิบัติงานเสมือนเจ้าหน้าที่ป่าปลกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อให้ความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะเมื่อประสบเหตุฝ่าฝืนกฎหมายซึ่งหน้า

๘.๘ ปฏิรูปที่ดินจากที่ดินของเอกชนเสียก่อนเพื่อกระจายการถือครอง และการใช้ประโยชน์จากที่ดินได้อย่างเต็มที่

๘.๙ ปรับปรุงกฎหมายปฏิรูปที่ดิน และกฎหมายการถือครองที่ดิน เพื่อกระจายการถือครองที่ดินให้แก่ประชาชนโดยทั่วถึงกัน และเพื่อป้องกันการบุกรุกป่าไม้ของราษฎรที่รับจ้างจากภาคทุน โดยลดบทบาทของเอกชนที่รุนแรงที่เอาทุนผู้จ้างวานหรือรับซื้อที่ดินที่ได้มาโดยไม่ถูกต้อง

๘.๑๐ ปรับปรุงกฎหมายให้มีการเพิ่มโทษในลักษณะพิเศษ เช่นเดียวกับกฎหมายอาญา เพื่อป้องกันการทำลายป่าไม้ได้อีกแล้ว

มาตรการระยะปานกลาง

๘.๑๑ ควรปรับปรุงอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ ให้เป็นอัตราที่ก้าวหน้าเพื่อป้องกันการกระจุกตัวของที่ดินอยู่ที่เจ้าของรายเดียว

๘.๑๒ ควรออกมาตรการส่งเสริมการปลูกป่าของภาคเอกชน โดยให้สิทธิในการใช้ประโยชน์จากป่าที่ปลูก เพื่อแบ่งเบาภาระการดูแลป่าของรัฐ

๘.๑๓ ควรออกมาตรการเพื่อป้องกันการทำนุบำรุงที่ดินเป็นแปลงย่อย ยั่งยืน ทำให้ที่ดินแปลงย่อย ไม่สามารถทำการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕.๑๕ พัฒนาอุตสาหกรรมท้องถิ่น อุตสาหกรรมในครัวเรือนและการบริการ ให้สามารถสร้างรายได้เสริมจากรายได้จากการเกษตร เพื่อเพิ่มรายได้และความเป็นอยู่ ของเกษตรกร ทำให้อลดการบุกรุกป่าเพื่อทำการเกษตรเพียงอย่างเดียว

๕.๑๖ ควบคุมกบฏราชการเพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าที่ชัดเจนและด้อยแหล่ง และควร พัฒนาการใช้เทคโนโลยีวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ช่วยการรักษูป่า และการใช้วิธีปลูกต้นไม้

๕.๑๗ ควรเร่งพัฒนาภาคอุตสาหกรรมและบริการ เพื่อสร้างงาน สร้างโอกาส และสร้างอาชีพแก่คนที่อยู่ในภาคเกษตร ทำให้สัดส่วนของประชากรในภาค เกษตรลดลง ความต้องการรสชาติที่ทำการเกษตรโดยการบุกรุกพื้นที่ป่าจึงลดลง

๕.๑๘ เมื่อมีการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ ให้ เขียนแผนพัฒนาป่าไม้ไว้เป็นบทหนึ่งอยู่ในส่วนของการพัฒนาการเกษตรด้วย ทั้งนี้เพื่อการ พัฒนาป่าไม้และการพัฒนาการเกษตรมีความสัมพันธ์กันสามารถเป็นฐานทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ เกิดหนุ่นการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้รอดหน้าไปข้างหน้ามีเสถียรภาพ

คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ เชื่อว่าความแก้ไขปัญหาดังกล่าว ซึ่ง เกี่ยวข้องกับป่าไม้ในระยะสั้นตามที่คณะกรรมการเสนอ หากได้มีการดำเนินการอย่าง จริงจังทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนแล้ว จะเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ได้ผลดีและคุ้มค่าทุกฝั่ล โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนรับผิดชอบทุกฝั่ลจะต้องมีความจริงจัง ในการแก้ไขปัญหา เอาใจใส่ดูแลให้มีการปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายทุกฝั่ลเป็นเรื่อง

คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ ขอเสนอรายงานการพิจารณาศึกษาใน เรื่องดังกล่าวข้างต้น พร้อมทั้งข้อสั่งเกิดและข้อเสนอนแนะ เนื่องด้วยสภาพได้โปรดพิจารณา หากวุฒิสภาเห็นชอบด้วย ก็ขอได้โปรดแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนสืบไป

ภาคผนวกที่ ๑

ข้อเสนอและแนวทางปรับปรุงนโยบายป่าไม้แห่งชาติ

เพื่อให้เกิดความมั่นคงในการพัฒนาการป่าไม้ เพื่อให้เป็นฐานการเกษตรอย่างยั่งยืน คณะกรรมาธิการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา ขอเสนอให้มีการปรับปรุงนโยบายการป่าไม้ของชาติ พ.ศ. ๒๕๓๘ ดังนี้

๑. วัตถุประสงค์ของนโยบายต้องกำหนดให้ชัดเจน

- ๑.๑ เพื่อหยุดยั้งการทำลายป่าธรรมชาติ อันเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า และพันธุ์พืชที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ
 - ๑.๒ เพื่อฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำลำธารที่เสื่อมโทรมและรักษาไว้เป็นฐาน เพื่อการเกษตรยั่งยืน
 - ๑.๓ เพื่อเสริมสร้างความยุติธรรมและความเท่าเทียมกันในสังคมที่มีการพัฒนาชนบทโดยอาศัยทรัพยากรป่าไม้เป็นพื้นฐาน
 - ๑.๔ เพื่อเสริมสร้างแหล่งผลิตไม้และของป่า ซึ่งสนองความต้องการภายในประเทศ
 - ๑.๕ เพื่อเพิ่มรายได้และเสริมสร้างเศรษฐกิจของชุมชนท้องถิ่นให้มีความมั่นคงยั่งยืน
 - ๑.๖ เพื่อสนับสนุนความพยายามของนานาชาติ ในการควบคุมสิ่งแวดล้อม และอุตสาหกรรมของบรรรยากาศโลก
- จึงควรถูกกำหนดนโยบายป่าไม้แห่งชาติให้เป็นหมวดหมู่ชัดเจนดังนี้

๒. นโยบายเกี่ยวข้องกับจัดการที่ดินเพื่อการป่าไม้

- ๒.๑ รัฐบาลต้องจัดการที่ดินป่าไม้โดยยึดความสำคัญตามศักยภาพของพื้นที่ดังนี้
 - ป่าธรรมชาติที่ยังเหลืออยู่ จะต้องป้องกันรักษาไว้ เพื่ออนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ป้องกันรักษาต้นน้ำลำธารและกำหนดให้เป็นป่าเพื่อการอนุรักษ์

LIRT

- พื้นที่ป่าเสื่อมโทรมนอก เขตอนุรักษ์ฯ ให้จัดการปฏิรูปที่ดิน เพื่อให้เป็นพื้นที่ทำการเกษตร เพื่อการปลูกส่วางสวนป่าไม้และไม้ยืนต้นอื่น ๆ

เขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ให้อยู่ภายใต้การบริหารจัดการและดูแลโดยรัฐอย่างเต็มวงกวาดขึ้น พื้นที่ป่าเสื่อมโทรมที่เหลือจากการปฏิรูปที่ดินให้อยู่ภายใต้การบริหารจัดการและดูแลโดยชุมชนท้องถิ่น โดยมีองค์กรของรัฐให้ความร่วมมือและสนับสนุน

๒.๒ รัฐจะยกเลิกการให้สัมปทานการทำไม้ป่าชายเลน และจะยกเลิกการให้สัมปทานการทำไม้จากป่าธรรมชาติเป็นบรรทัดฐานในทุกพื้นที่

๒.๓ รัฐจะส่งเสริมและสนับสนุนการใช้พื้นที่กรรมสิทธิ์ของเอกชน เพื่อประกอบกิจการปลูกป่าอย่างเสรีโดยถือว่าต้นไม้ที่ปลูกในที่ดินกรรมสิทธิ์เป็นสินค้าเกษตรชนิดหนึ่ง

ค. นโยบายเกี่ยวกับอุตสาหกรรมป่าไม้

- ๓.๑ รัฐจะสนับสนุนอุตสาหกรรมขนบและผลิตภัณฑ์ไม้ “ของป่า” เป็นวัตถุดิบ
- ๓.๒ รัฐจะมุ่งเพิ่มตนเอง โดยการผลิตไม้ให้เพียงพอับความต้องการใช้ไม้ภายในประเทศโดยเร่งด่วน
- ๓.๓ รัฐจะควบคุมการนำเข้าไม้ที่ยังไม่แปรรูปโดยจะต้องได้รับอนุญาตก่อนและจะไม่อนุญาตให้มีการส่งออกไม้ก่อน
- ๓.๔ รัฐจะยกเลิกการเบียดเบียนแปรรูป และการนำเข้าเคลื่อนที่วัตถุดิบ และผลิตภัณฑ์ไม้ภายในประเทศ เพื่อให้การประกอบอาชีพปลูกป่าและอุตสาหกรรมค้าเนื้อไม้ไปทั่วโลกราบรื่น
- ๓.๕ รัฐจะให้มีระบบไปยังกันแก่มีปะสิทธิภาพโดยให้อุตสาหกรรมที่มีอยู่แล้วและที่จะเกิดขึ้นใหม่ช่วยกันรักษาสีเขียวตลอด

ค. นโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาระบบและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการป่าไม้

- ๔.๑ นโยบายหากป่าไม้จะได้รับการพิจารณาจากหน่วยงานต่างสม่ำเสมอ เพื่อใช้เป็นหลักในการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- ๔.๒ กฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง จะได้รับการปรับปรุงให้สอดคล้องกับนโยบายป่าไม้

LIRT

- ๕.๓ การบริหารและจัดการป่าไม้ จะเน้นการกระจายอำนาจไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น โดยอาศัยกลไกการตัดสินใจจากล่างสู่บน
- ๕.๔ รัฐจะสนับสนุนองค์กรในระดับท้องถิ่น ที่นำทรัพยากรป่าไม้ไปส่งเสริมและพัฒนาชนบทอย่างเป็นธรรม
- ๕.๕ ส่งเสริมสนับสนุนสถาบันการศึกษาและวิจัย ให้ปรับทิศทางการศึกษาและวิจัยให้สอดคล้องกับนโยบายป่าไม้ของชาติ

๕. นโยบายที่เกี่ยวข้องกับภาคอื่น ๆ

- ๕.๑ รัฐจะพิจารณานโยบายที่เกี่ยวข้องกับภาคอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป่าไม้ ตามความเป็นจริงและผลกระทบจากการใช้ที่ดิน การเกษตร และนโยบายอื่น ๆ ที่มีส่วนส่งเสริมการทำลายป่า
- ๕.๒ สนับสนุนให้มีการผลิตสินค้าทดแทน และลดความสูญเสียในการผลิตที่ใช้วัตถุดิบที่หาจากจากป่า
- ๕.๓ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อนุรักษ์ จะได้รับการช่วยเหลือในการหาที่อยู่ใหม่อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม หากจำเป็นต้องมีการเคลื่อนย้าย
- ๕.๔ สนับสนุนให้ชุมชนป่าไม้และพื้นที่สีเขียวในเมือง โดยมีการจัดทำแผนที่แน่นอน ทกะเดียวกันจะยังช่วยให้เปลี่ยนพื้นที่ของรัฐบาลเมืองไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้า

ภาคผนวกที่ ๒

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๗ ปีพหุศักราช ๒๕๓๕-๒๕๓๘ ในบทที่ ๒ การพัฒนาการเกษตร หัวข้อที่ ๓ เรื่องแนวทางการพัฒนาการเกษตรหัวข้อคือ ที่ ๓.๓ ปรับโครงสร้างการผลิตทางการเกษตรให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่และความต้องการของตลาดด้วยการปรับระบบการเพาะปลูกและระบบไถนาเป็นแบบผสมผสานให้สาขารวมปลูกสัต์ว์และป่าเศรษฐกิจเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการเกษตรมากขึ้น ซึ่งมีมาตรการที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้ของไทยในหัวข้อ ๓.๓.๑ คือ

๓.๓.๑ สนับสนุนภาคเอกชน สถาบันเกษตรกรและเกษตรกรในการเพาะปลูกสร้างสวนป่า ๒๒๐

(๑) เร่งรัดให้มีพระราชบัญญัติสวนป่า เพื่อให้ผู้ลงทุนปลูกสวนป่ามีความมั่นใจในสิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุนของตนเองในการตัดไม้สัก และไม้ยางที่ปลูกในพื้นที่ของตนเอง ตลอดจนได้รับชดเชยเงินค่าภาคหลวง และไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับกฎเกณฑ์บางประการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๕๑๘

(๒) สนับสนุนให้มีการปลูกสร้างสวนป่าเศรษฐกิจของภาคเอกชนที่มีอุตสาหกรรมรองรับครบวงจรกับสถาบันเกษตรกรในรูปแบบป่าชุมชน หรือเพื่อการค้าพร้อมทั้งกำหนดเขตปลูกสร้างสวนป่าทั้งสองประเภทให้ชัดเจน ตลอดจนปรับปรุงวิสัยทัศน์ให้เป็นกรรมและรวดเร็วยิ่งขึ้น

การบริหารและจัดการทรัพยากรธรรมชาติในบทที่ ๘ นั้น รัฐมีเป้าหมายในการยกระดับ การบริหารและจัดการทรัพยากรธรรมชาติ (ซึ่งหมายถึงป่าไม้) ในหัวข้อที่ ๓.๓ คือ อนุรักษ์พื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ให้ได้ร้อยละ ๗๕ ของพื้นที่ประเทศไทยในข้อที่ ๓ แนวทางการพัฒนาและมาตรการบริหาร และจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ได้กล่าวถึงแนวทางหลักในหัวข้อที่ ๓.๑ คือ

๓.๑ แนวทางหลัก

๓.๑.๑ สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับรัฐ ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยส่งเสริมองค์การประชาชน และองค์การพัฒนา เอกชนทั้งในส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นให้มีบทบาทในการกำหนดโครงการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนการติดตามดูแล และการประเมินผลความสำเร็จของโครงการดังกล่าว

LIRT

๓.๑.๒ ควบคุมดูแลให้สามารถปฏิบัติ ตามแผนการจัดการทรัพยากร
ธรรมชาติที่มีอยู่แล้ว เช่น แผนจัดการอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ป่าชายเลน
เป็นต้น โดยเน้นการจัดการงบประมาณ และกำลังเจ้าหน้าที่พิทักษ์สิ่งแวดล้อม อย่างเพียงพอ
และการเสริมสร้างจิตสำนึกของประชาชน ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการอนุรักษ์ทรัพยากร
ธรรมชาตินั้น ๆ ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน และการประเมิน ผลอัตราการ
ทำลายทรัพยากรธรรมชาติอย่างเปิดเผยเป็นระยะ ๆ เพื่อปรับปรุงมาตรการอนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติให้บรรลุเป้าหมาย

๓.๑.๓ นำมาตรการด้านการเงินการคลัง เข้าช่วยในการจัดการทรัพยากร
ธรรมชาติ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่สังคมส่งผลให้ประชาชนได้ประโยชน์จากทรัพยากร
ธรรมชาติของประเทศโดยเสมอภาคกัน

๓.๑.๔ จัดวางระบบข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติ ให้ประกอบการวางแผน
ได้โดยมีประสิทธิภาพและเชื่อถือได้ รวมทั้งกำหนดแนวเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ให้ชัดเจน การ
กำหนดแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินทะเล เพื่อพัฒนาทรัพยากรประมงควบคู่ไปกับการอนุรักษ์
ป่าชายเลน และแหล่งปะการัง

๓.๑.๕ เร่งรัดการออกพระราชบัญญัติ เพื่อรองรับการอนุรักษ์ทรัพยากร
ธรรมชาติให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น การออกพระราชบัญญัติเกี่ยวกับ
ป่าชุมชนเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนและองค์กรพัฒนาเอกชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าโดย
สมัครใจ

แนวทางและมาตรการเฉพาะด้านในหัวข้อที่ ๓.๒ ได้กล่าวถึงทรัพยากร
ป่าไว้ในหัวข้อย่อยที่ ๓.๒.๒ คือ

๓.๒.๒ ทรัพยากรป่าไม้

(๑) แนวทางและมาตรการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ ในพื้นที่เขต
ป่าอนุรักษ์และนอกเขตป่าอนุรักษ์ประกอบด้วย

(๑.๑) เร่งรัดการจัดทำแผนการบริหาร และจัดการในอนุรักษ์
พื้นที่ป่าไม้ในเขตอนุรักษ์ โดยเปิดโอกาสให้ส่วนราชการและผู้นำในระดับท้องถิ่น เข้ามามี
ส่วนร่วมในการจัดทำแผนดังกล่าว ในแต่ละแห่ง

(๑.๒) ควบคุมดูแลให้สามารถปฏิบัติได้ตามแผนบริหาร และจัดการ
พื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่มีอยู่ โดยเน้นให้มีการประเมินผลอัตราการทำลายทรัพยากรธรรมชาติใน
พื้นที่ดังกล่าวเป็นราย ๆ อย่างเปิดเผย รวมทั้งสนับสนุนด้านงบประมาณ

LIART

(๑.๓) กำหนดและทำเครื่องหมายแนวเขตพื้นที่ ป่าอนุรักษ์และพื้นที่ ป่านอกเขตอนุรักษ์ในแต่ละแห่งให้ชัดเจน

(๑.๔) เฝ้าระวังการออกกฎหมายรองรับ การอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำ ลำธาร

๒. แนวทางและมาตรการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ทั่วประเทศด้วย

(๒.๑) ให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้าช่วยในการบริหาร และจัดการ ทรัพยากรป่าไม้ โดยแจ้งการออกกฎหมายรองรับป่าชุมชนเพื่อสนับสนุนประชาชน และ องค์กรประชาชนให้มีอำนาจตามกฎหมาย ในการมีส่วนร่วมปลูก ป้องกัน รักษา และใช้ ประโยชน์ป่าชุมชน

(๒.๒) แจ้งการออกพระราชบัญญัติสวนป่า เพื่อให้ได้เอกชนที่ลงทุน ปลูกป่ามีความมั่นใจในการลงทุน และได้รับสิทธิประโยชน์ตามกฎหมาย

(๒.๓) ให้มีการตรวจสอบสถานการณ์ป่าไม้ได้อย่างรวดเร็ว โดยใช้ เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น ภาพถ่ายดาวเทียม ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เพื่อเป็นฐานข้อมูล สำหรับการบริหารและจัดการทรัพยากรป่าไม้ร่วมกับทรัพยากรอื่น ๆ

พระราชบัญญัติ

ป่าไม้

พุทธศักราช ๒๔๘๘

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณบดินทร

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ ๘ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๘๐)

สภาผู้แทนราษฎร

พล. อ. นิชเอนทรโยธิน

ตราไว้ ณ วันที่ ๑๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๘๘

เป็นปีที่ ๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ให้
เหมาะสมแก่กาลสมัยยิ่งขึ้น

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอม
ของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๘"

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๘๘

เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ประกาศพระบรมราชโองการ ว่าด้วยภาษีไม้ขนสักและไม้กระยาเลศ
ทรงวินยาพิศน์ เดือนสี่ ธรรมแปลคำ ปัจจ นศก จุลศักราช ๑๓๓๖

(๒) ประกาศพระบรมราชโองการ เรื่องข้อหาภาษีไม้ขนสัก ลงในเทศ เดือนเก้า
ขึ้นค่ำหนึ่ง ปีวอก ฉศก จุลศักราช ๑๓๒๖

(๓) ประกาศพระบรมราชโองการ เรื่องถอนไม้สัก ลงวันอาทิตย์ เดือนเจ็ด
ขึ้นค่ำหนึ่ง ปีแถน นศก จุลศักราช ๑๓๒๘

LIRT

(๔) ประกาศพระบรมราชโองการเพิ่มเติมเรื่องขอให้มีสิทธิ ลงวันจันทร์ เดือนสิบเอ็ด แรมค่ำหนึ่ง ปีกุน นพศก จุลศักราช ๑๒๔๙

(๕) พระราชบัญญัติไม้ซุงและไม้ท่อนที่ค้างคาบเปลี่ยน ร.ศ.๑๐๕

(๖) พระราชบัญญัติประกาศการรักษาน้ำไม้ ร.ศ.๑๐๖

(๗) พระราชบัญญัติรักษากันไม้สัก ร.ศ.๑๐๖

(๘) พระราชบัญญัติป้องกันการลักลอบตัดรามไม้ ร.ศ. ๑๐๗

(๙) พระราชบัญญัติป้องกันการลักลอบซิงเวลาไม้สักที่ยังมิได้เสียค่าต่อ และภาชี ร.ศ.๑๐๘

(๑๐) กฎกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยไม้ไหลลอย ร.ศ.๑๐๙

(๑๑) กฎข้อบังคับอนุญาตให้มีสิทธิใช้ในการปลูกสร้างที่ทำราชการ และสาธารณประโยชน์ ร.ศ.๑๐๙

(๑๒) พระราชบัญญัติรักษาน้ำพุทศักราช ๒๔๕๖

(๑๓) กฎข้อบังคับวางระเบียบวิธีจัดการรักษาน้ำพุทศักราช ๒๔๕๖

(๑๔) กฎข้อบังคับวางระเบียบการหาของป่า ว่าด้วยการเก็บรวงผึ้ง พุทธศักราช ๒๔๖๔

(๑๕) กฎข้อบังคับวางระเบียบการหาของป่า ว่าด้วยการเจาะเผาต้นตะเคียนทำขึ้น ในมณฑลปัตตานี พุทธศักราช ๒๔๖๔

(๑๖) กฎข้อบังคับวางระเบียบการหาของป่า ว่าด้วยการเจาะเผาทำน้ามันยาง พุทธศักราช ๒๔๖๕

(๑๗) พระราชบัญญัติแก้ไขพระราชบัญญัติสิทธิการค้าภายใน พุทธศักราช ๒๔๗๐ เฉพาะมาตรา ๔(ก) และ (ข)

(๑๘) พระราชบัญญัติรักษาน้ำ (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๗๙

(๑๙) พระราชบัญญัติควบคุมการทำางสน พุทธศักราช ๒๔๘๐

(๒๐) บรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘ ในพระราชบัญญัตินี้

(๑) "ป่า" หมายความว่า ที่ดินที่ยังมิได้มีบุคคลได้มาตามกฎหมายที่ดิน

"(๒) "ไม้" หมายความว่า ไม้สักและไม้อื่นทุกชนิดที่เป็นต้น ,เป็นกอ เป็นเถา รวมตลอดถึงไม้ที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร ไม้ไม้พุ่มชนิด ปาล์ม หวาย ตลอมขนราก ปุ่ม ตอ เศษ ปลาย และกิ่งของสิ่งนั้น ๆ ไม่ว่าจะถูกตัด ถอน เลื่อย ผ่า ตาก จุด หรือกระทำโดยประการอื่นใด

(๓) "แปรรูป" หมายความว่า การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งแก่ไม้ดังนี้คือ

ก. เลื่อย ผ่า ตาก จุด หรือกระทำด้วยประการอื่นใดแก่ไม้ ให้เปลี่ยนรูป หรือขนาดไปจากเดิม นอกจากการลอกเปลือกหรือตกแต่งขึ้นจำเป็นแก่การชักลาก

ข. เผา อบ บด หรือกระทำด้วยประการอื่นใดแก่ไม้ให้เปลี่ยนแปรรูปไปจากเดิม เพื่อสื่อวัตถุประสงค์หรือผลพลอยได้จากไม้ นั้น

(๔) "ไม้แปรรูป" หมายความว่า ไม้ที่ได้แปรรูปแล้ว และหมายความรวมถึง ไม้ที่อยู่ในสภาพทรงว่าเป็นสิ่งปลูกสร้าง หรืออยู่ในสภาพเป็นสิ่งปลูกสร้างอันไม่ชอบด้วย ลักษณะสิ่งปลูกสร้างทั่ว ๆ ไป หรือที่ผิดปกติวิสัย หรืออยู่ในสภาพเป็นเครื่องใช้ที่ไม่ชอบด้วย ลักษณะของเครื่องใช้ที่ใช้เป็นปกติในท้องถิ่นหรือที่ผิดปกติวิสัย

ไม้ที่อยู่ในสภาพเป็นสิ่งปลูกสร้างหรืออยู่ในสภาพเป็นเครื่องใช้ ทั้งนี้ตลอดเวลาที่อยู่ในสภาพเช่นนั้น รวมทั้งไม้ที่เคยอยู่ในสภาพดังกล่าว และผู้ครอบครองพิสูจน์ได้ว่าได้ เคยมีสภาพเช่นนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปีสำหรับไม้อื่นที่มิใช่ไม้สัก และห้าปีสำหรับไม้สัก มิใช่ถือว่าเป็นไม้แปรรูป

(๕) "ทำไม้" หมายความว่า ตัด ฟัน กาน ไม้่น สัก เลื่อย ผ่า ตากถอน จุด ชักลากไว้ในป่า หรือนำไม้ออกจากป่าด้วยประการใด ๆ และหมายความรวมถึงการกระทำดังกล่าว กับไม้สักหรือไม้ยางที่ขึ้นอยู่ในที่ดินที่มิใช่ป่า หรือการนำไม้สักหรือไม้ยางออกจากที่ดินที่ไม้นั้น ๆ ขึ้นอยู่ด้วย"

(๖) "ไม้ไหลลอย" หมายความว่า ไม้ต้น ไม้ซุง ไม้ท่อน ไม้เสา ไม้เข็ม ไม้หลัก ไม้เหลี่ยม ไม้กระดาน ซึ่งเป็นไม้หวงห้ามที่ได้ไหลลอยโดยปราศจากการควบคุม

"(๗) "ของป่า" หมายความว่าบรรดาของที่เกิดขึ้นในป่าตามธรรมชาติคือ

ก. ไม้ รวมทั้งส่วนต่าง ๆ ของไม้ ถ่านไม้ น้ำมันไม้ ยางไม้ ตลอดจนสิ่งอื่น ๆ ที่เกิดจากไม้

ข. นิชิตต่าง ๆ ตลอดจนสิ่งอื่น ๆ ที่เกิดจากนิชิตนั้น

ค. รั้งนก ครึ่ง วัวผึ่ง ขีผึ่ง และมูลค้างคาว

ง. หินที่ไม่ใช่แร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่

และหมายความรวมถึงถ่านไม้ที่บุคคลทำขึ้นด้วย”

(๘) “ไม้พิน” หมายความว่า บรรดาไม้ที่มีลักษณะและคุณภาพเหมาะสมที่จะใช้ เป็นเชื้อเพลิงซึ่งกว่าจะใช้ประโยชน์อย่างอื่น

(๙) “ชักลาก” หมายความว่า การนำไม้หรือของป่าจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง ด้วยกำลังแรงงาน

(๑๐) “นำเคลื่อนที่” หมายความว่า ชักลาก หรือทำให้ไม้หรือของป่าเคลื่อน จากที่ไปด้วยประการใด ๆ

“(๑๑) “ขนาดจำกัด” หมายความว่า ขนาดของต้นไม้ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด”

(๑๒) “ค่าภาคหลวง” หมายความว่า เงินค่าธรรมเนียรซึ่งผู้ทำไม้หรือเก็บหา ของป่าจะต้องเสียตามความในพระราชบัญญัตินี้

(๑๓) “โรงงานไม้แปรรูป” หมายความว่า โรงงานหรือสถานที่ใดซึ่งจัดขึ้นไว้ เป็นที่ทำการแปรรูปไม้ รวมถึงบริเวณโรงงานหรือสถานที่นั้น ๆ ด้วย

(๑๔) “โรงค้ำไม้แปรรูป” หมายความว่า สถานที่ที่ค้ำไม้แปรรูปหรือไม้แปรรูป ไว้เพื่อการค้ำ รวมถึงบริเวณสถานที่นั้น ๆ ด้วย

(๑๕) “ตราประทับไม้” หมายความว่า วัตถุติดบนประติษฐานเพื่อให้เกิดเป็น รูปรอย หรือเครื่องหมายใด ๆ นอกจากรูปรอยที่เป็นตัวเลขไว้ที่ไม้ซึ่งอยู่ภายใต้ความควบคุม แห่งพระราชบัญญัตินี้

(๑๖) “พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า เจ้าพนักงานป่าไม้ พนักงานป่าไม้ หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีได้แต่งตั้งให้มีหน้าที่ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๗) “รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้
มาตรา ๕ พระราชกฤษฎีกาหรือประกาศรัฐมนตรี ซึ่งกำหนดขึ้นตามบทแห่ง พระราชบัญญัตินี้ ให้มีผลว่าเนาประกาศไว้ ๕ ที่ว่าการอำเภอและที่ทำการกำนัน หรือที่ ศาลารพสถานในท้องที่ซึ่งเกี่ยวข้อง

LIRT

หมวด ๑๖

การทำไม้และเก็บหาของป่า

ส่วนที่ ๑

การกำหนดไม้หวงห้าม ค่าภาคหลวงและขนาดจำกัด

มาตรา ๖ ไม้หวงห้ามมีสองประเภท คือ

ประเภท ก. ไม้หวงห้ามธรรมดา ไม้ซึ่งการทำไม้จะต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่หรือได้รับสัมปทานตามความในพระราชบัญญัตินี้

ประเภท ข. ไม้หวงห้ามพิเศษ ได้แก่ไม้หายากหรือไม้ที่ควรสงวนซึ่งไม่อนุญาตให้ทำไม้ เว้นแต่รัฐมนตรีจะได้อนุญาตในกรณีพิเศษ

"**มาตรา ๗** ไม้สักและไม้คางแก้วเป็นราชอาณาจักไม่ว่าจะขึ้นอยู่ที่ใด เป็นไม้หวงห้ามประเภท ก. ไม้ชนิดอื่นในป่าจะให้เป็นไม้หวงห้ามประเภทใด ให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

การเพิกถอนหรือเพิกถอนชนิดไม้ หรือเปลี่ยนแปลงประเภทไม้หวงห้ามที่ใดมีพระราชกฤษฎีกากำหนดไว้แล้วก็ได้ หรือจะกำหนดไม้ชนิดใดเป็นไม้หวงห้ามประเภทใดขึ้นในที่ใด นอกจากท้องที่ที่ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนด ตามความในมาตราก่อนแล้วนั้นก็ได้ ให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา"

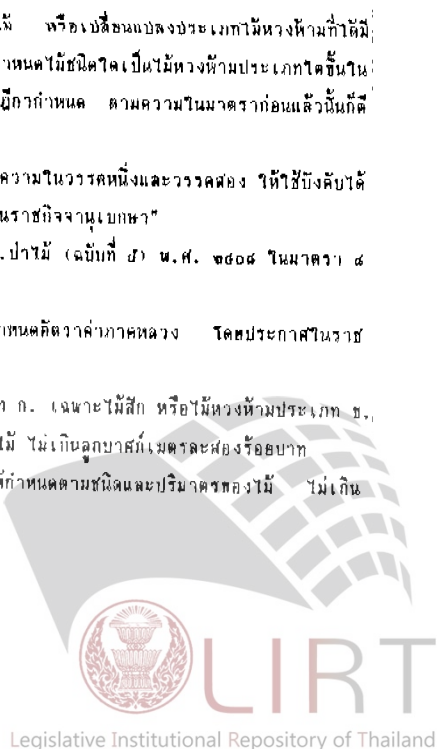
พระราชกฤษฎีกาซึ่งคว่าขึ้นตามความในวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้ใช้บังคับได้เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา"

มาตรา ๘ (ยกเลิกโดย พรบ. ป่าไม้ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๘ ในมาตรา) ๘ ไม้หวงห้ามมีบัญชีขึ้นแนบมา)

"**มาตรา ๙** รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดอัตราค่าภาคหลวง โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ดังต่อไปนี้"

(๑) สำหรับไม้หวงห้ามประเภท ก. เฉพาะไม้สัก หรือไม้หวงห้ามประเภท ข. ให้กำหนดตามชนิด ขนาด และปริมาตรของไม้ ไม่เกินลูกบาศก์เมตรละสองร้อยบาท

(๒) สำหรับไม้หวงห้ามอื่น ให้กำหนดตามชนิดและปริมาตรของไม้ ไม่เกินลูกบาศก์เมตรละแปดสิบบาท

(๓) สำหรับไม้หวงห้ามที่ทำเป็นไม้พินหรือไม้เสาถ่าน ให้กำหนดได้ไม่เกิน ลูกบาศก์เมตรละห้าบาท ถ้าได้เผาเป็นถ่านแล้ว อัตราค่าภาคหลวงให้เป็นสองเท่าของ อัตราค่าภาคหลวงของไม้หวงห้ามที่ทำเป็นไม้พินหรือไม้เสาถ่าน

(๔) สำหรับไม้หวงห้ามหรือถ่านที่เผาจากไม้หวงห้ามที่นิคมชื้อชาชกิน ตาม มาตราฐานอื่นนอกจากเป็นลูกบาศก์เมตร จะกำหนดอัตราค่าภาคหลวงแตกต่างจากที่บัญญัติไว้ใน (๑) (๒) หรือ (๓) ก็ได้ แต่ต้องไม่เกินร้อยละสิบของราคาตลาดในราชอาณาจักร โดยเฉลี่ยจากราคาของไม้หวงห้ามหรือถ่านที่เผาจากไม้หวงห้าม แล้วแต่กรณี”

“มาตรา ๘ ทวิ ในกรณีที่รัฐมนตรีเห็นสมควร รัฐมนตรีจะลดหรือยกเว้นค่า ภาคหลวงให้บุคคลซึ่งประสบภัยพิบัติสาธารณะตามความจำเป็นเฉพาะรายก็ได้”

มาตรา ๑๐ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดขนาดจำกัดไม้หวงห้าม โดยประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา”

ส่วนที่ ๓

การทำไม้หวงห้าม

“มาตรา ๑๑ ผู้ใดทำไม้ หรือเจาะ หรือฉิม หรือเผา หรือทำอันตรายนด้วย ประการใด ๆ แก่ไม้หวงห้าม ต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือได้รับสัมปทาน ตามความในพระราชบัญญัตินี้ และต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวงหรือในกฎอนุภาค การอนุญาตนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีแล้ว จะอนุญาต ให้ผู้ขาคัด โดยให้ผู้รับอนุญาตเสียเงินค่าผูกขาดให้แก่รัฐบาลตามจำนวนที่รัฐมนตรีกำหนดได้ การอนุญาตโคกวิก็ผูกขาดหรือให้สัมปทาน สำหรับการทำไม้พินหรือไม้เสาถ่าน ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม ให้กระทำได้เฉพาะในเขตป่าที่ห่างไกลและกันดารหรือ เฉพาะการทำไม้ชนิดที่มีค่าหรือหายาก

การพิจารณาค่าขออนุญาตผูกขาดหรือสัมปทานตามความในวรรคก่อน ให้กระทำ โดยคณะกรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง”

“มาตรา ๑๒ ทวิ ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๑ หรือผู้รับสัมปทานประสงค์ จะนำเครื่องมือ เครื่องใช้ สัตว์พาหนะ ฮานนาหนะ หรือเครื่องจักรกลใด ๆ ที่ตนมิได้เป็นเจ้าของ เข้าไปในเขตป่าที่ได้รับอนุญาตหรือ เขตสัมปทาน ผู้รับอนุญาตหรือผู้รับสัมปทาน

LIART

ดังกล่าวต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบล่วงหน้า เป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน ตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนด

บรรดาทรัพย์สินดังกล่าวในวรรคหนึ่งที่มีรูปอนุภาคหรือผู้รับสัมปทาน นำเข้าไว้ในเขตป่าที่ได้มีรูปอนุภาค หรือในเขตสัมปทาน โดยมิได้แจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบตามวรรคหนึ่งให้ผิดกฎหมาย ไว้ก่อนว่า ทรัพย์สินนั้นเป็นทรัพย์สินของมีรูปอนุภาคหรือผู้รับสัมปทาน"

มาตรา ๓๒ ห้ามมิให้ผู้รับอนุภาคทำไม้ที่ไม่มีรูปอนุภาคของพนักงานเจ้าหน้าที่ประทับไว้ เว้นแต่จะได้มีข้อความระบุอนุภาคไว้ในอนุภาค

"มาตรา ๓๓ ห้ามมิให้ผู้รับอนุภาคทำไม้ที่มีขนาดต่ำกว่าขนาดจำกัด ยึดว่ามีเหตุภัยพิบัติสาธารณะ หรือมีเหตุจำเป็นที่เห็นสมควรช่วยเหลือราษฎรเป็นกรณีพิเศษ รัฐมนตรีจะอนุญาตให้ผู้รับอนุภาคเฉพาะราษฎร ทำไม้ที่มีขนาดต่ำกว่าขนาดจำกัดเป็นการชั่วคราวก็ได้

การทำไม้ที่มีขนาดต่ำกว่าขนาดจำกัดตามที่รัฐมนตรีอนุญาตให้ทำได้ ตามความในวรรคหนึ่ง ผู้รับอนุภาคจะทำไม้ได้ก็ต่อเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ประทับตราอนุภาคไว้ที่ไม้ นั้น ๆ แล้ว ทั้งนี้เว้นแต่ในกรณีที่ไม่สามารถประทับตราได้ และพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ระบุไว้ในอนุภาคไว้ให้ทำไม้ได้โดยไม่ต้องประทับตรา"

"มาตรา ๓๔ ผู้รับอนุภาคทำไม้ต้องเสีกลำภาคหลวง ตามที่กำหนดไว้ ดังต่อไปนี้

(๑) ต้องชำระค่าภาคหลวงล่วงหน้า ดันทึกล่อนละสองบาทเมื่อรับอนุภาคจากพนักงานเจ้าหน้าที่ เว้นแต่ในท้องที่ใดที่คณะกรรมการจังหวัดได้ประกาศโดยรับอนุมัติจากรัฐมนตรี ให้งดเว้นไม่ต้องเสียกเก็บเงินค่าภาคหลวงล่วงหน้า หรือให้ลดอัตราค่าภาคหลวงล่วงหน้าจากอัตราที่กำหนดนี้ ก็ให้เป็นไปตามประกาศของคณะกรรมการจังหวัดนั้น การทำไม้สัก ผู้รับอนุภาคจะต้องชำระค่าภาคหลวงล่วงหน้า ตามอัตราที่คณะกรรมการจังหวัดได้ประกาศโดยรับอนุมัติจากรัฐมนตรี หรือตามอัตราที่รัฐมนตรีกำหนดเป็นราย ๆ ไป

การทำไม้พื้น หรือทำไม้เผาถ่านไม่ต้องเสีกลำภาคหลวงล่วงหน้า

(๒) ต้องชำระค่าภาคหลวงให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันที่พนักงานเจ้าหน้าที่ ได้แจ้งจำนวนค่าภาคหลวงให้ทราบ

ถ้าผู้รับอนุภาคไม่ชำระค่าภาคหลวงให้เสร็จสิ้น ภายในกำหนดเวลาดังกล่าวในวรรคก่อน ให้ไม้ ไม้พื้น ไม้เผาถ่าน หรือถ่านนั้นตกเป็นของแผ่นดิน เว้นแต่ผู้รับอนุภาคจะได้อำนาจให้ผิดก่อนการชำระค่าภาคหลวงต่อไป ตามข้อกำหนดในกฎกระทรวง ในกรณี

ได้ชำระเงินค่าภาคหลวงล่วงหน้าไว้ และได้ทำไม่ออกมาแล้วภายในกำหนดอายุใบอนุญาต
ก็ให้มีส่วนที่เกินจำนวนจากที่ชำระค่าภาคหลวงล่วงหน้าไว้แล้วตกเป็นของแผ่นดิน"

"มาตรา ๑๘ ทวิ บทบัญญัติมาตรา ๑๘ มิให้ใช้บังคับแก่ผู้รับอนุญาตทำไม้สักที่
ขึ้นอยู่ในที่ดินที่มีโฉนดที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน เพื่อใช้สอยส่วนตัว และมีให้ใช้บังคับแก่
ผู้รับอนุญาตทำไม้ยางพาราขึ้นอยู่ในที่ดินที่มี น.ส.ด. หรือโฉนดที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน
เพื่อให้ใช้สอยส่วนตัว"

มาตรา ๑๘ กวางชำระค่าภาคหลวงสำหรับหวงห้ามชนิดใด ถ้าผู้รับอนุญาตขอ
ชำระในเมื่อไม้ได้แปรรูปไปแล้วต้องชำระตามวิมาตราของไม้แปรรูป ในอัตราสองเท่า
ค่าภาคหลวงที่กำหนดไว้สำหรับไม้ชนิดนั้น ๆ "

มาตรา ๑๖ ค่าภาคหลวงล่วงหน้าทั้งสิ้นที่ชำระไว้แล้ว ตามความในมาตรา
๑๘ (๖) นั้นให้นำมาหักลบดบกับค่าภาคหลวงไม้ที่หักออก ทั้งขาดเท่าใดให้เรียกเก็บ
จนครบ ถ้าผู้รับอนุญาตทำไม้ออกโดยมิใช่เพราะเหตุสุดวิสัย ซึ่งคำนวณค่าภาคหลวงแล้วถึง
ไม่ถึงจำนวนเงินค่าภาคหลวงล่วงหน้าที่ได้ชำระไว้แล้ว ค่าภาคหลวงล่วงหน้าส่วนที่เกินให้
ตกเป็นของรัฐบาล

ถ้าผู้รับอนุญาตไม่ได้ทำไม้ออกมาเลยตามใบอนุญาต โดยมิใช่เหตุสุดวิสัย หรือ
กระทำผิดจนถูกเพิกถอนใบอนุญาต ค่าภาคหลวงล่วงหน้าทั้งสิ้นให้ตกเป็นของรัฐบาล

มาตรา ๑๗ บทบัญญัติในส่วนนี้ มิให้ใช้บังคับในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) พนักงานเจ้าหน้าที่จัดกระทำไปเพื่อประโยชน์ในการบำรุงป่า การค้นคว้า
หรือการทดลองในทางวิชาการ

(๒) ผู้เก็บหาเศษไม้ปลาซไม้ตาบแห้งกึ่งไม้ขนอนนอนไพร อันมีลักษณะเป็นไม้พื้น
ซึ่งมิใช่ไม้สัก หรือไม้หวงห้ามประเภท ข. ไปสำหรับใช้สอยในบ้านเรือนแห่งตน หรือ
ประกอบกิจของตน

"มาตรา ๑๘ เมื่อมีเหตุยกยิบติสาธารณะหรือมีเหตุจำเป็น ที่เห็นสมควรช่วยเหลือ
หรือราษฎรเป็นกรณีพิเศษ รัฐมนตรีจะอนุญาตให้ผู้ใดเฉพาราษฎร ทำไม้หวงห้ามแต่ต่าง
จากข้อกำหนดในกฎกระทรวงหรือข้อกำหนดในการอนุญาตเป็นการชั่วคราวก็ได้"

ส่วนที่ ๓

การยกเว้นค่าภาคหลวง

ส่วนที่ ๓ ตั้งแต่มาตรา ๑๕ ถึงมาตรา ๒๘ ยกเลิกแล้วโดย พรก. ป่าไม้ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๐๕ มีผล ม.ศ. ลง ๑๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๕ จึงไม่นำลงพิมพ์

ส่วนที่ ๔

ไม้ที่มีใช้ในหวงห้าม

"มาตรา ๗๘ ผู้ใดนำไม้ที่มีใช้ในหวงห้ามเข้าเขตด่านป่าไม้ ต้องเสียค่าชดเชยค่าธรรมเนียมตามที่รัฐมนตรีกำหนด เว้นแต่เข้าไปเพื่อใช้สอยส่วนตัวภาคในเขตกิ่งที่จังหวัดที่ทำไม้นั้น

การนำไม้เข้าเขตด่านป่าไม้หลายด่าน ให้เสียค่าธรรมเนียมเพียงด่านแรกค่าหนึ่งเดียว

มาตรา ๗๖ รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมตามมาตรา ๗๘ ไม้เกือบทุกชนิดมีราคาต่ำแต่ถ้าเป็นไม้ที่มีประโยชน์สูงเกินตามมาตรฐานอื่น นอกจากเป็นลูกบาศก์เมตร จะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมสำหรับไม้นั้นแตกต่างจากที่บัญญัติไว้ก็ได้ แต่ต้องไม่เกินร้อยละสิบของราคาค่าตลาดในท้องที่โดยเฉลี่ยจากราคาของไม้นั้น"

ส่วนที่ ๕

ของป่าหวงห้าม

มาตรา ๗๗ ของป่าอย่างใดในท้องที่ใดจะให้ เป็นของป่าหวงห้ามให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา"

มาตรา ๗๘ การเพิ่มเติมหรือเพิกถอนของป่าหวงห้าม ที่มีพระราชกฤษฎีกา กำหนดไว้แล้วก็ดี หรือจะกำหนดของป่าค้ำวงใดให้เป็นของป่าหวงห้ามขึ้นในท้องที่ใด นอกจากท้องที่ที่ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดตามความในมาตราก่อนนั้นแล้วก็ดี ให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา"

พระราชกฤษฎีกาซึ่งขึ้นตามความในมาตรานี้ ให้ใช้บังคับได้เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

"มาตรา ๒๘ ผู้ใดเก็บหาของป่าหวงห้าม หรือทำอันตรายด้วยประการใด ๆ แก่ของป่าหวงห้ามในป่า ต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และต้องเสียค่าภาคหลวง กับทั้งต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวงหรือในการอนุญาต

การอนุญาตนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีแล้ว จะอนุญาตให้ผู้ผูกขาด โดยให้ผู้รับอนุญาตเสียเงินค่าผูกขาด ให้แก่รัฐบาลตามจำนวนที่รัฐมนตรีกำหนดก็ได้

การอนุญาตโดยวิธีผูกขาด ให้กระทำได้เฉพาะในกรณีของป่าหวงห้าม เป็นของมีค่าหรือหายาก หรือเฉพาะในเขตป่าที่ห่างไกลและกันดาร หรือมีความจำเป็นในวิธีการเก็บหาขึ้นจะต้องให้อนุญาตโดยวิธีผูกขาด

มาตรา ๒๙ ทวิ ห้ามมิให้ผู้ใดค้าหรือมีไว้ในครอบครอง ซึ่งของป่าหวงห้ามเกินปริมาณที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา เว้นแต่ที่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวงและในการอนุญาต"

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่การนำของป่าหวงห้ามเคลื่อนที่ โดยมีใบเบิกทางของพนักงานเจ้าหน้าที่กำกับไปด้วย"

"มาตรา ๓๐ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดอัตราค่าภาคหลวงไม่เกินร้อยละสิบ ของราคาตลาดในราชอาณาจักร โดยเฉลี่ยราคาแห่งของป่าหวงห้ามนั้น"

มาตรา ๓๑ ในท้องที่ใดที่ได้กำหนดวางผังเป็นของป่าหวงห้าม ห้ามมิให้ผู้ใดแม้จะเป็นผู้รับอนุญาต หรือผู้รับสัมปทานเก็บหาของป่าก็ตาม ตัดหรือโค่นต้นยางฉิ่งหรือต้นไม้ที่ฉิ่งจับทำรังอยู่ หรือทำอันตรายด้วยประการใดแก่ต้นไม้ที่กล่าวแล้ว โดยไม่จำเป็นแก่การเก็บหาวางผัง

มาตรา ๓๒ บทบัญญัติในส่วนนี้มีให้ใช้บังคับในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่จัดการทำไปเพื่อประโยชน์ในการบำรุงป่า การค้นคว้า หรือการทดลองในทางวิชาการ

"มาตรา ๓๓ เมื่อมีเหตุภัยพิบัติสาธารณะ หรือมีเหตุจำเป็นที่เห็นสมควรช่วยเหลือราษฎรเป็นกรณีพิเศษ รัฐมนตรีจะอนุญาตให้ผู้ใดเฉพาะรายเก็บของป่าหวงห้ามแตกต่างจากข้อกำหนดในกระทรวง หรือข้อกำหนดใบอนุญาตเป็นการชั่วคราวก็ได้

LIART

หมวด ๓ ตราประทับไม้

มาตรา ๓๔ ตราประทับไม้ของรัฐบาลที่ใช้ประทับเพื่อความหมายใด จะให้มีลักษณะอย่างใด ให้รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

"มาตรา ๓๕ ตราประทับไม้ของเอกชน จะใช้ประทับไม้ได้ต่อเมื่อเจ้าของตราได้นำงดทะเบียนและได้รับอนุญาตแล้ว

เมื่อใบอนุญาตสิ้นสุดลงด้วยประการใด ๆ เจ้าของตราหรือผู้ครอบครองต้องนำตรานั้นไปทำลายต่อหน้าพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในกำหนดเก้าสิบวัน นับแต่ใบอนุญาตสิ้นสุด เว้นแต่กรณีที่ได้รับอนุญาตตาย และทาสาทหรือผู้จัดการมรดกประสงค์จะให้ตรานั้นต่อไปอีก ก็ให้ยื่นคำขออนุญาตใช้ตราใหม่ และชดเชยทะเบียนก่อนกำหนดเวลาที่กล่าวมาด้วยสิ้นสุดลง การจดทะเบียน การรับอนุญาต พร้อมทั้งเงื่อนไขในการใช้ตราและค่าธรรมเนียมในการนั้น ๆ ให้เป็นไปตามข้อกำหนดในกฎกระทรวง"

มาตรา ๓๖ ตราประทับไม้ของเอกชน ถ้าหากสูญหายไปโดยเหตุใด เจ้าของตราประทับไม้นั้นต้องแจ้งความต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นหนังสือภายในกำหนดเวลาไม่เกินหกสิบวัน นับแต่วันรู้ถึงการสูญหายนั้น

มาตรา ๓๗ ในกรณีฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติในหมวดนี้ ถ้าไม้ใดมีรอยตราประทับไม้ของเอกชนปรากฏอยู่ที่สันนิษฐานไว้ก่อนว่า เจ้าของตรานั้นเป็นผู้กระทำฝ่าฝืน

หมวด ๓
ไม้และของป่าระหว่างเคลื่อนที่
ส่วนที่ ๑
การนำเข้ามา

"มาตรา ๓๘ บทบัญญัติในส่วนนี้ให้ใช้บังคับแก่กรณีการนำไม้ หรือของป่าเคลื่อนที่
ต่อไปภายหลังที่

- (๑) นำไม้หรือของป่าที่ได้รับใบอนุญาต ให้ทำหรือเก็บออกจากสถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาต ไปถึงสถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาตแล้ว
- (๒) นำไม้ที่ทำโดยไม้ต้องรับอนุญาตออกไปถึงด่านป่าไม้ด่านแรกแล้ว
- (๓) นำไม้หรือของป่าเข้ามาในราชอาณาจักร ไปถึงด่านศุลกากร หรือด่านตรวจศุลกากรที่นำเข้ามาแล้ว
- (๔) นำไม้หรือของป่าที่รับซื้อจากทางราชการป่าไม้ ไปจากที่ที่ไม่มีหรือของป่านั้นแล้ว"

มาตรา ๓๙ ผู้ใดนำไม้หรือของป่าเคลื่อนที่ ต้องมีใบเบิกทางของพนักงานเจ้าหน้าที่กำกับไปด้วยตามข้อกำหนดในกฎกระทรวง

"มาตรา ๓๙ ทวิ ผู้รับอนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้ หรือผู้รับอนุญาตตั้งโรงค้ำไม้แปรรูป อาจออกหนังสือกำกับไม้แปรรูปเพื่อให้บุคคลใดนำไม้แปรรูปเคลื่อนที่จากสถานที่ที่ได้รับอนุญาตของตนไปยังสถานที่แห่งหนึ่งได้ แต่อธิบดีกรมป่าไม้ได้สั่งอนุญาตให้กระทำเช่นนั้นได้ตามเงื่อนไขที่กบฏกรมป่าไม้ได้กำหนดหนังสือกำกับไม้แปรรูปให้ใช้แบบที่อธิบดีกรมป่าไม้กำหนด และให้ถือเสมือนหนึ่งเป็นใบเบิกทางของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๓๙"

"มาตรา ๓๙ ตริ ผู้ใดนำไม้สักที่เคสอยู่ในสภาพเป็นสิ่งปลูกสร้าง หรือเคสอยู่ในสภาพเครื่องใช้ และหนีจากสภาพเป็นสิ่งปลูกสร้าง หรือเครื่องใช้มาตัวกว่าห้าปี เคลื่อนย้ายออกนอกเขตจังหวัด ซึ่งเป็นที่ตั้งสิ่งปลูกสร้างหรือเป็นที่ประกอบเครื่องใช้ชนิดง
ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ แต่ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

การอนุญาตวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมป่าไม้กำหนดโดยคณะรัฐมนตรี ระเบียบดังกล่าวจะกำหนดเงื่อนไขให้ผู้รับอนุญาตปฏิบัติตามด้วยก็ได้

LIRT

มาตรา ๕๐ ผู้ให้นำไม้หรือของป่าเคลื่อนที่เข้าเขตด่านป่าไม้ ต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ประจำด่านป่าไม้นั้น โดยแสดงใบเบิกทางกำกับไม้หรือของป่า หรือหนังสือกำกับไม้แปรรูปที่นำมานั้น แล้วแต่กรณี ภายในกำหนดห้าวันนับแต่วันที่เข้าเขตด่าน เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบและอนุญาตเป็นหนังสือให้ผ่านด่านได้แล้ว จึงให้นำไม้หรือของป่านั้นไปใช้ได้

การอนุญาตนั้น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติโดยมิชักช้า"

มาตรา ๕๑ ห้ามมิให้ผู้ใดนำไม้ หรือของป่าเคลื่อนที่ผ่านด่านป่าไม้ในระหว่างเวลาตั้งแต่พระอาทิตย์ตกถึงพระอาทิตย์ขึ้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นหนังสือ

มาตรา ๕๒ บทบัญญัติแห่งบังคับมาตรา ก่อน มิให้ใช้บังคับในกรณีต่อไปนี้

- (๑) เมื่อมีคดีกำหนดอย่างอื่นในสัมปทาน ใบอนุญาตหรือใบเบิกทาง
- (๒) เมื่อทบวงทวน (เม็จเงิล) ได้ตกลงกับกรมป่าไม้ไว้เป็นอย่างอื่น
- (๓) เมื่อเป็นการกระทำของผู้ได้รับอนุญาตทำการเก็บไม้ไหลลอยได้ เก็บไว้

เพื่อส่งไปยังพนักงานเจ้าหน้าที่ประจำสถานีตรวจรับและรักษาไม้ไหลลอย ตามความในพระราชบัญญัตินี้

ส่วนที่ ๓

การควบคุมไม้ในลำน้ำ

มาตรา ๕๓ ทั่วรัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดเขตควบคุมไม้ในลำน้ำ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ภายในเขตที่รัฐมนตรีกำหนดตามความในวรรคก่อน ห้ามมิให้ผู้ที่มีไซ่ เจ้าของไม้ หรือได้รับอำนาจจากเจ้าของไม้เก็บ ไม้ไหลลอย เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๕๔ ผู้รับอนุญาตเก็บไม้ไหลลอย ต้องทำการเก็บและรักษาไม้ตามข้อกำหนดในกฎกระทรวง

เมื่อผู้รับอนุญาตเก็บไม้ไหลลอยได้แล้ว ให้มอบแก่พนักงานเจ้าหน้าที่โดยมิชักช้า"

มาตรา ๘๕ ทุกปีในเดือนกุมภาพันธ์และเดือนสิงหาคม เมื่อมีไม้ไหลลดมาก
 คู้ในความครอบครองของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประกาศให้เจ้าของ
 ไม้หวงห้ามในเวลากำหนด และมีให้กำหนดน้อยกว่าเก้าสิบวัน นับแต่วันประกาศ

พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ต้นไม้ไหลลด ให้แก่ผู้ซึ่งอาจสิทธิในไม้นั้น เมื่อ
 พนักงานเจ้าหน้าที่พอใจในหลักฐานที่ผู้ยื่นนำมาแสดง ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่สั่งเป็นอย่างอื่น
 และผู้อ้างสิทธิไม่พอใจในคำสั่ง ผู้นั้นต้องไปร้องต่อศาลภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วัน
 ภายคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ถ้าไม่ร้องภายในกำหนด ผู้นั้นหมดสิทธิว่ากล่าวคดีไป

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลมิได้สั่งแสดงว่า ผู้ใดมีกรรมสิทธิในไม้นั้นให้
 ตกเป็นของแผ่นดิน

มาตรา ๘๖ ผู้มีสิทธิได้รับไม้คืนจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องชำระค่ารางวัลแก่
 ผู้รับอนุญาตเก็บไม้ไหลลด และค่าธรรมเนียมแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามอัตราที่กำหนดใน
 กฎกระทรวง

ในกรณีที่ผู้มีสิทธิได้รับไม้คืนจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จ่าย
 รางวัลให้แก่ผู้รับอนุญาตเก็บไม้ไหลลดโดยอัตราเดียวกัน

หมวด ๘

การควบคุมการแปรรูปไม้

มาตรา ๘๗ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดทัตังที่ใด ให้เป็นเขตควบคุมการแปรรูป
 ไม้โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ประกาศนั้นให้ใช้บังคับได้เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวัน
 นับแต่วันประกาศ

มาตรา ๘๘ ภายในเขตควบคุมการแปรรูปไม้ ห้ามมิให้ผู้แปรรูปไม้
 ตั้งโรงงานแปรรูปไม้ ตั้งโรงค้ำไม้แปรรูป ไม้มีสิทธ์แปรรูปไม่ว่าจำนวนเท่าใดไว้
 ครอบครองหรือไม้แปรรูปชนิดอื่นเป็นจำนวนเกิน ๐.๑๐ ลูกบาศก์เมตร ไว้ในครอบครอง
 เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวง
 และในการอนุญาต

เพื่อประโยชน์แห่งความในวรรคหนึ่ง ไม้ซุง หรือไม้ท่อนที่จมอยู่ในแม่น้ำลำคลอง
 ในรัศมีห้าสิบเมตรของบริเวณที่ทำการแปรรูปไม้ และไม่มีผู้ใดเป็นเจ้าของ ให้สันนิษฐานว่า
 เป็นไม้ที่อยู่ในความครอบครองของผู้รับอนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้ที่มีโรงงานอยู่ในบริเวณ
 นั้น

LIART

ความในวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงการกระทำอื่น ที่นำเข้ามาใน
ราชอาณาจักรด้วย

มาตรา ๘๔ ผู้ช้อรับอนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้โดยใช้เครื่องจักรกลต้อง

(๑) เป็นเจ้าของ และ

(๒) ไม่เคยตั้งบริษัทยุติการโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดที่
เป็นเหตุโทษหรือความผิดอื่นได้กระจ่ายโดยประมาท หรือ

(๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย หรือ

(๔) ไม่อยู่ในระหว่างถูกฟ้องคดีใช้ใบอนุญาต หรือไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาต
ซึ่งออกตามความในหมวดนี้ หรือใบอนุญาตทำไม้ ใบอนุญาตผูกขาดทำไม้หรือสัมปทาน ทำไม้
ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่ผู้ช้อรับอนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้เป็นนิติบุคคล หัวหน้าผู้จัดการหรือ
กรรมการผู้จัดการของนิติบุคคลนั้นต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตาม (๒) (๓) หรือ (๔)

มาตรา ๘๕ กวี ผู้รับอนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้ต้องรับผิดชอบในการดำเนิน
กิจการเกี่ยวกับแปรรูปไม้ตามที่ตนได้รับอนุญาต"

"มาตรา ๘๖ บทบัญญัติแห่งมาตรา ๘๔ มิให้ใช้บังคับในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การกระทำเพิกงเลื้อย ตัด มีด ซุด หรือถากซ้อมไม้ เพื่อทำเป็นสูง
ก่อนไม้เหลื่อมโกลน มาดเรือโกลน เสาดาก หรือหมยนทร หรือเพ็ดทำไม้พิน หรือทำไม้
เฉวถ่าน หรือเลื้อยผ่าเพ็องเพื่อความจำเป็นในการชักลาก ในเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ระบุ
ไว้ในใบอนุญาตทำไม้ให้กระทำการนั้น ๆ ได้ และผู้รับอนุญาตได้กระทำการนั้น ๆ ก่อนนำ
ไม้เคลื่อนที่จากบริเวณขอไม้

(๒) การแปรรูปไม้ที่แปรรูปมาแล้วจากไม้ซุงหรือไม้ท่อน ที่มีใช้เพื่อการค้า

(๓) การมีไม้แปรรูปไว้ในครอบครองที่มีใช้เพื่อการค้า โดยมีหลักฐานแสดงว่า
ได้ไม่นั้นมาโดยชอบด้วยพระราชบัญญัตินี้

(๔) การแปรรูปไม้หรือมีไม้แปรรูปไว้ในครอบครองที่มีใช้ไม่หวังทำ

(๕) การแปรรูปไม้โดยผู้ใช้แรงงานที่มีใช้เพื่อการค้า จากไม้ทรงท้าวที่ยังมิได้
แปรรูป โดยมีหลักฐานแสดงว่าได้ไม่นั้นมาโดยชอบด้วยพระราชบัญญัตินี้"

"มาตรา ๘๗ ผู้รับอนุญาตตามความในหมวดนี้ จะไม่มีไว้ในครอบครองในสถานที่
ที่ได้รับอนุญาตตงคนใดบ้างเฉพาะไม้ล่องทางใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

LIART

(๑) ไม้ที่ได้ชำระค่าภาคหลวงและค่าบำรุงป่าเสร็จสิ้นแล้ว หรือถ้าเป็นไม้ที่ได้ รับอนุญาตให้ทำการแปรรูปได้ก่อนชำระค่าภาคหลวงและค่าบำรุงป่า โดสมิหนึ่งสือนอนุญาต ของอธิบดีกรมป่าไม้ และมีเวชตราอนุญาตประทับไว้แล้ว

(๒) ไม้ที่ได้รับอนุญาตให้ทำโดสมิไม่ต้องเสียค่าภาคหลวง และพนักงาน เจ้าหน้าที่ได้ประทับตราแสดงว่าเป็นไม้ที่ทำโดสมิไม่ต้องเสียค่าภาคหลวงไว้แล้ว

(๓) ไม้ที่ได้รับซื้อจากทางราชการป่าไม้ ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ประทับตรา รัฐบาลหลวงไว้แล้ว

(๔) ไม้แปรรูปของผู้รับอนุญาตตามความในหมวดนี้ และมีหนังสือกำกับไม้แปรรูป ของผู้รับอนุญาตหรือใบเบิกทางของพนักงานเจ้าหน้าที่กำกับไว้เป็นหลักฐาน

(๕) ไม้ที่นำมาเข้ามาในราชอาณาจักร และมีใบเบิกทางตามมาตรา ๓๘ (๓) กำกับ"

มาตรา ๕๒ ห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตทำการแปรรูปไม้ ในระหว่างเวลาดังแต่ พระอาทิตย์ตกถึงพระอาทิตย์ขึ้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นหนังสือ

มาตรา ๕๓ เพื่อที่จะกล่าว ผู้รับอนุญาตตามความในหมวดนี้ได้ปฏิบัติถูกต้องความ พระราชบัญญัติหรือไม้ม พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจตรวจการแปรรูปไม้และกิจการของผู้รับ อนุญาตได้ ผู้รับอนุญาตต้องอำนวยความสะดวก และตอบคำถามแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการนี้

"มาตรา ๕๓ ทวิ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดท้องที่ เป็นเขตควบคุมสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้าม โดสมิประเภทในราชอาณาจักรจวนเบกษา

ในการกำหนดความบรรดาหนึ่ง ให้รัฐมนตรีกำหนดชนิดไม้ ขนาดหรือปริมาณของ สิ่งประดิษฐ์เครื่องใช้หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้าม ซึ่งผู้ค้าหรือผู้มีไว้ในครอบครอง เพื่อการค้า ก็จะต้องขออนุญาตตามมาตรา ๕๓ ตวิ หรือมาตรา ๕๓ จัตวา

มาตรา ๕๓ ตวิ ภายในเขตควบคุม ห้ามมิให้ผู้ใดค้า หรือมิไว้ในครอบครอง เพื่อการค้าซึ่งสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้ามที่มีชนิดไม้ ขนาดหรือปริมาณเกินกว่าที่รัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา ๕๓ ทวิ เว้นแต่จะได้รับอนุญาต จากพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๕๓ จัตวา ในกรณีที่มีประกาศของรัฐมนตรีกำหนดเขตท้องที่ใด เป็น เขตควบคุมตามมาตรา ๕๓ ทวิ ให้ผู้ค้าหรือผู้มีไว้ในครอบครอง เพื่อการค้าซึ่งสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้ามที่มีชนิดไม้ ขนาดหรือปริมาณเกินกว่าชนิดไม้

LI RT

ขนาดหรือปริมาณที่ควบคุมอยู่นั้นก่อนวันที่ประกาศของรัฐมนตรีดังกล่าว ให้บังคับขึ้นค่าชดเชย
ใบอนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ประกาศของรัฐมนตรีดังกล่าว
ใช้บังคับ

เมื่อได้รับค่าชดเชยใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้บุคคลดังกล่าวหรือผู้มีไว้ใน
ครอบครองเนื้อที่การใด ซึ่งสิ่งประดิษฐ์เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้ทงห้ามได้
ต่อไป จน ว่าพนักงานเจ้าหน้าที่จะไม่อนุญาตตามค่าชดเชย”

หมวด ๕

การแผ้วถางป่า

“มาตรา ๘๕ ห้ามมิให้ผู้ใดขุดสร้าง แผ้วถาง หรือเผาป่า หรือกระทำด้วย
ประการใด ๆ อันเป็นการทำลายป่า หรือเข้ายึดถือครอบครองป่าเพื่อตนเองหรือผู้อื่น
เว้นแต่จะกระทำภายในเขตที่ได้จำแนกไว้เป็นประเภทเกษตรกรรม และรัฐมนตรีได้
ประกาศในราชกิจจานุเบกษาหรือโดยได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่กำหนด
ในกฎกระทรวง

มาตรา ๘๕ ผู้ใดครอบครองป่าที่ได้ถูกแผ้วถางโดยฝ่าฝืนต่บทที่ผู้ใด แห่ง
มาตราก่อน ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบุคคลนั้นเป็นผู้แผ้วถางป่านั้น”

หมวด ๖

เบ็ดเตล็ด

มาตรา ๘๖ ใบอนุญาตที่ได้คอกให้ตามพหุวินพระราชบัญญัตินี้ จะโอนได้คือ
เมื่อได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

ถ้าผู้รับอนุญาตตาย ทายาทหรือผู้จัดการมรดกจะทำการแทนใบอนุญาตนั้น
ต่อไปก็ได้ แต่ต้องไม่เกินเก้าสิบวัน นับแต่วันผู้รับอนุญาตตาย และถ้าทายาทหรือผู้จัดการ
มรดกประสงค์จะทำการแทนต่อไปอีก ต้องยื่นคำขออนุญาตก่อนกำหนดดังกล่าวแล้วได้ในที่สุด

LIRT

มาตรา ๕๓ ผู้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องจัดให้คนงานหรือผู้รับจ้างซึ่งทำการตามที่ได้รับอนุญาตมีใบคุ้มครองอันตรายเช่นนั้น ตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

"มาตรา ๕๔ การขออนุญาตและการอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และในกรณีที่เฉพาะเรื่อง ถ้ารัฐมนตรีเห็นสมควร จะกำหนดให้ผู้รับอนุญาตปฏิบัติเพิ่มเติมประการใดอีกก็ได้

พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งต่ออายุใบอนุญาต ที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ได้เมื่อเห็นสมควร"

"มาตรา ๕๕ ทวิ ในกรณีการทำไม้หวงห้าม หรือเก็บหาของป่าหวงห้ามโดย การให้สัมปทาน การอนุญาตให้ผูกขาดหรือการอนุญาตทำไม้หวงห้าม เพื่อการค้าในเขตป่าสงวนแห่งชาติ หรือป่าที่ได้เตรียมการกำหนดเป็นป่าสงวนแห่งชาติ หรือที่ได้กำหนดโครงการทำไม้หรือเก็บของป่าไว้แล้ว หรือการอนุญาตตามมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๘ หรือ มาตรา ๑๖ รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนด

(๑) ให้ผู้รับสัมปทานหรือผู้รับอนุญาต ทำการบำรุงป่า หรือปลูกสร้างสวนป่า ตามคำสั่งและวิธีการที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด หรือ

(๒) ให้ผู้รับสัมปทานหรือผู้รับอนุญาต ออกค่าใช้จ่ายเพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการบำรุงป่า หรือปลูกสร้างสวนป่าให้แทน

ในกรณีตาม (๒) ให้คิดค่าใช้จ่ายได้ไม่เกินหกเท่าของค่าภาคหลวง หรือตาม อัตราพื้นที่ป่าที่ได้รับสัมปทานหรือใบอนุญาต ไม่เกินไร่ละหนึ่งพันสองร้อยบาท ทั้งนี้ตามที่ รัฐมนตรีเห็นสมควร

มาตรา ๕๖ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาต ที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ได้ดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ข้อกำหนดหรือเงื่อนไขในการอนุญาต หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ จะสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ไม่เกินหนึ่งร้อยสี่สิบวัน

(๒) เมื่อมีการฟ้องผู้รับอนุญาตต่อศาลว่า ได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ จะสั่งพักใช้ใบอนุญาตไว้จนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดก็ได้

มาตรา ๖๐ เมื่อได้มีคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้พักใช้ใบอนุญาตแล้ว ผู้รับอนุญาตหมดสิทธิตามใบอนุญาตนั้น นับแต่วันทราบคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ จนกว่าจะ

LIART

ครกว่าหนดเวลาการพักใช้ใบอนุญาต หรือขมกว่ารัฐมนตรีจะได้สั่งเพิกถอนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาต

"มาตรา ๖๑ ในกรณีที่หล่นแห่งการสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา ๕๘ ประกอบกับรัฐมนตรี หรือเมื่อนักงานเจ้าหน้าที่ได้สั่งพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา ๕๘ แล้ว ถ้ารัฐมนตรีเห็นสมควรจะสั่งเพิกถอนใบอนุญาตที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้เสียก็ได้

ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตตั้งโรงงานปรุปรุไปโดยมิได้ใช้เครื่องจักรกล หรือผู้กระทำการงานชนิดบุคคลผู้รับอนุญาต มิใช่ลักษณะตามมาตรา ๕๙ (๑) หรือเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามมาตรา ๕๔ (๒) (๓) หรือ (๔) แล้วแต่กรณีให้รัฐมนตรีสั่งเพิกถอนใบอนุญาต"

"มาตรา ๖๑ ทวิ คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต ให้ทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตรับทราบ

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่อาจให้ผู้ถูกสั่งพักใช้ หรือเพิกถอนใบอนุญาตรับทราบคำสั่งความบรรคหนึ่ง ให้ปิดคำสั่งในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ๕ สถานที่ทำการตามใบอนุญาต หรือที่อยู่ของผูถูกสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต เมื่อได้ปฏิบัติตามวิธีนี้แล้วให้ถือว่าผู้ถูกสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตรับทราบคำสั่งนั้น ตั้งแต่วันปิดคำสั่ง"

มาตรา ๖๒ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่สั่งไม่อนุญาต ตามคำขอของบุคคลใด ตามความในพระราชบัญญัตินี้ หรือสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามความในมาตรา ๕๙ บุคคลนั้นมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ต่อรัฐมนตรีได้ภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันทราบคำสั่ง คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้ถือเป็นที่สุด

มาตรา ๖๓ ภาสไว้ถึงค้บค้บบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ รัฐบาลมีอำนาจให้สัมปทานในการทำมิชนิโคด หรือเก็บของป่าอย่างใด ในป่าโคดมิชของเขตเพิงโคดและในสัมปทานนั้นจะให้มีข้อกำหนดและเงื่อนไขอย่างใดก็ได้

รัฐบาลมีอำนาจให้ผู้ออกรับสัมปทานเสียเงินค่าภาคหลวง ตามอัตราที่รัฐบาลเห็นสมควร แต่ไม่เกินอัตราอย่างสูงที่ก้หนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และจะให้ผู้รับสัมปทานเสียเงินแก่รัฐบาลตามจำนวนที่รัฐบาลจะกำหนดอีกก็ได้

มาตรา ๖๔ ในกาขงปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ที่เกี่ยวข้องกับความผิดอาญาให้ถือว่าพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายอาญาที่พิจารณาคความอาญา

"มาตรา ๖๕ ทวิ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจยึดบรรคเครื่องมือ เครื่องใช้ สัตว์พาหนะ อานพาหนะ หรือเครื่องจักรกลใด ๆ ที่บุคคลได้ใช้หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่า

ได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือเป็นอุปกรณ์ให้ได้รับผลในการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๑ มาตรา ๘๘ มาตรา ๘๘ หรือมาตรา ๖๘ ไว้เพื่อเป็นหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ จนกว่าพนักงานอัยการสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีหรือจนกว่าคดีจะถึงที่สุด ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นของผู้กระทำความผิดหรือของผู้อื่น เหตุอันควรสงสัยว่าเป็นผู้กระทำความผิดหรือไม่

ทรัพย์สินที่ยึดไว้ตามวรรคหนึ่ง ถ้าพนักงานอัยการสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีหรือศาลไม่พิพากษาให้รับ และผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองมิได้ร้องขอขบัติน ภายในกำหนดหกเดือน นับแต่วันทราบหรือถือว่าได้ทราบคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี หรือวันที่คำพิพากษาถึงที่สุด แล้วแต่กรณี ให้ตกเป็นของกรมป่าไม้

ถ้าทรัพย์สิน ที่ยึดไว้จะเป็นการเสี่ยงความเสียหาย หรือค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาจะเกินค่าชดเชยทรัพย์สิน รัฐมนตรีหรือผู้ที่รัฐมนตรีมอบหมายจะจัดการขายทอดตลาดทรัพย์สินนั้น ก่อนถึงกำหนดความวรรคสองก็ได้ ได้เงินเป็นจำนวนสุทธิเท่าใดให้ยึดไว้แทนทรัพย์สินนั้น"

"มาตรา ๖๕ ตี ในกรณีทรัพย์สินที่ยึดไว้ตามมาตรา ๖๔ ทวี มิใช่เป็นของผู้กระทำความผิด หรือของผู้อื่น เหตุอันควรสงสัยว่าเป็นผู้กระทำความผิด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่โดยอนุมัติรัฐมนตรีคืนทรัพย์สินหรือเงิน แล้วแต่กรณี ให้แก่เจ้าของก่อนถึงกำหนดความมาตรา ๖๕ ทวี ได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อทรัพย์สินนั้นไม่จำเป็นต้องใช้เป็นพยานหลักฐาน ในการพิจารณาคดีที่เป็นเหตุให้ทรัพย์สินนั้นถูกยึดและ

(๒) เมื่อผู้กระทำความผิดหรือผู้มีเหตุอันควรสงสัยว่า เป็นผู้กระทำความผิดได้ทรัพย์สินนั้นมาจากผู้เป็นเจ้าของโดยการกระทำความผิดทางอาญา"

มาตรา ๖๕ เพื่อบำบัดป้องกันอันตราย ซึ่งมีมาเป็นสาธารณะโดยฉุกเฉินแก่ไม้หรือของป่าในป่าใด พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งผู้รับอนุญาต หรือผู้รับสัมปทานในป่านั้น หรือป่าที่ใกล้เคียง รวมทั้งคนงานหรือผู้รับจ้างของผู้รับอนุญาต หรือผู้รับสัมปทานให้ความช่วยเหลือด้วยแรงงานหรือสิ่งของตามที่จำเป็นแก่เวลานั้นได้

มาตรา ๖๖ การโอนไม้หรือของป่าที่ผู้รับอนุญาตหรือผู้รับสัมปทาน กระทำก่อนที่ได้ชำระค่าภาคหลวง หรือก่อนที่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นหนังสือจะยกขึ้นเป็นข้ออ้างเพื่อใช้แก่เจ้าพนักงานหาได้ไม่

มาตรา ๖๗ ให้รัฐมนตรีตั้งด่านป่าไม้ และกำหนดเขตแห่งด่านนั้น ๆ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

LIART

จะอยู่ในพื้นที่สัมปทานนั้นหรือไม่ คอมพิวเตอร์ของแผ่นดินและผู้รับสัมปทานจะได้สิทธิหรือกรรมสิทธิ์ในไม้หรือป่าไม้ได้ก็เมื่อผู้รับสัมปทานสามารถพิสูจน์ได้ว่า ตนได้ทำไม้หรือเก็บหาของป่าไม้ในบริเวณที่ต้องตามกฎหมาย ข้อกำหนดและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัมปทานก่อนสิทธิ ตามสัมปทานสิ้นสุดลง

ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานประสงค์จะพิสูจน์ตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้รับสัมปทานยื่นคำขอพิสูจน์ต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้รับสัมปทานได้รับหนังสือ จากพนักงานเจ้าหน้าที่ที่แจ้งคำสั่งรัฐมนตรีหรือแจ้งการสิ้นสุดของสัมปทานตามมาตรา ๖๘ ยี่สิบ วรรคหนึ่ง แล้วแต่กรณี วิธีการยื่นคำขอพิสูจน์ การพิสูจน์ การพิจารณา และการสั่งการของรัฐมนตรีให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานไม่พอใจคำสั่งรัฐมนตรี ผู้รับสัมปทานมีสิทธิฟ้องต่อศาลเพื่อพิสูจน์ว่าตนได้ทำไม้หรือเก็บหาของป่าไม้โดยถูกต้องตามกฎหมาย ข้อกำหนดและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัมปทานก่อนสิทธิตามสัมปทานสิ้นสุดลง แต่ทั้งนี้ต้องยื่นฟ้องภายใน กำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งของรัฐมนตรี

มาตรา ๖๘ เบญจ ในกรณีที่ เป็นสัมปทานทำไม้ ที่รัฐมนตรีได้มีคำสั่งตามมาตรา ๖๘ ทวิ หรือสิทธิการทำไม้ในเขตพื้นที่สัมปทานสิ้นสุดลงตามมาตรา ๖๘ ตริ ให้ผู้รับสัมปทานหยุดการทำไม้ในเขตพื้นที่สัมปทานที่สิทธิการทำไม้สิ้นสุดลงและหยุดการนำไม้เคลื่อนที่ออกจากสถานที่รวมหมอนไม้สำหรับทางตรวจวัดคำนวณค่าภาคหลวงโดยสิ้นเชิง และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการสำรวจสภาพการทำไม้และสำรวจไม้ที่รวมอยู่ ณ สถานที่รวมหมอนไม้ของผู้รับสัมปทาน และทำบันทึกรายงานเสนอต่ออธิบดีกรมป่าไม้โดยเร็ว บันทึก รายงานดังกล่าวให้เจ้าหน้าที่ระบุข้อเท็จจริงเกี่ยวกับวิธีการทำไม้ จำนวนและขนาดของไม้ และให้ความเห็นด้วยว่า ผู้รับสัมปทานได้ทำไม้โดยถูกต้องตามกฎหมาย ข้อกำหนดและเงื่อนไขตามที่กำหนดไว้ในสัมปทานหรือไม่

ในกรณีที่ผลการสำรวจความวรรคหนึ่งปรากฏว่า ผู้รับสัมปทานได้ทำไม้โดยฝ่าฝืนหรือไม่มีปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อกำหนดหรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัมปทานและ การกระทำดังกล่าวเป็นเหตุให้ทางราชการมีสิทธิเพิกถอนสัมปทาน การสิ้นสุดของสิทธิการทำไม้ตามมาตรา ๖๘ ทวิ หรือมาตรา ๖๘ ตริ ซ่อมไม่เป็นการตัดสิทธิทางราชการที่จะเพิกถอนสัมปทานโดยอัตโนมัติตั้งแต่วันที่ก่อนวันที่สิทธิการทำไม้สิ้นสุดลง

LIART

เมื่อผู้รับสัมปทานพิสูจน์ได้ต่อรัฐมนตรีตามมาตรา ๖๕ จักว่า ได้ว่าตนได้ทำไม้โดยถูกต้องตามกฎหมาย ยื่นกำหนดและเงื่อนไขที่กำหนดในสัมปทานก่อนวันที่สิทธิตามสัมปทานสิ้นสุดลง หรือเมื่อศาลได้พิพากษาเช่นนั้น ให้อธิบดีกรมป่าไม้มีหนังสือแจ้งให้ ผู้รับสัมปทาน ทำการปักหลักและนำไปตั้งกล่าวเคลื่อนที่ได้ พร้อมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีขาว เงินปัน และระยะเวลาที่ผู้รับสัมปทานต้องปฏิบัติไว้ด้วย ผู้รับสัมปทานผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงินปันและระยะเวลาตามที่อธิบดีกรมป่าไม้กำหนดดังกล่าว ให้หมดสิทธิในไม้ในนั้น และทำให้ไม้ในนั้นตกเป็นของแผ่นดิน

มาตรา ๖๕ ฉ ให้ผู้รับสัมปทานที่ได้รับค่าสิ่งตามมาตรา ๖๕ ทวิ หรือผู้รับสัมปทานที่สัมปทานสิ้นสุดลงตามมาตรา ๖๕ ศรี ดังต่อไปนี้ที่มีสิทธิได้รับเงินชดเชย ความเสียหายตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๖๕ สัตต มาตรา ๖๕ ฮยฆ มาตรา ๖๕ ฉฆ มาตรา ๖๕ ศค และมาตรา ๖๕ เอกภาค

(๑) ผู้รับสัมปทานที่พื้นที่สัมปทานทั้งแปลงต้องสิ้นสุดลงตามมาตรา ๖๕ ทวิ (๒) หรือมาตรา ๖๕ ศรี และ

(๓) ผู้รับสัมปทานที่ได้รับค่าสิ่งตามมาตรา ๖๕ ทวิ (๓) หรือ (๑) หรือผู้รับสัมปทานที่พื้นที่สัมปทานบางส่วนต้องสิ้นสุดลงตามมาตรา ๖๕ ศรี ทั้งนี้ เฉพาะในกรณีที่มีผู้รับสัมปทานดังกล่าวได้ขอลงเงินค้ำประกันที่เคลื่อนย้ายหมดคงตนต่อทางราชการ

ในการมีกี่ยวซึ่งตามมาตรา ๖๕ ทวิ หรือผู้รับสัมปทานสิ้นสุดลงตาม มาตรา ๖๕ ศรี การเรียกร้องหรือการให้ค่าสินไหมทดแทนหรือ เงินชดเชย เพื่อความเสียหายจากสิ่งอันนอกจากที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ จะกระทำมิได้

มาตรา ๖๕ สัตต เงินทดแทนความเสียหายที่ผู้รับสัมปทานมีสิทธิได้รับให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) ต้องเป็นความเสียหายที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริงแก่ผู้รับสัมปทาน และเฉพาะในเรื่องดังต่อไปนี้

(ก) เงินลงทุนที่ผู้รับสัมปทานได้ใช้จ่ายไปเพื่อการทำกิจการ ที่ได้รับสัมปทาน เช่น ค่าเครื่องจักรรถ ค่าขนานพาหนะ ค่าเครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์ต่างๆ ซึ่งผู้รับสัมปทานยังใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่าทั้งนี้ โดยให้คำนึงถึงค่าเสื่อมราคาที่ได้หักไว้แล้ว ระยะเวลาของผู้รับสัมปทานที่ได้รับสัมปทานได้ใช้สิทธิการทำกิจการที่ได้รับสัมปทานไปแล้ว จำนวน

ใบหรือของป่าที่ผู้รับสัมปทานได้ทำออกไปแล้ว รวมทั้งประโยชน์ที่ต่างถิ่นที่ผู้รับสัมปทานได้รับ
ไปคืนเนื่องจากภาษีอากรที่ผู้รับสัมปทานในขณะนั้นควรคืนปทานและมูลค่าของทรัพย์สินอัน
หนึ่งซึ่งอยู่ที่เหลืออยู่และยังเป็นประโยชน์ต่อผู้รับสัมปทาน

(ข) ค่าใช้จ่ายที่ผู้รับสัมปทานได้จ่ายไปเพื่อการทำกิจการที่ได้รับสัมปทาน
และยังมีไว้รับผลประโยชน์อันหนึ่ง โดยให้คำนึงถึงเงินในข้อต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ใน
(ก) และ

(ค) ความผิดกันตามกฎหมายกับผู้รับสัมปทานมีดังต่อไปนี้ตามกฎหมาย ว่าด้วยกฏ
คุ้มครองแรงงาน ในส่วนที่เกี่ยวกับการจ่ายเงินชดเชยให้แก่ลูกจ้างในกรณีที่เลิกจ้าง
เงินลงทุนหรือค่าใช้จ่ายที่นำมาพิจารณาเพื่อขอยื่นเงินชดเชยตาม (ก) และ (ข)
จะต้องไม่เกินกว่าที่เป็นเงินลงทุนหรือค่าใช้จ่ายตามที่ผู้ประกอบการจะลงทุน หรือไว้จ่าย
ในกิจการ เช่นนี้โดยที่ผู้รับสัมปทาน

(๓) ความรับผิดชอบกับผู้รับสัมปทานมีดังต่อไปนี้ตามกฎหมาย ระหว่างผู้รับ
สัมปทานกับบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการทำกิจการที่ได้รับสัมปทาน หากมีข้อสัญญาที่คู่
สัญญาตกลงกับผู้รับสัมปทานต้องรับผิดชอบในกรณีเหตุสุดวิสัย ให้แก่บุคคล ึ่งไปจากประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์หรือข้อสัญญาที่คู่สัญญาตกลงกับผู้รับสัมปทานผู้รับผิด เพราะเหตุสิ่งอันใด
เปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกสัมปทาน ข้อสัญญาดังกล่าวย่อมไม่ใช้ได้ใช้บังคับเพื่อการให้เงินชดเชย
ความเสียหายตามมาตรฐาน

(๓) ห้ามมิให้มีการจ่ายเงินสดเพื่อผลกำไรหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่ผู้รับ
สัมปทานคาดว่าจะได้รับจากกิจการที่ได้รับสัมปทาน

(๔) ในกรณีที่การเลิกสัมปทานเป็นเหตุให้ผู้รับสัมปทานได้รับเงิน ทรัพย์สินหรือ
ผลประโยชน์อย่างอื่นตอบแทน จากการทำประโยชน์หรือการอื่นใดเพื่อทดแทนความเสียหายที่
คิดว่าเงิน ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์ดังกล่าวที่ตนได้นั้น เป็นส่วนหนึ่งของเงินชดเชย
ความเสียหายตามมาตรฐาน

ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานยื่นคำขอเลิกสัมปทานตามมาตรา ๒๘๘ (๒) ให้ผู้รับ
สัมปทานได้รับเงินชดเชยความเสียหายเฉพาะตามอัตราส่วนของเงินหรือของจำนวนทรัพย์สิน
ของป่าที่ทำออกไปจากพื้นที่ในส่วนที่สัมปทานนั้นสิ้นสุดลง แล้วแต่จำนวนใดจะมากกว่า
ดังนี้ เงินค่าในกรณีที่เหตุลงซึ่งในว่า ข้อที่ในส่วนที่สัมปทานสิ้นสุดลงนั้น เป็นสาเหตุสำคัญที่
ทำให้ผู้รับสัมปทานไม่สามารถดำเนินกิจการในสัมปทานแล้วแต่กรณีตั้งแต่ปี ๒๕๖๓ ได้ให้ได้รับเงิน
ชดเชยเช่นเดียวกับกรณีอื่นที่สัมปทานถึงแม้จะสิ้นสุดลง

มาตรา ๖๘ อัญ เมื่อรัฐมนตรีมีคำสั่งตามมาตรา ๖๘ ทวิ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งคำสั่งของรัฐมนตรีให้ผู้รับสัมปทานทราบเป็นหนังสือ หรือเมื่อสิทธิการทำกิจการที่ได้รับสัมปทานใน เขตพื้นที่สัมปทานทั้งแปลงหรือบางส่วนต้องสิ้นสุดลงตามมาตรา ๖๘ ทวิ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหนังสือแจ้งให้ผู้รับสัมปทานทราบถึงการสิ้นสุดดังกล่าว

ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานประสงค์จะเรียกร้องเงินชดเชยความเสียหาย ผู้รับสัมปทานจะต้องยื่นคำขอเรียกร้องเงินชดเชยความเสียหายต่ออธิบดีกรมป่าไม้ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้รับสัมปทานได้รับหนังสือของพนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งคำสั่งของรัฐมนตรีหรือแจ้งการสิ้นสุดของสัมปทานตามวรรคหนึ่ง แล้วแต่กรณี

คำขอตามวรรคสองให้ทำเป็นหนังสือ พร้อมทั้งจัดทำบัญชีแสดงจำนวนเงินชดเชยความเสียหายที่ตนเห็นว่าสมควรจะได้รับตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๘ สัตต โดยมีหลักฐานที่สนับสนุนข้อเรียกร้องของตนตามความจำเป็น

ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานที่ขอเรียกร้องเงินชดเชยความเสียหาย เป็นผู้ใช้สิทธิตามมาตรา ๖๘ ฉ (๓) ผู้รับสัมปทานต้องขอเอาคืนสัมปทาน ที่เหลือทั้งหมดของตนก่อนหรือในวันที่ที่ขอเรียกร้องเงินชดเชยความเสียหายตามมาตรา

มาตรา ๖๘ ฉ ใน การพิจารณา กำหนดเงินชดเชยความเสียหาย ให้อธิบดีกรมป่าไม้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วยผู้แทนกรมสรรพากรหนึ่งคน ผู้แทนสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินหนึ่งคน ผู้มีความรู้ความชำนาญในการตีราคาทรัพย์สินหนึ่งคน และเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้หนึ่งคน เพื่อทำหน้าที่พิจารณา กำหนดเงินชดเชยความเสียหาย

ให้คณะกรรมการมีอำนาจ เรียกให้ผู้รับสัมปทานมาชี้แจงข้อเท็จจริง หรือส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติม ตลอดจนเรียกให้ผู้รับสัมปทานมาเจรจาเพื่อกำหนดเงินชดเชยดังกล่าวได้ และในกรณีที่ผู้รับสัมปทานไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือไม่ให้ความร่วมมือกับคณะกรรมการ ให้คณะกรรมการดำเนินการดำเนินการกำหนดเงินชดเชยความเสียหายตามที่เห็นสมควรต่อไป โดยมิชักช้า

เมื่อคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งได้กำหนดเงินชดเชยความเสียหาย แล้วเสร็จแล้ว ให้ทำบันทึกรายงานเสนอส่งกฤษฎีกาป่าไม้โดยบันทึกรายงานดังกล่าวจะต้อง แสดงรายละเอียดและเหตุผลของการพิจารณาว่าควรกำหนดเงินชดเชยดังกล่าว มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาใด ๆ มีเหตุผลสนับสนุนเพียงพอ พร้อมทั้งระบุเอกสารหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณาและในกรณีที่อธิบดีกรมป่าไม้ไม่เห็นชอบด้วย ให้อธิบดีกรมป่าไม้มีอำนาจแก้ไขตามที่เห็นสมควรพร้อมทั้งแสดงเหตุผลกลับไปบันทึกไว้ด้วย

LIART

ให้อธิบดีกรมป่าไม้มีหนังสือแจ้งให้ผู้รับสัมปทานทราบถึงจำนวนเงินชดเชยความเสียหายที่ผู้รับสัมปทานจะได้รับพร้อมด้วยเหตุผลความเสียหาย และให้กำหนดระยะเวลาที่ผู้รับสัมปทานจะมาขอรับเงินชดเชยดังกล่าวไว้ด้วย

มาตรา ๖๘ ทศ ผู้รับสัมปทานผู้ใดไม่พอใจในเงินชดเชยความเสียหาย ที่อธิบดีกรมป่าไม้แจ้งให้ทราบตามมาตรา ๖๘ ยว) ให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการมหาดไทยในวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมป่าไม้ดังต่อไปนี้

ในการพิจารณาอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการชั้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมาย และผู้มีความรู้ความสามาถในการพิจารณาทรัพย์สิน มีจำนวนทั้งหมดไม่น้อยกว่าห้าคน แต่ไม่เกินเก้าคน เป็นอธิบดีราชการเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรี ทั้งนี้ให้รัฐมนตรีวินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์

มาตรา ๖๘ เอกภาค ในการที่ผู้รับสัมปทานทั้งไม่พอใจในค่าวินิจฉัย ตามมาตรา ๖๘ ทศ หรือในการที่รัฐมนตรีมิได้วินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาดำเนินการตาม มาตรา ๖๘ ทศ วรรคสอง ให้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลได้ภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่ได้รับแจ้งค่าวินิจฉัยของรัฐมนตรีหรือนับแต่วันพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว แล้วแต่กรณี

ในการที่กรมป่าไม้ฟ้องคดีต่อศาลและศาลพิจารณาคดีให้ผู้รับสัมปทาน ได้รับเงินชดเชยความเสียหายเพิ่มขึ้น ผู้รับสัมปทานมีสิทธิได้รับดอกเบี้ยของเงินชดเชยความเสียหายเฉพาะในส่วนที่เพิ่มขึ้น ในอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปี"

บทนิยาม ๗

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๖๘ ผู้ใดมิได้ไว้ในครอบครองซึ่งไม้หวงห้ามอันถึงมิได้แปรรูป โดยไม่มีขออนุญาตจากกลางหรือรถศตราวิบูลยาอาช เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่ามิเช่นนั้นได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในการพิจารณาผิดตามมาตรา นี้ ถ้าไม้ที่มีไว้ในครอบครองเป็น

(๑) ไม้สัก ไม้ชิงชัน หรือไม้หวงห้ามประเภท ข. หรือ

(๒) ไม้อื่นเป็นต้นหรือเป็นท่อนอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งสองอย่างรวมกัน

เกินสี่สิบต้นหรือท่อน หรือรวมปริมาณไม้เกินสี่ลูกบาศก์เมตร

ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองแสนบาท"

มาตรา ๗๐ ผู้ใดรับไว้ล้นยยะประการใด ซ่อนเร้น จำหน่าย หรือทำศพเอาไปเสียดูให้พ้น ซึ่งไม้หรือของป่าที่ตนรู้หรือคิดว่า เป็นไม้หวงห้ามของป่าที่มีผู้ได้มา โดยทนายกระทำผิดต่อบทแห่งพระราชบัญญัติ นี้ มีความผิดฐานเป็นทนายในการกระทำผิดนั้น

มาตรา ๗๑ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๖ วรรคสอง หรือมาตรา ๓๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๗๒ ทวิ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๙ มาตรา ๓๙ ทวิ มาตรา ๓๙ มาตรา ๓๙ ตรี มาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๓ วรรคสอง หรือมาตรา ๔๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ"

มาตรา ๗๓ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๔๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๔ ทวิ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ในการพิจารณาผิดตามมาตรา นี้ ถ้าไม้ที่มีไว้ในครอบครอง เป็น

(๑) ไม้สัก ไม้ชิงชัน หรือไม้หวงห้ามประเภท ข. หรือ

(๒) ไม้อื่นเป็นต้นหรือเป็นท่อนอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่าง รวมกัน

เกินห้าต้นหรือท่อน หรือรวมปริมาณไม้ที่ครอบครองเกินหนึ่งลูกบาศก์เมตร หรือไม้ที่ได้แปรรูปแล้วรวมปริมาณไม้เกินหนึ่งลูกบาศก์เมตร

LIART

ผู้กระทำ ความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๒๒ ทวิ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีความผิดตามมาตรา ๖๑ ถ้าได้กระทำเป็นเนื้อที่เกินยี่สิบห้าไร่ ผู้กระทำ ความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบห้าปีและปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

ในกรณีที่มิใช่พิพาทกษานี้ขาดว่า บุคคลใดกระทำความผิดตามมาตรา ๖๑ ถ้าปรากฏว่าบุคคลนั้นได้ยึดถือครอบครองป่าที่ตนได้กระทำความผิด ศาลมีอำนาจที่สั่งให้ผู้กระทำความผิดคืนงาน ผู้รับจ้าง ผู้แทน และบริวารของผู้กระทำความผิดออกจากป่านั้นให้ด้วย

"มาตรา ๑๓ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๓ มาตรา ๓๑ หรือมาตรา ๔๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีความผิดตามมาตรา ๖๑ ถ้าการกระทำนั้นเกี่ยวกับ

(๑) ไม้สัก ไม้ยาง หรือไม้หวงห้ามประเภท ข. หรือ

(๒) ไม้อื่นเป็นต้นหรือเป็นท่อนอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งสองอย่างรวมกัน เกินยี่สิบต้น หรือท่อน หรือรวมปริมาตรไม้เป็นสิบลูกบาศก์เมตร หรือไม้ที่ได้แปรรูปแล้วรวม ปริมาตรไม้เกินสองลูกบาศก์เมตร

ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองแสนบาท"

"มาตรา ๑๓ ทวิ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๓ ทวิ หรือผู้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในใบอนุญาตหรือข้อกำหนด ให้ปฏิบัติเพิ่มเติมตามมาตรา ๕๘ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงห้าหมื่นบาท

มาตรา ๑๓ บรรดาไม้และของป่าอันได้มาหรือมีไว้เนื่องจากการกระทำที่ความผิดต่อพระราชบัญญัติและสิ่งประดิษฐ์เครื่องใช้ และสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้ามที่มีไว้เนื่องจากการกระทำความผิดตามมาตรา ๕๓ ทวิ ให้วิบูลย์ทั้งสิ้น

มาตรา ๑๔ ทวิ บรรดาเครื่องมือ เครื่องใช้ วัสดุพาหนะ ยานพาหนะหรือเครื่องจักรกลใด ๆ ซึ่งบุคคลได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือใส่ไว้เป็นอุปกรณ์ให้ได้รับ

LIRT

ผลในการกระทำตามมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ หรือมาตรา ๒๑ ให้รับ
เผื่อทั้งสิ้น ไม่ว่าจะมีส่วนกลางไทยตามคำพิพากษาหรือไม่

มาตรา ๑๘ ตี บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัติ^{นี้} ที่มีโทษปรับสถานเดียว
ให้ถือกับผิดกรมป่าไม้หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ในระดับไม่ต่ำกว่าป่าไม้จังหวัดหรือหัวหน้าด่านป่าไม้
มีอำนาจเปรียบเทียบได้

มาตรา ๑๙ จักว่า ในกรณีที่มีผู้นำจับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติ^{นี้} ให้
พนักงานอัยการร้องขอต่อศาล และให้ศาลมีอำนาจพิพากษาให้จำคุกเงินสินบนนำจับแก่ผู้นำจับ
เป็นจำนวนเงินไม่เกินกึ่งหนึ่งของจำนวนเงินค่าปรับตามคำพิพากษา โดยจ่ายจากเงิน
ค่าปรับที่ชำระต่อศาล ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ชำระเงินค่าปรับ หรือชำระไม่ถึงจำนวนที่จะ
ต้องจ่ายค่าสินบนนำจับได้ครบถ้วน ก็ให้จำคุกเงินสินบนนำจับที่ต้องจ่ายจากเงินค่าชား
ของกลางที่ศาลสั่งให้รับ ถ้ายังขาดอยู่ก็ให้ปรับไป

ในกรณีที่มีผู้นำจับหลายคน ให้แบ่งเงินสินบนนำจับให้คนละเท่า ๆ กัน
การจ่ายเงินสินบนนำจับนั้น จะจ่ายได้เมื่อคดีที่สิ้นสุดแล้ว"

บทที่ ๑๑

การรักษามรดกทรัพย์สิน

มาตรา ๑๙ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รักษาการตามพระราช
บัญญัติ^{นี้} กับให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ และกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมไม่เกิน
จำนวนอย่างสูงที่กำหนดไว้ในบัญชีอัตราพระราชบัญญัติ^{นี้} และออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการ
ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ^{นี้}

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๖ สัมปทานและใบอนุญาตที่ได้ยกเลิกให้แก่บุคคลใดเพื่อทำไม้หรือเก็บหาของป่าไว้แล้วในวันใช้พระราชบัญญัตินี้ ให้คงใช้ได้ต่อไป เสมือนหนึ่งเป็นสัมปทานและใบอนุญาตที่ออกให้ตามความในพระราชบัญญัตินี้ เพียงเท่าที่กำหนดอายุของสัมปทานและใบอนุญาตนั้น

มาตรา ๓๗ บรรดาตราประทับไม้ของเอกชน ที่ได้จดทะเบียนและเสียค่าธรรมเนียมไว้แล้วก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้ ให้คงใช้ได้ต่อไป มีกำหนดหรือข้อลี้วันนับแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้ ถ้าเจ้าของตราประทับไม้ของเอกชนประสงค์จะใช้ตราประทับค่านั้นไปต้องนำไปจดทะเบียนใหม่ตามความในพระราชบัญญัตินี้ โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนอีก

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. หิบลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๑๘ บางมาตรา มีข้อความไม่รัดกุมเหมาะสมกับกาลสมัย โดยเฉพาะบทกำหนดโทษ กำหนดไว้ต่ำเกินไปทำให้ผู้กระทำความผิดเกรงกลัวหรือเข็ดหลาบเป็นช่องทางให้มีการลักลอบตัดฟันไม้ทำลายป่า รวมทั้งลักลอบทำถาวรแก๊วถาวรป่ามากขึ้น เพราะไม้หรือของป่าทุกชนิดมีราคาสูงขึ้นจึงเป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมเสียใหม่ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อเป็นการป้องกันการทำลายป่าไม้ อันเป็นทรัพยากรของชาติให้มีสภาพอันจะอำนวยประโยชน์แก่รัฐและประชาชนด้วยสืบไป

ที่มา : ท้ายพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๑๓

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยป่าไม้บางมาตรา มีข้อความไม่รัดกุม และไม่เหมาะสมกับกาลสมัย สมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อคุ้มครองและบำรุงรักษาป่าไม้อันเป็นทรัพยากรธรรมชาติให้ได้ผลดียิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติขึ้น

ที่มา : ท้ายพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๑๔

หมายเหตุ: - เหตุผลในภาพประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือโรคชกที่ปัจจุบันสภาพป่าไม้ของประเทศไทยถูกทำลายจนทำให้สภาพแวดล้อมตามธรรมชาติขาดความสมดุล อันจะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตประชาชนรวมถึงเช่นที่เกิดขึ้นในจังหวัดภาคใต้ เมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๒ อาจเกิดขึ้นอีกได้ จึงจำเป็นต้องระงับทันทีเพื่อให้มีมาตรการนำไม้ออกจากป่าและเร่งรัดฟื้นฟูสภาพป่าขึ้นโดยเร็วแต่โดยที่พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๕๑ มิได้ให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในอันที่จะยึดชิงหาทำไม้ออกจากป่าที่ได้เปิดการทำไม้โคสให้สัมปทานไปแล้วได้ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องให้อำนาจดังกล่าวแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งการกำหนดให้สัมปทานที่มีพื้นที่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติหรือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสิ้นสุดลง ทั้งนี้ โดยที่ให้ผู้รับสัมปทานที่สัมปทานดังกล่าวสิ้นสุดลงแล้วแต่เขตดังกล่าวมีสิทธิได้รับเงินชดเชยความเสียหายภายในขอบเขตที่กำหนดไว้โดยคำนึงถึงความจำเป็นรวมทั้งแก่ประโยชน์ของส่วนรวมและประโยชน์ของเอกชนและโดยที่เป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนในอันที่จะรักษาความปลอดภัยแก่ประชาชนและเพื่อป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

ที่มา : ทำสนพระราชกำหนดป่าไม้พุทธศักราช ๒๕๕๑ พ.ศ. ๒๕๕๒

"โดยมีอัตราส่วนรวมดังนี้"

(๑) แบบพิมพ์คำขอ	ฉบับละ ๗๕ สตางค์
(๒) การอนุญาตเจาะดินตะกอนตามขุมทำชัน เจาะดินสันเขาทาง สี่หรือหกวัดดินเสลดลงเฝ้าทาง	ดินละ ๒ บาท
(๓) การอนุญาตเจาะเผาดินกลางทำน้ำมีนหาง	ดินละ ๕๐ สตางค์
(๔) การอนุญาตเจาะ สืบ หรือกรีด มีชนิดอื่น ๆ เตาทำมีนชั้น หรืออย่าง	ดินละ ๑๐ บาท
(๕) ใบอนุญาตทำไม้เพื่อการค้า	ฉบับละ ๓๐ บาท
(๖) ใบอนุญาตเก็บหาของป่าหวงห้าม	ฉบับละ ๑๐ บาท
(๗) ใบอนุญาตค้าของป่าหวงห้ามหรือใบอนุญาตมีไว้ในครอบครอง ซึ่งของป่าหวงห้าม	ฉบับละ ๓๐ บาท
(๘) ใบอนุญาตเก็บไม้ไผ่ตลอด	ฉบับละ ๑๐ บาท
(๙) ใบอนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้ไผ่ที่ใช้เครื่องจักร คิดตามจำนวนแรงงาน	แรงม้าละ ๕๐ บาท
(๑๐) ใบอนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้ไผ่ที่ใช้แรงคน คิดตามจำนวนแรงงาน	คนละ ๑๐ บาท
(๑๑) ใบอนุญาตทำกรรมแปรรูปไม้เพื่อการค้า คิดตามปริมาณ ไม้ที่ยังมิได้แปรรูป	ลูกบาศก์เมตรละ ๑๐ บาท
(๑๒) ใบอนุญาตค้าหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อการค้า ทั้ง สิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้หรือสิ่งอื่นใดที่ค้าขายไม่หวงห้าม	ฉบับละ ๓,๐๐๐ บาท
(๑๓) ใบอนุญาตมีไม้แปรรูปชนิดใดเป็นจำนวนเกิน ๐.๒๐ ลูกบาศก์เมตร ใช้ในกรมเครื่อง	ฉบับละ ๓๐ บาท
(๑๔) ใบอนุญาตตั้งโรงค้าไม้แปรรูป	ฉบับละ ๓,๐๐๐ บาท
(๑๕) ใบอนุญาตอื่น ๆ	ฉบับละ ๕ บาท
(๑๖) ใบแทนใบอนุญาตเท่ากับอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตนั้น แต่ไม่เกิน	ฉบับละ ๑๐ บาท
(๑๗) ใบอนุญาตผูกขาดทำไม้สัก	ฉบับละ ๑๐,๐๐๐ บาท

LIRT

(๑๘) ใบอนุญาตผูกขาดลำไม้หวงดี เฉพาะบนดง นอกจากไม้สัก	ฉบับละ ๗,๕๐๐ บาท
(๑๙) ใบอนุญาตผูกขาดเก็บเห็บของป่าทรงห้าม	ฉบับละ ๑,๐๐๐ บาท
(๒๐) ใบแทนใบอนุญาตผูกขาด	ฉบับละ ๒๕ บาท
(๒๑) สัมปทานทำไม้สัก	ฉบับละ ๓๐,๐๐๐ บาท
(๒๒) สัมปทานทำไม้หวงดีห้มาขรวมคานอลจากไม้สัก	ฉบับละ ๑๕,๐๐๐ บาท
(๒๓) สัมปทานเก็บเห็บของป่าทรงห้าม	ฉบับละ ๓,๐๐๐ บาท
(๒๔) ใบแทนสัมปทาน	ฉบับละ ๕๐๐ บาท
(๒๕) การโอนใบอนุญาตหรือสัมปทานคิดครั้งเดียว ค่าขรวมเห็บมใบอนุญาตหรือสัมปทานนั้น ๆ	
(๒๖) ใบงักทาง	
(ก) ไม้สัก	ฉบับละ ๕๐ บาท
(ข) ไม้ชนิดอื่น ๆ	ฉบับละ ๒๐ บาท
(ค) ของป่า	ฉบับละ ๕ บาท
(๒๗) การผูกขาด	
(ก) เรื่องเกี่ยวกับการผูกขาด การผูกขาด หรือสัมปทาน	ครั้งละ ๑๐๐ บาท
(ข) เรื่องการขอยกหรือปล่อยใบอนุญาตใบงานแปรรูป ไม้โดยใช้เครื่องจักร	ครั้งละ ๑๐๐ บาท
(ค) เรื่องการขอยกหรือปล่อยใบอนุญาตใบงานแปรรูป ไม้โดยใช้แรงงาน	ครั้งละ ๕๐ บาท
(ง) เรื่องการขอลงทุนตั้งโรงค้ำไม้แปรรูป	ครั้งละ ๕๐ บาท
(จ) เรื่องอื่น ๆ	ครั้งละ ๑๐ บาท
(๒๘) ใบคู่มือคนงานหรือคู่มือรับจ้างหรือใบแทน	ฉบับละ ๑ บาท
(๒๙) ค่าจดทะเบียนบัตรรับไม้เอกชน	ดวงละ ๑๐๐ บาท
(๓๐) ค่าขรวมเห็บมของตรวจเอกสาร	ฉบับละ ๕ บาท
(๓๑) ค่าขรวมเห็บมคัดหรือถ่ายภาพเอกสารและรับของสำเนา	หน้าละ ๑๐ บาท
(๓๒) ค่าขรวมเห็บมออกตรวจแผนที่ป่า	หน้าละ ๑๐๐ บาท
(๓๓) ค่าขรวมเห็บมคัดหรือถ่ายภาพแผนที่ป่าและรับของสำเนา	ฉบับละ ๕๐๐ บาท
(๓๔) ค่าขรวมเห็บมค่าล่วงเวลา คิดร้อยละสิบทศของเงินค่า ภาคหลวงที่คำนวณได้ในครั้งนั้น ๆ แต่อย่างสูงไม่เกิน	๕๐๐ บาท
(๓๕) ค่าขรวมเห็บมรับเงิน ไม้ไหลลอย	ฉบับละ ๓๐ บาท

LIART

พระราชบัญญัติ
ป่าไม้ (ฉบับที่ ๗)
พ.ศ. ๒๕๓๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๕

เป็นปีที่ ๓๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการ
โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยป่าไม้

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและ
ยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๗)
พ.ศ. ๒๕๓๕"

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช
๒๕๑๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความ
ต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๖๔ ผู้ใดมิได้ยื่นคำขอขออนุญาตซึ่งไม่ตรงตามอันตั้งมิได้ปรับปรุง โดยไม่มี
รอยต่อท่ามกลางหรือรอยศรารัฐบาลชาติ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าได้มีนั้นมาโดยชอบด้วย
กฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีความผิดตามมาตรา ๕ ก้าวไม่ทันไว้วันครบสองงเป็น

(๑) ไม่ลี้ก ไม่บง หรือได้หวงห้ามประเภท ก. หรือ

(๒) ไม่ลี้กเป็นต้นหรือเป็นก่อนอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งสองอย่างรวมกัน

เกินสี่สิบต้น หรือก่อน หรือรวมปริมาณไม้เกินสี่ลูกบาศก์เมตร

ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสี่ปี และปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองแสนบาท"

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๓๒ และให้ใช้ความต่อไปนนี้แทน

"มาตรา ๗๓ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่วางไม้ผิดตามมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๓๐ หรือมาตรา ๔๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีความผิดตามมาตรา ๕ ก้าวการกระทำผิดนี้เกี่ยวกับ

(๑) ไม่ลี้ก ไม่บง หรือไม้หวงห้ามประเภท ข. หรือ

(๒) ไม่ลี้กเป็นต้นหรือเป็นก่อนอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งสองอย่างรวมกัน

เกินสี่สิบต้น หรือก่อน หรือรวมปริมาณไม้เกินสี่ลูกบาศก์เมตร หรือไม้ที่ได้นับรวมปริมาณไม้เกินสี่ลูกบาศก์เมตร

ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสี่ปี และปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองแสนบาท"

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ป. ฉัตรสุภาวกุล

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากว่าขณะนี้เป็นที่
 สอมนับกันโดยทั่วไปว่า ยังมีประชาชนในชนบทอีกจำนวนมากที่ไม่มีเงินจะไปซื้อไม้และ
 อุปกรณ์ต่าง ๆ มาสร้างบ้านอยู่อาศัย ก็เนื่องจากความขาดทุนเป็นเหตุ จึงได้กระทำผิดโดย
 ด้วความจำเป็น โดคไปตัดไม้ในป่ามาสร้างบ้านของตนเองบ้าง ช่อมแซมบ้านของตน
 เค้าบ้าง มิฉะนั้นแล้วก็ไม่มียานอยู่อาศัยหรือมีไว้ในครอบครองเด็ก ๆ น้อย ๆ เพื่อคุ้มครอง
 บ้านก็ดี หรือมีไม้ไว้เพื่อทำเครื่องใช้ไม้สอยต่าง ๆ บ้างก็ดี จึงเป็นการที่น่าเห็นใจเป็น
 อย่างยิ่ง แม้บางครั้งศาลสถิตย์ยุติธรรมจะให้ความปราณีอย่างไร ก็ยังทำให้ประชาชน
 ผู้ยากไร้ดังกล่าวได้รับความเดือดร้อนท่างแสนสาหัสยิ่ง เพราะตัดไม้ที่อยู่ตัวตามกฎหมาย
 เพื่อให้ศาลสถิตย์ยุติธรรมมีโอกาสวินิจฉัยเพราะทั้งความหนักเบาของข้อเท็จจริงแต่ละคดี
 ในการที่จะลงโทษผู้กระทำความผิดได้ต้นละมากขึ้น จึงสมควรแก้ไขโทษขั้นต่ำอย่างมาตรา
 ๒๔,๒๓ บางกรณี เพื่อให้มีโทษเล็กน้อย ส่วนโทษขั้นสูงก็เพิ่มให้สูงขึ้น บางกรณีเช่น
 เดียวกัน เชื้อลงโทษผู้ที่ทำลายป่าไม้ให้หนัก

พระราชบัญญัติว่าด้วย

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔

พ.ศ. ๒๕๓๓

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๓

เป็นปีที่ ๓๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยป่าไม้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ มีผลตั้งแต่วันที่

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๓๓ พ.ศ. ๒๕๓๓"

มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น หมวด ๖ กวี การสิ่งแก่พืชเปลี่ยนแปลงสัมปทานและการสิ้นสุดของสัมปทาน มาตรา ๖๘ กวี มาตรา ๖๘ ตรี มาตรา ๖๘ จิตวา มาตรา ๖๘ เบญจ มาตรา ๖๘ ฉ มาตรา ๖๘ นิธ มาตรา ๖๘ ฉับฐ มาตรา ๖๘ ฉว มาตรา ๖๘ ทศ และมาตรา ๖๘ เอกภาคฯ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔

หมวด ๖ ทวิ

การสั่งแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัมปทานและการสิ้นสุดของสัมปทาน

มาตรา ๖๘ ทวิ ในกรณีที่ความจำเป็นสั่งใช้พื้นที่ใดในเขตสัมปทาน เพื่อประโยชน์ในการสร้างถนนหนทางสาธารณะ เขื่อนหลังน้ำ หรือเพื่อการป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ หรือความมั่นคงของชาติ หรือเพื่อรักษาความสมดุลของสภาพแวดล้อมหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งการดังต่อไปนี้

(๑) ให้สัมปทานพื้นที่สัมปทานกับพื้นที่ดังกล่าวสิ้นสุดลงทั้งหมด

(๒) ให้ผู้รับสัมปทานหยุดการทำกิจการที่ได้รับสัมปทานเป็นการชั่วคราวในพื้นที่ดังกล่าวตามระยะเวลาที่เห็นสมควร

(๓) ดัดแปลงพื้นที่ดังกล่าวออกจากพื้นที่ในสัมปทาน

การสั่งการของรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่ง ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันที่ย้อคำสั่ง

มาตรา ๖๘ ตวิ นอกจากการสิ้นสุดตามอายุของสัมปทานหรือตามข้อกำหนดหรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัมปทาน หรือตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่นที่สิทธิการทำกิจการที่ได้รับสัมปทานในเขตพื้นที่สัมปทานทั้งแปลงหรือบางส่วน ย่อมสิ้นสุดลงเมื่อพื้นที่ดังกล่าวอยู่ในเขตที่กำหนดให้เป็น

(๑) อุทยานแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ หรือ

(๒) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

มาตรา ๖๘ จัตวา ในกรณีที่รัฐมนตรีมีคำสั่งตามมาตรา ๖๘ ทวิ หรือในกรณีที่สิทธิการทำกิจการที่ได้รับสัมปทานสิ้นสุดลงตามมาตรา ๖๘ ตวิ หรือในกรณีที่สัมปทานสิ้นสุดลง เนื่องจากทางราชการได้ใช้สิทธิเพิกถอนสัมปทานเพราะเหตุที่ผู้รับสัมปทานไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดหรือเงื่อนไขที่กำหนดในสัมปทาน บรรดาไม้และของป่าที่อยู่ในพื้นที่สัมปทานที่สิทธิการทำกิจการที่ได้รับสัมปทานสิ้นสุดลง และบรรดาไม้ที่ยังมิได้เสียดำเนินการไม่ว่าจะอยู่ในพื้นที่สัมปทานนั้นหรือไม่ ย่อมเป็นของแผ่นดินและผู้รับสัมปทานจะได้อธิปไตยหรือกรรมสิทธิ์ในไม้หรือของป่าใดต่อเมื่อผู้รับสัมปทานสามารถพิสูจน์ได้ว่า ตนได้ทำไม้หรือเก็บหาของป่านั้นโดยถูกต้องตามกฎหมาย ข้อกำหนดและเงื่อนไขที่กำหนดในสัมปทานก่อนสิทธิสัมปทานสิ้นสุดลง

ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานประสงค์จะพิสูจน์ความบรรเทาหนึ่ง ให้ผู้รับสัมปทานยื่นคำขอ
พิสูจน์ต่อรัฐมนตรีว่าการในสามสิบวันนับแต่วันที่มีผู้รับสัมปทานได้รับหนังสือจากพนักงานเจ้าหน้าที่
ที่แจ้งคำสั่งรัฐมนตรีหรือพนักงานผู้สอดส่องสัมปทานตามมาตรา ๒๘ บัญญัติไว้แล้วแล้ว
แล้ว วิกฤการที่ค่าของสินค้า การพิสูจน์ การพิจารณา และการสั่งการของรัฐมนตรีให้เป็นไป
ตามหลักเกณฑ์ วิกฤการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานไม่พอใจคำสั่งรัฐมนตรี ผู้รับสัมปทานมีสิทธิฟ้องศาลเพื่อ
พิสูจน์ว่าตนได้ค่าไม่หรือเกินหาของป่าโดยถูกต้องตามกฎหมาย สิทธิกำหนดและเงื่อนไขที่
กำหนดในสัมปทานก่อนลิกิตตามสัมปทานสิ้นสุดลง แต่ทั้งนี้ต้องยื่นฟ้องภายในกำหนดเก้าสิบวัน
นับแต่วันที่ได้รับคำสั่งของรัฐมนตรี

มาตรา ๒๘ เบญจ ในกรณีที่สัมปทานค่าไม้ ที่รัฐมนตรีได้มีคำสั่งตาม
มาตรา ๒๘ ทวิ หรือลิกิตกว่าค่าไม้ในเขตพื้นที่สัมปทานสิ้นสุดลงตามมาตรา ๒๘ ทวิ ให้ผู้รับ
สัมปทานหยุดการกระทำไม้ในเขตพื้นที่สัมปทานที่ลิกิตกว่าค่าไม้สิ้นสุดลงและหยุดการนำไม้เคลื่อนที่
ออกจากสถานที่รวมหมอนไม้สำหรับราชการตรวจวัดคำนวณค่าภาคหลวงวอดขึ้นเรื่อง และให้
พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการสำรวจสภาพการกระทำไม้และสำรวจว่ามีที่รวมหมู่ ๗ สถานที่รวม
หมอนไม้ของผู้รับสัมปทาน และกำกับกิจการงาน เสนอต่ออธิบดีกรมป่าไม้โดยเร็ว บัญชี
รายงานดังกล่าวให้เจ้าหน้าที่ระบุชื่อที่จริงเกี่ยวกับวิกฤการค่าไม้ จำนวนและขนาดของไม้
และให้หวนมาเห็นด้วยว่า ผู้รับสัมปทานได้ค่าไม้โดยถูกต้องตามกฎหมาย สิทธิกำหนดและ
เงื่อนไขตามที่กำหนดไว้ในสัมปทานหรือไม่

ในกรณีที่ผลการสำรวจความบรรเทาหนึ่งปรากฏว่า ผู้รับสัมปทานได้ค่าไม้โดยฝ่าฝืน
หรือไม่มีบัญชีตามกฎหมาย สิทธิกำหนดหรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัมปทานและการกระทำ
ดังกล่าวเป็นเหตุให้ทางราชการมีสิทธิเพิกถอนสัมปทาน การสิ้นสุดของลิกิตการกระทำไม้ตาม
มาตรา ๒๘ ทวิ หรือมาตรา ๒๘ ทวิ ที่ละไม่เป็นการตัดลิกิตทางราชการที่จะเพิกถอน
สัมปทานโดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ลิกิตการกระทำไม้สิ้นสุดลง

เมื่อผู้รับสัมปทานพิสูจน์ต่อรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๘ จัตวา ได้ว่า ตนได้ค่าไม้
โดยถูกต้องตามกฎหมาย ข้อกำหนดและเงื่อนไขที่กำหนดในสัมปทานก่อนวันที่ลิกิตตามสัมปทาน
สิ้นสุดลง หรือเมื่อศาลได้พิพากษา เช่นนั้น ให้ยื้อลิกิตกรมป่าไม้มีหนังสือแจ้งให้ผู้รับสัมปทาน
ทำการพักเลิกและนำไม้ดังกล่าวเพื่อนที่ใด พร้อมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์วิกฤการ เงื่อนไขและ
ระยะเวลาที่ผู้รับสัมปทานต้องปฏิบัติไว้ด้วย ผู้รับสัมปทานผู้ใดไม่มีบัญชีตามหลักเกณฑ์ วิกฤการ

เงินเดือนและระยะเวลาตามที่อธิบดีกรมป่าไม้กำหนดดังกล่าว ให้หมดสิทธิในไม้นั้น และให้
ไม้นั้นตกเป็นของแผ่นดิน

มาตรา ๖๕ ฉ ผู้รับสัมปทานที่ได้รับค่าสิ่งตามมาตรา ๖๕ ทวิ หรือผู้รับ
สัมปทานที่สัมปทานสิ้นสุดลงตามมาตรา ๖๕ ตวิ ดังต่อไปนี้เมื่อสิทธิได้รับเงินชดเชยความ
เสียหายตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๖๕ สัตต มาตรา ๖๕ ฮอฎ
มาตรา ๖๕ ฉ มาตรา ๖๕ ทศ และมาตรา ๖๕ เอกาทศ

(๑) ผู้รับสัมปทานที่พ้นให้สัมปทานทั้งปดต้องสิ้นสุดลงตามมาตรา ๖๕ ทวิ (๑)
หรือมาตรา ๖๕ ตวิ และ

(๒) ผู้รับสัมปทานที่ได้รับค่าสิ่งตามมาตรา ๖๕ ทวิ (ค) หรือ (๑) หรือผู้รับ
สัมปทานที่พ้นให้สัมปทานบางส่วนต้องสิ้นสุดลงตามมาตรา ๖๕ ตวิ ทั้งนี้ เฉพาะในกรณีที่ผู้รับ
สัมปทานดังกล่าวได้ขอเวนคืนสัมปทานที่ หรือทั้งหมดของตนต่อทางราชการ

ในกรณีที่มีการสิ่งตามมาตรา ๖๕ ทวิ หรือสัมปทานสิ้นสุดลงตามมาตรา ๖๕ ตวิ
การเรียกร้องหรือการให้ค่าสินไหมชดแทนหรือเงินชดเชยเพื่อความเสียหายอย่างอื่นนอกจาก
ที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ จะกระทำมิได้

มาตรา ๖๕ สัตต เงินชดเชยความเสียหายที่ผู้รับสัมปทานมีสิทธิได้รับให้เป็น
ไปตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) ต้องเป็นความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วทั้งจริงกับผู้รับสัมปทาน และเฉพาะ
ในแง่ดังต่อไปนี้

(ก) เงินลงทุนที่ผู้รับสัมปทานได้ใช้จ่ายไปเพื่อการทำกิจการ ที่ได้รับ
สัมปทานเช่น ค่าเครื่องจักรกล ค่ายานพาหนะ ค่าเครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์ต่าง ๆ
ทั้งผู้รับสัมปทานทั้งใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า ทั้งนี้ โดยให้คำนึงถึงค่าเสื่อมราคาที่ได้หักไว้แล้ว
ระยะเวลาของสัมปทานที่ผู้รับสัมปทานได้ใช้สิทธิการทำกิจการที่ได้รับสัมปทานไปแล้ว จำนวน
ไม้หรือผลของป่าที่ผู้รับสัมปทานได้ค้าออกไปแล้ว รวมทั้งประโยชน์ค่าอื่นที่ผู้รับสัมปทานได้รับ
ไปคืนเนื่องจากการทำกิจการที่ได้รับสัมปทานในระหว่างอายุสัมปทาน และมูลค่าของทรัพย์สิน
หรือสิ่งของที่เหลืออยู่และยังเป็นประโยชน์ต่อผู้รับสัมปทาน

(ข) ค่าใช้จ่ายที่ผู้รับสัมปทานได้จ่ายไปเพื่อการทำกิจการที่ได้รับสัมปทาน
และยังมีได้รับผลประโยชน์เกิดขึ้น ทั้งนี้ โดยให้คำนึงถึงเงื่อนไขต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ใน
(ก) และ

(๑) ความผูกพันตามกฎหมายของผู้รับสัมปทานมีคุณค่ามากกว่าตัวชวย
ผู้สมัครบางราย ในส่วนที่เกี่ยวกับวงเงินชดเชยให้แก่ผู้จ้างในกรณีที่มีการเลิกจ้าง
เงินลงทุนหรือค่าใช้จ่ายที่นำมาพิจารณาเพื่อรับเงินชดเชยตาม (ก) และ (ข)
จะต้องไม่เกินกว่าที่เป็นเงินลงทุนหรือค่าใช้จ่ายตามที่ผู้ประกอบการก็จะลงทุนหรือใช้จ่ายใน
กิจการ เช่นนั้นโดยทั่วไปตามปกติ

(๒) ความรับผิดชอบของผู้รับสัมปทานมีต่อบุคคลภายนอกตามสัญญาระหว่างผู้รับสัมปทาน
กับบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องกับภารกิจที่ได้รับสัมปทาน หากมีข้อสัญญาที่ผู้สัญญาตกลง
ให้ผู้รับสัมปทานต้องรับผิดชอบในกรณี เหตุสุดวิสัย ให้บอกกล่าวไปจากประมวลกฎหมายแพ่งและ
พาณิชย์หรือมีข้อสัญญาที่ผู้สัญญาตกลงให้ผู้รับสัมปทานรับผิดชอบเฉพาะรัฐผู้จ้างแก้ไขเปลี่ยนแปลง
หรือสภ.เลิกสัมปทาน ข้อสัญญาดังกล่าวย่อมมีผลใช้บังคับเพื่อการให้เงินชดเชยความ
เสียหายตามความ

(๓) ถ้าผู้มีสัมปทานจ่ายเงินชดเชยเพื่อผลกำไรหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่ผู้รับ
สัมปทานเห็นว่า จะได้รับจากการทำกิจการที่ได้รับสัมปทาน

(๔) ในกรณีที่การเลิกสัมปทานเป็นเหตุให้ผู้รับสัมปทานขาดเงินทรัพย์สิน หรือ
ผลประโยชน์อื่นอย่างอื่นตอบแทน จากการทำกิจการอื่นใดเพื่อทดแทนความเสียหายที่เกิด
ว่าเงิน ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์ที่ทดแทนกันอื่นนั้น เป็นส่วนหนึ่งของเงินชดเชยความ
เสียหายตามความ

ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานเสียชีวิตก่อน เมื่อยุติสัมปทานตาม มาตรา ๑๘ ๓ (๒) ให้ผู้รับ
สัมปทานได้รับเงินชดเชยความเสียหายเฉพาะตัวแล้วแสดงต้นหรือของจำนวนไม่หรือ
ของปากจะก้าวออกจากพื้นที่ในสายที่สัมปทานนั้นสิ้นสุดลง แล้วแต่จำนวนจะมากกว่า
ทั้งนี้ เว้นแต่ในกรณีที่เหตุผลฟังได้ว่า ยื่นในส่วนที่สัมปทานสิ้นสุดลงนั้นเป็นสาเหตุสำคัญที่
ทำให้ผู้รับสัมปทานไม่สามารถดำเนินการกิจการในสัมปทานที่ขอ เว้นแต่ยื่นคำไปได้ ก็ให้ได้รับ
เงินชดเชยเช่นเดียวกับกรณีสัมปทานทั้งแปลงสิ้นสุดลง

มาตรา ๑๘ ๓(๒) เมื่อรัฐมนตรีมีคำสั่งตามมาตรา ๑๘ ทวิ ให้พนักงาน
เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายของรัฐเป็นผู้รับสัมปทานทราบ เป็นหนังสือ หรือเมื่อเลิกมีภารกิจ
ที่ได้รับสัมปทานในเขตพื้นที่สัมปทานทั้งแปลงหรือบางส่วนต้องสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๘ ตรี
นี้หนึ่งวัน เจ้าหน้าที่ยื่นหนังสือแจ้งให้ผู้รับสัมปทานทราบถึงคำสั่งดังกล่าว

ในการที่ผู้รับสัมปทานประสงค์จะเรียกร้องเงินชดเชยความเสียหาย ผู้รับสัมปทานจะต้องยื่นคำขอเรียกร้องเงินชดเชยความเสียหายต่ออธิบดีกรมป่าไม้ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้รับสัมปทานได้รับหนังสือของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่แจ้งคำสั่งของรัฐมนตรีหรือแจ้งการสิ้นสุดของสัมปทานตามวาระหนึ่ง แล้วแต่กรณี

คำขอความวาระสองให้ทำเป็นหนังสือ พร้อมทั้งจัดทำบัญชีแสดงจำนวนเงินชดเชยความเสียหายที่เห็นว่าสมควรจะได้รับตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๘ นี้ด้วย โดยหลักฐานที่สนับสนุนข้อเรียกร้องของตนตามความจำเป็น

ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานที่ขอเรียกร้องเงินชดเชยความเสียหาย เป็นผู้ใช้สิทธิตามมาตรา ๖๘ ง (๒) ผู้รับสัมปทานต้องขอเวรคืนสัมปทานที่เหลือทั้งหมดของตนก่อนหรือในวันที่ขอเรียกร้องเงินชดเชยความเสียหายตามมาตรา

มาตรา ๖๘ งว ในการพิจารณาที่กำหนดเงินชดเชยความเสียหาย ให้อธิบดีกรมป่าไม้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วยผู้แทนกรมสรรพากรหนึ่งคน ผู้แทนสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินหนึ่งคน ผู้มีความรู้ความสามารถในการตีราคาทรัพย์สินหนึ่งคน และเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้หนึ่งคน เพื่อทำหน้าที่พิจารณาที่กำหนดเงินชดเชยความเสียหาย

ให้คณะกรรมการมีอำนาจเรียกให้ผู้รับสัมปทานมาชี้แจงข้อเท็จจริง หรือส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติม ตลอดจนเรียกให้ผู้รับสัมปทานมาเจรจาเพื่อกำหนดเงินชดเชยดังกล่าวได้ และในการที่ผู้รับสัมปทานไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือไม่ให้ความร่วมมือกับคณะกรรมการ ให้คณะกรรมการดำเนินมาตรการกำหนดเงินชดเชยความเสียหายตามที่เห็นสมควรต่อไปโดยมีข้อชี้ว่า

เมื่อคณะกรรมการตามวาระหนึ่งได้กำหนดเงินชดเชยความเสียหายเสร็จสิ้นแล้ว ให้ทำบันทึกรายงานเสนอต่ออธิบดีกรมป่าไม้ โดยบันทึกรายงานดังกล่าวจะต้องแสดงรายละเอียดและเหตุผลของการพิจารณาว่ากำหนดเงินชดเชยดังกล่าวมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาอย่างไร มีเหตุผลสนับสนุนเพียงใด พร้อมทั้งระบุเอกสารหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณาและในการที่อธิบดีกรมป่าไม้ไม่เห็นชอบด้วย ให้อธิบดีกรมป่าไม้มีอำนาจแก้ไขตามที่เห็นสมควรรวมทั้งส่งเหตุผลกลับไปบันทึกไว้ด้วย

ให้อธิบดีกรมป่าไม้มีหนังสือแจ้งให้ผู้รับสัมปทานทราบถึงจำนวนเงินชดเชยความเสียหายที่ผู้รับสัมปทานจะได้รับพร้อมด้วยเหตุผลตามสมควร และให้กำหนดระยะเวลาที่ผู้รับสัมปทานจะมารับเงินชดเชยดังกล่าวไว้ด้วย

LIRT

มาตรา ๖๘ ทศ ผู้รับสัมปทานผู้ใดไม่พอใจในเงินชดเชยความเสียหายที่ยึดถือ
กรมป่าไม้จึงให้ทราบตามมาตรา ๖๘ ณว ให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่ออธิบดีกรมป่าไม้ในวันถัด
วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมป่าไม้ดังกล่าว

ในการพิจารณาอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการ
คณะหนึ่ง ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมาย และผู้มีความรู้ความสามารถในการพิจารณา
ทรัพย์สิน มีจำนวนทั้งหมดไม่น้อยกว่าห้าคน แต่ไม่เกินเก้าคน เป็นผู้พิจารณาเห็นความเห็น
ต่อรัฐมนตรี ทั้งนี้ให้รัฐมนตรีวินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับ
คำอุทธรณ์

มาตรา ๖๘ เอกภาค ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานยังไม่พอใจในคำวินิจฉัย ของ
รัฐมนตรีตามมาตรา ๖๘ ทศ หรือในกรณีที่รัฐมนตรีมิได้วินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายใน
กำหนดเวลาดังตามมาตรา ๖๘ ทศ วรรคสอง ให้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลได้ภายในหนึ่งปี นับแต่
วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีหรือนับแต่วันพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว แล้วแต่กรณี

ในการคดีที่มีการฟ้องคดีต่อศาลและศาลพิพากษาให้ผู้รับสัมปทาน ได้รับเงินชดเชย
ความเสียหายเพิ่มขึ้น ผู้รับสัมปทานมีสิทธิได้รับดอกเบี้ยของเงินชดเชยความเสียหายเฉพาะ
ในส่วนที่เพิ่มขึ้น ในอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปี"

มาตรา ๘ บรรดาสัมปทานที่ได้ยกเลิกให้แก่บุคคลใดแล้ว ก่อนวันที่พระราช
กำหนดนี้มีผลใช้บังคับ และพื้นที่สัมปทานดังกล่าวทั้งแปลงหรือบางส่วนอยู่ในแนวเขตอุทยาน
แห่งชาติ ตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติหรือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วย
การสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ให้สิทธิการทำกิจการที่ได้รับสัมปทานในเขตพื้นที่ดังกล่าว
สิ้นสุดลงนับแต่วันที่พระราชกำหนดนี้มีผลใช้บังคับ และให้ผู้รับสัมปทานมีสิทธิได้รับเงินชดเชย
ความเสียหายตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๘ ฉ มาตรา ๖๘ หัตถ์ มาตรา ๖๘ อัฐ
มาตรา ๖๘ ณ มาตรา ๖๘ ทศ และมาตรา ๖๘ เอกภาค แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้
พุทธศักราช ๒๔๘๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดนี้ และให้พนักงานเจ้าหน้าที่
หนึ่งร้อยห้าสิบให้ผู้รับสัมปทานวางนังการสิ้นสุดของสัมปทานโดยเร็ว

เพื่อประโยชน์ในการบังคับตามมาตรา ๖๘ จัตวา และมาตรา ๖๘ เบญจ
แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดนี้ จึงถือ
ว่าสิทธิการทำการที่ได้รับสัมปทานซึ่งสิ้นสุดลงตามวรรคหนึ่ง เป็นการสิ้นสุดลงตามมาตรา
๖๘ ฉวี ตามพระราชบัญญัติดังกล่าว

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รักษาการตามพระราชกำหนดนี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ: เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันสภาพป่าไม้ของประเทศได้ถูกทำลายจนทำให้สภาพแวดล้อมตามธรรมชาติขาดความสมดุล อันจะยิ่งผลให้เกิดภัยพิบัติสาธารณะดังเช่นที่เกิดขึ้นในจังหวัดภาคใต้ เมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๓๑ อาจเกิดขึ้นอีกได้ จำเป็นต้องระงับยับยั้งมิให้มีการทำไม้ออกจากป่าและเร่งรัดฟื้นฟูสภาพป่าขึ้นโดยเร็ว แต่โดยที่พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ มิให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในชั้นที่จะยับยั้งการทำไม้ออกจากป่าไว้ได้เกิดการทำให้ไม้โดยให้สัมปทานไปแล้วได้ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องให้อำนาจดังกล่าวแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งการกำหนดให้สัมปทานที่มีพื้นที่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติห้วยเขาวิเศษพันธุ์สัตว์ป่าสิ้นสุดลง ทั้งนี้ โดยที่ผู้ได้รับสัมปทานที่สัมปทานต้องสิ้นสุดลงด้วยเหตุดังกล่าวมิสิทธิได้รับเงินชดเชยความเสียหายภายในขอบเขตที่กำหนดไว้ โดยคำนึงถึงความเป็นธรรมแก่ประโยชน์ของส่วนรวมและประโยชน์ของเอกชน และโดยที่เป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนในชั้นที่จะรักษาความปลอดภัยสาธารณะและเพื่อป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

LIRT

พระราชบัญญัติ
อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๘

เป็นปีที่ ๑๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการ
โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและ
ยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรในคณะรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๐๘"

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ ใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ บรรดาบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วใน
พระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

(๑) "ที่ดิน" หมายความว่า พื้นที่อันทั้งไป และให้หมายความรวมถึงภูเขา
ทิวส หนอง คลอง บึง บาง ลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะและที่ชายทะเลด้วย

(๒) "อุทยานแห่งชาติ" หมายความว่า ที่ดินที่ได้กำหนดให้เป็นอุทยานแห่งชาติ
ตามพระราชบัญญัตินี้

(ค) "ไม้" หมายถ้ามารวมถึงพันธุ์ไม้ทุกชนิดทั้งที่เป็นต้น เป็นกอ เป็นเถา ตลอดจนส่วนต่าง ๆ ของไม้

(ด) "สัตว์" หมายความถึงสัตว์ทุกชนิด ตลอดจนส่วนต่าง ๆ ของสัตว์ อึ่งที่ เกิดจากสัตว์ และสิ่งที่สัตว์ทำขึ้น

(ง) "พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติราชการตามพระราชบัญญัติ

(จ) "อธิบดี" หมายความว่า อธิบดีกรมป่าไม้

(ฉ) "รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติ

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ และออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติ

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

การกำหนดที่ดินให้เป็นอุทยานแห่งชาติ

มาตรา ๖ เมื่อรัฐบาลเห็นสมควรกำหนดบริเวณที่ดินแห่งใดที่มีสภาพธรรมชาติ เป็นที่น่าสนใจ ให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติเดิมเพื่อสงวนไว้ให้เป็นประโยชน์แก่การศึกษา และรื่นรมย์ของประชาชน ก็ให้มีอำนาจกระทำได้โดยประกาศพระราชกฤษฎีกา และให้มี แผนที่แสดงแนวเขตแห่งบริเวณที่กำหนดนั้นแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว บริเวณที่กำหนดนี้ เรียกว่า "อุทยานแห่งชาติ"

ที่ดินที่กำหนดให้เป็นอุทยานแห่งชาตินั้น ต้องเป็นที่ดินที่มีอยู่ในกรรมสิทธิ์ หรือครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายของบุคคลใดซึ่งมิใช่ทบวงการเมือง

มาตรา ๗ การขยายหรือการเพิกถอนอุทยานแห่งชาติไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา และในกรณีที่มิใช่เป็นการเพิกถอนอุทยานแห่งชาติทั้งหมด ให้มีแผนที่แสดงเขตที่เปลี่ยนแปลงไปแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว

LIART

มาตรา ๘ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งลี้ภัยมีหลักเขตและป้าย หรือเครื่องหมายอื่นแสดงเขตอุทยานแห่งชาติไว้ตามสมควร เพื่อให้ประชาชนเห็นได้ว่าเป็นเขตอุทยานแห่งชาติ

หมวด ๓

คณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ

มาตรา ๙ ให้มีกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ" ประกอบด้วยกษัตริย์ราชวงศ์จักรีเป็นประธาน อธิบดีกรมป่าไม้ ผู้แทนกรมมหาดไทย ผู้แทนกรมที่ดิน และกรรมการอื่นไม่เกินสิบเก้าคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง

มาตรา ๑๐ กรรมการฯ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

มาตรา ๑๑ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๐ กรรมการฯ พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) คณะรัฐมนตรีให้หยุด
- (๔) เป็นบุคคลไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่คดีความผิดที่เป็น

ลหุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

เมื่อกรรมการฯ พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ คณะรัฐมนตรีอาจแต่งตั้งผู้อื่นแทนได้

กรรมการฯ ผู้ได้รับแต่งตั้งตามความในวรรคก่อนอยู่ในตำแหน่งตามวาระเท่าที่ผู้ที่ตนแทน

มาตรา ๑๒ การประชุมคณะกรรมการฯ ถ้าประธานกรรมการฯ ไม่มาประชุม หรือไม่อยู่ในที่ประชุม ให้คณะกรรมการฯ เรียกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุม ให้ถือเอาเสียงข้างมาก

LIRT

กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๓ การประชุมทุกคราว ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่ต่ำกว่ากึ่งจำนวนองค์กรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

มาตรา ๑๔ คณะกรรมการจะตั้งองกรรมการเพื่อพิจารณา หรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้

มาตรา ๑๕ คณะกรรมการมีหน้าที่ให้คำปรึกษาคณะรัฐมนตรีในเรื่องต่อไปนี้

(๑) การกำหนดที่ดินให้เป็นอุทยานแห่งชาติ และราชการหรือการเพิกถอนอุทยานแห่งชาติ

(๒) การคุ้มครองและดูแลรักษาอุทยานแห่งชาติ

(๓) เรื่องที่รัฐมนตรีปรึกษา

หมวด ๓

การคุ้มครองและดูแลรักษาอุทยานแห่งชาติ

มาตรา ๑๖ ภายในเขตอุทยานแห่งชาติ ห้ามมิให้บุคคลใด

(๑) ฮีตถือหรือครอบครองที่ดิน รวมตลอดถึงถ้ำผา ถ้ำผิง ผา ถ้ำ หรือเขาป่า

(๒) เก็บหา นำออกไป กำจัดประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซ้ำไม้ ซางไม้ น้ำมันซาง น้ำมันสน แร่หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น

(๓) นำสัตว์ออกไป หรือทำควสประการใด ๆ ให้เป็นอันตรายแก่สัตว์

(๔) กำจัดประการใด ๆ ให้เป็นอันตรายหรือทำให้เสื่อมสภาพแก่ดิน หิน กววด หรือธาร

(๕) เปลี่ยนแปลงทางน้ำหรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมกันหรือเหือดแห้ง

(๖) บิดหรือทำให้กีดขวางแก่ทางน้ำหรือทางบก

LIRT

(๗) เก็บหา นำออกไป ทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งกล้วยไม้ ไม้ดั้ง ครั่ง ผ่านไม้ เปือกไม้ หรือมูลค้างคาว

(๘) เก็บ หรือทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตรายแก่ดอกไม้ ใบไม้ หรือผลไม้

(๘) นำยานพาหนะ เข้าออกหรือขับขี่ยานพาหนะในทางที่มีได้จัดไว้ เพื่อการนั้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

(๑๐) นำอากาศยานขึ้นลงในที่มีได้จัดไว้เพื่อการนั้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

(๑๑) นำหรือปล่อยบุคคลเข้าไประหว่าง

(๑๒) นำสัตว์เลี้ยงหรือสัตว์พาหนะเข้าไประหว่าง เว้นแต่จะได้รับปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติของรัฐมนตรี

(๑๓) เข้าไปดำเนินกิจการใด ๆ เพื่อหาผลประโยชน์ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

(๑๔) ปิดประกาศ โฆษณา หรือขีดเขียนในที่ต่าง ๆ

(๑๕) นำเครื่องมือสำหรับล่าสัตว์หรือจับสัตว์ หรือออสุไรต์ ๆ เข้าไป เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และปฏิบัติตามเงื่อนไขซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้อนุญาตนั้นกำหนดไว้

(๑๖) ยิงปืน ทำทำให้เกิดระเบิดซึ่งวัตถุระเบิด หรือจุกดอกไม้เพลิง

(๑๗) ส่งเสียงอื้อฉาวหรือกระทำการอันอื่นเป็นการรบกวน หรือเป็นที่เดือดร้อนรำคาญแก่คนหรือสัตว์

(๑๘) ทิ้งขยะมูลฝอยหรือสิ่งต่าง ๆ ในที่มีได้จัดไว้เพื่อการนั้น

(๑๙) ทิ้งสิ่งที่เป็นเชื้อเพลิงซึ่งอาจทำให้เกิดเพลิง

มาตรา ๑๒ ห้ามมิให้บุคคลใดกระทำให้หลังเขต ป้าย หรือเครื่องหมายอื่นซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีตามพระราชบัญญัตินี้ เคลื่อนที่ ลบ เปลี่ยน เสียหาย หรือไว้ประโยชน์

LIRT

มาตรา ๑๔ บุคคลซึ่งเข้าไปในเขตอุทยานแห่งชาติ ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้สั่งให้ปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยอนุวัติของรัฐมนตรี

มาตรา ๑๕ บทบัญญัติในมาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ มิให้ใช้บังคับกับพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติภารกิจเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองและดูแลรักษาอุทยานแห่งชาติ หรือการศึกษา หรือวิจัยทางวิทยาศาสตร์ หรือเพื่อกำหนดแนวความสะอาดในกรณีที่สำรวจหรือการพักอาศัย หรือเพื่ออำนวยความสะดวก หรือให้ความรู้แก่ประชาชน ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยอนุวัติของรัฐมนตรี

มาตรา ๑๐ การจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานสอบสวนกระทำความผิดอาญา หรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๑๑ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่ง ให้ผู้กระทำความผิดตาม มาตรา ๑๖ ออกจากเขตอุทยานแห่งชาติ หรือลดเว้นการกระทำใด ๆ ในเขตอุทยานแห่งชาติ

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ เป็นเหตุให้มีสิ่งปลูกสร้างขึ้นใหม่หรือมีสิ่งอื่นใดในอุทยานแห่งชาติผิดไปจากสภาพเดิม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำความผิดทำลายหรือรื้อถอนสิ่งนั้น ๆ ออกไปให้ทันอุทยานแห่งชาติหรือทำให้สิ่งนั้น ๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตาม หรือถ้าไม่ปฏิบัติตาม กระทำความผิด หรือเพิกเฉยป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายแก่อุทยานแห่งชาติ พนักงานเจ้าหน้าที่จะกระทำการดังกล่าวแล้วมีอำนาจอย่างหนึ่งเสียเองก็ได้ตามสมควรแก่กรณี และผู้กระทำความผิด มีหน้าที่ชดเชยค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียไปในการที่พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการเสียเองนั้น

หมวด ๘

เบ็ดเตล็ด

มาตรา ๓๓ ถ้าเห็นเป็นการสมควรให้ประชาชนชားเงิน เนื่องในการที่พนักงานเจ้าหน้าที่ให้บริการ หรือให้ความสะดวกต่าง ๆ ในอุทยานแห่งชาติ หรือให้บุคคลใด เสียค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทนสำหรับกาที่ให้บริการอนุญาตให้ดำเนินกิจการ หรือพักอาศัย อยู่ในอุทยานแห่งชาติ อธิบดีมีอำนาจกำหนดอัตราและวางระเบียบเกี่ยวกับการเก็บค่าบริการ ค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทนดังกล่าวไว้ ทั้งนี้ โดยอนุมัติของรัฐมนตรี

เงินที่เก็บได้ตามวรรคก่อน เงินที่มีผู้บริจาคเพื่อบำรุงอุทยานแห่งชาติ เงินค่าปรับที่พนักงานเจ้าหน้าที่ไปเรียกเก็บตามมาตรา ๓๘ และเงินรายได้อื่น ๆ ที่ได้รับ ยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีอากรใด ๆ และเก็บรักษาไว้ใช้สำหรับบำรุงรักษาอุทยานแห่งชาติ ความหนักแน่นและวิธีการที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติของรัฐมนตรี

หมวด ๘

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๓ (๑) (๓) (๔) (๕) หรือ (๖) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๖ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) มาตรา ๓๓ หรือมาตรา ๑๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๓ (๑) (๓) (๕) หรือ (๖) ถ้าปรากฏว่าสัตว์หรือพืชชนิดที่เก็บหาหรือขายออกมีราคาเพียงเล็กน้อย หรือความเสียหายที่เกิดขึ้นมีเพียงเล็กน้อย ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๔๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๖ (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) (๑๑) (๑๒) (๑๓) (๑๔) หรือ (๑๕) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

LIRT

มาตรา ๒๔ บรรเทาความผิดตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ ให้ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเปรียบเทียบได้

มาตรา ๒๕ บรรดาอาวุธ เครื่องมือ เครื่องใช้และยานพาหนะใด ๆ ซึ่ง บุคคลได้ใช้ในการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๖ (๑) ฐานแฉ้ว์ ตรวจจับเผาป่า หรือตาม มาตรา ๑๖ (๒) ฐานทำไม้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพซึ่งไม้ หรือตาม มาตรา ๑๖ (๓) ฐานทำไม้เป็นอันตรายต่อสัตว์ หรือตามมาตรา ๑๖ (๔) ฐานทำไม้เป็น อันตราย หรือเสื่อมสภาพแก่ดิน ดิน กรวดหรือทราย ให้จับเสียบทั้งสิ้น โดยไม่ต้องคำนึงว่า เป็นของผู้กระทำความผิดและมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือไม่

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๐ สัมปทานและใบอนุญาตทำไม้หรือเก็บหาของป่าตามกฎหมายว่าด้วย ป่าไม้ ใบอนุญาตทำไม้ที่อยู่อาศัยหรือทำประโยชน์ในที่ป่าคุ้มครอง หรือป่าสงวนตามกฎหมาย ว่าด้วยการคุ้มครองและสงวนป่า อารยาบัตร ประธานบัตร และใบอนุญาตตามกฎหมาย ว่าด้วยการทำเหมืองแร่ และสัมปทานตามประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งไว้ชื่อออกให้แก่บุคคลใด ไว้แล้วก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกาซึ่งออกตามมาตรา ๖ ใช้บังคับ ให้คงใช้ต่อไปเพียงเท่า กำหนดอายุของสัมปทาน อารยาบัตร ประธานบัตร หรือใบอนุญาตนั้น ๆ

ความในมาตรา ๓๐ นี้ ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนแล้ว โดยมาตรา ๓ แห่ง พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมฯ พ.ศ. ๒๕๖๒

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ส. ธนะรัชต์

นายกรัฐมนตรี

(๓๘ ต.จ. ๑๐๗๑ ต่อที่ ๘๐ ลงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๐๔)

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ เพื่อคุ้มครองรักษาทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ เช่น พันธุ์ไม้และของป่า สัตว์ป่า ตลอดจนทิวทัศน์ ป่าและภูเขาให้คงอยู่ใน สภาพธรรมชาติเดิม มิให้ถูกทำลายหรือเปลี่ยนแปลงไป เพื่ออำนวยประโยชน์ทั้งทางตรง และทางอ้อมแก่รัฐและประชาชนสืบไป

LIRT

พระราชบัญญัติกำหนด

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘

พ.ศ. ๒๕๓๓

ภูมิพลอดุลยเดช ปร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๓

เป็นปีที่ ๓๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการ

โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกาที่เรียกว่า "พระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ พ.ศ. ๒๕๓๓"

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกาที่แก้ไขข้อบังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๓๐ ใบอนุญาต ค้าขายสัตว์ และปะชอนสัตว์ ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ หรือสิ่งปฏิกูลตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม ซึ่งได้ปลดให้แก่บุคคลใดไว้แล้วก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกาซึ่งออกหลังวันในมาตรา ๒ ให้มีผล ให้คงไว้ต่อไป เว้นแต่ที่กำหนด

อายุของใบอนุญาต อาชญาบัตร ประทานบัตร หรือสัมปทานนั้น ๆ แต่ทั้งนี้ผู้รับใบอนุญาต
อาชญาบัตร ประทานบัตร หรือสัมปทานดังกล่าวต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่
ตามมาตรา ๑๖ (๑๓) ก่อน”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ

นายกรัฐมนตรี

(๑๐๖ ฎ.จ. ๓๓ ตอนที่ ๘ (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๓๖)

หมายเหตุ- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ ใดศกที่มาตรา ๓๐ แห่ง
พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๖ ได้กำหนดให้สัมปทาน อาชญาบัตร ประทานบัตร
และใบอนุญาตที่ทางราชการอนุญาตให้เจ้าทำประโยชน์ตามกฎหมายต่าง ๆ ซึ่งออกให้แก่
บุคคลใดไว้แล้วก่อนที่จะมีการกำหนดเป็นเขตอุทยานแห่งชาติในพื้นที่ที่อนุญาตดังกล่าวยังคงมี
ผลใช้บังคับต่อไปครบเท่าอายุของสัมปทาน อาชญาบัตร ประทานบัตร หรือใบอนุญาตนั้น ๆ
แต่เนื่องจากได้มีการตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช
๒๕๔๘ พ.ศ. ๒๕๓๖ และได้มีบทบัญญัติกำหนดให้เลิกกิจการทำกิจการที่ได้รับสัมปทานตาม
กฎหมายว่าด้วยป่าไม้ต้องสิ้นสุดหากพื้นที่สัมปทานเป็นเขตอุทยานแห่งชาติ สมควรแก้ไข
มาตรา ๓๐ ดังกล่าว ให้สอดคล้องกับการแก้ไขพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๔๘
และโดยที่เป็นการเพิ่มเงินที่มีความจำเป็นส่วนตัว ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยประชาชนและ
เพื่อป้องกันภัยอันตราย จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

(โปรดดูประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องการอนุมัติพระราชกำหนดแก้ไข
เพิ่มเติมพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๖ พ.ศ. ๒๕๓๖ ในราชกิจจานุเบกษา
เล่ม ๑๐๖ ตอนที่ ๘๓ (ฉบับพิเศษ) หน้า ๑๖ พ.ศ. ๒๕๓๖)

LIRT

พระราชบัญญัติ
ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗

ผู้มีพลอัครยศพิเศษ ป.๑.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๗

เป็นปีที่ ๑๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการ
โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองและสงวนป่า

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและ
ยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรในรัฐสภาและรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ใช้ชื่อว่า "พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๐๗"

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

- (๑) พระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า พุทธศักราช ๒๔๘๑
- (๒) พระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๖
- (๓) พระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๗

บรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้
หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๘ ในพระราชบัญญัตินี้

"ป่า" หมายความว่า ที่ดินรวมตลอดถึง ภูเขา ห้วยลำธาร แหล่ง คลอง บึง บ้าง
ลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่เกี่ยวเนื่องกันซึ่งมิได้มีบุคคลใดมีกรรมสิทธิ์

"ป่าสงวนแห่งชาติ" หมายความว่า ป่าที่ได้กำหนดให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติตามพระราชบัญญัติ

"ไม้" หมายความว่า ไม้ทุกชนิดทั้งที่เป็นต้น กอหรือเถา ไม่ว่ากิ่งสั้นต้นหรือล้มลงแล้ว และหมายความรวมถึงผลัดกิ่ง ราก ปุ่ม สด เนื้อ กิ่ง ตา หัว เหง้า เปลือกปาดหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของไม้ ไม่ว่าจะถูกตัด ฟัน เลื่อย ผ่า ฉาก ทอน ขุด หรือกระทำโดยวิธีการอื่นใด

"ของป่า" หมายความว่า สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นหรือมีอยู่ในป่า เป็นต้นว่า

- (๑) ไม้พื้น ถ่าน เปลือกไม้ ใบไม้ ผลไม้ เมล็ด ผลไม้ หน่อไม้ ชิงไม้ และยางไม้
- (๒) หน้ำ ย้อย พง แขน ป่าย ศาล กระงูด กวักไม้ กูด เห็ด และพืชอื่น
- (๓) ซากสัตว์ ไก่ หนึ่ง เขา นก งว กราม ขนสา กระดุก ขน รังนก ครั่ง รังผึ้ง น้าผึ้ง ขี้ผึ้ง และมูลค้างคาว
- (๔) ดิน หิน กรวด ทราย น้ำมัน

"สัตว์เลี้ยง" หมายความว่า ช้าง ม้า ลา ล่อ โค กระบือ แพะ แกะ และสัตว์ที่มีเจ้าของ

"ท่าไม้" หมายความว่า ดิน พื้น กาน โคน ลิด เลื่อย ฉาก ผ่า ทอน ขุดหรือชักลากไม้ที่มีอยู่ในป่า หรือท่าไม้ที่มีอยู่ในป่าออกจากป่าด้วยประการใด ๆ

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติ

"อธิบดี" หมายความว่า อธิบดีกรมป่าไม้

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติ

มาตรา ๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ และออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมค่าภาคหลวงและค่าบำรุงป่าไม้เกินอัตราตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติ และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

การกำหนดป่าสงวนแห่งชาติ

มาตรา ๖ บรรดาป่าที่เป็นป่าสงวนอยู่แล้วตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองและสงวนป่าก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้

เมื่อรัฐมนตรีเห็นสมควรกำหนดป่าอื่นใดเป็นป่าสงวนแห่งชาติ เพื่อรักษาสภาพป่าไม้ ของป่าหรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น ให้กระทำได้โดยออกกฎกระทรวง ซึ่งต้องมีแผนที่แสดงแนวเขตป่าที่กำหนดเป็นป่าสงวนแห่งชาตินั้นแนบท้ายกฎกระทรวงด้วย

มาตรา ๗ การเปลี่ยนแปลงเขตหรือการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติป่าใดไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้กระทำได้โดยออกกฎกระทรวง และเฉพาะกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือเพิกถอนบางส่วนให้มีแผนที่แสดงแนวเขตที่เปลี่ยนแปลง หรือเพิกถอนนั้นแนบท้ายกฎกระทรวงด้วย

มาตรา ๘ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีหลักเขตและป้าย หรือเครื่องหมายอื่น แสดงแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติไว้ตามสมควร เพื่อให้ประชาชนเห็นได้ว่าเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติ

มาตรา ๙ ให้เปิดเผยคำสั่งเนากฎกระทรวง และแผนที่ท้ายกฎกระทรวงตามมาตรา ๖ วรรคสอง หรือมาตรา ๗ วรรค ๒ ที่ทำการอำเภอหรือกิ่งอำเภอท้องที่ ที่ทำการกำนันท้องที่ และที่เปิดเผยให้เห็นได้ง่ายสำหรับบ้านท้องที่นั้น

มาตรา ๑๐ เมื่อได้กำหนดป่าใดเป็นป่าสงวนแห่งชาติแล้ว ให้มีกรรมการสำหรับป่าสงวนแห่งชาตินั้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วยผู้แทนกรมป่าไม้ ผู้แทนกรมการปกครอง ผู้แทนกรมที่ดินและกรมการอื่นอีกสองคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง ให้คณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ควบคุมให้การเป็นไปตามมาตรา ๘ และมาตรา ๙
- (๒) ดำเนินการสอบสวนและวินิจฉัยคำร้องตามมาตรา ๑๑

LIRT

(๓) มีหนังสือเรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารที่เกี่ยวข้อง ในกา
สอบสวนตามมาตรา ๑๓

(๔) ตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาหาข้อปฏิบัติทางราชการหนึ่งอย่างใด ตามที่
คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๑๑ การประชุมคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการประชุมไม่ต่ำกว่ากึ่ง
จำนวนของกรรมการทั้งหมดจึงเป็นองค์ประชุม และให้คณะกรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่ง
เป็นประธานแห่งที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเพียงข้างมาก

กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้
ประธานแห่งที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๓ บุคคลใดอ้างว่ามีสิทธิ หรือได้ทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ
ใดก่อนวันที่กฎกระทรวงกำหนดป่าสงวนแห่งชาตินั้นใช้บังคับ ให้ยื่นคำร้องเป็นหนังสือต่อ
นายอำเภอหรือมณฑลศาลเจ้าแม่เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอที่กิ่งอำเภอที่กำหนดเก้าสิบวัน นับแต่
วันที่กฎกระทรวงนั้นใช้บังคับ ถ้าไม่มียื่นคำร้องภายในกำหนดดังกล่าว ให้ถือว่าเสียสิทธิหรือ
ประโยชน์นั้น

คำร้องดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ให้นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำ
กิ่งอำเภอทั้งสองที่ส่งต่อไปยังคณะกรรมการสำหรับป่าสงวนแห่งชาตินั้นโดยไม่มีชักช้า

ความในวรรคหนึ่งมิได้ใช้บังคับแก่กรณีที่ดินที่บุคคลมีอยู่ตามประมวลกฎหมาย
ที่ดิน

มาตรา ๑๓ เมื่อคณะกรรมการสำหรับป่าสงวนแห่งชาติได้รับคำร้องตามมาตรา
๑๓ แล้ว ให้สอบสวนความคำร้องนั้น ถ้าปรากฏว่าผู้ร้องได้เสียสิทธิหรือเสื่อมเสียประโยชน์
ให้คณะกรรมการพิจารณากำหนดค่าตอบแทนได้ตามที่สมควร

ถ้าผู้ร้องไม่พอใจในค่าตอบแทนที่คณะกรรมการ สำหรับป่าสงวนแห่งชาติกำหนด
ผู้ร้องมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัย
คณะกรรมการ คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

LIRT

พ.ร.บ.ฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๓ ให้เพิ่มความขึ้นเป็นมาตรา ๑๓ กวี ดังต่อไปนี้

"มาตรา ๑๓ กวี ในกรณีที่ส่วนราชการและองค์การของรัฐมีความประสงค์จะ ใช้พื้นที่บางแห่งภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เป็นสถานที่ปฏิบัติงานหรือเพื่อประโยชน์ของรัฐ อย่างอื่น ให้อธิบดีได้ออกอนุมัติรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดบริเวณดังกล่าวเป็นบริเวณที่ ทางราชการใช้ประโยชน์ภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติได้ และในบริเวณดังกล่าวมิให้นำ มาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๖ มาใช้บังคับแก่การที่ส่วนราชการหรือองค์การนั้น ๆ จำเป็น ต้องกระทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงานเพื่อใช้ประโยชน์ในพื้นที่นั้น

การใช้พื้นที่ตามวรรคหนึ่ง ถ้าที่ดินบริเวณที่ทางราชการใช้ประโยชน์มีแนวเขต กับที่ดินซึ่งบุคคลใดได้รับประโยชน์ตามมาตรา ๑๘ อยู่แล้ว ให้การรับประโยชน์ในที่ดินส่วนที่ เป็นบริเวณที่ทางราชการใช้ประโยชน์นั้นสิ้นสุดลง เมื่อพ้นกำหนดสามร้อยหกสิบวัน นับแต่ วันที่ประกาศกำหนดบริเวณดังกล่าวเป็นบริเวณที่ทางราชการใช้ประโยชน์

การใช้พื้นที่ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ อธิบดีกำหนด ได้ออกอนุมัติรัฐมนตรี"

หมวด ๓

การควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาติ

มาตรา ๑๘ ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ห้ามมิให้บุคคลใดขีดกั้นหรือครอบครอง ที่ดินก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า ทำไม้ เก็บหาของป่าหรือกระทำการด้วยประการใด ๆ อันเป็นการเสื่อมเสียแก่สภาพป่าสงวนแห่งชาติ เว้นแต่

(๑) ทำไม้หรือเก็บหาของป่า ตามมาตรา ๑๘ เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัย ตามมาตรา ๑๖ กระทำการตามมาตรา ๑๙ ใช้ประโยชน์ตามมาตรา ๑๘ หรือกระทำการ ตามมาตรา ๑๙ หรือมาตรา ๒๐

(๒) ทำไม้หวงห้ามหรือเก็บหาของป่าหวงห้ามตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้

ความในมาตรา ๑๘ เดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา ๘ แห่ง พ.ร.บ.ฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๘ และใช้ความใหม่ดังต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๑๘ ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ห้ามมิให้บุคคลใดขีดกั้นหรือครอบครองทำ ประโยชน์หรืออยู่อาศัยอื่นที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า ทำไม้ เก็บหาของป่าหรือกระทำ ด้วยประการใด ๆ อันเป็นการเสื่อมเสียแก่สภาพป่าสงวนแห่งชาติ เว้นแต่

LIART

(๑) ทำไม้หรือเก็บหาของป่าตามมาตรา ๑๕ เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัย
ตามมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๖ กวี หรือมาตรา ๑๖ ควี กระทำกรวดตามมาตรา ๑๘
ใช้ประโยชน์ตามมาตรา ๑๘ หรือ กระทำกรวดตามมาตรา ๑๙ หรือมาตรา ๒๐

(๓) ทำไม้หรือเก็บหาของป่าหวงห้ามตามกฎหมายว่าด้วยข้อป่าไม้”

มาตรา ๑๕ การทำไม้หรือการเก็บหาของป่าในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ให้
กระทำได้เมื่อได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ประกาศ
อนุญาตไว้เป็นคราว ๆ ในเขตป่าสงวนแห่งชาติแห่งหนึ่งแห่งใดโดยเฉพาะ

การอนุญาตให้เป็นไปตามแบบ ระเบียบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๖ ยศปีศาจอันมีอธิปไตยมีอำนาจอนุญาต ให้บุคคลใด เข้าทำ
ประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติได้เป็นการชั่วคราวภายในระยะเวลา และ
ตามเงื่อนไขที่กำหนดในหนังสืออนุญาต

ถ้าการอนุญาตให้ เข้าทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติตามวรรคหนึ่งเป็นการ
อนุญาตแก่บุคคลผู้ได้รับอนุญาตให้ทำการใด ๆ เกี่ยวกับการทำเหมืองแร่ตามกฎหมายว่าด้วย
การทำเหมืองแร่ หรือให้ขุดค้นหาหรือทำการระเบิดและอ่หินตามประมวลกฎหมายที่ดิน
ให้ผู้นับอนุญาตนั้นได้รับยกเว้นไม่ต้องขอรับใบอนุญาตเก็บหาของป่าและไม่ต้องเสียค่าภาคหลวง
ของป่าตามพระราชบัญญัตินี้ สำหรับแร่ ดินขาว หรือหินแล้วแต่กรณี

ความในมาตรา ๑๖ เดิม ถูกยกเลิกโดยมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ.ฯ (ฉบับที่ ๓)
พ.ศ. ๒๕๓๘ และให้ใช้ความในบทนี้ตั้งต่อไป

มาตรา ๑๖ ยศปีศาจอันมีอธิปไตยมีอำนาจอนุญาตให้บุคคลหนึ่งบุคคลใด เข้า
ทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติคราวละไม่เกินสอง
กว่าห้าปี แต่ไม่เกินสามสิบปี ในกรณีที่ผู้ได้รับอนุญาตเป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตาม
กฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจประมาณ จะอนุญาตโดยให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมทั้งหมดหรือ
บางส่วน ตามที่เห็นสมควรก็ได้

(๒) การเข้าทำประโยชน์ก็เกี่ยวกับการทำเหมืองแร่ ตามกฎหมายว่าด้วยแร่
คราวละไม่เกินสิบปี โดยที่ผู้ได้รับยกเว้นไม่ต้องขอรับใบอนุญาตเก็บหาของป่า และไม่ต้อง
เสียค่าภาคหลวงของป่าตามพระราชบัญญัตินี้สำหรับแร่ ดินขาวหรือหิน แล้วแต่กรณี

การรออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ
และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้”

พ.ร.บ.ฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๖ ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๖ ทวิ และมาตรา ๑๖ ตวิ ดังต่อไปนี้

"มาตรา ๑๖ ทวิ ในกรณีที่ว่าสงวนแห่งชาติทั้งหมด หรือบางส่วน มีสภาพเป็นป่าไร่ร้างเก่า หรือทุ่งหญ้า หรือเป็นป่าที่ไม่มีไม้มีค่าชั้นอุบลู หรือไม่มีไม้มีค่าที่มีลักษณะสมบูรณ์เหลืออยู่เป็นส่วนใหญ่ และป่านั้นซากก็จะกลับฟื้นคืนตามธรรมชาติ ทั้งนี้ โดยที่สภาพตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี ให้ถือว่าป่าสงวนแห่งชาติในบริเวณดังกล่าวเป็นป่าเสื่อมโทรม

ถ้าทางราชการมีความจำเป็นต้องปรับปรุงฟื้นฟูสภาพป่าเสื่อมโทรม ให้รัฐมนตรีประกาศกำหนดเขตป่าเสื่อมโทรมทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นเขตปรับปรุงป่าสงวนแห่งชาติ

ในเขตปรับปรุงป่าสงวนแห่งชาติ ถ้าบุคคลใดได้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตดังกล่าวอยู่แล้วจนถึงวันที่ประกาศกำหนดตามวรรคสอง

(๑) เมื่อบุคคลดังกล่าวร้องขอ และอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเห็นว่าบุคคลนั้นยังมีความจำเป็นเพื่อการครองชีพ อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจอนุญาตเป็นหนังสือให้บุคคลดังกล่าวทำประโยชน์ และอยู่อาศัยต่อไปในที่ที่ได้ทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยอยู่แล้วนั้นได้ แต่ต้องไม่เกินสามไร่ต่อหนึ่งครอบครัว และมีกำหนดเวลาคราวละไม่น้อยกว่าห้าปีแต่ไม่เกินสามสิบปี ทั้งนี้ icos ได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมสำหรับคราวแรก คราวต่อไปต้องเสียค่าธรรมเนียม

(๒) บุคคลซึ่งได้รับอนุญาตตาม (๑) อาจขออนุญาตปลูกป่าหรือไม้ยืนต้นในที่ที่คนเคยทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตปรับปรุงป่าสงวนแห่งชาติเพิ่มเติมจากที่ได้รับอนุญาตแล้ว icos พิจารณาเห็นว่าคนมีความสามารถและมีเครื่องมืออุปกรณ์ที่จะปลูกป่า หรือไม้ยืนต้นตามที่ขอเพิ่มนั้นได้ อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจอนุญาตเป็นหนังสือให้ปลูกป่า หรือไม้ยืนต้นได้ แต่ต้องไม่เกินสามสิบไร่ต่อหนึ่งครอบครัว และมีกำหนดเวลาคราวละไม่น้อยกว่าห้าปี แต่ไม่เกินสามสิบปี และต้องเสียค่าธรรมเนียมตามที่กฎหมายกำหนดไว้

การได้รับอนุญาตตามวรรคสาม มิให้ถือว่าเป็นการได้มาซึ่งสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน

ให้บุคคลซึ่งได้รับอนุญาตตามวรรคสาม (๑) และ (๒) ได้รับยกเว้นค่าภาคหลวงและค่าบำรุงป่า สำหรับไม้ที่ได้ปลูกขึ้นภายในที่ดินที่ได้รับอนุญาต

บุคคลซึ่งได้รับอนุญาตต้องใช้ประโยชน์ในที่ดินตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในระเบียบที่อธิบดีกำหนด และจะให้บุคคลอื่นนอกจากบุคคลในครอบครัว เข้าทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวมิได้

LIRT

ใบกาน้ำที่บุคคลซึ่งได้รับอนุญาตละทิ้งไม่ทำประโยชน์หรือไม่อยู่อาศัยในที่นั้น ที่ได้รับอนุญาตติดต่อกันเกินระยะเวลาสองปี หรือยินยอมให้บุคคลอื่นนอกจากบุคคลในครอบครัว เข้าทำประโยชน์ หรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในระเบียบข้อบังคับกำหนด ให้ อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจเพิกถอนการอนุญาตนั้น

มาตรา ๑๖ ตี ในกรณีที่บุคคลซึ่งได้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๖ ทวิ ถึงแก่ ความตาย ให้บุคคลในครอบครัวซึ่งอาศัยอยู่กับผู้ได้รับอนุญาตมีสิทธิอยู่อาศัยหรือทำประโยชน์ ในที่ดินนั้นต่อไปได้ แต่ไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่ผู้ได้รับอนุญาตถึงแก่ความตาย

ถ้าสามี ภรรยา บุตรคนหนึ่งคนใดหรือบุคคลในครอบครัวซึ่งอาศัยอยู่กับผู้ได้รับ อนุญาต และผู้ได้รับอนุญาตได้ระบุไว้ เป็นหนังสือความแบทที่อธิบดีกำหนดให้เป็นผู้สืบสิทธิและ หน้าที่ของตนประสงค์จะอยู่อาศัยหรือทำประโยชน์ในที่ดินนั้นต่อไป ให้ยื่นคำขออนุญาตต่อ อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่ผู้ได้รับอนุญาตถึงแก่ ความตาย

เมื่อได้ยื่นคำขออนุญาตตามวรรคสองแล้ว ให้บุคคลตามวรรคหนึ่งอยู่อาศัยหรือ ทำประโยชน์ต่อไปได้ตามที่อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายอนุญาต

มาตรา ๑๗ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาหรือวิจัยทางวิชาการ อธิบดีมีอำนาจ อนุญาตเป็นหนังสือแก่กระทรวง ทบวง กรมหรือบุคคลอื่นใดให้กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ในเขตป่าสงวนแห่งชาติได้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี และเมื่อรัฐมนตรี เห็นสมควรจะสั่งยกเว้นค่าธรรมเนียม ค่าภาคหลวงและค่าบำรุงป่าก็ได้

มาตรา ๑๘ อธิบดีมีอำนาจออกทะเบียนการใช้ประโยชน์บางประการ ในเขต ป่าสงวนแห่งชาติ ในเรื่องต่อไปนี้

- (๑) การผ่านหรือการใช้ทาง
- (๒) การนำหรือปล่อยสัตว์เลี้ยงเข้าไป

ความในมาตรา ๑๘ เดิม ถูกยกเลิกโดยมาตรา ๗ แห่ง พ.ร.บ.ฯ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๒๘ และใช้ข้อความใหม่แทนดังต่อไปนี้

"มาตรา ๑๘ อธิบดีมีอำนาจออกทะเบียนการใช้ประโยชน์ ในเขตป่าสงวน แห่งชาติ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) การเข้าไป การผ่าน หรือการใช้ทาง
- (๒) การนำหรือปล่อยสัตว์เลี้ยงเข้าไป

LIRT

ระเบียบตามวรรคหนึ่ง จะใช้บังคับในเขตป่าสงวนแห่งชาติแห่งใดที่ประกาศ
ณ ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนัน และที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน ในท้องที่ที่ป่าสงวนแห่งชาติแห่งนั้น
ตั้งอยู่”

มาตรา ๑๙ เพื่อประโยชน์ในการควบคุม ดูแล รักษาหรือบำรุงป่าสงวน
แห่งชาติ อธิบดีมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้พนักงาน เจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่ของกรมป่าไม้
กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดในเขตป่าสงวนแห่งชาติได้

มาตรา ๒๐ ในกรณีป่าสงวนแห่งชาติแห่งใดมีสภาพเสื่อมโทรม ไม่มีค่าเหลือ
อยู่เป็นอันน้อย และป่าสงวนแห่งชาตินั้นไม่อาจกลับฟื้นคืนได้เองตามธรรมชาติ อธิบดีโดย
อนุมัติรัฐมนตรีมีอำนาจอนุญาตเป็นหนังสือให้บุคคลใดทำการบำรุงป่า หรือปลูกสร้างสวนป่า
ในเขตป่าสงวนแห่งชาตินั้นได้ภายในระยะเวลาและตามเงื่อนไขที่กำหนดในหนังสืออนุญาต

มาตรา ๒๐ เดิม ถูกยกเลิกโดยมาตรา ๘ แห่ง พ.ร.บ.ฯ (ฉบับที่ ๓)
พ.ศ. ๒๕๒๘ และใช้ความใหม่แทน ดังต่อไปนี้

“มาตรา ๒๐ ในกรณีป่าสงวนแห่งชาติแห่งใด มีสภาพเป็นป่าเสื่อมโทรมตาม
มาตรา ๑๙ ทวิ ให้อธิบดีโดยอนุมัติรัฐมนตรีมีอำนาจอนุญาตเป็นหนังสือให้บุคคลหนึ่งบุคคลใด
ทำการบำรุงป่าหรือปลูกสร้างสวนป่าหรือไม้ยืนต้นในเขตป่าเสื่อมโทรมได้ภายในระยะเวลา
และตามเงื่อนไขที่กำหนดในหนังสืออนุญาต แต่ในกรณีที่จะอนุญาตให้เกิน ๓,๐๐๐ ไร่ ต้อง
ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

รัฐมนตรีอาจกำหนดให้ผู้รับอนุญาตเสียค่าตอบแทนให้แก่รัฐบาลได้ ตามจำนวนที่
เห็นสมควรโดยประกาศของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

มาตรา ๒๑ ใบอนุญาตทำไม้หรือเก็บหาของป่า ในเขตป่าสงวนแห่งชาติตาม
มาตรา ๑๙ ให้ใช้ได้ภายในระยะเวลาที่ระบุไว้ในใบอนุญาต ความระเบียบที่อธิบดีกำหนด
ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันออกใบอนุญาต

การต่ออายุใบอนุญาตให้เป็นไปตามแบบ ระเบียบและวิธีการที่กำหนดในกฎ
กระทรวง

LIRT

มาตรา ๒๒ ในกรณีใบอนุญาตสูญหายหรือถูกทำลาย ให้ยื่นคำขอใบแทน ใบอนุญาตครั้งต่อไปงาน เจ้าหน้าที่

การขอกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามแบบ ระเบียบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๓ ใบอนุญาตที่ออกให้ตามมาตรา ๑๘ จะโอนกันได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

การโอนใบอนุญาตให้เป็นไปตามระเบียบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๔ ผู้รับใบอนุญาตหรือหนึ่งสื่ออนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องจัดทำคณวณ ผู้รับจ้างหรือผู้แทนของผู้รับใบอนุญาตหรือหนึ่งสื่ออนุญาตมีข้อมูลสำหรับการพาณิชย์ที่ได้รับอนุญาต ตามแบบ ระเบียบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๕ เมื่อได้กำหนดป่าใดเป็นป่าสงวนแห่งชาติ และรัฐมนตรีได้แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมและรักษาม่าป่าสงวนแห่งชาตินั้นแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) สั่งให้ผู้หนึ่งผู้ใดออกจากป่าสงวนแห่งชาติ หรือให้งดเว้นการกระทำใด ๆ ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ในกรณีที่มีข้อเท็จจริงปรากฏหรือเหตุอันควรสงสัยว่ามีกระทำความผิดพระราชบัญญัตินี้

(๒) สั่งเป็มหนังสือให้ผู้กระทำความผิดต่อพระราชบัญญัตินี้ รื้อถอน แกะไข หรือทำประการกั้นโดยสิ่งที่เป็นอันตราย หรือสิ่งก่ทำให้เสื่อมสภาพในเขตป่าสงวนแห่งชาติภายในเวลาที่กำหนดให้

(๓) กีด ทำลาย รื้อถอน แกะไขหรือทำประการอื่น เมื่อผู้กระทำความผิดปฏิบัติ ตาม (๑) ไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิดหรือตัวผู้กระทำความผิดแต่หาตัวไม่พบ

ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการดังกล่าวหนึ่งอย่างใดดังกล่าว และได้สั่ง คำชี้แจงเพื่อการนั้น ให้ผู้กระทำความผิดใช้หรือบอกกล่าวชี้แจงนั้นทั้งหมด หรือให้พนักงานเจ้าหน้าที่นำทรัพย์สินที่ยึดไว้ได้บอกกล่าวขอคืนราคาหรือขายโดยวิธีอื่นตามที่เห็นสมควร เพื่อสคืนค่าใช้จวนั้น และให้นำความในมาตรา ๑๓๒๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญาแห่งละพยานชี้ มาไว้บังคับแก่เงินที่ได้จากการขายทรัพย์สินนั้นโดยอนุโลม

(๕) คำเนิการอย่างหนึ่งอย่างใดที่เห็นสมควร ทั้งนี้เพื่อป้องกันหรือบรรเทา ความเสียหายแก่ป่าสงวนแห่งชาติในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉิน

มาตรา ๒๖ การจับกุม ปรามปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงาน เจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๒๗ เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาต คนงาน ผู้รับจ้าง หรือผู้แทนของผู้รับใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตกระทำความผิดต่อพระราชบัญญัติหรือกฎกระทรวง หรือเงื่อนไขในใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาต ซึ่งล่อลวงพระราชบัญญัตินี้ อันอาจเป็นการ เสียหายอย่างร้ายแรง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจสั่ง เป็นหนังสือให้พักใช้ใบอนุญาตหรือ หนังสืออนุญาตได้ มีกำหนดไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่ยกคำสั่ง

คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตความวรรคหนึ่ง อธิบดีมีอำนาจสั่งเพิกถอน คำสั่งหรือเพิ่มหรือลดระยะเวลาที่สั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตได้ ตามที่เห็นสมควร แต่ในกรณีที่มีคำสั่งเพิ่มระยะเวลาดังกล่าวนั้น จะเพิ่มได้ไม่เกินหนึ่งร้อยสี่สิบวัน

มาตรา ๒๘ คำสั่งพักใช้ใบอนุญาต หรือหนังสืออนุญาตของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือคำสั่งของอธิบดีตามมาตรา ๒๗ ผู้รับใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรี โดยยื่นอุทธรณ์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ทำคำสั่ง

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๒๙ ในกรณีที่มีการสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตแล้ว ถ้า รัฐมนตรีเห็นสมควรก็ให้มีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตนั้นได้

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่ราชการ หรือสาธารณ ประโยชน์ หรือเมื่อปรากฏว่าได้มีการอนุญาตไปโดยมิชอบ รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งเพิกถอนการ อนุญาตรายหนึ่งรายใดทั้งหมดหรือบางส่วนได้

ในกรณีมิใช่เป็นความผิดของผู้ถูกสั่งเพิกถอนการอนุญาต ให้จ่ายค่าทดแทนด้วย จำนวนเงินอันเป็นชดเชยแก่ผู้ถูกสั่งเพิกถอนการอนุญาตนั้น

LIRT

หมวด ๓

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี และปรับไม่เกินห้าพันบาท

ถ้าการฝ่าฝืนดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ก่อให้เกิดความเสียหายแก่

(๑) ไม้สัก ไม้ยาง ไม้สน เขาหรือไม้หวงห้ามประเภท ข ตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ หรือ

(๒) ไม้อื่นที่เป็นต้นหรือเป็นท่อน อย่างหนึ่งอย่างใด หรือกิ่งสดงออย่างรวมกันเกินสี่สิบต้นหรือท่อน หรือรวมปริมาณไม้เกินสี่ลูกบาศก์เมตร

ผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท

ถ้าการฝ่าฝืนดังกล่าวในวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำในเนื้อที่รวมกันเกินกว่าสี่สิบไร่ หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ดินน้ำลำธาร ผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงห้าหมื่นบาท

ในกรณีผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๓๖ นี้ วิตถลิตหรือครอบครัวของตนในเขตป่าสงวนแห่งชาติ สาคูมีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำความผิด คนงาน ผู้รับจ้าง ชู้แทนและบริวารของผู้กระทำความผิดออกจากเขตป่าสงวนแห่งชาติได้

ความในมาตรา ๓๖ นี้ ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนแล้วโดยมาตรา ๓ แห่ง พ.ร.บ. ป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ ตั้งแต่ไปรษณีย์

"มาตรา ๓๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๘ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงห้าหมื่นบาท

ในกรณีความผิดตามมาตรา ๓๖ นี้ ถ้าได้กระทำเป็นเนื้อที่เกินสี่สิบไร่ หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่

(๑) ไม้สัก ไม้ยาง สนเขาหรือไม้หวงห้ามประเภท ข ตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ หรือ

(๒) ไม้อื่นเป็นต้นหรือเป็นท่อนอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือกิ่งสดงออย่างรวมกันเกินสี่สิบต้นหรือท่อน หรือรวมปริมาณไม้เกินสี่ลูกบาศก์เมตร หรือ

(๓) ดินน้ำลำธาร

ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท

ในกรณีที่มีคำพิพากษาชี้ขาดว่าบุคคลใดกระทำความผิดตามมาตรา ๓๑ ถ้าปรากฏว่าบุคคลนั้นไม่มีชื่อหรือครอบครัวอยู่ในทะเบียนราษฎรแห่งชาติ ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำความผิดงาน ผู้รับจ้าง ผู้แทน และบิดา มารดาของผู้กระทำความผิดออกจากทะเบียนราษฎรแห่งชาติได้ด้วย"

มาตรา ๓๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๓๓ ผู้ใดทำให้เสียหายน ทำลาย ซึ่งหลักเขต ป้าย หรือเครื่องหมายอื่นใดที่จัดให้มีตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ความในมาตรา ๓๓ นี้ ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนแล้วโดยมาตรา ๘ แห่ง พ.ร.บ. ป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ ดังต่อไปนี้

"มาตรา ๓๓ ผู้ใดทำให้เสียหายน ทำลาย ซึ่งหลักเขต ป้าย หรือเครื่องหมายอื่นใดที่จัดให้มีตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ"

มีความเพิ่มเป็นมาตรา ๓๓ ทวิ โดยมาตรา ๘ แห่ง พ.ร.บ.ฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๘ ดังต่อไปนี้

"มาตรา ๓๓ ทวิ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา ๑๘ หรือขัดคำสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีตามมาตรา ๒๘ (๑) หรือ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ"

มาตรา ๓๔ ผู้ใดรับไว้ซ่อนหรือซ่อนเร้น จำหน่ายหรือซ่อนเร้นเอาไปเสีย ซึ่งไม้หรือของป่าที่ตนหรือผู้อื่นว่า เป็นไม้หรือของป่าที่มีผู้ได้มาโดยการกระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษเสมือนเป็นด้วยการในการกระทำความผิดนั้น

LIRT

มาตรา ๓๕ ยานพาหนะ ของป่า เครื่องมือ เครื่องใช้ อาวุธ สัตว์พาหนะ
ยานพาหนะ หรือเครื่องมือการกลไฟ ใดๆ ที่บุคคลใช้ หรือได้มาโดยอภยการกระทำผิดตามพระราช
บัญญัตินี้ หรือรับหรือทั้งสิ้นในคดีนี้มาหนึ่งวัน เป็นของผิดกระทำผิดและมีผู้ตกลงโทษตามคำพิพากษา
ของศาลหรือไม่

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๖ บรรดาประกาศเป็นปฏิญญาขององค์แล้วตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครอง
และสงวนป่า ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นป่าสงวนแห่งชาติตามพระราช
บัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวงออกตามมาตรา ๖ บรรดาสงวนหรือมาตรา ๗ ที่ต้องออก
กฎระเบียบนี้ มีผลใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๓๗ ใบอนุญาตที่ออกให้แก่บุคคลกระทำกาไรใด ๆ ตามกฎหมายว่าด้วย
การคุ้มครองและสงวนป่า ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ใช้ได้ตามไปจนสิ้นอายุตามที่
ระบุไว้ในใบอนุญาตนั้น

มาตรา ๓๘ หากในระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับบรรดา
กฎกระทรวง ประกาศ ข้อกำหนด และระเบียบการต่าง ๆ ที่ได้ออกกฎหมายว่าด้วย
การคุ้มครองและสงวนป่าและใช้บังคับในชั้นประกาศพระราชบัญญัตินี้ในราชกิจจานุเบกษา ให้
คงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้จนกว่าจะมีกฎกระทรวง
ประกาศ ข้อกำหนดหรือระเบียบการต่าง ๆ ออกใหม่หรือมีความอย่างเดียวกัน หรือขัด หรือ
แย้งกัน หรือกล่าวไว้เป็นกฎต่างอื่น

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากป่าไม้เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของชาติ และรัฐบาลได้กำหนดจุดหมายไว้ในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติว่า จะสงวนป่าไม้ไว้เป็นเนื้อที่ประมาณร้อยละ ๕๐ แห่งเนื้อที่ประเทศไทย คือ เป็นเนื้อที่ป่าสงวนรวมประมาณ ๓๕๐,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร หรือ ๑๕๖ ล้านไร่

พระราชบัญญัติ

ป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ไว้ไว้ ณ วันที่ ๒๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๒

เป็นปีที่ ๓๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก่ใจเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ

ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒"

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ฯลฯ

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ฯลฯ

ให้นำความใหม่ไปพิมพ์ต่อท้ายความเดิมที่ยกเลิกนั้นแล้ว

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ส. วิทยะกิจย์

รองนายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ วัตถุประสงค์ในส่วนที่
เกี่ยวข้องกับภารกิจตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ ไม่เหมาะสมกับสภาวการณ์
ปัจจุบันสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฏตราโทษให้สูงขึ้น และโทษที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมอัตราโทษ
ตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ให้สูงขึ้นด้วย สมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฏตราโทษให้สอดคล้องกัน
จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติขึ้น

พระราชบัญญัติ

ป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๘

เป็นปีที่ ๕๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการ
โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและ
ยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ
(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๘"

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ ใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๓ กวี่ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวน
แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗

๒๕๒

LIRT

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ฯลฯ

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ฯลฯ

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๖ ทวิ และมาตรา ๑๖ ตวิ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗

ฯลฯ

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ฯลฯ

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ฯลฯ

มาตรา ๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๓ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗

ฯลฯ

มาตรา ๑๐ ยกบัญญัติมาตรา ๑๖ และมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ ไม่กระทำการถอนคดีบุคคลใหม่ได้รับก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้นำความในมาตราที่เพิ่มเข้าไปพิมพ์ไว้ดังต่อไปนี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ป. เปรมิสุวานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่รัฐบาลมีนโยบายที่จะช่วยเหลือราษฎรที่มีความจำเป็นในการครองชีพ สามารถเข้าทำกินในเขตป่าสงวนแห่งชาติได้โดยมิได้เสียค่าธรรมเนียมและโดยมิที่ถือเป็นหลักแหล่ง จึงได้แก้ไขกฎหมายให้ทางราชการมีอำนาจอนุญาตให้บุคคลเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติได้เป็นคราว ๆ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวโดยกำหนดว่า ในระยะสั้นอันเป็นการช่วยเหลือชั่วคราวตามความจำเป็น อนุญาตได้คราวละไม่เกินห้าปี นอกจากนี้ได้แก้ไขบทบัญญัติอื่น ๆ ที่ยังไม่เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงและสอดคล้องแก่การปฏิบัติราชการ เช่น อนุญาตให้ทางราชการและองค์การของรัฐใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เป็นการชั่วคราวได้โดยตลอดชั่วชีวิตนั้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ

ส่วนป่า พ.ศ. ๒๕๓๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร. ๖

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๘

เป็นปีที่ ๓๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยส่วนป่า

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ ความในกฎหมายนี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติส่วนป่า พ.ศ. ๒๕๓๘"

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

"ส่วนป่า" หมายความว่า ที่ดินที่ได้ขึ้นทะเบียนตามมาตรา ๕ เพื่อทำการปลูกและทำไร่จุกเขาต้นไม้ที่เป็นไม้เถิงห้าตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้

"ต้นไม้" หมายความว่า ต้นไม้ที่ขึ้นอยู่แล้วหรือปลูกลงเพื่อใช้ประโยชน์จากเนื้อไม้และหมายความรวมถึงต้นไม้ที่ขึ้นอยู่แล้ว หรือปลูกลงเพื่อประโยชน์อย่างอื่นแต่อาจใช้ประโยชน์จากเนื้อไม้ได้บ้าง

"ไม้" หมายความว่า ต้นไม้ และหมายความรวมถึง

(๑) ส่วนใด ๆ ของต้นไม้ ไม่ว่าจะถูกตัด ทอน เลื่อย ใส ผ่า ถาก ตัด ถัด หรือกระทำด้วยประการใดใดหรือไม้ และ

(๒) ไม้แปรรูป สิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดโดยตราที่ทำด้วยต้นไม้หรือส่วนใด ๆ ของต้นไม้

"ตรา" หมายความว่ารวมถึงเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ ใดๆ ที่ประดิษฐ์ขึ้นเพื่อตี ตอก หรือประทับทำไว้

"หนังสือรับรองการแจ้ง" หมายความว่ารวมถึงสำเนาหรือภาพถ่ายของหนังสือ รับรองการแจ้งที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับรองถูกต้อง

"ผู้กำสวนป่า" หมายความว่า ผู้ได้รับหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนที่ดินเป็น ส่วนป่า และหมายความรวมถึงผู้ยื่นคำขอรับโอนทะเบียนสวนป่าด้วย

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติราชการตาม พระราชบัญญัตินี้

"นาชยะเบียน" หมายความว่า ลัทธิหรือผู้ซึ่งอธิษศมอบหมายสำหรับกรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายสำหรับจังหวัดอื่น

"ลัทธิผี" หมายความว่า อธิษศกรมป่าไม้

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘ ที่ดินที่จะขอขึ้นทะเบียนเป็นส่วนป่าตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องเป็น ที่ดินประเภทหนึ่งประเภทใด ดังต่อไปนี้

(๑) ที่ดินที่มีโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ตามประมวลกฎหมาย ที่ดิน

(๒) ที่ดินที่หนังสือของทางราชการรับรองว่า ที่ดินดังกล่าวอยู่ในระยะเวลาที่ หมายขอรับโอนที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ตามประมวลกฎหมายที่ดินได้ เนื่องจากได้มีการครอบครองและเข้าทำกินในที่ดินดังกล่าว ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดรูป ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพไว้แล้ว

(๓) ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม ที่มีหลักฐานการอนุญาต การเช่าหรือเช่าซื้อ

(๔) ที่ดินที่มีหนังสืออนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติให้บุคคลเข้าทำ การปลูกป่าในเขตปรับปรุงป่าสงวนแห่งชาติ หรือเข้าทำการปลูกปลูกล้าส่วนป่า หรือไม้ยืนต้น ในเขตป่าเสื่อมโทรม

(๕) ที่ดินที่ได้ดำเนินการเพื่อการปลูกป่าอยู่แล้วโดยทบวงการเมือง รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

LIART

มาตรา ๕ ผู้มีกรรมสิทธิ์ สิทธิครอบครอง หรือผู้มีสิทธิใช้ประโยชน์ในที่ดินตาม มาตรา ๑ ประสงค์จะสิทธิที่ดินนั้นทำสวนป่าเพื่อการค้า ให้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนต่อราชการเป็น ความระบือชอบที่อธิบดีกำหนด และเมื่อให้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนแล้ว ผู้ยื่นคำขออาจดำเนินการ ไปก่อนได้จนกว่าจะจดทะเบียนเสร็จหรือไม่รับขึ้นทะเบียนเป็นส่วนป่าตามมาตรา ๖

ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอเป็นผู้เช่าหรือผู้เช่าซื้อที่ดินที่ขอขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นส่วนป่าและ ที่ดินดังกล่าวเป็นที่ดินตามมาตรา ๑ (๖) ผู้ยื่นคำขอต้องมีหลักฐานการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน ดังกล่าว หรือมีหนังสือยินยอมของผู้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินนั้น ที่แสดงว่า ยอนุญาตให้ทำสวนป่าได้

มาตรา ๖ ให้นายทะเบียนพิจารณา และแจ้งการสั่งรับหรือไม่รับขึ้นทะเบียน ที่ดินเป็นส่วนป่า ให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอตามมาตรา ๕ หรือ ได้รับรายงานผลการตรวจสอบตามมาตรา ๕ แล้วแต่กรณี

การสั่งรับขึ้นทะเบียนและการออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นส่วน ป่าให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

ในกรณีที่นายทะเบียนมีคำสั่งไม่รับขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นส่วนป่าคราวใดหนึ่ง ให้ ผู้ยื่นคำขอมียกข้อควรด้วยรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่งดังกล่าว คำวินิจฉัย ของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๗ ก่อนรับขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นส่วนป่าตามมาตรา ๖ หากที่ดินที่ขอขึ้น ทะเบียนเป็นที่ดินตามมาตรา ๑ (๕) ให้นายทะเบียนสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกไป ตรวจสอบและทำรายงานเกี่ยวกับสถานที่ตั้ง สภาพที่ดิน ชนิด ขนาด ปริมาณ และจำนวน ของไม้ ตลอดจนรายละเอียดของที่ดินที่ขอขึ้นทะเบียนเป็นส่วนป่า และในกรณีที่ไม่มี หน่วยงานตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ หรือไม้ที่กระทำไม่ต้องการไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วย ป่าสงวนแห่งชาติ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งในรายงานดังกล่าวไว้หนึ่งปีติดต่อกันทุกปี และวิธีทำวอที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้รายงานผลการตรวจสอบ ต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง

เมื่อได้รับรายงานผลการตรวจสอบตามมาตรา ๖ ให้นายทะเบียนสั่งให้ยื่น คำขอเก็บหาของป่า ไม้หวงห้าม ปศุสัตว์ สัตว์ป่า สัตว์น้ำ สัตว์เศรษฐกิจ หรือส่งงานวิจัยไม้หวง

LI RT

หลงป่าดังกล่าว โดยผู้ยื่นคำขอเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินการดังกล่าว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่การและเงินไร่ที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

ในขณะของป่าที่ได้มาตามวรรคสอง ให้ตกเป็นของแผ่นดิน

มาตรา ๘ เพื่อประโยชน์ในการเก็บหาข้อมูลทางวิชาการป่าไม้ การเก็บสถิติของ การเจริญเติบโตของไม้ การประเมินผลการทำสวนป่า ตลอดจนเพื่อติดตามผลการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจเข้าไปในสวนป่าเพื่อตรวจสอบหรือให้คำแนะนำได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงบัตรประจำตัวต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง และให้ผู้ที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๙ ผู้ทำสวนป่าต้องจัดให้มีตรา เพื่อแสดงการเป็นเจ้าของไม้ที่ได้มาจากการทำสวนป่าและจะนำตราออกใช้ได้เมื่อได้นำทะเบียนแล้ว

ตราที่ใช้เป็นเครื่องหมายมีลำห้วยดี ดอก หรือประทับที่ไม่ซึ่งผู้ทำสวนป่าจะตัดหรือโค่นต้องเป็นตราที่มีภาพรับรองจากนายทะเบียนโดยมีเครื่องหมายที่นายทะเบียนกำกับไว้ด้วย

การยื่นคำขอขึ้นทะเบียน การส่งรับขึ้นทะเบียน การออกหนังสือรับรอง การขึ้นทะเบียนและการรับรองตรา ตลอดจนวิธีดี ดอก หรือประทับหรือแสดงตรา ตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

มาตรา ๑๐ ในการทำไม้ที่ได้มาจากการทำสวนป่า ผู้ทำสวนป่าอาจตัดหรือโค่นไม้ แปรรูปไม้ ค้ำไม้ มีไม้ไว้ในครอบครอง และนำไม้เคลื่อนที่ผ่านด่านป่าไม้ได้ แต่การตั้งโรงงานแปรรูปไม้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้

มาตรา ๑๑ ก่อนการตัดหรือโค่นไม้ที่ได้มาจากการทำสวนป่า ให้ผู้ทำสวนป่าแจ้งเป็นหนังสือคณบดีพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อออกหนังสือรับรองการแจ้ง และเมื่อแจ้งแล้วให้ผู้ทำสวนป่าดำเนินการตัดหรือโค่นไม้ดังกล่าวได้

LIART

การแจ้งและกำรออกหนังสือรับรองการแจ้งความวาระหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด ในกรณีนี้ นายทะเบียนนางกัวหนดเงื่อนไว้อันใดที่มีทำสำเนาต้องปฏิบัติเกี่ยวกับกาตัดสินหรือไต่ถาม การตี ดอก หรือประทับพวงที่ไม่ไว้ด้วยก็ได้

มาตรา ๑๓ ในกรณีคดีหรือไต่ถาม ผู้ทำสำเนาต้องเก็บรักษาหนังสือรับรองการแจ้งไว้ที่สำเนา เพื่อแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตลอดเวลาที่ทำการตัดสินหรือไต่ถาม

มาตรา ๑๓ ไม้ที่จะนำเคลื่อนที่ออกจากสำเนา ตัดมีหรือตัดไม้ ตอก หรือประทับหรือแสดงการเป็นเจ้าของ และในการนำเคลื่อนที่ ผู้ทำสำเนาต้องมีหนังสือรับรองการแจ้งตลอดจนบัญชีแสดงรายการไม้กำกับไปด้วยตลอดเวลาที่นำเคลื่อนที่ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

มาตรา ๑๔ บรรดาไม้ที่ได้มาจากการทำสำเนาไม้ต้องเสียค่าค่ากลาง และค่าบำรุงป่าตามกฎหมายว่าด้วยศขาไม้

มาตรา ๑๕ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ การตัดสินหรือไต่ถามในสำเนา ตลอดจนการนำเคลื่อนที่ไม่ออกจากสำเนา ผู้ทำสำเนาต้องเก็บรักษาหนังสือรับรองการแจ้งไว้ในสำเนาและเอกสารสำคัญที่เกี่ยวกับการดังกล่าวไว้ที่สำเนา เพื่อแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามหลักเกณฑ์และระยะเวลาที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๑๖ ในกรณีที่หนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นสำเนา หรือหนังสือรับรองการแจ้ง สูญหาย ว่าง หรือถูกทำลาย ให้ผู้ทำสำเนาที่นำสำเนาไปแทนหนังสือรับรอง ดังกล่าวต่อนายทะเบียน

การขอแจ้งและกำรออกใบแทนหนังสือรับรองความวาระหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่ผู้ทำสำเนาประสงค์จะยกเลิกตรา ให้แจ้งเป็นหนังสือพร้อมทั้งนำตราดังกล่าวไปทำลายต่อหน้าพนักงานเจ้าหน้าที่

LIART

ในการจัดทำร่างของผู้ที่ทำส่วนป่าบุงสลาคในสาระสำคัญหรือสุทธฺุหาญ ให้ผู้ที่ทำส่วนป่า
แจ้งเป็นหนังสือต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบการบุงสลาคหรือสุทธฺุหาญ
และในการจัดทำร่างบุงสลาค ให้นำตราดังกล่าวไปทำลายต่อหน้าพนักงานเจ้าหน้าที่พร้อมกับการ
แจ้งด้วย

การแจ้งการขกเลิกตรา การสั่งขกเลิกตรา และการแก้ไขทะเบียนตรา
ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

มาตรา ๑๘ ในการมีผู้ที่ทำส่วนป่าไม่ประสงค์จะทำส่วนป่าต่อไป ให้แจ้งเป็น
หนังสือพร้อมกันนำตราไปทำลายต่อหน้าพนักงานเจ้าหน้าที่ และให้ถือว่าหนังสือรับรองการ
ขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นส่วนป่าของผู้ทำส่วนป่าดังกล่าวสิ้นสุดลง

มาตรา ๑๙ ในการมีผู้ที่ทำส่วนป่าตายหรือโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองใน
ที่ดินที่ทำส่วนป่าให้แก่บุคคลอื่น หรือผู้ที่ทำส่วนป่าซึ่งมีสิทธิตามสัญญาเช่าหรือเช่าซื้อในที่ดินที่
ทำส่วนป่ายกเลิกสัญญาเช่าหรือเช่าซื้อ หากทายาทหรือผู้จัดการมรดกของผู้ทำส่วนป่า ผู้รับโอน
กรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดิน หรือผู้ถือกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินที่มีการ
ยกเลิกสัญญาเช่า หรือเช่าซื้อ แล้วแต่กรณี ประสงค์จะทำส่วนป่าในที่ดินดังกล่าวต่อไป ให้แจ้ง
การขอรับโอนทะเบียนส่วนป่าต่อนายทะเบียน ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ผู้ทำส่วนป่า
ตาย หรือมีการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง หรือมีการยกเลิกสัญญาเช่าหรือเช่าซื้อ
แล้วแต่กรณี หากไม่แจ้งภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียน
ที่ดินเป็นส่วนป่านั้นสิ้นสุดลง

ให้ผู้รับโอนทะเบียนส่วนป่าตามวรรคหนึ่ง รับโอนไปยังสิทธิและหน้าที่ของผู้ทำ
ส่วนป่าเดิม ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๒๐ การทำลายตราตามมาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๘ ให้เป็นไปตาม
หลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

มาตรา ๒๑ บรรดาไม้ที่ได้มาจากการทำส่วนป่า หากบุคคลใดรับโอนต้องมี
หลักฐานแสดงการได้มาโดยชอบตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

LIERT

ไม่มีกิจการโอนความพรรคหนึ่ง ผู้รับโอนอาจค้า มีไว้ในครอบครอง หรือ
นำเคลื่อนที่ผ่านด่านป่าไม้ได้ แต่การแปรรูปไม้ให้เห็นไปตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้

ให้ถือว่าไม้ที่ได้มาจากการทำสวนป่าเป็นไม้ที่ผู้รับโอนขาดความหมวด ๘ ภายใต้
ควบคุมการแปรรูปไม้ ในช่วงพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๑๘ อาจมีไว้ในครอบครองได้

มาตรา ๒๒ ในกาารปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายทะเบียนและ
พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๒๓ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ ใน
การปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกิน
สองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๔ ผู้ใดใช้ตราตี ตอก หรือประทับหรือแสดงการเป็นเจ้าของไม้ที่
มิได้มาจากการทำสวนป่า ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๕ ผู้ใดใช้ตราตี ตอก หรือประทับหรือแสดงการเป็นเจ้าของไม้ที่ได้
มาจากการทำสวนป่าคันเป็นการฝ่าฝืนข้อกำหนดที่ออกตามมาตรา ๖ วรรคสาม หรือเงื่อนไข
ที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง หรือนำไม้ที่ได้มาจากการทำสวนป่าเคลื่อนที่
โดยไม่มีตราตราตี ตอก หรือประทับหรือแสดงการเป็นเจ้าของ หรือไม่มีบัญชีแสดงรายการ
ไม้กำกับไม้ที่นำเคลื่อนที่ตามมาตรา ๑๓ หรือฝ่าฝืนข้อกำหนดที่ออกตามมาตรา ๑๓ ต้อง
ระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๖ ผู้ทำสวนป่าผู้ใดไม่เก็บรักษาหนังสือรับราชการแจ้งไว้ที่สวนป่าตาม
มาตรา ๑๒ หรือไม่เก็บรักษาหนังสือรับรองการแจ้ง มีบัญชีแสดงรายการไม้ หรือเอกสาร
สำคัญตามหลักเกณฑ์และระยะเวลาที่กบิตที่กำหนดตามมาตรา ๑๕ หรือไม่แจ้งการบุปสล่าย
ในสาระสำคัญ หรือการสูญหายของตรา หรือไม่นำตราที่บุปสล่ายไปทำลายตามมาตรา ๑๗
วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำ
ทั้งปรับ

LIART

มาตรา ๓๗ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าคนมิได้มีส่วนรู้เห็นหรือยินยอมในการกระทำความผิดนั้น

มาตรา ๓๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

อานันท์ ปันยารชุน

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ icos ที่รัฐบาลมีนโยบายในการส่งเสริมให้มีการปลูกสร้างสวนป่าเพื่อการค้าในที่ดินของรัฐและของเอกชนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น แต่เนื่องจากพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๑๘ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น มิได้มีบทบัญญัติรองรับและคุ้มครองสิทธิการทำไม้หวงห้ามที่ได้จากการปลูกสร้างสวนป่า สมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยสวนป่า เพื่อเป็นการสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการปลูกสร้างสวนป่าดังกล่าว อีกทั้งเพื่อเป็นการส่งเสริมอาชีพให้ประชาชนมีงานทำและผลิตไม้เพื่อเป็นสินค้า ตลอดจนเพิ่มขึ้นที่กำไรที่มีปริมาณมากขึ้น และเพื่อให้ผู้ที่จะทำการปลูกสร้างสวนป่ามีความมั่นใจในสิทธิและประโยชน์ที่จะได้รับจากการปลูกสร้างสวนป่า เช่น การได้รับยกเว้นค่าภาคหลวง และการไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายบางประการ ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๑๘ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

LIRT

พระราชบัญญัติ พันธุ์พืช (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๑๘

และ

พระราชบัญญัติ พันธุ์พืช (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๑๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘

เป็นปีที่ ๓๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

และ

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๘

เป็นปีที่ ๓๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการ
โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยพันธุ์พืช

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและ
ยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คำนำหน้ารัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘"

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

*ในพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๑๘ มีบัญญัติว่ามาตรา ๑ พระราชบัญญัติ
นี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๑๘"

LIRT

*มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัติ

"พันธุ์พืช" หมายความว่า พันธุ์ หรือกลุ่มของพืชที่มีพันธุกรรมและลักษณะทางพฤกษศาสตร์เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันและมีคุณสมบัติเฉพาะตัวที่แตกต่างจากกลุ่มอื่นในพืชชนิดเดียวกันที่สามารถตรวจสอบได้

"เมล็ดพันธุ์" หมายความว่า เมล็ด หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพืชที่ไว้เพาะปลูกหรือใช้ทำพันธุ์ เช่น ต้น ดอก หน่อ เหง้า กิ่ง แขนง ตา ราก หัว ดอก หรือผล

"เมล็ดพันธุ์ควบคุม" หมายความว่า เมล็ดพันธุ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุม

"เมล็ดพันธุ์รับรอง" หมายความว่า เมล็ดพันธุ์ที่ได้ผ่านการทดสอบ ตรวจหรือวิเคราะห์คุณภาพหรือคุณสมบัติและกลไกคัดกั้นสิ่งรับรองไว้

"พันธุ์พืชขึ้นทะเบียน" หมายความว่า พันธุ์พืชที่ผ่านการพิจารณาขึ้นทะเบียนและออกใบคัดกั้นสิ่งรับรองไว้

"พันธุ์พืชรับรอง" หมายความว่า พันธุ์พืชขึ้นทะเบียนที่ผ่านการพิจารณารับรองไว้เป็นพันธุ์พืชรับรองและออกใบคัดกั้นสิ่งรับรองไว้

"พืชสวน" หมายความว่า พืชที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นพืชสวน

"พืชดอกห้าม" หมายความว่า พืชที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นพืชดอกห้าม

"พืชอนุรักษ์" หมายความว่า พืชชนิดที่กำหนดไว้ในบัญชีแนบท้ายกฎว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศทั้งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่กำลังจะสูญพันธุ์ซึ่งรัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

"การชกษานินทรีย์เทียม" หมายความว่า การชกษานินทรีย์ที่ไม่ใช่การชกษานินทรีย์โดยธรรมชาติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนด

"ฉลาก" หมายความว่า รวมถึง รูป รอยประดิษฐ์ หรือข้อความใด ๆ อันแสดงไว้ที่ภาชนะบรรจุ

"ภาชนะบรรจุ" หมายความว่า วัตถุใด ๆ ที่ใช้บรรจุหรือห่อหุ้มเมล็ดพันธุ์ โดยเฉพาะ

*มาตรา ๓ บก.ใช้เพิ่มเติมโคช พระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๕

LIRT

"รวบรวม" หมายความว่า รวบรวมเมล็ดพันธุ์เพื่อคัดเมล็ดหรือบรรจุในภาชนะบรรจุ

"ชาว" หมายความว่า เจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ แจก หรือแลกเปลี่ยน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการค้าและหมายความรวมถึงมีไว้เพื่อชาว

"นำเข้า" หมายความว่า นำหรือสิ่งเข้ามาในราชอาณาจักร

"ส่งออก" หมายความว่า นำหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร

"นำผ่าน" หมายความว่า นำหรือส่งผ่านราชอาณาจักร โดยมีการขนถ่ายหรือเปลี่ยนสถานภาพ

"สถานที่" หมายความว่า ที่ อาคารหรือส่วนของอาคาร และหมายความรวมถึงบริเวณของสถานที่ด้วย

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการในรัฐพืช

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

"อธิบดี" หมายความว่า อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือส่วนราชการอื่นในส่วนที่เกี่ยวข้อกับเรื่อง

(๑) เมล็ดพันธุ์ควบคุม

(๒) พืชสงวน

(๓) พืชต้องห้าม

มาตรา ๙ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ออกกฎกระทรวง กำหนดคำอธิบายในชื่อไม้แก่นยี่หว้าที่พระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียมและกำหนดกิจการอื่นและออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติในรัฐพืช (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

LIRT

*มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการพันธุ์พืช" ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร กษัตริ์กรมส่งเสริมการเกษตร ผู้แทนกรมป่าไม้ ผู้แทนกรมศุลกากร และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกไม่เกินเก้าคน เป็นกรรมการ และผู้อำนวยการกองควบคุมพืชและวัสดุการเกษตรเป็นกรรมการและเลขาธิการ

มาตรา ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒินี้วาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี แต่อาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้

มาตรา ๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ เมื่อ

(๑) ลาออก

(๒) ลาออก

(๓) รัฐมนตรีให้ออก

(๔) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) ได้รับความจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

เมื่อกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระรัฐมนตรีอาจแต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการแทนได้ และให้ผู้นั้นอยู่ในตำแหน่งความวาระของกรรมการซึ่งตนแทน

มาตรา ๙ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนของกรรมการทั้งหมดจึงเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือคิดไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานออกเสียงเพิ่มอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

*มาตรา ๑๐ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อพิจารณาศึกษาวิจัยหรือปฏิบัติการเกี่ยวกับพืชที่คณะกรรมการมอบหมาย และให้นำความในมาตรา ๙ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

*มาตรา ๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๑๐ แก้ไขโดย พระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๓๕

LIRT

มาตรา ๑๑ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(๑) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเกี่ยวกับการควบคุม การส่งเสริม และการออกประกาศเกี่ยวกับพืช

(๒) ให้คำแนะนำ หรือคำปรึกษาแก่รัฐมนตรีในเรื่องเกี่ยวกับพืช

หมวด ๒

• การขออนุญาตและการออกใบอนุญาตเกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุม

มาตรา ๑๒ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดชนิดและชื่อพันธุ์ของพืชชนิดใดให้เป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุม

มาตรา ๑๓ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติเกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุมให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๑) กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๗ (๑) (๒) หรือ (๓) แจ้งชนิดชื่อพันธุ์และปริมาณของเมล็ดพันธุ์ควบคุมที่รวบรวมและแหล่งรวบรวม

(๒) กำหนดมาตรฐาน คุณภาพ วิธีเก็บหรือวิธีรักษาเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๗ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ปฏิบัติ

(๓) กำหนดชนิดและอัตราส่วนของวัตถุพิษ หรือมี หรือผสม หรือเจือปนในเมล็ดพันธุ์ควบคุมและกำหนดวัตถุหรือสิ่งที่เป็นศัตรูพืชซึ่งห้ามใช้ หรือมี หรือผสม หรือเจือปนในเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๗ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ปฏิบัติ

(๔) กำหนดสารเคมีอันตรายที่ห้ามผสมในเมล็ดพันธุ์ควบคุม โดยระบุชื่อสามัญและชื่อทางเคมีและอัตราส่วนของสารเคมีนั้น เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๗ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ปฏิบัติ

• มาตรา ๑๑ แก้ไขโดย พระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

• ชื่อหมวด ๒ แก้ไขโดย พระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

• มาตรา ๑๒ แก้ไขโดย พระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

• มาตรา ๑๓ แก้ไขโดย พระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

(๕) กำหนดว่าเมล็ดพันธุ์ควบคุมชนิดใด และชื่อพันธุ์ใดที่ต้องบรรจุในภาชนะบรรจุ กำหนดวัตถุประสงค์ที่จะใช้สำหรับเป็นภาชนะบรรจุ และวิธีการบรรจุเมล็ดพันธุ์ควบคุม เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๗ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ปฏิบัติ

(๖) กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๗ (๑) หรือ (๒) รวบรวม ชาก เมล็ดพันธุ์ควบคุมเฉพาะที่เป็นเมล็ดพันธุ์รับรอง

(๗) กำหนดชนิดพันธุ์และปริมาณของเมล็ดพันธุ์ควบคุมที่อนุญาตให้นำเข้า

การออกประกาศตามมาตรานี้ ต้องระบุระยะเวลาใช้บังคับไม่น้อยกว่าหกสิบวัน นับแต่วันประกาศ

*มาตรา ๑๘ ห้ามมิให้ผู้ใดรวบรวม ชาก นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่ง เมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และต้องเก็บ เมล็ดพันธุ์ควบคุมไว้ในสถานที่เก็บเมล็ดพันธุ์ควบคุมที่ระบุไว้ในใบอนุญาต

การขออนุญาตและการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและ เงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

บทบัญญัติมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่ผู้ปลูกเมล็ดพันธุ์ควบคุมซึ่งชาวเมล็ดพันธุ์ควบคุม ที่ตนเองให้และผู้รับใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า หรือผู้รับใบอนุญาต ส่งออกซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า หรือผู้ปลูกเมล็ดพันธุ์ชาวอื่นเพื่อใช้เพาะปลูกเองโดย มิได้มีการโฆษณา

*มาตรา ๑๙ เมื่อรัฐมนตรีได้ประกาศกำหนดชนิด และชื่อพันธุ์ของพืชชนิดใดให้เป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุมตามมาตรา ๑๖ แล้ว ให้ผู้รวบรวม ชาก นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่าน ซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าทุกในวันประกาศ ขึ้นคำขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๖ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รัฐมนตรีประกาศภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ผู้นั้นประกอบ กิจการไปพลางก่อนได้ และเมื่อได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตแล้วให้ผู้นั้นประกอบกิจการต่อไป จนกว่าพนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งไม่อนุญาตตามคำขอ และให้นำความในมาตรา ๑๖ มาใช้ บังคับโดยชอบด้วย

*มาตรา ๑๖ แก้วไขโคสพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๑๘ แก้วไขโคสพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

LIRT

*มาตรา ๑๖ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบอนุญาตให้จวบรวม ขาซ น้าเข้า หรือส่งออกซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าได้ เมื่อปรากฏว่าผู้ขอใบอนุญาต

- (๑) เป็นผู้ที่มีฐานะดีนึ่งที่จะค้าเนืงกิจการได้
- (๒) มีล้าคไม่ต่ำกว่าที่ล้ากับบริบูรณ์
- (๓) มีถิ่นที่อยู่หรือสำนักงานในประทศไทย
- (๔) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริต คนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) มีสถาณที่ที่เหมาะสมในการจวบรวม ขาซ น้าเข้า หรือส่งออกซึ่งเมล็ดพันธุ์

ควบคุมตามกฏครึบใบอนุญาต

(๖) ใช้ชื่อในการประกอบพาณิชย์กิงไม่ซ้ำ หรือคล้ายคลึงกับชื่อที่ใช้ในการประกอบพาณิชย์กิงของผูรับใบอนุญาตก่อนแล้ว หรือผู้ที่เกี่ยวข้องในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตยังไม่ครบส่วปี

ใบกาณที่เนืงบุคคลเป็นผู้ขอรับใบอนุญาตดังกล่มีลักษณะตาม (๑) (๓) (๔) และ (๖) และต้องมีผู้ค้ำเนืงกิจการซึ่งเข้าลักษณะตาม (๒) (๓) และ (๕) ด้วย

*มาตรา ๑๗ บัวะเภทของใบอนุญาตสำหรับเมล็ดพันธุ์ควบคุมมีดังนี้

- (๑) ใบอนุญาตจวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า
- (๒) ใบอนุญาตขายเมล็ดพันธุ์ควบคุม
- (๓) ใบอนุญาตนำเข้าซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า
- (๔) ใบอนุญาตส่งออกซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า
- (๕) ใบอนุญาตนำม้เนืงซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า

ให้ถือว่าผู้ได้รับใบอนุญาตตาม (๑) (๓) หรือ (๕) เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตตาม (๒) สำหรับเมล็ดพันธุ์ควบคุมที่สรวบรวมน้าเข้าหรือส่งออกแล้ว แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๗ ใบอนุญาตตามมาตรา ๑๗ ให้คุ้มครองถึงลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้รับใบอนุญาตด้วย

*มาตรา ๑๖ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติพิเศษ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๗

*มาตรา ๑๗ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติพิเศษ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

ให้ถือว่าการกระทำดังกล่าวข้างต้น หรือตัวแทนของผู้รับใบอนุญาตที่ได้รับบริการคุ้มครอง
ตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำของผู้รับใบอนุญาตด้วย เว้นแต่ผู้รับใบอนุญาตจะพิสูจน์ได้ว่า
การกระทำดังกล่าวเป็นการทุจริตที่ตนจะลงมือหรือควบคุมได้

* มาตรา ๑๙ ใบอนุญาตตามมาตรา ๑๘ ให้ใช้ได้จนถึงวันสิ้นปีปฏิทินแห่งปีที่ออก
ใบอนุญาต เว้นแต่ใบอนุญาตนำเข้าซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า ใบอนุญาตส่งออกซึ่ง
เมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าหรือใบอนุญาตนำเข้าซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า ให้ใช้ได้
ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตแต่มีให้เกินกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต ถ้า
ผู้รับใบอนุญาตประสงค์จะต่ออายุใบอนุญาต จะต้องยื่นคำขอเสียก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ
เมื่อได้ยื่นคำขอดังกล่าวแล้วจะประกอบกิจการต่อไปก็ได้ จนกว่าพนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งไม่
อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตนั้น

การต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและ
เงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

* มาตรา ๒๐ ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ออกใบอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้ต่ออายุ
ใบอนุญาตผู้ขอใบอนุญาตหรือผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์ เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีภายใน
สามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือของพนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งการไม่ออกใบอนุญาต หรือไม่
อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีไว้ให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ ไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์
ควบคุมเพื่อการค้า หรือใบอนุญาตขายเมล็ดพันธุ์ควบคุม ก่อนที่รัฐมนตรีจะมีคำวินิจฉัยอุทธรณ์
รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งอนุญาตประกอบกิจการไปพลางก่อนได้ เมื่อมีคำขอของผู้ขอขาย

* มาตรา ๑๙ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติแก้ไข (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๕

* มาตรา ๒๐ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติแก้ไข (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๓๕

LIRT

หมวด ๓

หน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตเกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุม

มาตรา ๓๑ ให้ผู้มีใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า

(๑) บรรจุเมล็ดพันธุ์ควบคุมในภาชนะบรรจุจนกลสภาพที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต หรือ

(๒) ซ้ายเมล็ดพันธุ์ควบคุมที่บรรจุใหม่ เช่น บรรจุไม่ตรงตามฉลาก

มาตรา ๓๒ ให้ผู้รับใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าปฏิบัติ ดังนี้

(๑) จัดให้มีป้ายไว้ในที่เปิดเผยซึ่งเห็นได้ง่ายจากภายนอกอาคารแสดงว่าเป็นสถานที่รวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุม

ลักษณะ ขนาดของป้าย และข้อความที่แสดงในป้ายให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๒) จัดให้มีฉลากภาษาไทยที่ภาษาและบรรจุเมล็ดพันธุ์ควบคุมที่รวบรวมขึ้น และในฉลากต้องแสดง

- (ก) ชนิดและชื่อตั้งของเมล็ดพันธุ์ควบคุม และมีคำว่า "เมล็ดพันธุ์ควบคุม"
- (ข) เครื่องหมายการค้าสำหรับเมล็ดพันธุ์ควบคุม
- (ค) ชื่อผู้รวบรวมและแหล่งรวบรวม
- (ง) น้ำหนักสุทธิของเมล็ดพันธุ์ควบคุมตามระบบเมตริก
- (จ) อัตราความงอกของเมล็ดพันธุ์ควบคุม และระบุวันเดือนปีที่ทดสอบ
- (ฉ) เดือนและปีที่รวบรวมหรือนำเข้า
- (ช) ยาสุขอน้ำหนักของเมล็ดพันธุ์ควบคุม เดือนและปีที่สิ้นอายุการใช้

เพาะปลูกหรือใช้ทำพันธุ์

(๓) ถ้าเมล็ดพันธุ์ควบคุมมีวัตถุผสมผสมคู่ตัว ต้องแจ้งชื่อและอัตราส่วนของวัตถุนั้นที่ผสมอยู่ในเมล็ดพันธุ์ควบคุม

ทั้งหมวด ๓ แก้อิโทยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๓๑ แก้อิโทยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๓๒ แก้อิโทยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

(๘) ถ้าเมล็ดพันธุ์ควบคุม มีสารเคมีอันตรายตามมาตรา ๑๓ ผสมอยู่ด้วย ต้องแจ้งชื่อและอัตราส่วนของสารเคมีอันตรายที่ผสมอยู่ในเมล็ดพันธุ์ควบคุม ทั้งต้องแสดง เครื่องหมายตัวอักษรใหญ่กับกระดุกไข่ และให้คำว่า "อันตราย" ตัวอักษรสีแดง ไว้ด้วย

(๙) ข้อความอื่นที่รัฐมนตรีเห็นสมควรประกาศในราชกิจจานุเบกษา ระบุเพิ่มเติมในฉลาก

*มาตรา ๓๓ ให้ผู้รับใบอนุญาตนำเข้าซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าปฏิบัติดังนี้

(๑) จัดให้มีป้ายไว้ในที่เปิดเผยซึ่งเห็นได้ง่ายจากภายนอกอาคารแสดงว่าเป็น สถานที่นำเข้าซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุม

ลักษณะ ขนาดของป้าย และข้อความที่แสดงในป้าย ให้เป็นไปตามที่กำหนดใน กฎกระทรวง

(๒) นำใบรับรองของผู้รวบรวมจากประเทศ ซึ่งเป็นแหล่งรวบรวมเมล็ดพันธุ์ ควบคุมมาแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบและภายในระยะเวลาที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ในราชกิจจานุเบกษา

(๓) นำตัวอย่างเมล็ดพันธุ์ควบคุมที่นำเข้าทุกคราวมามอบให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ในปริมาณพอสมควร เพื่อทำการทดสอบภายในระยะเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด

(๔) จัดให้ฉลากที่ภาษาะบรรจุเมล็ดพันธุ์ควบคุมที่นำเข้าตามมาตรา ๓๒ (๒) ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตนำเข้าซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า นำเมล็ดพันธุ์นั้นมาแบ่งบรรจุ ในภาษาะบรรจุเอง ต้องจัดให้ฉลากที่ภาษาะบรรจุมตามมาตรา ๓๒ (๒) ด้วย

*มาตรา ๓๔ ให้ผู้รับใบอนุญาตขายเมล็ดพันธุ์ควบคุมปฏิบัติดังนี้

(๑) จัดให้มีป้ายไว้ในที่เปิดเผยซึ่งเห็นได้ง่ายจากภายนอกอาคารแสดงว่าเป็น สถานที่ขายเมล็ดพันธุ์ควบคุม

ลักษณะ ขนาดของป้าย และข้อความที่แสดงในป้าย ให้เป็นไปตามที่กำหนดใน กฎกระทรวง

(๒) คูณฉลากที่ภาษาะบรรจุเมล็ดพันธุ์ควบคุมตามมาตรา ๓๒ (๒) ให้คงอยู่ ครบถ้วนและชัดเจน

*มาตรา ๓๓ นักโศคนพระราชาธิบดีผู้พิทักษ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๔

*มาตรา ๓๔ นักโศคนพระราชาธิบดีผู้พิทักษ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๑๕ ผู้รับใบอนุญาตต้องแสดงใบอนุญาตหรือใบอนุญาตให้ไว้ในที่
เปิดเผยและเห็นได้ง่ายภายในอาคารที่ระบุไว้ในใบอนุญาต

มาตรา ๑๖ ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหาย หรือถูกทำลายในสาระสำคัญให้ผู้รับใบ
อนุญาตแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และยื่นคำขอรับใบอนุญาต ภายใต้วงวัลวันนับแต่
วันที่ได้ทราบถึงการสูญหายหรือถูกทำลายดังกล่าว

การขอรับใบอนุญาตและการขอใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์
วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๗ ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตย้ายสถานที่รวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุม เพื่อ
การค้า สถานที่ขายเมล็ดพันธุ์ควบคุม สถานที่นำเข้าซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า สถานที่
ส่งออกซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า หรือสถานที่เก็บเมล็ดพันธุ์ควบคุม ตามที่ระบุไว้ใน
ใบอนุญาต เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากพนักงานเจ้าหน้าที่

การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่
กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๕

การรับรองและการควบคุม

มาตรา ๑๘ ผู้ใดประสงค์จะได้อื่นหรือรับรองพืชชนิดใดให้เป็นเมล็ดพันธุ์รับรอง
พันธุ์พืชขึ้นทะเบียน หรือพันธุ์ที่รับรองตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

การขอให้ออกหนังสือรับรองและการออกหนังสือรับรอง ให้เป็นไปตามแบบ
หลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

*มาตรา ๑๙ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

*ชื่อหมวด ๕ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๑๘ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

* มาตรา ๒๘ ทวิ ในกรณีที่ผู้จัดทำพนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ตามพระราชบัญญัติในวันหยุดราชการหรือนอกเวลาราชการ หรือนอกสถานที่ทำการไม่ว่าในหรือนอกเวลาราชการ ผู้ขอจะต้องเสียค่าป่วยการ ค่าพาหนะ ค่าเช่าที่พัก และค่าใช้จ่ายให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

* มาตรา ๒๙ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดชนิดและชื่อพันธุ์ของพืชชนิดใดก็ได้เป็นพืชสงวน

* มาตรา ๓๐ ทวิ ให้พืชที่กำหนดไว้ในบัญชีแนบท้ายกสนสัญญา ว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งมีผลผูกพันและพืชป่าที่กำลังจะสูญพันธุ์ ซึ่งรัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา เป็นพืชอนุรักษ์ตามพระราชบัญญัตินี้

* มาตรา ๓๑ ตี ห้ามมิให้ผู้ใดนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านพืชอนุรักษ์และซากของพืชอนุรักษ์ เว้นแต่ได้วางหนังสืออนุญาตจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย

การขออนุญาต การลออกหนังสืออนุญาต และการปฏิบัติในการนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านพืชอนุรักษ์ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

หนังสืออนุญาตนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านพืชอนุรักษ์ ให้ใช้ได้ไม่เกินหกเดือนนับแต่วันที่ลออกหนังสืออนุญาต

* มาตรา ๓๑ จัตวา ผู้ใดประสงค์จะขยายพันธุ์พืชอนุรักษ์เพื่อการค้า ให้ยื่นคำขอเป็นหนังสือเพื่อขอขึ้นทะเบียนสถานที่เพาะเลี้ยงพืชอนุรักษ์ต่อกรมวิชาการเกษตร

การทบทวนทะเบียนและการขึ้นทะเบียน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

* มาตรา ๒๘ ทวิ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

* มาตรา ๒๙ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

* มาตรา ๓๐ ทวิ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

* มาตรา ๓๑ ตี เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

* มาตรา ๓๑ จัตวา เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

LIRT

ใบสำคัญการขึ้นทะเบียนสถานที่เพาะเลี้ยงพืชอนุรักษ์ ใต้ใช้ให้ห้าปีนับแต่วันออกใบสำคัญการขึ้นทะเบียน

*มาตรา ๓๐ ห้ามมิให้ผู้ใดส่งขอยกชิงพืชสงวน เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากรัฐมนตรี และเฉพาะ เพื่อประโยชน์ในการทดลอง หรือวิจัยในทางวิชาการ เท่านั้น

*มาตรา ๓๑ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดนำหรือส่งพืชสงวนชนิดใดและในปริมาณเท่าใด ออกนอกเขตท้องที่ใดหรือนำหรือส่งพืชดังกล่าวไปยังท้องที่ใดในราชอาณาจักร เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากพนักงานเจ้าหน้าที่

การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

*มาตรา ๓๒ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดชนิดและชื่อพันธุ์ของพืชชนิดใดให้เป็นพืชต้องห้าม

*มาตรา ๓๓ ห้ามมิให้ผู้ใดนำเข้าซึ่งพืชต้องห้าม

*มาตรา ๓๔ เมล็ดพันธุ์ที่มีลักษณะต่อไป ให้ถือว่าเป็นเมล็ดพันธุ์เสื่อมคุณภาพ

(๑) เมล็ดพันธุ์ที่สิ้นอายุการใช้งานเพื่อปลูกหรือใช้ทำพันธุ์ตามกึ่งแสดงไว้ในฉลาก

(๒) เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพต่ำกว่ามาตรฐานที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ตาม

มาตรา ๑๓

*มาตรา ๓๕ เมล็ดพันธุ์หรือวัสดุที่ทำเทียมเมล็ดพันธุ์ที่มีลักษณะต่อไป ให้ถือว่าเป็นเมล็ดพันธุ์ปลอมปน

*มาตรา ๓๐ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕

*มาตรา ๓๑ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕

*มาตรา ๓๒ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕

*มาตรา ๓๓ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕

*มาตรา ๓๔ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕

*มาตรา ๓๕ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕

LIART

(๑) เมล็ดพันธุ์หรือวัตถุที่ทำเทียมเมล็ดพันธุ์ทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อให้ผู้อื่น
หลงเชื่อหรือสำคัญผิดว่าเป็นเมล็ดพันธุ์นั้น

(๒) เมล็ดพันธุ์ที่แสดงชนิด กิ่งพันธุ์ เครื่องหมายการค้า แหล่งรวบรวมหรือ
ระบุเดือนปีที่รวบรวม หรือนำเข้า ซึ่งไม่ตรงกับความ เป็นจริง

(๓) เมล็ดพันธุ์ที่มีเมล็ดพันธุ์อื่นหรือวัตถุอื่นผสม หรือเจือปนอยู่เกินปริมาณที่แจ้ง
ไว้ในฉลากหรือเกินอัตราส่วนที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๑๓

*มาตรา ๓๖ ห้ามมิให้ผู้ใดรวบรวม ขาย นำเข้า หรือส่งออกซึ่งเมล็ดพันธุ์
เสื่อมคุณภาพ

*มาตรา ๓๗ ห้ามมิให้ผู้ใดรวบรวม ขาย นำเข้า หรือส่งออกซึ่งเมล็ดพันธุ์
ปลอมปน

*มาตรา ๓๘ ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาคุณภาพของเมล็ดพันธุ์ควบคุมอื่นเป็นเท็จ หรือ
เกินความจริงซึ่งอาจทำให้ผู้อื่นหลงเชื่อหรือสำคัญผิดในคุณภาพของเมล็ดพันธุ์นั้น

หมวด ๕

พนักงานเจ้าหน้าที่

*มาตรา ๓๙ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งเป็น
หนังสือเรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสาร หรือวัตถุใด ๆ เพื่อประกอบ
พิจารณาได้ และมีอำนาจเข้าไปในสถานที่รวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า สถานที่ขาย
เมล็ดพันธุ์ควบคุม สถานที่เก็บเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า หรือสถานที่เพาะเลี้ยงพืชอนุรักษ์
ในระหว่างเวลาทำการ หรือเข้าไปในสถานหาหนะที่บรรทุกเมล็ดพันธุ์หรือพืชอนุรักษ์ ในกรณี
ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ เพื่อ

*มาตรา ๓๖ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๓๗ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๓๘ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๓๙ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

LIRT

(๑) ตรวจสอบเมล็ดพันธุ์ พืชอนุรักษ์ ภาชนะบรรจุ ฉลาก สมุดบัญชี หรือ เอกสารใด ๆ ที่เกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ หรือพืชอนุรักษ์

(๒) นำเมล็ดพันธุ์ หรือวัตถุที่สงสัยว่าเป็นเมล็ดพันธุ์เสื่อมคุณภาพ เมล็ดพันธุ์ปลอมปน หรือพืชอนุรักษ์ ในปริมาณพอสมควรไปเป็นตัวอย่างเพื่อทดสอบตรวจ หรือวิเคราะห์

(๓) ค้น ถูบ หรืออาศัยเมล็ดพันธุ์ พืชอนุรักษ์ ภาชนะบรรจุ ฉลาก สมุดบัญชีหรือ เอกสารใด ๆ ที่เกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ หรือพืชอนุรักษ์

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้รับใบอนุญาตและผู้ที่เกี่ยวข้องคำนวณ ความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๓๙ ทวิ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจตรวจค้นคลังสินค้า สถานพาหนะ ระบายน้ำ ทับ ห่อ ตลอดจนตัวบุคคลภายในเขตด่านตรวจพืชที่ประกาศตามกฎหมายว่าด้วยการ กักพืชภายในด่านศุลกากร ด่านตรวจ ด่านพรมแดน เขตศุลกากร และทางอนุมัติซึ่งประกาศ ตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

มาตรา ๓๙ ตริ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจยึดหรือส่งกลับพืชอนุรักษ์ที่นำเข้า โดยไม่ต้องตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่ยึดพืชอนุรักษ์ให้พืชอนุรักษ์ที่ถูกยึดตก เป็นของ กรมวิชาการเกษตร สำหรับการส่งกลับต้องได้รับความยินยอมจากประเทศต้นทางของพืช อนุรักษ์ และประเทศต้นทางต้องเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการขนส่งทั้งต้น ถ้าประเทศต้นทาง ของพืชอนุรักษ์ไม่ให้ความยินยอม หรือไม่ยินยอมออกค่าใช้จ่าย ให้พืชอนุรักษ์ดังกล่าวตกเป็น ของกรมวิชาการเกษตร

มาตรา ๔๐ ในการค้น พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องพยายามมิให้มีการเสียหายและ กระจุกกระจิกเท่าที่จะทำได้

มาตรา ๔๑ สิ่งของที่ยึดได้ในกรณีค้นหัตถ์หรือบรรจุหีบห่อและประทับตราหรือ ทำเครื่องหมายไว้เป็นสำคัญ

มาตรา ๔๒ การค้นในสถานที่หรือในสถานพาหนะตามมาตรา ๓๙ หรือมาตรา ๓๙ ทวิ ก่อนลงมือค้นให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ค้นแสดงความบริสุทธิ์แก่ผู้เสียก่อนและให้ต้นต่อหน้า

มาตรา ๓๙ ทวิ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓

มาตรา ๓๙ ตริ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓

มาตรา ๔๒ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓

LIRT

ผู้รับใบอนุญาต ผู้รับหนังสืออนุญาต ผู้ครอบครองสถานที่ บุคคลที่ทำงานในสถานที่นั้น หรือผู้ครอบครองสถานพำนัก หรือถ้าหากบุคคลดังกล่าวนี้ไม่ได้ให้คืนต่อหน้าบุคคลอื่นอย่างน้อยสองคนซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ขอหรือมาเป็นพยาน

สิ่งของใดที่ได้ยึดหรืออายัดต้องให้ผู้รับใบอนุญาต ผู้รับหนังสืออนุญาต ผู้ครอบครองสถานที่ บุคคลที่ทำงานในสถานที่นั้น ผู้ครอบครองสถานพำนัก หรือพยานแล้วแต่กรณี ดูเพื่อให้รับรองว่าสิ่งของนั้นได้คืนได้ในสถานที่ หรือในสถานพำนักนั้น ถ้าบุคคลดังกล่าวนี้ไม่ยอมรับรอง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ค้นจับกักไว้

มาตรา ๘๓ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ค้นจับกราชยะ เอื้อตนแห่งการค้นและทำบัญชีรายละเอียดสิ่งของที่ค้น ยึดหรืออายัดไว้

บันทึกการค้นและบัญชีดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ให้อ่านให้ผู้รับใบอนุญาต ผู้ครอบครองสถานที่ บุคคลที่ทำงานในสถานที่นั้น ผู้ครอบครองสถานพำนัก หรือพยานแล้วแต่กรณี ฟังและให้บุคคลดังกล่าวนั้นลงลายมือชื่อรับรองไว้ ถ้าไม่ยอมลงลายมือชื่อรับรอง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ค้นจับกักไว้

มาตรา ๘๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลดังกล่าวในมาตรา ๘๓

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

*มาตรา ๘๕ เมล็ดพันธุ์ พืชพันธุ์ ภาชนะบรรจุ ฉลาก สมุดบัญชี หรือเอกสารใด ๆ ที่ได้ยึดหรืออายัดไว้ตามมาตรา ๘๓ (๓) ถ้าไม่ปรากฏเจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือพนักงานอัยการสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี หรือศาลได้ออคำพิพากษาถึงที่สุดไม่ให้พิกษาให้รับ และผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองมิได้ร้องขอรับคืนภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ยึดหรืออายัด หรือวันที่ทราบคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี หรือวันที่ศาลพิพากษาถึงที่สุดไม่ให้พิกษาให้รับแล้วแต่กรณี ให้ตกเป็นของกรมวิชาการเกษตรเพื่อจัดการตามที่เห็นสมควร

*มาตรา ๘๕ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติพัฒนาพืช (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

หมวด ๖

การพิทักษ์ใบอนุญาตและการเพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา ๕๖ เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงจากเจ้าหน้าที่ว่า ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวง หรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตมีกำหนดครั้งละไม่เกินหนึ่งร้อยสี่สิบวัน

ผู้รับใบอนุญาตซึ่งถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตต้องหยุดประกอบกิจการตามใบอนุญาตนั้น และระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตจะขอรับใบอนุญาตใด ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ก็ไม่ได้

มาตรา ๕๗ พนักงานเจ้าหน้าที่ใดละเลยหน้าที่ มีอำนาจสั่งถอนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตก่อนกำหนดเวลาได้ เมื่อเป็นที่พอใจว่าผู้รับใบอนุญาตซึ่งถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหรือกฎกระทรวง หรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว

มาตรา ๕๘ เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือเข้าลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๖๖ หรือในกรณีที่ปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตผู้ใดกระทำความผิดพระราชบัญญัติหลายครั้งหรือครั้งแล้วแต่เป็นการกระทำผิดซ้ำซ้อน ยี่สิบสี่มีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้

ผู้รับใบอนุญาตซึ่งถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาต ต้องหยุดประกอบกิจการตามใบอนุญาตนั้นและจะขอรับใบอนุญาตใด ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ก็ไม่ได้จนกว่าจะพ้นกำหนดสองปี นับแต่วันที่ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตและพนักงานเจ้าหน้าที่จะออกใบอนุญาตให้หรือไม่ก็ได้ตั้งแต่จะพิจารณาเห็นสมควร

มาตรา ๕๙ คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตและคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต ให้ทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้รับใบอนุญาตทราบ ในกรณีที่ไม่มีพบตัวผู้รับใบอนุญาตหรือผู้รับใบอนุญาตไม่ยอมรับคำสั่งดังกล่าวให้ปิดคำสั่งไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาต และให้ถือว่าผู้รับใบอนุญาตทราบคำสั่งนั้นแล้วตั้งแต่วันที่ปิดคำสั่งบรรจบมาซึ่งผู้จัดการ หรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้น ต้องรับผิดชอบต่อความที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนรู้เห็นหรือยินยอมในการกระทำความผิดนั้น

พระราชบัญญัติ พันธุ์พืช (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๘

และ

พระราชบัญญัติ พันธุ์พืช (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘

เป็นปีที่ ๓๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

และ

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๘

เป็นปีที่ ๓๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการ

โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เห็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยพันธุ์พืช

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและ
ยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

*มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ เรียกว่า "พระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘"

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

*มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

"พันธุ์พืช" หมายความว่า พันธุ์ หรือกลุ่มของพืชที่มีลักษณะทาง
พฤกษศาสตร์เหมือนหรือคล้ายคลึงกัน และมีคุณสมบัติเฉพาะตัวที่แตกต่างจากกลุ่มอื่นในพืช
ชนิดเดียวกันที่สามารถตรวจสอบได้

*ในพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๘ บัญญัติว่ามาตรา ๑ พระราชบัญญัติ
เรียกว่า "พระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๘"

*มาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๘

"เมล็ดพันธุ์" หมายความว่า เมล็ด หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพืชที่ใช้เพาะปลูก หรือใช้ทำพันธุ์ เช่น ต้น ตอ หน่อ เหง้า กิ่ง แขนง ตา ราก หัว ดอก หรือผล

"เมล็ดพันธุ์ควบคุม" หมายความว่า เมล็ดพันธุ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็น เมล็ดพันธุ์ควบคุม

"เมล็ดพันธุ์รับรอง" หมายความว่า เมล็ดพันธุ์ที่ได้ผ่านการทดสอบ ตรวจ หรือ วิเคราะห์คุณภาพหรือคุณสมบัติและอธิบคืออกหนึ่งหรือรับรองให้

"พันธุ์พืชชั้นทะเบียน" หมายความว่า พันธุ์พืชที่ผ่านการพิจารณาชั้นทะเบียนและ อธิบคืออกหนึ่งหรือรับรองให้

"พันธุ์พืชรับรอง" หมายความว่า พันธุ์พืชชั้นทะเบียนที่ผ่านการพิจารณารับรอง ให้เป็นพันธุ์พืชรับรองและอธิบคืออกหนึ่งหรือรับรองให้

"พืชสงวน" หมายความว่า พืชที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นพืชสงวน

"พืชตัดหัว" หมายความว่า พืชที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นพืชตัดหัว

"พืชอนุรักษ์" หมายความว่า พืชชนิดที่กำหนดไว้ในบัญชีแนบท้ายของสัญญาว่าด้วย การค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้จะสูญพันธุ์ซึ่งรัฐมนตรีประกาศกำหนด ในราชกิจจานุเบกษา

"การขยายพันธุ์เทียม" หมายความว่า การขยายพันธุ์ที่ไม่ใช่การขยายพันธุ์ โดยธรรมชาติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนด

"ฉลาก" หมายความว่า รวมถึง รูป รอยประทับ หรือข้อความใด ๆ อันแสดงไว้ ที่ภาชนะบรรจุ

"ภาชนะบรรจุ" หมายความว่า วัตถุใด ๆ ที่ใช้บรรจุหรือห่อหุ้มเมล็ดพันธุ์ โดยเฉพาะ

"รวบรวม" หมายความว่า รวบรวมเมล็ดพันธุ์เพื่อคัดแยกหรือบรรจุในภาชนะ บรรจุ

"ขาย" หมายความว่า จำหน่าย จำส แจก หรือแลกเปลี่ยน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ ในการค้าและหมายความรวมถึงมิไว้เพื่อขาย

"นำเข้า" หมายความว่า นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร

"ส่งออก" หมายความว่า นำหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร

LIRT

"นำผ่าน" หมายความว่า นำหรือส่งผ่านราชอาณาจักร โดยมีการขนถ่ายหรือเปลี่ยนแปลงยานพาหนะ

"สถานที่" หมายความว่า ที่ อาคารหรือส่วนของอาคาร และหมายความรวมถึง บริเวณของสถานที่ด้วย

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการพันธุ์พืช

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติราชการตามพระราชบัญญัตินี้

"อสิบดี" หมายความว่า อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือส่วนราชการอื่นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง

(๑) เมล็ดพันธุ์ควบคุม

(๒) พืชสงวน

(๓) พืชต้องห้าม

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ออกกฎกระทรวง กำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียมและกำหนดกิจการอื่นและออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า "คณะกรรมการพันธุ์พืช" ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ผู้แทนกรมป่าไม้ ผู้แทนกรมศุลกากร และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกไม่เกินห้าคน เป็นกรรมการ และผู้อำนวยการกองควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร เป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี แต่อาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้

*มาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๘ บรรพการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) รัฐมนตรีไว้คดียก

(๔) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

เมื่อบรรพการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระรัฐมนตรีอาจแต่งตั้งผู้ขึ้นเป็นบรรพการแทนได้ และให้ผู้ขึ้นอยู่ในตำแหน่งตามวาระของบรรพการซึ่งตนแทน

มาตรา ๙ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนของกรรมการทั้งหมดจึงเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

กรรมการคนหนึ่งไม่มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานออกเสียงเพิ่มอีกหนึ่งเสียงหนึ่งเป็นเสียงที่ขาด

*มาตรา ๑๐ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อพิจารณาศึกษาวิจัยหรือปฏิบัติการเกี่ยวกับพืชที่คณะกรรมการมอบหมาย และให้ในข้อความในมาตรา ๘ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการโดยอัตโนมัติ

*มาตรา ๑๑ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(๑) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเกี่ยวกับการควบคุม การส่งเสริม และการออกประกาศเกี่ยวกับพืช

(๒) ให้คำแนะนำ หรือคำปรึกษาแก่รัฐมนตรีในเรื่องเกี่ยวกับพืช

*มาตรา ๑๐ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๑๑ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๓๕

LIART

หมวด ๒

การควบคุมขนาดและการออกใบอนุญาตเกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุม

*มาตรา ๑๒ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษาว่ากำหนดชนิดและชื่อพันธุ์ของพืชชนิดใดให้เป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุม

*มาตรา ๑๓ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติเกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุม ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๑) กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๗ (๑) (๒) หรือ (๓) แจ้งชนิดชื่อพันธุ์และปริมาณของเมล็ดพันธุ์ควบคุมที่รวบรวมและแหล่งรวบรวม

(๒) กำหนดมาตรฐาน คุณภาพ วิธีเก็บหรือวิธีรักษาเมล็ดพันธุ์ควบคุม เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๗ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ปฏิบัติ

(๓) กำหนดชนิดและอัตราส่วนของวัตถุที่ใช้ หรือน้ำ หรือผสม หรือเจือปนในเมล็ดพันธุ์ควบคุมและกำหนดวัตถุหรือสิ่งที่เป็นศัตรูพืชซึ่งห้ามใช้ หรือมี หรือผสม หรือเจือปนในเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๗ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ปฏิบัติ

(๔) กำหนดสารเคมีดินพราอ์ที่ใช้ผสมในเมล็ดพันธุ์ควบคุม โดยระบุชื่อสามัญและชื่อทางเคมีและอัตราส่วนของสารเคมีนั้น เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๗ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ปฏิบัติ

(๕) กำหนดว่าเมล็ดพันธุ์ควบคุมชนิดใด และชื่อพันธุ์ใดที่ต้องบรรจุในภาชนะบรรจุ กำหนดวัตถุที่จะใช้สำหรับเป็นภาชนะบรรจุ และวิธีการบรรจุเมล็ดพันธุ์ควบคุม เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๗ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ปฏิบัติ

(๖) กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๗ (๑) หรือ (๑) รวบรวม ขาย เมล็ดพันธุ์ควบคุมเฉพาะที่เป็นเมล็ดพันธุ์รับรอง

(๗) กำหนดชนิดพันธุ์และปริมาณของเมล็ดพันธุ์ควบคุมที่อนุญาตให้นำเข้า การออกประกาศตามมาตรานี้ ต้องระบุระยะเวลาไว้บังคับไม่น้อยกว่าหกสิบวัน นับแต่วันประกาศ

ชื่อหมวด ๒ แก่ไขโคกพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๑๒ แก่ไขโคกพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๑๓ แก่ไขโคกพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

LIART

*มาตรา ๑๘ ห้ามมิให้ผู้ใดรวบรวม ขาด นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และต้องเก็บเมล็ดพันธุ์ควบคุมไว้ในสถานที่เก็บเมล็ดพันธุ์ควบคุมตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาต

การขออนุญาตและการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

บทบัญญัติมาตรานี้มิได้ใช้บังคับแก่ผู้ปลูกเมล็ดพันธุ์ควบคุมซึ่งขายเมล็ดพันธุ์ควบคุมที่ตนเองให้แก่ผู้รับใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า หรือผู้รับใบอนุญาตส่งออกซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า หรือผู้ปลูกเมล็ดพันธุ์รายอื่นเพื่อใช้เพาะปลูกเองโดยมิได้มีการโฆษณา

*มาตรา ๑๙ เมื่อรัฐมนตรีได้ประกาศกำหนดชนิด และชื่อพันธุ์ของพืชชนิดใดให้เป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุมตามมาตรา ๑๗ แล้ว ให้ผู้รวบรวม ขาด นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าอยู่ในวันประกาศ ชื่อค้าขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๘ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รัฐมนตรีประกาศในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ผู้นั้นประกอบกิจการไปพลางก่อนได้ และเมื่อได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตแล้ว ให้ผู้นั้นประกอบกิจการต่อไปจนกว่าพนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งไม่อนุญาตตามคำขอ และให้นำความในมาตรา ๕๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

*มาตรา ๑๖ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบอนุญาตให้รวบรวม ขาด นำเข้า หรือส่งออกซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าได้ เมื่อปรากฏว่าผู้ขอใบอนุญาต

- (๑) เป็นผู้มีฐานะดีพอที่จะดำเนินกิจการได้
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีบริบูรณ์
- (๓) มีถิ่นที่อยู่หรือสำนักงานในประเทศไทย
- (๔) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริต คนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) มีสถานที่ที่เหมาะสมในการรวบรวม ขาด นำเข้า หรือส่งออกซึ่งเมล็ดพันธุ์

ควบคุมตามที่ขออนุญาต

*มาตรา ๑๘ แก้อิโศกพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๑๘ แก้อิโศกพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๑๖ แก้อิโศกพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

LIRT

(๖) ใช้ชื่อในการประกอบพาณิชย์ไม่ซ้ำ หรือคล้ายคลึงกับชื่อที่ใช้ในการประกอบพาณิชย์ของผู้รับใบอนุญาตอยู่แล้ว หรือมีทั้งอยู่ในระหว่างขู่ฟ้องคดีใช้ใบอนุญาตหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตซึ่งไม่ครบสองปี

ในกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้ขอรับใบอนุญาตต้องมีลักษณะตาม (๑) (๓) (๔) และ (๖) และต้องมีผู้ดำเนินกิจการซึ่งเข้าลักษณะตาม (๑) (๓) และ (๔) ด้วย

* มาตรา ๑๗ ประเภทของใบอนุญาตสำหรับเมล็ดพันธุ์ควบคุมมีดังนี้

- (๑) ใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า
- (๒) ใบอนุญาตขายเมล็ดพันธุ์ควบคุม
- (๓) ใบอนุญาตนำเข้าซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า
- (๔) ใบอนุญาตส่งออกซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า
- (๕) ใบอนุญาตนำเข้าผ่านซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า

ให้ถือว่าผู้ได้รับใบอนุญาตตาม (๑) (๓) หรือ (๕) เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตตาม (๒) สำหรับเมล็ดพันธุ์ควบคุมที่ตนรวบรวมนำเข้าหรือส่งออกด้วย แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๘ ใบอนุญาตตามมาตรา ๑๗ ให้คุ้มครองถึงลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้รับใบอนุญาตด้วย

ให้ถือว่าการกระทำของลูกจ้าง หรือตัวแทนของผู้รับใบอนุญาตที่ได้รับการคุ้มครองตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำของผู้รับใบอนุญาตด้วย เว้นแต่ผู้รับใบอนุญาตจะพิสูจน์ได้ว่า การกระทำดังกล่าวเป็นการสุจริตที่ตนจะล่วงรู้หรือควบคุมได้

* มาตรา ๑๙ ใบอนุญาตตามมาตรา ๑๗ ให้ใช้ได้จนถึงวันสิ้นปีปฏิทินแห่งปีที่ออกใบอนุญาต เว้นแต่ใบอนุญาตนำเข้าซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า ใบอนุญาตส่งออกซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้าหรือใบอนุญาตนำเข้าผ่านซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า ให้ใช้ได้ความระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตแต่มิให้เกินกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่ยกใบอนุญาต ถ้าผู้รับใบอนุญาตประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาต จะต้องยื่นคำขอเสียก่อนใบอนุญาตนั้นอายุเมื่อได้ยื่นคำขอดังกล่าวแล้ว จะประกอบกิจการต่อไปก็ได้จนกว่าพนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตนั้น

* มาตรา ๑๗ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๘

* มาตรา ๑๙ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๘

การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

*มาตรา ๒๐ ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ออกใบอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตผู้ขอใบอนุญาตหรือผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตมีลักษณะเป็นหนังสือของรัฐมนตรีว่าในส่วนสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือลงพนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งการไม่ออกใบอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สิ้นสุด

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ ไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเป็นการค้า หรือใบอนุญาตหากเมล็ดพันธุ์ควบคุม ก่อนที่รัฐมนตรีจะมีคำวินิจฉัยลงทรวง รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งอนุญาตประกอบกิจการไปพลางก่อนได้ เมื่อมีคำขอของผู้ขอขง

หมวด ๓

*หน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตเกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ควบคุม

*มาตรา ๓๑ ถ้าผู้มีใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเป็นการค้า

(๑) บรรจุเมล็ดพันธุ์ควบคุมไปมาขนส่งบรรจุออกสถานที่ที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต หรือ

(๒) ขนเมล็ดพันธุ์ควบคุมที่บรรจุในภาชนะบรรจุไม่ตรงตามฉลาก

*มาตรา ๓๒ ใ้ผู้รับใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเป็นการค้าปฏิบัติดังนี้

(๑) จัดให้มีป้ายไว้ในที่เปิดเผยซึ่งเห็นได้ง่าย และขนออกอาคารแสดงว่าเป็นสถานที่รวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุม

*มาตรา ๒๐ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติพิเศษ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

*ชื่อหมวด ๓ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติพิเศษ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๓๑ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติพิเศษ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๓๓ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติพิเศษ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

ลักษณะ ขนาดของป้าย และข้อความที่แสดงในป้ายให้เป็นไปตามที่กำหนดใน
กฎกระทรวง

(๖) จัดให้มีน้ลายภาษาไทยที่ภาชนะบรรจุเมล็ดพันธุ์ควบคุมที่รวบรวมขึ้น และ
ในฉลากห้องแห้ง

(ก) ชนิดและชื่อต้นพันธุ์ของเมล็ดพันธุ์ควบคุม และมีคำว่า "เมล็ดพันธุ์
ควบคุม"

(ข) เครื่องหมายการค้า สำหรับเมล็ดพันธุ์ควบคุม

(ค) ชื่อผู้รวบรวมและแหล่งรวบรวม

(ง) หน้าหนักสุทธิของเมล็ดพันธุ์ควบคุมตามระบบเมตริก

(จ) อัตราความงอกของเมล็ดพันธุ์ควบคุม และระบุวันเดือนปีที่ทดสอบ

(ฉ) เดือนและปีที่รวบรวมหรือนำเข้า

(ช) ภาควิชาของออกของเมล็ดพันธุ์ควบคุม เดือนและปีที่สิ้นสุดอายุการใช้
เพาะปลูกหรือใช้ทำพันธุ์

(ซ) ถ้าเมล็ดพันธุ์ควบคุมมีวัตถุอื่นผสมอยู่ด้วย ต้องแจ้งชื่อและอัตราส่วน
ของวัตถุนั้นที่ผสมอยู่ในเมล็ดพันธุ์ควบคุม

(ณ) ถ้าเมล็ดพันธุ์ควบคุม มีสารเคมีอันตรายตามมาตรา ๑๓ ผสมอยู่ด้วย
ต้องแจ้งชื่อและอัตราส่วนของสารเคมีอันตรายที่ผสมอยู่ในเมล็ดพันธุ์ควบคุม ทั้งต้องแสดง
เครื่องหมายตัวกะโหลกกับกระดูกไขว้ และมีคำว่า "อันตราย" ด้วยอักษรสีแดงไว้ด้วย

(ญ) ชื่อหาว่าเมล็ดพันธุ์นั้นได้เห็นสมควรประกาศในราชกิจจานุเบกษา ระบุ
เพิ่มเติมในฉลาก

มาตรา ๑๓ ให้ผู้รับใบอนุญาตนำเข้าซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อก้าวค้าเป็นผู้จัดตั้ง

(๑) จัดให้มีป้ายไว้ในที่เปิดเผยซึ่งเห็นได้ง่ายจากภายนอกอาคารแสดงว่าเป็น
สถานที่นำเข้าซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุม

ลักษณะ ขนาดของป้าย และข้อความที่แสดงในป้าย ให้เป็นไปตามที่กำหนดใน
กฎกระทรวง

มาตรา ๑๓ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๓๕

(๓) นำใบวิกรมกษัตริย์ผู้ทรงคุณงามจากประเทศ ซึ่งเป็นแหล่งรวบรวมเมล็ดพันธุ์ ความรู้ความฉลาดเฉลียวงานเจ้าหน้าที่ตามแบบและจารีในระยะเวลาที่รัฐมนตรีประจำกำหนด ในวัน ที่ให้จำนวนเบกษา

(๔) นำตัวอย่างเมล็ดพันธุ์ควบคุมที่นำเข้ามาทุกคราวมามอบให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ในใบวิกรมกษัตริย์ผู้ทรงคุณงาม เพื่อทำการทดสอบภายในระยะเวลาที่กำหนด ในเจ้าหน้าที่กำหนด

(๕) จัดให้ดินจากภักษานิคมบรรพบุรุษเมล็ดพันธุ์ควบคุมที่นำเข้ามามาตรา ๒๒ (๒) ในกรณีที่ได้รับใบอนุญาตนำเข้าซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า นำเมล็ดพันธุ์ที่นำมาซึ่งบรรพบุรุษ ในภักษานิคมบรรพบุรุษเอง ต้องจัดให้มีเมล็ดจากภักษานิคมบรรพบุรุษมาตรา ๒๒ (๒) ด้วย

*มาตรา ๒๘ ให้ผู้มีใบอนุญาตขายเมล็ดพันธุ์ควบคุมปฏิบัติดังนี้

(๑) จัดให้มีป้ายไว้ที่เบ็ดเตล็ดซึ่งเห็นได้ง่ายจากภายนอกอาคารแสดงว่าเป็น สถานที่ขายเมล็ดพันธุ์ควบคุม

ลักษณะ ขนาดของป้าย และข้อความที่ส่งในปีง ให้เป็นไปตามที่กำหนดใน กฎกระทรวง

(๒) ดูแลและรักษาภักษานิคมบรรพบุรุษเมล็ดพันธุ์ควบคุมตาม มาตรา ๒๒ (๓) ไว้คงอยู่ ครบถ้วนและชัดเจน

มาตรา ๒๙ ผู้รับใบอนุญาตต้องส่งใบอนุญาตด้วยใบแทนใบอนุญาต ไปในที่ เปิดเผยและเห็นได้ว่าเขมารถใบขาด จะที่จะมาใช้ใบแทนอนุญาต

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่รับอนุญาตสูญหายหรือถูกทำลายในสาระสำคัญ ให้ผู้รับ ใบอนุญาตแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาต ภายในสี่สิบวันนับแต่ วันที่ได้ทราบถึงการสูญหายหรือถูกทำลายดังกล่าว

การขอรับใบแทนใบอนุญาตและการออกใบแทนใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีพิจารณาและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๑ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติคณะรัฐมนตรี (ฉบับที่ ๓๖) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๓๗ ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตขายสถานที่รวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุม เพื่อ
การค้า สถานที่ขายเมล็ดพันธุ์ควบคุม สถานที่นำเข้าซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า สถานที่ที่
ส่งออกซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า หรือสถานที่เก็บเมล็ดพันธุ์ควบคุม ตามที่ระบุไว้ใน
ใบอนุญาต เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากพนักงานเจ้าหน้าที่

การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข
ที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๕

*การรับรองและการควบคุม

*มาตรา ๓๘ ผู้ใดประสงค์จะได้หนังสือรับรองพืชชนิดใดให้เป็นเมล็ดพันธุ์รับรอง
พันธุ์พืชที่ทนเค็มเค็ม หรือพันธุ์พืชรับรองตามพระราชบัญญัติ ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่
การขอให้ออกหนังสือรับรองและการออกหนังสือรับรอง ให้เป็นไปตามแบบ
หลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

*มาตรา ๓๘ ทวิ ในกรณีที่ผู้ขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ความพระราช
บัญญัติในวันหยุดราชการหรือนอกเวลาราชการ หรือนอกสถานที่ทำการไม่ว่าในหรือนอก
เวลาราชการ ผู้ขอจะตั้งงเล็บคำปวงษา คำพาหะ คำเข้าที่ผิด และคำใช้จำสให้ผิด
พนักงานเจ้าหน้าที่ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดใน
ราชกิจจานุเบกษา

*มาตรา ๓๗ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติเพิ่มพืช (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

*ชื่อหมวด ๕ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติเพิ่มพืช (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๓๘ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติเพิ่มพืช (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๓๘ ทวิ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเพิ่มพืช (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๓๘ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษาว่ากำหนดชนิดและชื่อพันธุ์ของพืชชนิดใดให้เป็นพืชสงวน

*มาตรา ๓๙ ทวิ ให้พืชที่กำหนดไว้ในบัญชีในบทบัญญัตินี้ว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่กล่าวถึงจะสูญพันธุ์ ซึ่งรัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา เป็นพืชอนุรักษ์ตามกฎหมายชนิดนี้

*มาตรา ๓๙ ตริ ห้ามมิให้ผู้ใดนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านพืชอนุรักษ์และซากของพืชอนุรักษ์ เว้นแต่ได้รับหนังสืออนุญาตจากอธิบดีหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

การขออนุญาต การออกหนังสืออนุญาต และการปฏิบัติตามกฎหมายนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านพืชอนุรักษ์ ให้เป็นไปตมหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

หนังสืออนุญาตนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านพืชอนุรักษ์ ให้ใช้ได้ไม่เกินหกเดือน นับแต่วันที่ยกหนังสืออนุญาต

*มาตรา ๓๙ จัตวา ผู้ใดประสงค์จะขอพันธุ์พืชที่คุ้มครองเพื่อการค้า ให้ยื่นคำขอเป็นหนังสือเพื่อขอขึ้นทะเบียนสถานที่เพาะเลี้ยงพืชอนุรักษ์ต่อกรมวิชาการเกษตร การขอขึ้นทะเบียนและการขึ้นทะเบียน ให้เป็นไปตมหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

ใบสำคัญการขึ้นทะเบียนสถานที่เพาะเลี้ยงพืชอนุรักษ์ ให้ใช้ได้ห้าปีนับแต่วันออกใบสำคัญการขึ้นทะเบียน

*มาตรา ๓๐ ห้ามมิให้ผู้ใดส่งออกซึ่งพืชสงวน เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากรัฐมนตรี และเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการทดลอง หรือวิจัยทางวิชาการเท่านั้น

*มาตรา ๓๙ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๓๙ ทวิ เพิ่มเดิมโดยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๓๙ ตริ เพิ่มเดิมโดยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๓๙ จัตวา เพิ่มเดิมโดยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๓๐ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

LIIRT

*มาตรา ๓๑ ให้รัฐมนตรีที่มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดห้ามมิให้
ผู้นำหรือสิ่งของที่ส่งขายในตลาดในละแวกบริเวณท่าเรือ ตลอดจนเขตท้องที่ใดหรือผู้นำหรือสิ่ง
ดังกล่าวไปยังท้องที่ใดในราชอาณาจักร เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากพนักงาน
เจ้าหน้าที่

กระทรวงคมนาคมและกระทรวงมหาดไทย ไปยังไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่
รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

*มาตรา ๓๒ ให้รัฐมนตรีที่มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดชนิด
และชื่อสินค้าของพืชชนิดใดให้เป็นพืชต้องห้าม

*มาตรา ๓๓ ห้ามมิให้ผู้ใดนำเข้าข้าวซึ่งพืชต้องห้าม

*มาตรา ๓๔ เมล็ดพันธุ์ที่มีลักษณะต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นเมล็ดพันธุ์เสื่อมคุณภาพ

- (๑) เมล็ดพันธุ์ที่สีเกินกว่าร้อยละห้าของปริมาณที่นำเข้ามา
- (๒) เมล็ดพันธุ์ที่มีลักษณะผิดปกติที่สังเกตเห็นได้ง่ายในเวลาที่นำเข้ามา
- (๓) เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพต่ำกว่ามาตรฐานที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ตาม

มาตรา ๓๕

*มาตรา ๓๕ เมล็ดพันธุ์หรือวัสดุที่ทำเทียมเมล็ดพันธุ์ที่มีลักษณะต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็น
เมล็ดพันธุ์ปลอมปน

(๑) เมล็ดพันธุ์หรือวัสดุที่ทำเทียมเมล็ดพันธุ์ทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อให้ผู้อื่น
หลงเชื่อหรือสำคัญผิดว่าเป็นเมล็ดพันธุ์แท้

(๒) เมล็ดพันธุ์ที่ผสมชนิด ชื่อพันธุ์ เครื่องหมายการค้า แหล่งรวบรวม หรือ
ระบุเดือนที่รวบรวม หรือนำเข้า ซึ่งไม่ตรงกับความเป็นจริง

(๓) เมล็ดพันธุ์ที่มีเมล็ดพันธุ์อื่นหรือวัสดุอื่นผสมหรือเจือปนอยู่เกินปริมาณที่แจ้งไว้ใน
ฉลากหรือเกินอัตราส่วนที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๓๖

- *มาตรา ๓๖ แก้วโหลหรือบรรจุภัณฑ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕
- *มาตรา ๓๗ แก้วโหลหรือบรรจุภัณฑ์ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๕
- *มาตรา ๓๘ แก้วโหลหรือบรรจุภัณฑ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕
- *มาตรา ๓๙ แก้วโหลหรือบรรจุภัณฑ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕
- *มาตรา ๔๐ แก้วโหลหรือบรรจุภัณฑ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๓๖ ห้ามมิให้ผู้ใดรวบรวม ขาย นำเข้า หรือส่งออกซึ่งเมล็ดพันธุ์
เสื่อมคุณภาพ

*มาตรา ๓๗ ห้ามมิให้ผู้ใดรวบรวม ขาย นำเข้า หรือส่งออกซึ่งเมล็ดพันธุ์
ปลอมปน

*มาตรา ๓๘ ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาคุณภาพของเมล็ดพันธุ์ด้วยคำมั่นเป็นเท็จ หรือ
เกินความจริงซึ่งอาจทำให้ผู้ซื้อหลงเชื่อหรือสับสนผิดใจในคุณภาพของเมล็ดพันธุ์นั้น

หมวด ๕

พนักงานเจ้าหน้าที่

*มาตรา ๓๙ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจออกคำสั่งเป็น
หนังสือ เรียกบุคคลใดมาให้อยู่ค่า หรือได้ส่งเอกสาร หรือวัตถุใด ๆ เพื่อประกอบการ
พิจารณาได้ และมีอำนาจเข้าไปในส่วนที่เกี่ยวข้องรวมถึงควบคุมเพื่อกำหนด สถานที่ขาย
เมล็ดพันธุ์ควบคุม สถานที่เก็บเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า หรือสถานที่เพาะเลี้ยงพืชพันธุ์
ในระหว่างเวลาทำการ หรือเข้าไปในสถานพำนักที่รวบรวมเมล็ดพันธุ์หรือพืชพันธุ์ ในกรณี
ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ เพื่อ

(๑) ตรวจสอบเมล็ดพันธุ์ พืชพันธุ์ ภาชนะบรรจุ ฉลาก สุ่มพืช หรือ
เอกสารใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเมล็ดพันธุ์ หรือพืชพันธุ์

(๒) นำเมล็ดพันธุ์ หรือวัตถุที่สงสัยว่าเป็นเมล็ดพันธุ์เสื่อมคุณภาพ เมล็ดพันธุ์
ปลอมปน หรือพืชพันธุ์ ในปริมาณพอสมควรไปเก็บตัวอย่างเพื่อทดสอบตรวจ หรือ
วิเคราะห์

(๓) ค้น ยึด หรืออายัดเมล็ดพันธุ์ พืชพันธุ์ ภาชนะบรรจุ ฉลาก สุ่มพืช
หรือเอกสารใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเมล็ดพันธุ์ หรือพืชพันธุ์

*มาตรา ๓๖ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติฉบับนี้ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๓๗ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติฉบับนี้ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๓๘ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติฉบับนี้ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๓๙ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติฉบับนี้ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

LIART

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้รับใบอนุญาตและผู้ที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

*มาตรา ๓๙ ทวิ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจตรวจค้นคลังสินค้า ฮานพาหนะ กระเป๋า ทัช ป้อ ตลอดจนตัวบุคคลภายในเขตด่านตรวจพืชที่ประกาศความกีดกันเอาไว้ด้วย การกักกันซึ่งภายในด่านศุลกากร ด่านตรวจ ด่านพรมแดน เขตศุลกากร และทางอนุมัติซึ่งประกาศความกีดกันเอาไว้ด้วยศุลกากร

*มาตรา ๓๙ ตวิ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจยึดหรือส่งกลับพืชชนิดที่นำเข้า โคลงไม้บุกกัดตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่พืชชนิดนั้นทำให้พืชชนิดที่กักกันไว้ตกเป็นของ กรมวิสาหการเกษตร สำหรับการส่งกลับดังกล่าวได้รับความยินยอมจากประเทศต้นทางของ พืชชนิดนั้น และประเทศต้นทางดังกล่าวเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการขนส่งทั้งสิ้น ถ้าประเทศต้นทาง ตลอดจนพืชชนิดนั้นไม่ให้ความยินยอม หรือไม่เต็มใจยอมออกค่าใช้จ่าย ให้พืชชนิดดังกล่าวตกเป็น ของกรมวิสาหการเกษตร

มาตรา ๔๐ ในการสืบ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องพยายามให้มีการเสียภาษีและ กระจัดกระจายจากท่าที่จะทำได้

มาตรา ๔๑ สิ่งของที่ยึดได้ในวรรคหนึ่งหรือบรรจุที่พร้อมและประทับตราหรือ ทำเครื่องหมายไว้เป็นสำคัญ

*มาตรา ๔๒ การค้นในสถานที่หรือในยานพาหนะตามมาตรา ๓๙ หรือมาตรา ๓๙ ทวิ ก่อนลงมือค้นให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ค้นแสดงความบริสุทธิ์เสียก่อนและให้ค้นต่อหน้า ผู้รับใบอนุญาต ผู้รับหนังสืออนุญาต ผู้ครอบครองสถานที่ บุคคลที่ทำงานในสถานที่นั้น หรือ ผู้ควบคุมของฮานพาหนะ หรือนำหามาบุคคลดังกล่าวนี้ไม่ได้ให้ค้นต่อหน้าบุคคลอื่นอย่างนั้นยก สหกรณ์ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ได้มีอำนาจมาเก็บพยาน

*มาตรา ๓๙ ทวิ เพิ่มเติมโคกพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๓๙ ตวิ เพิ่มเติมโคกพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๓๙ ตก แก้ไขโคกพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

สิ่งของใดที่ได้ยึดหรืออายัดต้องให้ผู้รับใบอนุญาต ผู้รับหนังสืออนุญาต ผู้ครอบครองสัมปทาน บุคคลที่ทำงานในสถานที่นั้น ผู้ครอบครองสถานพาหนะ หรือสถาน แล้วแต่กรณี ผู้เพื่อให้รับรองว่าสิ่งของนั้นได้คืนได้ในสถานที่ หรือในอาณาพนาหนะนั้น ถ้าบุคคลดังกล่าวนั้นไม่ยอมรับรอง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ค้นจับกุมไว้

มาตรา ๘๓ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ค้นจับกุมไว้แล้วแจ้งการค้น และทำบัญชีรายชื่อสิ่งของที่ค้น จับหรืออายัดไว้

บันทึกการค้นและบัญชีดังกล่าวในวงหนึ่ง ให้อ่านให้ผู้รับใบอนุญาต ผู้ครอบครองสัมปทาน บุคคลที่ทำงานในสถานที่นั้น ผู้ครอบครองสถานพาหนะ หรือสถาน แล้วแต่กรณี ฟังและให้บุคคลดังกล่าวนั้นลงลายมือชื่อไว้รับรองไว้ ถ้าไม่ยอมลงลายมือชื่อไว้รับรอง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ค้นจับกุมไว้

มาตรา ๘๔ ในกรณปฏิบัติหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลดังกล่าวในมาตรา ๘๓

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

*มาตรา ๘๕ เมื่อผู้ค้นจับกุม ผู้ค้นจับกุม ภาชนะบรรจุ วัตถุ สมุดบัญชี หรือเอกสารใด ๆ ที่ได้ยึดหรืออายัดไว้ตามมาตรา ๓๔ (๓) ถ้าไม่ปรากฏเจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือพนักงานอัยการผู้ยื่นฟ้องคดี หรือศาลโดยคำพิพากษาถึงที่สุดไม่พินาศหาไว้รับ และผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองมิได้ร้องขอรับคืนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ยึดหรืออายัด หรือวันที่ทราบคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี หรือวันที่ศาลพิพากษาถึงที่สุดไม่พินาศหาไว้รับ แล้วแต่กรณี ให้ตกเป็นของกรมวิชาการเกษตรเพื่อจัดการตามที่เห็นสมควร

*มาตรา ๘๖ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติฉบับที่ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๕

LIRT

หมวด ๖

การพักใช้ใบอนุญาตและการเพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา ๕๖ เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวง หรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตมีกำหนดครั้งละไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน

ผู้รับใบอนุญาตซึ่งถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตต้องหยุดประกอบกิจการตามใบอนุญาตนั้น และระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตจะขอรับใบอนุญาตใด ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ไม่ได้

มาตรา ๕๗ พนักงานเจ้าหน้าที่ใดคนหนึ่งมีอำนาจสั่งถอนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตก่อนกำหนดเวลาได้ เมื่อเป็นที่พอใจว่าผู้รับใบอนุญาตซึ่งถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎกระทรวง หรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว

มาตรา ๕๘ เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือเข้าลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖ หรือในกรณีปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตผู้ใดกระทำความผิดพระราชบัญญัตินี้หลายครั้งหรือครั้งเดียวแต่เป็นการกระทำผิดร้ายแรง อธิบดีมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้

ผู้รับใบอนุญาตซึ่งถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาต ต้องหยุดประกอบกิจการตามใบอนุญาตนั้นและจะขอรับใบอนุญาตใด ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ก็ไม่ได้จนกว่าจะพ้นกำหนดสองปี นับแต่วันที่ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาต และพนักงานเจ้าหน้าที่จะออกใบอนุญาตให้หรือไม่ก็ได้ สุดแต่จะพิจารณาเห็นสมควร

มาตรา ๕๙ คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตและคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต ให้ทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้รับใบอนุญาตทราบ ในกรณีที่ไม่พบตัวผู้รับใบอนุญาตหรือผู้รับใบอนุญาตไม่ยอมรับคำสั่งดังกล่าวให้ถือคำสั่งไว้วันที่เกิดเหตุและเห็นได้ง่าย ๗ สถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาต และให้ถือว่าผู้รับใบอนุญาตทราบคำสั่งนั้นแล้วตั้งแต่วันที่ปีคำสั่ง

มาตรา ๕๐ ผู้รับใบอนุญาต ซึ่งถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาต มีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ทราบคำสั่ง รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้ชกอุทธรณ์หรือแก้ไขคำสั่งอธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ แล้วแต่กรณี ในทางที่เป็นคุณแก่ผู้อุทธรณ์ได้

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ก่อนไม่เป็นการถูกละการบังคับคำสั่งแก้ไขใบอนุญาต
หรือคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา ๕๑ ผู้ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตจะขายเมล็ดพันธุ์ควบคุมของคนที่เหลืออยู่
แก่ผู้รับใบอนุญาตอื่นหรือแก่ผู้ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นสมควรก็ได้ ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่
ทราบคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต หรือในกรณีที่มีการอุทธรณ์ให้นับตั้งแต่วันที่ทราบคำวินิจฉัยของ
รัฐมนตรี เว้นแต่พนักงานเจ้าหน้าที่จะผ่อนผันขายเวลาให้อีกแต่ต้องไม่เกินหกสิบวัน

หมวด ๗

สถิติพันธุ์พืช

มาตรา ๕๒ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้มี
การเก็บสถิติเกี่ยวกับพันธุ์พืชชนิดใดชนิดหนึ่งในท้องที่ใดก็ตามที่เห็นสมควร

เมื่อได้ประกาศตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือ ให้ผู้ซึ่งมี
อาชีพเกี่ยวกับพันธุ์พืชดังกล่าวรายงานรายชื่อพันธุ์พืช และจำนวนเกี่ยวกับสถิติตามแบบพิมพ์
ที่อธิบดีกำหนด และให้อธิบดีกำหนดเวลา สถานที่และวิธีการ ส่งไว้วันแบบพิมพ์ด้วย

มาตรา ๕๓ บุคคลซึ่งได้รับคำสั่งตามมาตรา ๕๒ วรรคสอง ต้องกรอกคำตอบ
ลงในแบบพิมพ์ส่งราชการข้อความและจำนวนตามความเป็นจริง พร้อมทั้งลงลายมือชื่อ
กำกับ และจัดการยื่นตามกำหนดเวลา ณ สถานที่และตามวิธีการที่กำหนดในแบบพิมพ์

มาตรา ๕๔ ถ้ามีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่การเก็บสถิติพันธุ์พืชให้พนักงาน
เจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในสถานที่ทำการของผู้รับคำสั่งในระหว่างเวลาที่กำหนด เพื่อ
ตรวจสอบราชการ ข้อความและจำนวนเกี่ยวกับสถิติพันธุ์พืช และให้เป็นหน้าที่ของผู้รับคำสั่ง
หรือผู้แทนโดยปริยายอำนวยความสะดวกและช่วยเหลือพนักงานเจ้าหน้าที่ในกรณี

ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้นำความในมาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง
มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๕๑ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

LIART

หมวด ๘

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๕๕ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศ ซึ่งออกตาม มาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาทหรือ ทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน สองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

*มาตรา ๕๗ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดรวบรวม ขาด นำเข้า หรือส่งออกซึ่งเมล็ดพันธุ์ ควบคุมภาคหลังที่ใบอนุญาตสิ้นอายุแล้ว โดยมิได้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา ๑๘ ต้องระวางโทษปรับวันละไม่เกินหนึ่งร้อยบาทตลอดระยะเวลาที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ

มาตรา ๕๘ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดยังขึ้นประกอบกิจการตามใบอนุญาตที่สิ้นอายุแล้ว ภายหลังที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้สั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา ๑๘ แล้วต้อง ระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๙ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๑ หรือมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามพันบาท

มาตรา ๖๐ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๒ หรือมาตรา ๒๔ ต้อง ระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๑ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๕ หรือมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

*มาตรา ๖๒ ทวิ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๙ คี หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๔ ีควา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๐ หรือมาตรา ๓๓ ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

*มาตรา ๕๗ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติเพิ่มโทษ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๖๒ ทวิ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเพิ่มโทษ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

LIRT

มาตรา ๖๓ ผู้ใดฝ่าฝืนประกาศที่ออกตามมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

*มาตรา ๖๖ ผู้ใดโฆษณาคุณภาพเมล็ดพันธุ์ตามคุณพันธุ์เป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๓๘ หรือขัดขวาง หรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือไม่ให้ข้อมูลหรือสิ่งเอกสาร หรือวัตถุใดๆ ตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีหนังสือเรียกตามมาตรา ๓๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

*มาตรา ๖๖ ทวิ ผู้ใดขัดขวางไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๓๘ ทวิ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๗ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใหญ่สิ่งปลูกใช้ใบอนุญาตตามมาตรา ๖๖ วรรคสอง แล้ว ยังยื่นประกอบกิจการตามใบอนุญาตนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

*มาตรา ๖๘ ผู้ปลูกหนึ่งเพิกถอนใบอนุญาตผู้วิเทศเมล็ดพันธุ์ควบคุมของตนที่เหลือ ปลูกให้แก่บุคคลอื่นซึ่งมิได้กำหนดไว้ในมาตรา ๖๘ หรือ ภายหลังจากระยะเวลาที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๖๘ ผู้ใดมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามตามมาตรา ๕๘ ไม่ปฏิบัติตามเท่านั้น ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

มาตรา ๖๙ ผู้ใดมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามตามมาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง ไม่ปฏิบัติตาม เช่นว่านั้น ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

*มาตรา ๖๖ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติพิเศษ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๖๖ ทวิ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติพิเศษ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๓๕

*มาตรา ๖๘ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติพิเศษ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๓๕

LIRT

*มาตรา ๗๑ เมื่อศาลเห็นว่ามีการกระทำความผิดเพราะฝ่าฝืนประกาศ ที่ออกตามมาตรา ๑๓ (๓) หรือ (๔) หรือฝ่าฝืนมาตรา ๓๐ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๓๗ แม้ศาลจะเห็นว่าจำเลยไม่มีความผิดก็ให้ศาลสั่งริบเมล็ดพันธุ์ เคื่องมืออุปกรณ์ และภาชนะที่ใช้เกี่ยวกับ การกระทำความผิดนั้น เสียทั้งสิ้น บรรดาสิ่ง ที่ศาลสั่งริบให้ตกเป็นของกรมวิชาการเกษตรเพื่อจัดการตามที่เห็นสมควร

*มาตรา ๗๑ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติฉบับที่ ๖๕ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๑๕๓๘

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

*อัตราค่าธรรมเนียม

๑. ใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า	ฉบับละ	๔๐๐ บาท
๒. ใบอนุญาตขายเมล็ดพันธุ์ควบคุม	ฉบับละ	๒๐๐ บาท
๓. ใบอนุญาตนำเข้าซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า	ฉบับละ	๔๐๐ บาท
๔. ใบอนุญาตส่งออกซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า	ฉบับละ	๔๐๐ บาท
๕. ใบอนุญาตนำเข้าผ่านซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า	ฉบับละ	๒๐๐ บาท
๖. ค่าทดสอบ ทรวอล หรือวิเคราะห์คุณภาพหรือคุณสมบัติ ของเมล็ดพันธุ์ เพื่อออกหนังสือรับรอง	ตัวอย่างละ	๔๐๐ บาท
๗. หนังสือรับรองพืชชนิดใดก็ได้ เป็นเมล็ดพันธุ์รับรอง พันธุ์พืชขึ้นทะเบียน หรือพันธุ์พืชรับรอง	ฉบับละ	๑๐๐ บาท
๘. ใบแทนใบอนุญาต	ฉบับละ	๕๐ บาท
๘. การต่ออายุใบอนุญาตครั้งละ เท่ากับค่าธรรมเนียม สำหรับใบอนุญาตแต่ละฉบับ		
๑๐. หนังสืออนุญาตนำเข้า ส่งออก หรือนำเข้าผ่านพืชอนุรักษ์	ฉบับละ	๒๐๐ บาท
๑๑. ใบสำคัญการขึ้นทะเบียนสถานที่เพาะเลี้ยงพืชอนุรักษ์	ฉบับละ	๑,๐๐๐ บาท

หมายเหตุ : เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ฐานะในทางเศรษฐกิจของประเทศและของประชาชนซึ่งขึ้นอยู่กับภาวะเกษตรเป็นสำคัญ แต่ปรากฏว่าภาวะเพาะปลูกของเกษตรกรให้ผลต่อไร่น้อยกว่าที่ควรจะได้ รับประทานและผลิตผลยังมีคุณภาพไม่ดีมาตราบฐาน เมื่อมีการแข่งขันในตลาดต่างประเทศ สินค้าเกษตรของประเทศไทยจึงตกอยู่ในฐานะ เสียเปรียบทั้งในด้านคุณภาพและราคา อันเป็นผลเสียหายแก่เศรษฐกิจของประเทศโดยตรง ทั้งนี้เพราะประเทศไทยยังขาดการส่งเสริมและการควบคุมการใช้พันธุ์พืชที่ดีซึ่งยังปล่อยให้มีการประกวดการค้าพันธุ์พืชโดยเสรีไม่มีการ

*แก้ไขเพิ่มเติมอัตราค่าธรรมเนียมโดยพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

LI RT

ควบคุมดูแลประภาวาใจ ทั้ง ๆ ที่ขณะนี้มีผู้ส่งพันธุ์พืชจากต่างประเทศเข้ามาจำหน่ายภายใน ประเทศและมีการผลิตพันธุ์พืชจำหน่ายแก่เกษตรกรเพิ่มขึ้นทุกปี และปรากฏว่ามีการจำหน่าย พันธุ์พืช สีส้มคุณภาพและพันธุ์พืชปลอมปนในสัดส่วนสูง นอกจากนั้นก็ยังมีการโฆษณาเท็จหรือ เกิดความเป็นจริงเกี่ยวกับคุณภาพของพันธุ์พืชเป็นการหลอกลวงให้เกษตรกร ได้รับความเสียหาย ฉะนั้นเพื่อให้เกษตรกรได้รับความคุ้มครองอย่างเพียงพอ และผู้ประกอบการค้า พันธุ์พืชสามารถดำเนินกิจการไปด้วยดี สหภาพมีกฎหมายว่าด้วยพันธุ์พืชเพื่อประโยชน์ในการ ส่งเสริมเกษตรกรรวมของประเทศให้รุ่งเรือง และมีผลต่อเศรษฐกิจของประเทศต่อไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติขึ้น

เหตุผลในการประกาศพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

โดยที่เป็นการสมควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ เพื่อให้ความหมายของพันธุ์พืช หมายถึง พันธุ์ (variety) และให้ส่วนที่ใช้เพาะปลูก หรือ ใช้ทำพันธุ์ได้ หมายถึง เมล็ดพันธุ์ (Seeds) ซึ่งเป็นกาจำกัดความหมายให้ถูกต้องตาม หลักวิชาการและสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายให้มีการขึ้นทะเบียนพันธุ์พืช การรับรอง พันธุ์พืช เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการผลิต ค้น ปรับปรุง พันธุ์พืชใหม่ ๆ อันจะเป็นประโยชน์ อย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ และจากกาที่ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีสัญญาว่าด้วย การค้าระหว่างประเทศ ซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่กำลังจะสูญพันธุ์ (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora) เมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๒๖ ซึ่งอนุสัญญานี้มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองสัตว์ป่าและพืชป่า มิให้สูญพันธุ์ไปจากโลก โดยการควบคุมการค้าระหว่างประเทศ ดังนั้นเพื่อปฏิบัติตามพันธะ ภาระดังกล่าว อีกทั้งเพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการปลูกเลี้ยงและขยายพันธุ์พืชป่า นอกเหนือ จากวิธีทางธรรมชาติ จึงได้มีการเพิ่มเติมกาควบคุมกา นำเข้า ส่งออก นำผ่าน ตลอดจนการขึ้นทะเบียนสถานที่เพาะเลี้ยงพืชตามอนุสัญญาระหว่างประเทศ

พระราชบัญญัติ

สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

พ.ศ. ๒๕๓๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๕

เป็นปีที่ ๑๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕"

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๑๓

(๒) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒๕ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๕

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

"สัตว์ป่า" หมายความว่า สัตว์ทุกชนิดไม่ว่าสัตว์บก สัตว์น้ำ สัตว์ปีก แมลงหรือแมง ซึ่งโดยสภาพธรรมชาติย่อมเกิดและดำรงชีวิตอยู่ในป่าหรือในน้ำ และให้หมายความรวมถึงไข่อังสัตว์ป่าเหล่านั้นทุกชนิดด้วย แต่ไม่หมายความรวมถึงสัตว์พาหนะที่ได้จดทะเบียนทำตัวรูปพรตตามกฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะแล้ว และสัตว์พาหนะที่ได้มาจากภรรยาสัตว์หนึ่งหรือของสัตว์พาหนะดังกล่าว

"สัตว์ป่าสงวน" หมายความว่า สัตว์ป่าที่หาตามบัญชีที่นายกรัฐมนตรีกำหนดและตามที่จะกำหนด โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

LIRT

“สัตว์ป่าคุ้มครอง” หมายความว่า สัตว์ป่าตามที่กฎกระทรวงกำหนดให้เป็น สัตว์ป่าคุ้มครอง

“ล่า” หมายความว่า เก็บ คัด จับ อิง ม่า หรือทำอันตรายด้วยประการอื่นใด แก่สัตว์ป่าที่ไม่มีเจ้าของและคงเป็นอิสระ และหมายความรวมถึงการไล่ การต้อน การเขี่ยก หรือการล่อเพื่อการกระทำดังกล่าวด้วย

“ซากของสัตว์ป่า” หมายความว่า ร่างกายหรือส่วนหนึ่งของสัตว์ป่าที่ตายแล้วหรือเน่าของสัตว์ป่า ไม่ว่าจะได้บัง ฆ่า รุม ตากแห้ง หมัก หรือทำอย่างอื่นเพื่อไม่ให้เน่าเปื่อย และไม่ว่าจะชำแหละ แยกออก หรืออยู่ในร่างของสัตว์ป่านั้นและหมายความรวมถึง เขา หนัง กระดูก ฟัน งา ขนขน นก เกล็ด เล็บ กระดอง เปลือก หรือ ส่วนต่าง ๆ ของสัตว์ป่าที่แยกออกจากร่างของสัตว์ป่าไม่ว่าจะยังมีชีวิตหรือตายแล้ว

“เพาะพันธุ์” หมายความว่า ขยายพันธุ์สัตว์ป่าที่นำมาเลี้ยงไว้โดยวิธีผสมพันธุ์ สัตว์ป่า และหมายความรวมถึงขยายพันธุ์สัตว์ป่าโดยวิธีผสมเทียมหรือการย้ายฝากตัวอ่อนด้วย

“ค้า” หมายความว่า ซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน จำหน่าย จำ租 แจก หรือโอนกรรมสิทธิ์ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในทางการค้า และหมายความรวมถึงมีหรือแสดงไว้เพื่อขายด้วย

“นำเข้า” หมายความว่า นำหรือสิ่งเข้ามาในราชอาณาจักร

“ส่งออก” หมายความว่า นำหรือสิ่งออกไปนอกราชอาณาจักร

“นำผ่าน” หมายความว่า นำหรือสิ่งผ่านราชอาณาจักร

“ด่านตรวจสัตว์ป่า” หมายความว่า ด่านตรวจสัตว์ป่าและซากของสัตว์ป่า

“สวนสัตว์สาธารณะ” หมายความว่า สถานที่หรือบริเวณซึ่งรวบรวมสัตว์ป่าไว้เพื่อประโยชน์แก่การพักผ่อนหย่อนใจ การศึกษา การค้นคว้าหรือวิจัยของประชาชน และเป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์ป่า

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติราชการตามพระราชบัญญัตินี้

“อภิบาล” หมายความว่า สัตว์เลี้ยงที่มีถิ่นอาศัยอยู่กับคนโดยเฉพาะที่อยู่กับ สัตว์น้ำ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า แห่งชาติ

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้
 มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รักษาการ ตาม
 พระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงกำหนด
 ค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ สดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมและกำหนด
 ภาษีอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
 กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๖

บททั่วไป

มาตรา ๖ กฎกำหนดให้สัตว์ป่าชนิดใดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง ให้กระทำโดย
 กฎกระทรวง และโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

กฎกระทรวงที่ออกตามวรรคหนึ่งจะใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
 กฎกระทรวงนั้น แต่จะกำหนดให้ใช้บังคับก่อนหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
 มิได้

มาตรา ๗ ผู้ใดล่าสัตว์ป่าโดยฝ่าฝืนต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ คือมีความจำเป็น
 และภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้ ผู้นี้ไม่ต้องรับโทษ

(๑) เพื่อให้ตนเองหรือผู้พ้นโทษจากกักขัง หรือเพื่อสงวนหรือรักษาไว้ซึ่ง
 ทรัพย์สินของตนเองหรือผู้อื่น

(๒) การล่านั้นได้กระทำโดยสมเหตุสมผล และ

(๓) ในกรณีที่สัตว์ที่ถูกล่าเป็นสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครอง มิได้นำ
 สัตว์ป่าที่ถูกล่าหรือซากของสัตว์ป่าที่ถูกล่านี้ไปขายหรือแลกเปลี่ยนกับผู้อื่น และได้นำเงินที่ได้ล่าสัตว์ป่าไปแล้ว
 นั้นให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบโดยไม่มีข้อกังขา

ทั้งสัตว์ป่าหรือซากของสัตว์ป่าที่ถูกล่าตามวรรคหนึ่งตกเป็นของแผ่นดิน และให้
 กรมป่าไม้ ตีราคาประเมิน แล้วแต่กรณี นำไปดำเนินการตามระเบียบข้อบังคับกำหนดโดย
 ความเห็นชอบของคณะกรรมการ

LIRT

มาตรา ๘ การพิจารณาคำขออนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้มีอำนาจอนุญาตจะ
ตั้งดำเนินการพิจารณาและแจ้งผลการพิจารณาคำขอให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายในหกสิบวันนับแต่
วันได้รับคำขออนุญาต และถ้ามิได้แจ้งผลการพิจารณาคำขอให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายในกำหนด
เวลาดังกล่าว ก็ถือว่าผู้มีอำนาจอนุญาตมีคำสั่งอนุญาตตามคำขอและต้องออกใบอนุญาตให้
แก่ผู้ยื่นคำขอนั้น

เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้จะได้กำหนดเวลาอื่นอนุญาตไว้เป็นอย่างอื่น ใบอนุญาต
หรือใบรับรองที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้ได้ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต
ถ้าผู้รับใบอนุญาตประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตให้ยื่นคำขอเสียก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อ
ได้ยื่นคำขอต่อกฎในอนุญาต แล้วจะประกอบกิจการต่อไปก็ได้นานกว่าผู้มีอำนาจอนุญาตจะสั่ง
ไม่ต่ออายุใบอนุญาตให้

การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาตหรือใบรับรอง การออกใบแทน
ใบอนุญาตหรือใบรับรองตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
ที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๒

คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ

มาตรา ๙ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า "คณะกรรมการสงวนและ
คุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ" ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เป็นประธาน ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวง
การค้าต่างประเทศ อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมประมง อธิบดีกรม
ป่าไม้ อธิบดีกรมศุลกากร อธิบดีกรมการต่างประเทศ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และ
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินหกร้อยคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง
และให้กิตติมศักราชไม่แน่นอน กรรมการและเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีความรู้หรือมโน
ที่เกี่ยวพันกับสัตว์ป่าไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับแต่งตั้ง

มาตรา ๑๐ กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งไว้ในตำแหน่ง ศราวจะส่งปี
กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

LIART

มาตรา ๑๐ นอกจากการขึ้นจากตัวหนังสือแล้ว เมื่อบรรณการ
ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งพิจารณาตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) คณะรัฐมนตรีให้ขอยก
- (๔) ถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือ
- (๕) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำ
โดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

ในกรณีการรวม ระดับจากตำแหน่งก่อนวาระ คณะรัฐมนตรีอาจแต่งตั้งผู้อื่นเป็น
กรรมการแทนได้ และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการ
ซึ่งตนแทน

ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการ ซึ่งแต่งตั้ง
ไว้แล้วถึงมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่ง
เท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้ว

มาตรา ๑๑ การประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือ
ไม่อยู่ในที่ประชุมให้คณะกรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม
การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุม ให้ถือเสียงข้างมาก
กรรมการคนหนึ่งให้มัวเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้
ประธานในที่ประชุมตกลงเสียงเพิ่มอีกหนึ่งเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๒ การประชุมคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่า
กึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงเป็นองค์ประชุม

มาตรา ๑๓ คณะกรรมการจะตั้งอนุกรรมการเพื่อพิจารณา หรือปฏิบัติการ
อย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้

มาตรา ๑๔ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับกำหนดเขตรักษาพื้นที่สัตว์ป่าตามมาตรา ๓๓ การ
กำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่า และการกำหนดชนิดหรือประเภทของสัตว์ป่าที่จะห้ามล่าในเขตนั้น
ตามมาตรา ๓๔

- (๑) ควบคุมให้การเป็นไปตามมาตรา ๓๕

- (๓) กำหนดกิจการอันพึงกระทำเพื่อประโยชน์ในกาว่าจ้างรักษาเขตวิเศษอันผู้ สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่า
- (๔) ให้ความเห็นชอบแก่ชวกับกาขายพระราชาสกุลขนิภา กอกระทรวงและ ระเบียบเพื่อกฎีกาตามพระราชาธิบดีผู้
- (๕) กำหนดหลักเกณฑ์ในการจรางวัล และติดตามการปฏิบัติการให้เป็นไป ตามพระราชบัญญัติ
- (๖) ปฏิบัติกาอื่นใดที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ

หมวด ๓

การเพาะพันธุ์ การครอบครอง และการค้าซึ่งสัตว์ป่า
ซากของสัตว์ป่าและผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่า

มาตรา ๑๖ ห้ามมิให้ผู้ใดล่า หรือพยายาล่าสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครอง เว้นแต่เป็นการกระทำโดยทางราชการที่ได้รับขออนุญาตตามมาตรา ๑๖

มาตรา ๑๗ ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ มีอำนาจกำหนด ชนิดของสัตว์ป่าคุ้มครองให้เป็นสัตว์ป่าชนิดที่เพาะพันธุ์ได้ โดยกำหนดเป็นกฎกระทรวง

มาตรา ๑๘ ห้ามมิให้ผู้ใดเพาะพันธุ์สัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองเว้นแต่

(๑) เป็นการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ โดยได้รับ ใบอนุญาตให้เพาะพันธุ์จากอธิบดี

(๒) เป็นการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองของผู้รับใบอนุญาตจัดตั้ง และดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะตามมาตรา ๑๙ ซึ่งได้รับอนุญาตจากอธิบดีให้เพาะพันธุ์ สัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองที่อยู่ในความครอบครอง เพื่อประโยชน์แก่กิจการสวนสัตว์ สาธารณะของตน

การขออนุญาตและการอนุญาตให้เพาะพันธุ์สัตว์ตามวรรคหนึ่ง และการได้นำซึ่ง สัตว์ป่าคุ้มครองเพื่อการเพาะพันธุ์ของผู้รับใบอนุญาตตาม (๑) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และผู้รับใบอนุญาตจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนด ในกฎกระทรวงและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต

ใบอนุญาตตาม (๑) และ (๒) ให้สิ้นอายุลงเมื่อผู้รับใบอนุญาตได้แจ้งการเลิก
การค้าเนืองการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าที่ได้รับอนุญาตต่ออธิบดีตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๙ ห้ามมิให้ผู้ใดมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง
ซากของสัตว์ป่าสงวน หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง เว้นแต่จะเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่
กำหนดตามมาตรา ๑๗ ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าว และโดย
ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดี และต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวงและเงื่อนไขที่กำหนด
ไว้รับใบอนุญาต

การขออนุญาตและภาวะอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
ที่กำหนดในกฎกระทรวง

ความในวรรคหนึ่งและวรรคสอง มิให้ใช้บังคับแก่

(๑) การครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองของผู้รับใบอนุญาตเพาะพันธุ์ ตามมาตรา
๑๘ (๑) ที่มีไว้เพื่อการเพาะพันธุ์หรือได้มาจากการเพาะพันธุ์ หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าว

(๒) การขายครอบครองสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวนหรือ
ซากของสัตว์ป่าคุ้มครองเพื่อกิจการส่วนสัตว์สาธารณะของผู้รับอนุญาตให้จัดตั้งและดำเนิน
กิจการส่วนสัตว์สาธารณะตามมาตรา ๑๙ และได้จัดแสดงไว้ในสวนสัตว์สาธารณะที่ได้รับ
อนุญาตให้จัดตั้งขึ้น

มาตรา ๒๐ ห้ามมิให้ผู้ใดค้าสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของ
สัตว์ป่าสงวน ซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์ที่มาจากซากของสัตว์ป่าดังกล่าว
เว้นแต่เป็นการค้าสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์
ซากของสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์ที่มาจากซากของสัตว์ป่าดังกล่าว ทั้งนี้ โดยได้รับ
ใบอนุญาตจากอธิบดี

การขออนุญาตและภาวะอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
ที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๑ ห้ามมิให้ผู้ใดเก็บ ทำอันตราย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งรังของ
สัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครอง

ความในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งได้รับอนุญาต เก็บรังนกฮูกอันตามกฎหมาย
ว่าด้วยนกฮูกและผู้ที่อาศัยอย่างหนึ่งของผู้รับอนุญาตดังกล่าว แต่ต้องปฏิบัติตาม
ระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

LIRT

มาตรา ๒๒ ห้ามมิให้ผู้ใดขังสัตว์ป่าในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ตก และพระอาทิตย์ขึ้น

หมวด ๘

การนำเข้า ส่งออก นำผ่าน นำเคลื่อนที่ซึ่งสัตว์ป่า และด่านตรวจสัตว์ป่า

มาตรา ๒๓ การได้บังคับตามมาตรา ๒๕ ห้ามมิให้ผู้ใดนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าหรือซากของสัตว์ป่าชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด หรือนำผ่านซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าว เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี

การนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวจะกระทำมิได้ เว้นแต่เป็นการนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ตามมาตรา ๑๘ (๑) หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์และโดยได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๔ การนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งสัตว์ป่าหรือซากของสัตว์ป่าชนิดที่ต้องมีใบอนุญาตหรือใบรับรองให้นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่าน ตามความตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการค้าสัตว์ป่าและซากของสัตว์ป่า ต้องได้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองจากอธิบดี

การขอรับใบอนุญาตหรือใบรับรอง และการออกใบอนุญาตหรือใบรับรองให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๕ การนำสัตว์ป่าคุ้มครองหรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองเคลื่อนที่ เมื่อการค้าของผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๒๑ ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๖ บทบัญญัติมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๓ มิให้ใช้บังคับแก่การกระทำเพื่อประโยชน์ในการสำรวจ การศึกษาและวิจัย

LIRT

ทางวิชาการ การคุ้มครองสัตว์ป่า การเพาะพันธุ์ หรือเพื่อกิจการส่วนสัตว์ป่าสาธารณะ ซึ่งกระทำโดยทางราชการ และโดยได้รับอนุญาตเป็นหนึ่งในสื่อจากอธิบดี และต้องปฏิบัติตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ในกรณีที่มีการกระทำตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำเพื่อกิจการเพาะพันธุ์ของผู้รับใบอนุญาตเพาะพันธุ์ตามมาตรา ๑๘ หรือเพื่อกิจการส่วนสัตว์ป่าสาธารณะของผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการกิจการสวนสัตว์สาธารณะตามมาตรา ๒๔ การเรียกเก็บและยกย่าราคา ค่าใช้จ่าย ค่าบริการ หรือค่าตอบแทน และจรรยาบรรณ ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๓ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจตั้งด่านตรวจสัตว์ป่า และกำหนดเขตของด่าน โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๔ ผู้ใดนำสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวเคลื่อนที่ผ่านด่านตรวจสัตว์ป่า ต้องแจ้งเป็นหนังสือตามแบบที่อธิบดีกำหนดก่อนถึงงานเจ้าหน้าที่ประจำด่านตรวจสัตว์ป่า โดยแสดงใบอนุญาตไว้หน้าเคลื่อนที่เพื่อการค้า ให้นำเข้าให้ส่งออกหรือให้นำผ่าน แล้วแต่กรณี เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบและอนุญาตเป็นหนังสือแล้วจึงให้นำเคลื่อนที่ต่อไปได้

หมวด ๕

สวนสัตว์สาธารณะ

มาตรา ๓๕ ผู้ใดประสงค์จะจัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

ใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นมาลงเมื่อผู้รับใบอนุญาตแจ้งมาเลิกการค้าในกิจการสวนสัตว์สาธารณะตามมาตรา ๓๖

การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในการค้าเพื่อกิจการสวนสัตว์สาธารณะ ผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวงและเงื่อนไขที่กำหนดไว้รับใบอนุญาต

LIART

มาตรา ๓๐ เมื่อได้รับใบอนุญาตแล้ว ก่อนเปิดดำเนินการ ผู้รับใบอนุญาตต้องแจ้งรายการเกี่ยวกับชนิดและจำนวนสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวที่มีไว้ในครอบครองหรือมีกึ่งแสดงหลักฐานการได้มาต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อตรวจสอบและขออนุญาตไว้ในทะเบียน

ผู้รับใบอนุญาตต้องแจ้งให้สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวที่อยู่ในความครอบครองของตน บอช่หรือแสดงไว้ภายในบริเวณสวนสัตว์สาธารณะที่จัดตั้งขึ้นและต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่โดยไม่มีข้อผูกมัดทั้งที่สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวที่อยู่ในครอบครอง เพิ่มจำนวนขึ้นหรือลดจำนวนลง

การแจ้งตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามวิธีกำหนดระยะเวลาที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๑ ในกรณีที่ปรากฏว่า บริเวณที่ตั้งของสวนสัตว์สาธารณะหรือสถานที่เลี้ยงสัตว์มีสภาพขัดต่อหลักเกณฑ์ เจเนติกไธ หรือข้อกำหนดที่กำหนดในกฎกระทรวงออกตาม มาตรา ๓๔ หรือเกิดมีสภาพอันอาจเป็นอันตรายแก่ประชาชนที่เข้าไปในสวนสัตว์สาธารณะ หรืออาจก่อให้เกิดอันตราย หรือความทุกข์ทรมานแก่สัตว์ป่าที่อยู่ในสวนสัตว์สาธารณะ ให้อธิบดีมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการปรับปรุงแก้ไขสภาพเช่นว่านั้นให้หมดไปได้

ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตไม่ดำเนินการตามคำสั่งให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดในคำสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าปรับปรุงแก้ไขโดยเรียกค่าใช้จ่ายจากผู้รับใบอนุญาต

มาตรา ๓๒ ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะ ตาม มาตรา ๓๔ ประสงค์จะเลือกดำเนินการกิจการสวนสัตว์สาธารณะ ต้องแจ้งเป็นหนังสือไปยังอธิบดีทราบล่วงหน้า และให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการจำหน่ายสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวที่มีอยู่ในครอบครองให้แก่ผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้ง และดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะตามมาตรา ๓๔ ราคาหรือจำหน่ายสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตาม มาตรา ๑๗ หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวให้แก่ผู้รับใบอนุญาตเหมาทั้งที่ตามมาตรา ๑๘ (๑) ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้แจ้งการบอกเลิกไปยังอธิบดี

เมื่อสิ้นกำหนดเวลายานี้ร้อยแปดสิบวันตามวรรคหนึ่ง ยังมีสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวเหลืออยู่เท่าใด ให้สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง

LIRT

เครือข่ายของสัตว์ป่าดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดิน โดยผู้รับใบอนุญาตต้องส่งมอบสัตว์ป่าสงวน
สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าว ภายในกำหนดเวลาที่กำหนดไว้ก่อนครบระยะ แล้วแต่กรณี
เพื่อนำไปส่งมอบแก่ศูนย์ไปดามเพาะเลี้ยงที่กักเก็บตัวกักทด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

หมวด ๖

บริเวณและสถานที่ห้ามล่าสัตว์ป่า

มาตรา ๓๓ เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นสมควรกำหนดบริเวณที่ห้ามล่าสัตว์ป่าให้เป็นที่อยู่
อาศัยของสัตว์ป่าโดยปลอดภัยเพื่อรักษาไว้ซึ่งพันธุ์สัตว์ป่า ให้ใช้พระราชบัญญัติตราเป็น
พระราชบัญญัติ และให้มีแผนผังแสดงบริเวณดังกล่าวแนบท้ายพระราชบัญญัติ
กฎหมายว่าด้วย บริเวณที่ห้ามล่าสัตว์ป่าว่า "เขตห้ามล่าสัตว์ป่า"

ที่ห้ามล่าสัตว์ป่าเป็นเขตห้ามล่าพันธุ์สัตว์ป่านั้น ตั้งเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองในกรณีสัตว์
หรือสัตว์ที่ครอบครอง มีอายุไม่เกินหกเดือนของบุคคลใดซึ่งมีใบสำรวจความเป็น

มาตรา ๓๔ ราษฎรหรือราษฎรพินัยกรรม สตรีหรือเด็กที่มีสัตว์ป่า ไม่ว่าทั้งหมด
หรือบางส่วน ได้กระทำให้โดยตราเป็นพระราชบัญญัติ และในกรณีที่มีใบสำรวจความเป็น
เขตห้ามล่าสัตว์ป่าที่กักทด ให้มีแผนผังแสดงเขตที่ไปสักกะแปลงไปแนบท้ายพระราชบัญญัติ
ด้วย

มาตรา ๓๕ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่สืบสวนและจับกุม หรือเครื่องหมาย
อื่นแสดงเขตห้ามล่าสัตว์ป่าไว้ของสงวนควร จัดให้มีประจำตัวเป็นเขตห้ามล่าสัตว์
สัตว์ป่า

มาตรา ๓๖ ใบเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ตามที่มีผู้ใดล่าสัตว์ป่า ไม่ว่าจะเป็น
สัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองหรือมีใบ หรือเก็บหรือค้าสัตว์ป่าของสัตว์ป่า เว้นแต่
จะกระทำในกิจการศึกษาหรือวิจัยทางวิทยาศาสตร์และได้ขออนุญาต เป็นหนังสือจากอธิบดีโดยความ
เห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๗ นอกจากพนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสืบสวน ซึ่งต้องเข้าไป
ปฏิบัติราชการตามที่ กำนันผู้ใหญ่บ้าน หรือผู้ใหญ่บ้านเขตห้ามล่าสัตว์ป่า เว้นแต่ได้ขออนุญาตจาก
พนักงานเจ้าหน้าที่

ผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด
ในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๘ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ห้ามมิให้ผู้ใดตัดไม้หรือครอบครองที่ดิน
หรือปลูก หรือก่อสร้างสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือตัด โคน แฉ้วถาง เผา หรือทำลายต้นไม้อะ
นึ่งพญาสัตติน หรือชุกหาญร์ คิน นิน หรือเลียงสัตว์ หรือปล่อยสัตว์หรือสัตว์ป่า หรือ
เปลี่ยนแปลงทางน้ำ หรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมทัน เหือดแห้ง เป็นพิษ
หรือเป็นอันตรายต่อสัตว์ป่า

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องปฏิบัติการเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง ดูแล รักษา
หรือบำรุงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เพื่อการเพาะพันธุ์ การศึกษาหรือวิจัยทางวิชาการ เพื่อ
คำนวณความเสียหายในการให้การศึกษาหรือการพักผ่อน หรืออำนวยความสะดวก หรือให้
ความรู้แก่ประชาชน ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่ของ
กรมป่าไม้หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดในเขตรักษาพันธุ์
สัตว์ป่าได้ ทั้งนี้ ความระบือข้ออื่นที่กำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๙ การจัดการกับไม้หรือพญาสัตตินที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตัด โคน
หรือแฉ้วถาง ตามมาตรา ๓๘ วรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบข้ออื่นที่กำหนด โดยความ
เห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๔๐ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งประจำเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่ามีอำนาจสั่ง
ให้ผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง ลอยจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือลดวันการกระทำใด ๆ
อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

มาตรา ๔๑ ห้ามมิให้ผู้ใดล่าสัตว์ป่า ไม่ว่าจะเป็นสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่า
คุ้มครองหรือมิใช่หรือเก็บหรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่า ในบริเวณวัดหรือในบริเวณ
สถานที่ที่จัดไว้เพื่อประชาชนใช้เป็นที่พักผ่อนนันทนาการทางศาสนา

มาตรา ๔๒ บริเวณสถานที่ที่ใช้ในราชการหรือใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ หรือ
ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันแห่งใด รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจะกำหนด
ให้เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทใดก็ได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อได้มีประกาศของรัฐมนตรีกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทใดแล้ว
ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้

- (๑) คำสั่งตัวป่าชนิดหรือประเภทนั้น
- (๒) เก็บหรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่าซึ่งห้ามมิให้ล่านั้น
- (๓) สัตว์หรือครอบครองที่ดิน หรือสัตว์ โคน แม้วาง เฒ่า ทำลายต้นไม้ หรือพดกษชาติอื่น หรืออุทหาแมร์ ดิน หิน หรือเลี้ยงสัตว์ หรือเปลี่ยนแปลงทางน้ำ หรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หล่อง บึง ท่วมกัน เหือดแห้ง เป็นพิษ หรือเป็นอันตรายต่อสัตว์ป่า เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดี หรือเมื่ออธิบดีได้ประกาศอนุญาตไว้เป็นคราว ๆ ในเขตห้ามล่าแห่งหนึ่งแห่งใดโดยเฉพาะ

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานอื่นใด มีความจำเป็นต้งปฏิบัติการ ตามกฎหมายหรือปฏิบัติการ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาหรือวิจัยทางวิชาการในเขตห้ามล่า สัตว์ป่า พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานนั้นต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

หมวด ๘ พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๗๓ เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตผู้ใด ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ข้อกำหนด หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามพระราชบัญญัตินี้ อธิบดีมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ได้ไม่เกินเก้าสิบวัน หรือถ้ารัฐมนตรีเห็นสมควรโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ จะสั่งเพิกถอนใบอนุญาตนั้นเสียก็ได้

ในกรณีที่เพิกถอนใบอนุญาต ถ้าผู้รับใบอนุญาตที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตมีสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวไว้ในครอบครอง ให้ผู้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตจำหน่ายสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวที่มีไว้ในครอบครองภายในสามสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต ถ้าพ้นกำหนดนั้นแล้วจึงมิได้จำหน่ายหรือจำหน่ายไปบางส่วน ให้สัตว์ป่าหรือซากของสัตว์ป่าที่ยังมิได้จำหน่ายหรือเหลือจำหน่ายนั้นตกเป็นของแผ่นดิน และให้กรมป่าไม้ หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี นำไปดำเนินการตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

LIART

มาตรา ๒๔ ในกรณีที่บุคคลใดประสงค์จะให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้ นอกเวลาราชการหรือนอกสถานที่ทำการโดยปกติ ไม่ว่าในหรือนอกประเทศ ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และจะต้องเสียค่าเบี้ยเลี้ยงให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ไปปฏิบัติงานเท่าอัตราของทางราชการ และต้องจ่ายค่าพาหนะเดินทางให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่เท่าที่จำเป็นและค่าใช้จ่ายจริง

การยื่นคำขอและการจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าพาหนะเดินทาง ให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๕ ในการจัดงบประมาณผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๒๖ ถ้าเห็นเป็นการสมควรให้ประชาชนชำระค่าบริการหรือค่าตอบแทนเนื่องในการที่พนักงานเจ้าหน้าที่ให้บริการหรือให้ความสะดวกในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า อธิบดีมีอำนาจกำหนดอัตราและวางระเบียบเกี่ยวกับารเก็บค่าบริการหรือค่าตอบแทนดังกล่าวได้ ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

เงินที่เก็บได้ตามวรรคหนึ่ง และเงินที่มีผู้บริจาค เพื่อบำรุงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีอากรใด ๆ และให้ใช้จ่ายในการบำรุงรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

หมวด ๘

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๘๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่งหรือ
มาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาทหรือทั้งจำ
ทั้งปรับ

มาตรา ๘๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๒๓ วรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตาม
ตามมาตรา ๒๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาทหรือทั้งจำ
ทั้งปรับ

มาตรา ๘๙ ผู้ใดมิไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์
หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ โศกไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๙
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๐ ผู้ใดทำการค้าสัตว์ป่าคุ้มครอง ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ซากของ
สัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ดังกล่าวโดย
มิได้รับอนุญาตตามมาตรา ๒๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกิน
สองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ หรือมาตรา ๔๐ ต้องระวาง
โทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๒ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๕ หรือมาตรา ๒๘ ต้องระวางโทษ
ปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๙๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับ
ไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๘ หรือมาตรา ๓๒ วรรคสอง ต้องระวางโทษ
จำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่สำคัญหากเชื่อว่าผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา ๓๘ ถ้าปรากฏว่ามีผู้
ได้สิทธิครอบครองทำประโยชน์ หรือมีข้ออ้างอยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าที่ตนได้กระทำความ
ผิดมีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำความผิด คนงาน ผู้รับจ้าง ผู้แทน และบริวารของผู้กระทำความ
ผิดออกห่างจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่านั้นได้

LIRT

การจัดทำกับไม้หัตถ์พุกษาข้าวค้อนที่มีกระทำความผิดความมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง ได้ตัด โค่น หรือผ่าทรงลงไว้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการ แต่ระเบียบดังกล่าวจะกำหนดให้จำหน่ายให้บุคคลอื่นใดที่มีส่วนราชการ มิได้

มาตรา ๕๕ ผู้ใดที่ซื้อซ่อนเร้น ช่วยจำหน่าย ช่วยพาเอาไปเสีย ซื้อ รับจำนำ หรือรับไว้ โดยประการใดซึ่งสัตว์ป่าหรือซากของสัตว์ป่าอันได้มาโดยการกระทำความผิด ความพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๖ ผู้ใดกระทำให้หลักเขต ป้าย หรือเครื่องหมายอื่น ซึ่งพนักงาน เจ้าหน้าที่ได้จัดให้มีตามพระราชบัญญัตินี้เคลื่อนที่ ลบเลือน เสียหาย หรือไว้ประโยชน์ต่อ ราชการโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๗ บรรดาอาวุธ เครื่องมือ เครื่องใช้ สัตว์พาหนะ ฐานพาหนะ หรือเครื่องจักรกลใด ๆ ที่บุคคลได้มาหรือได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือมีไว้ในเงอในการกระทำความผิดความมาตรา ๒๖ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๘ มาตรา ๕๐ หรือมาตรา ๕๒ วรรคสอง ให้ริบเสียทั้งสิ้น ไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือไม่

มาตรา ๕๘ บรรดาสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวน ซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง ผลิตภัณฑ์ที่มาจากซากของสัตว์ป่าดังกล่าว หรือรังของสัตว์ป่าที่ บุคคลได้มาหรือมีไว้เนื่องจากกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ศาลสั่งริบเสียทั้งสิ้น

บรรดาสิ่งทีศาลสั่งริบ ให้ตกเป็นของแผ่นดิน และให้กรมป่าไม้หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี นำไปดำเนินมาตรการอนุรักษ์เยี่ยงที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการ

มาตรา ๕๙ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิด ซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็น นิติบุคคล กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้ สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าการกระทำนั้นคนมิได้มีส่วนร่วมเห็นหรือ ยินยอมด้วย

มาตรา ๖๐ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้มีโทษปรับสามเดือน ให้ อธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งอธิบดีมอบหมายโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา มีอำนาจ เบื้องต้นเพิกถอนปรับได้ และเมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เพิกถอนโทษภายใน สามสิบวันแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

LIART

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๒๑ เมื่อได้มีกฎกระทรวงตามมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง ใช้บังคับการดำเนินการนำสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดเพิ่มเติมขึ้น หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองดังกล่าวที่อยู่ในความครอบครองของบุคคลใดก่อนวันที่กฎกระทรวงใช้บังคับ ให้เป็นไปดังนี้

(๑) ให้ผู้มีสัตว์ป่าคุ้มครอง ชนิดที่กำหนดเพิ่มเติมขึ้นอยู่ในความครอบครองก่อนวันที่กฎกระทรวงใช้บังคับ แจ้งหนังสือแจ้งจำนวนสัตว์ป่าคุ้มครองที่อยู่ในความครอบครองของตนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงใช้บังคับ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบแล้ว หากผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นไม่ประสงค์จะเลี้ยงดูสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นต่อไป ให้เจ้าหน้าที่สัตว์ป่าคุ้มครองนั้นในหน่วยรับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะตามมาตรา ๒๘ หรือเจ้าหน้าที่ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ ให้แก่ผู้รับใบอนุญาตเพาะพันธุ์ตามมาตรา ๑๘ ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และเมื่อสิ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้ว ยังมีสัตว์ป่าคุ้มครองเหลืออยู่เท่าใดให้สัตว์ป่าคุ้มครองนั้นตกเป็นของแผ่นดิน และให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองส่งมอบสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นให้แก่กรมป่าไม้หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี เพื่อนำไปดำเนินกิจการ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการในกรณีที่สัตว์ป่าคุ้มครองดังกล่าวเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ เจ้าของหรือผู้ครอบครองซึ่งประสงค์จะเพาะพันธุ์สัตว์นั้น ต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตเพาะพันธุ์ตามมาตรา ๑๘ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และเมื่อได้ยื่นคำขอแล้วให้ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองนั้น ต่อไปได้

หากเจ้าของหรือผู้ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองนั้น ประสงค์จะเลี้ยงดูสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นต่อไปให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบสภาพการเลี้ยงดูสัตว์ป่าคุ้มครองของผู้นั้นว่าอยู่ในสภาพอันสมควรและปลอดภัยแก่สัตว์นั้นเพียงใด หากเห็นว่าสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นได้รับการเลี้ยงดูด้วยความเอาใจใส่ในสภาพอันสมควรและปลอดภัย ให้ถือปฏิบัติตามวิธีที่ผู้นั้นหาขอยุติบัตรสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นต่อไป โดยออกใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราวให้ไว้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครอง ใบอนุญาตดังกล่าวให้มีค่าเพียงเท่าอายุของสัตว์ป่าคุ้มครองนั้น ผู้รับใบอนุญาตดังกล่าวต้องมีคดีความข้อหาที่กำหนดว่าด้วยการเลี้ยงดูสัตว์ป่าคุ้มครองที่รัฐมนตรีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ และเมื่อสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นเพิ่มจำนวนขึ้นโดยการสืบพันธุ์ต่อไป ผู้รับใบอนุญาตต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบ

LIRT

(๗) สำหรับชาวของสัตว์ป่าคุ้มครอง ให้ผู้ครอบครองหรือเจ้าของจังหวัด และจำนวนของชาวของสัตว์ป่าคุ้มครองที่อยู่ในความครอบครองของตนเดือนหนึ่งงาน เจ้าหน้าที่ ภายในกำหนดเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงใช้บังคับเพิกถอนแจ้งไว้โฆษณา และ ภายหลังนั้นครอบครองชาวของสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นต่อไปได้ ในกรณีที่เป็นชาวของสัตว์ป่าคุ้มครอง ที่มิไว้เพื่อค้า เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้จดทะเบียนและจำนวนของชาวสัตว์ป่าในวันแล้ว ให้ผู้ครอบครองชาวของสัตว์ป่า เพื่อค้ำประกันดำเนินการจำหน่ายชาวของสัตว์ป่าในวันให้เสร็จสิ้น ภายในสามปี

แบบและวิธีการตาม (๑) และ (๒) และการออกใบอนุญาตให้ครอบครอง สัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราว และใบรับรองการครอบครองชาวสัตว์ป่าคุ้มครองให้เป็นไปตามที่ กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๒ ให้ถือว่าสัตว์ป่าคุ้มครองประเภทที่ ๑ และสัตว์ป่าคุ้มครอง ประเภทที่ ๒ ที่กำหนดในตามกฎหมายกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๐๓ เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองตามกฎหมายพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๓ ให้บรรดาบริเวณที่ดินที่เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และเขตรักษา สัตว์ป่าอยู่แล้วตามกฎหมายว่าด้วยการสงวน และคุ้มครองสัตว์ป่าก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้ บังคับเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตรักษาสัตว์ป่าตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๔ บรรดาบทกระทรวง ระเบียบ และประกาศที่ออกตามพระราช บัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๐๓ และคงใช้บังคับต่อกันหรือในวันที่พระราช บัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปเพื่อสิ่งที่ไม่มีขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ระเบียบและประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๒๕ ให้การอนุญาตให้ล่าสัตว์ป่าสงวน ใบอนุญาตล่าสัตว์ป่าคุ้มครอง ทุกประเภท ใบอนุญาตให้ค้าสัตว์ป่าคุ้มครองหรือชาวของสัตว์ป่าคุ้มครอง และใบอนุญาตให้มี ไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองหรือชาวของสัตว์ป่าคุ้มครอง ที่ได้ออกให้ก่อนที่กฎกระทรวง ฉบับนี้ใช้บังคับหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นอันสิ้นอาณัติแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๒๖ ผู้ใดมีสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองอยู่ในความครอบครองโดย ไม่ชอบด้วยกฎหมายอยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ถ้าได้นำสัตว์ป่าสงวนหรือ สัตว์ป่าคุ้มครองดังกล่าว มามอบให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราช บัญญัตินี้ใช้บังคับ ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ และให้สัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองดังกล่าวตกเป็น

ของแผ่นดิน และเมื่อได้คงแจ้งชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าที่วิสามัญแล้ว อธิบดีอาจมอบ สัตว์ป่าดังกล่าวไว้กับผู้ในความดูแลของผู้ยื่นคำขอไปได้ตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ โดยคำนึงถึง สวัสดิภาพและความปลอดภัยของสัตว์นั้นเป็นสำคัญ

ผู้ใดมีซากสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองอยู่ในความครอบครองโดยมิชอบด้วย กฎหมายอยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้นั้นแจ้งชนิดและจำนวนซากของ สัตว์ป่าดังกล่าวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้แจ้งแจ้งรายการไว้แล้ว ก็ให้ผู้นั้นนำซากของสัตว์ป่าสงวน หรือสัตว์ป่าคุ้มครองต่อไปได้ แต่จะจำหน่าย จำอวด โอนให้แก่ผู้อื่นมิได้ เว้นแต่โดยการ ตกทอดทางมรดก

มาตรา ๗๗ ให้ผู้มีสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวน หรือ ซากของสัตว์ป่าคุ้มครองอยู่ในความครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายอยู่ก่อน หรือในวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแจ้งรายการเกี่ยวกับชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่า คุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวน หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่อยู่ในความครอบครองของตน ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อพนักงาน เจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งไว้แล้ว ให้ปฏิบัติต่อไปนี้

(๑) สำหรับสัตว์ป่าสงวน ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองจำหน่ายสัตว์ป่าสงวนให้แก่ผู้จัดตั้ง และดำเนินการบางส่วนสัตว์สาธารณะที่ได้ยื่นคำขออนุญาตไว้แล้วตามมาตรา ๖๔ ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และเมื่อ สิ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้ว จึงมีสัตว์ป่าสงวนเหลืออยู่ในความครอบครองอีกเท่าใด ให้สัตว์ป่าสงวนนั้นตกเป็นของแผ่นดิน และให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองส่งมอบสัตว์ป่าสงวน นั้นให้แก่กรมป่าไม้หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี เพื่อนำไปค้าใบเงินการ ทั้งนี้ ตามระเบียบ ที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

(๒) สำหรับสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง ให้นำมาตรา ๖๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๓) สำหรับซากของสัตว์ป่าสงวน ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองครอบครองซาก ของสัตว์ป่าสงวนนั้นต่อไปได้ แต่จะจำหน่าย จำอวด โอน ให้แก่ผู้อื่นมิได้ เว้นแต่ได้รับอนุญาต เป็นหนังสือจากอธิบดี หรือโดยการตกทอดทางมรดก

LIRT

(๔) สำหรับสัตว์ป่าคุ้มครองที่อยู่ในความครอบครองของผู้รับใบอนุญาตให้ค้าซึ่ง สัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๐๓ เมื่อผู้รับใบอนุญาต ดังกล่าวได้อื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ ความ มาตรา ๒๘ ให้ผู้นั้นค้าสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ ซึ่งได้มาจากการ เพาะพันธุ์ต่อไปได้ สำหรับสัตว์ป่าคุ้มครองอันมิใช่เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตาม มาตรา ๑๗ ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ที่มีไว้ในความครอบครองเพื่อค้าให้ผู้รับใบอนุญาต จำหน่ายสัตว์ป่าคุ้มครองดังกล่าว ให้เสรีจสีฆาฮาสในสองปีนับแต่วันที่ได้แจ้งต่อพนักงาน เจ้าหน้าที เมื่อสิ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้ว มีสัตว์ป่าคุ้มครองอันมิใช่เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองชนิด ที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์เหลืออยู่เท่าใด ให้ตกเป็นของแผ่นดิน และให้ส่งมอบแก่กรมป่าไม้หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี เพื่อนำไปค้าเนินกาข ทั้งนี้ ตาม ระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

(๕) สำหรับซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่อยู่ในความครอบครองของผู้รับใบอนุญาต ให้ค้าซึ่งซากของสัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๐๓ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้สำรวจและจัดแจ้งชนิดและจำนวนซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง ที่ผู้รับ ใบอนุญาตดังกล่าวมีอยู่ในความครอบครองไว้แล้ว ให้อธิบดีออกใบอนุญาตค้าซึ่งซากสัตว์ป่า คุ้มครองซึ่งคราวนั้น ผู้รับใบอนุญาตค้าซึ่งซากของสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราวดังกล่าว จะต้องจำหน่ายซากของสัตว์ป่าที่มีอยู่ในความครอบครองให้เสรีจสีฆาฮาสในสามปี นับแต่วันที่ ได้รับใบอนุญาตให้ค้าซึ่งซากของสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราว และต้องจัดทำรายงานเกี่ยวกับ ชนิดและจำนวนซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ขายไปในแต่ละเดือน เสนอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด และเมื่อสิ้นระยะเวลาดังกล่าวมีซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง เหลืออยู่เท่าใดให้ตกเป็นของแผ่นดิน และให้ส่งมอบแก่กรมป่าไม้หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี เพื่อนำไปค้าเนินกาข ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการ ทั้งนี้ เว้นแต่เป็นซากของสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ ที่ได้ มาจากการเพาะพันธุ์ และผู้นั้นได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ค้าซึ่งซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ ได้มาจากการเพาะพันธุ์ตามมาตรา ๒๘ ไว้แล้ว

แบบและวิธีการแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง มาตรา ๒๘ ผู้ใดฝ่าฝืนกี่ยวการเพาะพันธุ์ ค้าเนินกาขรค้าสัตว์ป่า คุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ ซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ หรือผลิตภัณฑ์ทำ

LIART

จากชาวต่างชาติที่นำคัมภีร์ดังกล่าวมาจากการเผาะฝังอยู่ก่อน หรือในวันกึ่งพระราชบัญญัตินี้ให้
บังคับ ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติ
นี้ใช้บังคับ และเมื่อได้ยื่นคำขอแล้ว ให้ดำเนินการต่อไปได้จนกว่าอธิบดีจะมีคำสั่ง
ไม่อนุญาต

ในกรณีที่อธิบดีมีคำสั่งไม่อนุญาตคำขอตามวรรคหนึ่ง ให้เข้าพบบัญญัติในมาตรา ๘๓
วรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๕ ผู้ใดจัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะอยู่ก่อนหรือในวันกึ่ง
พระราชบัญญัตินี้ให้บังคับ ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติในสามสิบวันนับแต่
วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อได้รับคำขออนุญาตแล้ว และพนักงานเจ้าหน้าที่ได้
ตรวจสอบแล้วเห็นว่าบริเวณและสถานที่ประกอบกิจการ เป็นไปโดยถูกต้องตามที่กำหนดไว้ใน
มาตรา ๓๐ วรรคสองและวรรคสาม และมาตรา ๓๑ และได้จดทะเบียนเกี่ยวกับชนิด
และจำนวนของสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าว ไว้แล้ว
ให้ถือเสมือนใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะให้แก่ผู้นั้น

มาตรา ๓๐ คำขออนุญาตใด ๆ ที่ใช้ยื่นไว้ก่อนหรือในวันกึ่งพระราชบัญญัตินี้ให้
บังคับ และซึ่งอยู่ในระหว่างการพิจารณาของอธิบดี ให้ถือว่าคำขอนั้นสิ้นสุดลงไว้แต่เป็น
คำขออนุญาตดำเนินการอันสามารถได้ตามพระราชบัญญัติ ให้ขอรับพิจารณาคำขอย
อนุญาตนั้นต่อไป

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

อานันท์ ปันยารชุน
นายกรัฐมนตรี

มีตราค่าธรรมเนียม

๖. ใบอนุญาตให้เพาะพันธุ์	ฉบับละ	๑,๐๐๐ บาท
๗. ใบอนุญาตให้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์	ฉบับละ	๕๐๐ บาท
๘. ใบอนุญาตให้ค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์	ฉบับละ	๑,๐๐๐ บาท
๙. ใบอนุญาตให้ค้าซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์หรือผลิตภัณฑ์ที่ทาง ซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์	ฉบับละ	๑,๐๐๐ บาท
๑๐. ใบอนุญาตให้นำเข้าหรือทำให้ส่งออกซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์	ฉบับละ	๕๐๐ บาท
๑๑. ใบอนุญาตให้นำเข้า ให้ส่งออก ซึ่งสัตว์ป่าหรือซากของสัตว์ป่า	ฉบับละ	๕๐๐ บาท
๑๒. ใบอนุญาตให้นำผ่านซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวน หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง	ฉบับละ	๕๐๐ บาท
๑๓. ใบอนุญาตให้นำสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองเคลื่อนที่เพื่อการค้า	ฉบับละ	๑๐๐ บาท
๑๔. ใบรับรองให้นำเข้า ให้ส่งออก หรือให้นำผ่านซึ่งสัตว์ป่าหรือซากของสัตว์ป่า	ฉบับละ	๕๐๐ บาท
๑๕. ใบอนุญาตให้จัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะ	ฉบับละ	๑๐,๐๐๐ บาท
๑๖. ใบแทนใบอนุญาตหรือใบรับรอง	ฉบับละ	๑๐๐ บาท
๑๗. การต่ออายุใบอนุญาต	ครั้งละ	๕๐๐ บาท

บัญชีสัตว์ป่าสงวน

๑. นกเจ้าฟ้าหญิงสิรินธร *Pseudocheilidon sirintarae*
๒. แรด *Rhinoceros sondaicus*
๓. กระซู่ *Didermocerus sumatraensis*
๔. กูปรีหรือโคไพร *Bos sauveli*
๕. ควายป่า *Bubalus bubalis*
๖. ละมั่งหรือละมั่งมิ่ง *Cervus eldi*
๗. สมันหรือเนื้อสมัน *Cervus schomburgki*
๘. เลียงผาหรือเขื่องหรือควาหหรือโครา *Capricornis sumatraensis*
๙. กวางผา *Naemorhedus griseus*
๑๐. นกแว่นแก้วทองคำ *Pitta gumei*
๑๑. นกกระเรียน *Grus antigone*
๑๒. แมวลายหินอ่อน *Parcofelis marmorata*
๑๓. สุนัขจิ้ง *Tapirus indicus*
๑๔. เก้งหม้อ *Muntiacus feai*
๑๕. พะยูนหรือหนูน้้า *Dugong dugon*

หมายเหตุ - เหตุผลในการประชุมสภาผู้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าฯ ได้บังคับใช้มาตั้งแต่ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน มาตราต่างๆ จึงมีที่บกพร่องในกฎหมายดังกล่าวไม่สามารถก่อให้เกิดการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและได้ผลสัมฤทธิ์ประจักษ์ของกฎหมาย ประกอบกับจำเป็นต้องเร่งรัดการออกหนังสือสัตว์ป่าและการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าควบคู่กันไป และเนื่องจากปัจจุบันได้มีความตกลงระหว่างประเทศในกาที่จะร่วมมือกัน เพื่อสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าของท้องถิ่นอันเป็นที่ทรัพยากรที่สำคัญของโลก ดังนั้น เพื่อปรับปรุงให้มาตรการบริหารส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่าเป็นไปอย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับความตกลงระหว่างประเทศสมัครว่าปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าเสียใหม่ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ประธานวุฒิสภา : ขอเชิญคณะกรรมการเข้าประจำที่ครับ
(คณะกรรมการเข้าประจำที่)

ประธานวุฒิสภา : เชิญกรมการตำรวจครับ

นายสุทนต์ กิ่งเกตุ (ประธานคณะกรรมการ) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ ท่านสมาชิกวุฒิสภาผู้ทรงเกียรติ กระผม นายสุทนต์ กิ่งเกตุ สมาชิกวุฒิสภา ในฐานะประธานคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา ขอกราบเรียนต่อที่ประชุมวุฒิสภาดังต่อไปนี้

ตามที่ที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๘ (สมัยสามัญ ครั้งที่หนึ่ง) วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๕ ลงมติให้คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ พิจารณาศึกษาเรื่องต่าง ๆ รวม ๓ เรื่อง ได้แก่เรื่องที่ ๑ การพัฒนาการเกษตรกรรมไปสู่การเกษตรกรรมแห่งถิ่น เรื่องที่ ๒ ความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสภาการเกษตรแห่งชาติ เรื่องที่ ๓ วิเคราะห์กฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเกษตรกรรม ในเรื่องข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้ของไทย ในระยะเวลา ๒๒๐ วันต่อมาประธานวุฒิสภาได้ออกมติเมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๖ ให้ศึกษาต่ออีก ๑๕๐ วันและเมื่อครบกำหนดแล้วคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ ได้ขอขยายเวลาศึกษาเพิ่มเติมอีก ๒๒๐ วัน เพื่อให้การพิจารณารายละเอียดมากยิ่งขึ้น บัดนี้การพิจารณาได้เสร็จสิ้นลงแล้ว กระผมในฐานะประธานคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ จึงขออนุญาตกล่าวรายงานผลการพิจารณาศึกษาในมิติซึ่งแบ่งออก ๓ เรื่องดังกล่าวต่อวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๒ มาตรา ๑๕๓ และข้อบังคับการประชุมของวุฒิสภา พุทธศักราช ๒๕๖๒ ข้อ ๕๑ ดังรายละเอียดที่ปรากฏอยู่ในรายงานที่ได้นำเสนอต่อท่านสมาชิกวุฒิสภาทุกท่านแล้ว และกระผมขอกล่าวรายงานผลการพิจารณาของคณะกรรมการดังกล่าวโดยสรุปดังนี้

เรื่องที่ ๑ การพัฒนาการเกษตรกรรมไปสู่การเกษตรกรรมแห่งถิ่น ปัจจุบันเป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าส่วนใหญ่ของการเกษตรกรรมก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มากมาย เช่น ความสูญเสียจากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ดิน น้ำ แร่ธาตุอาหารพืช รวมทั้งการชะล้างพังทลายของดิน อีกทั้งสารเคมีที่ใช้เป็นปุ๋ยกับยาปราบศัตรูพืชและสัตว์ซึ่งสามารถตกค้างในดิน น้ำ อากาศ และผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ รวมทั้งผลิตภัณฑ์อาหารด้วย ยากจะ

LIERT

กว่าให้เกิดผลพหุขึ้นถึงไรตอนจะลัดไปถึงขั้นต้นคาอแต่ชีวิตได้ ฤกษ์เป็นพัฒนาภาวภายนอก
 หัวใจ วนหน้าทั้งในประเทศ และต่างประเทศทั่วโลกต่างเห็นพ้องต้องกันว่าจำเป็นจะต้องมี
 วิถีการปกครองการเกษตรที่ก่อให้เกิดผลดีสืบมา เสมอ อีกทั้งไม่ทำลายทรัพยากรพื้นฐานและสิ่งแวดล้อม
 ให้เสื่อมโทรมลง ใคช้ให้มีภาวะทางธรรมชาติอยู่ในเกณฑ์สภาพที่สมดุล ซึ่งเป็นกาารส่งเสริม
 สุขภาพและคณานิตยคุณภาพชีวิตที่ดี อันเป็นหลักการของเกษตรกรรมแบบยั่งยืนทำให้เจริญคั่งไค้
 นวัตกรรมสิ่งอื่นที่หนึ่งว่าการเกษตรกรรมแบบยั่งยืน หมายถึงการดำเนินการกิจกรรมเกษตร
 อย่างชาญฉลาด มีความรู้ไว้ในเชิงวิทยาศาสตร์และสามารถคัดเลือกเทคโนโลยีใ
 ใช้ได้ค่างถูกต้องและเหมาะสมค้สภาพเกษตรนิเวศทั้งด้านสภาพ ชีวภาพ มีความเป็น
 ไปได้ในทางเศรษฐกิจเกี่ยวกับตลาด ราคากาาไร ความยุติธรรมทางสังคม รวมทั้งให้กาาร
 อนุรักษ์พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ใให้อยู่ในสภาพอุดมสมบูรณ์ตลอดไป
 การเกษตรกรรมแบบยั่งยืน เป็นหลักการที่ใช้ในการวิเคราะห์จาารณาในการดำเนินการ
 เกษตรให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ไม่ใช้รูปแบบตายตัว มีการปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพ
 เกษตรนิเวศน์ เศรษฐกิจ สังคม ระบบการเกษตรทั้งหลายที่เกษตรกรปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน
 เกือบทุกระบบ เป็นต้นว่า ระบบเกษตรกรรมน้ำฝน ระบบเกษตรกรรมผสมผสานระบบ
 ไร่สวนผสม ระบบวนเกษตร ระบบเกษตรธรรมชาติ ระบบเกษตรเชิงพาณิชย์หรือ
 อุตสาหกรรม ซึ่งเกษตรกรได้ปฏิบัติอยู่จะมีทั้งในลักษณะที่มีความยั่งยืนและไม่ยั่งยืน
 เกษตรกรกลุ่มใดปฏิบัติในลักษณะแนวทางการเกษตรทั้งอื่น ก็หาไรได้รับกาารสนับสนุนส่งเสริมใไม่มี
 ความค้ำหนัคต่อไป เกษตรกรกลุ่มใดดำเนินการในลักษณะที่ไม่ยั่งยืนก็จำเป็นที่จะต้องใ้รับ
 การปรับปรุง นำเอาหลักการของเกษตรยั่งยืนเข้าไปปรับปรุงใ้งานใให้เหมาะสมกับระบบ
 เกษตรทั้งหลายที่มีอยู่เดิมแล้ว ใให้วิธัรักษาธรรมชาติใค้อย่างยั่งยืนใคช้ไม่เกิดผลกระทบ
 ต่อสภาวะสิ่งแวดล้อม อีกทั้งไม่เกิดพิษภัยกับคนหรือสัตว์เดอ

เรื่องที่ ๓ ความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสภาการเกษตรแห่งชาติ เรื่องนี้เป็นที่
 ครอบกัเห็นอยู่ค้ว่า ปัญหาเกษตรกรไทยเรวมมีมากมาค้ตั้งแต่ฐานะชากรจน หนี้สินมาก
 มีอุปสรรคและค้ปัจจัยการผลิต ขาดอำนาจต่อรองราคาใในเรื่องการชยสินค้เกษตรกร
 อีกทั้งหน่วยงานของรัฐใไม่สามารถช่วยเหลือใค้ต่างแก้งจิง สาค้รับการแก้ไขในี้ควรมีค้จ
 แนวใให้ เกษตรกรรวมค้กันใในแต่ละสาขาการผลิต เข้ามาม่บทบาทใในการแสดง
 ความคิดใกับค้ค้สินใใได้คงตามสัทธิกาาที่เหมาะสมของเขา ใคช้รัฐจะค้ต้องเป็นผู้ใ
 ค้ค้ผลและใ้ค้บริการขนงนาค้ต่าง ๆ ใคช้ที่แต่ใทุกการณ์ และเห็นง่าใโลกใปัจจุบันใมีการ

แข่งขันกันมากมาย การค้าขายต้องมองความต้องการของผู้ซื้อเป็นหลัก จำเป็นที่จะต้องมีการเชื่อมโยงระหว่างการผลิตกับการตลาดโคสโกลิชิต ให้ประสานกันเป็นระบบที่ต่อเนื่องและขยายตัวในทางที่ดีมั่นคง เพื่อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการเกษตรรวมทั้งสนับสนุนส่งเสริมการวิจัย การผลิต การตลาด การแปรรูปสินค้าเกษตร การฝึกอบรม ถ่ายทอดเทคโนโลยี ซึ่งหลักความนึกคิดสภาวะการเกษตรนั่นเอง ซึ่งอาจกล่าวโดยสรุปว่าสภาวะการเกษตรแห่งชาติเป็นองค์การหนึ่งที่จะต้องจัดตั้ง โดยประกอบด้วยตัวแทนจากภาคเกษตรกร ผู้ผลิต ผู้บริโภค ภาครัฐกิจเอกชน และภาครัฐหรือราชการเพื่อทำหน้าที่ให้คำปรึกษาหารือและประสานประโยชน์ของแต่ละฝ่าย ให้เกิดเป็นนโยบายและแนวทางต่าง ๆ ให้รัฐบาลดำเนินการเพื่อพัฒนาการเกษตรที่ดี และสอดคล้องกับโคสเหมาะสม ซึ่งจะเป็นผลประโยชน์แห่งชาติโคสแท้จริงต่อไป

เรื่องที่ ๓ วิเคราะห์กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเกษตรกรรม ในเรื่องข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้ของไทยเรื่องนี้สรุปความให้สั้นได้ว่า สาเหตุแห่งการสูญเสียป่าไม้ที่สำคัญได้แก่ การทำไร่เลื่อนลอยของชาวเขาและชาวพื้นราบ การเพิ่มขึ้นของประชากรโดยมีเพศชายดับทุกๆ เข้าไปที่กินในป่า การลักลอบตัดไม้ทำลายป่า กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้มีลักษณะร่องอ้อมมาก รวมทั้งเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลรักษาถูกทำลายตัว ปัจจุบันจากรายงานของกรมป่าไม้เมื่อปี ๒๕๓๒ พบว่าพื้นที่ป่าไม้ของไทยเหลือเพียงร้อยละ ๒๖.๐๒ หรือประมาณ ๘๓.๕ ล้านไร่ของพื้นที่ทั่วประเทศ ซึ่งต่ำกว่าที่กำหนดไว้โดยมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๓๕ ในเรื่องนโยบายป่าไม้แห่งชาติ ที่ได้กำหนดไว้ อย่างน้อยจะต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ หรือประมาณ ๑๓๘ ล้านไร่ ซึ่งจำเป็นที่จะต้องพิจารณาแก้ไขให้มีการปฏิบัติในรายละเอียดต่าง ๆ โดยด่วน ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการมาธิการให้เหมาะสม ได้มีมาตรการระยะสั้น และระยะปานกลางอยู่ในรายงานทั้งหมดแล้ว รวม ๑๗ ข้อ เพื่อเสนอต่อรัฐบาล เพื่อพิจารณาต่อไป อย่างไรก็ตามทั้ง ๓ เรื่องนี้ หากท่านสมาชิกวุฒิสภามีข้อแนะนำประการใดเพิ่มเติมอีกทางคณะกรรมการก็พร้อมรับด้วยความคิดเห็น ที่จะดำเนินการเพิ่มเติมรายงานต่อไปขอขอบคุณ

ประธานวุฒิสภา : เชิญคุณพิชัยศรีรับ

นายพิชัย วาสนาสง : ท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม นายพิชัย วาสนาสง สมาชิกวุฒิสภา กระผมยินดีเป็นอย่างยิ่งที่คณะกรรมการมาธิการการเกษตรและสหกรณ์

LIRT

ไฟฟ้าราชการฉบับนั้น^{NYK} มา เป็นรายงานที่หาอ่านกันให้ลึกลงไปแล้วพิจารณากันไปเป็นชั้น
 เป็นตอนแล้วจะเห็นว่า เป็นรายงานที่มีประโยชน์ในการทำให้เกิดความคิดในเรื่องของ
 เกษตรกรรมในบ้านเรา ซึ่งนับว่าไม่เรื่องที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งอย่างที่เราทราบกัน
 อยู่แล้ว ว่า ในบ้านเรามีลวดทองเราใช้ประชาชนกว่าร้อยละ ๕๐ เป็นเกษตรกร แต่ประชาชน
 จำนวนร้อยละ ๕๐ ขึ้นไปนี้ แม้จะเป็นเกษตรกร แต่ก็ขาดการจัดระเบียบที่สามารถที่จะมี
 ข้อต่อของในเรื่องการประกอบอาชีพได้ แม้ว่าจะเกิดชมรมเกษตรกรต่าง ๆ หรือว่าจะเกิด
 ชมรมต่าง ๆ อะไรมากก็ตาม แต่ก็เป็นการจัดตั้งที่มีกำลังอ่อนมาก ไม่สามารถจะสร้าง
 ข้อต่อมาให้เกิดผลประโยชน์อย่างแท้จริงต่อเกษตรกร เพราะฉะนั้นพี่น้องประชาชนที่เป็น
 เกษตรกรจึงถึงจมอยู่ในความยากจน เบื้องแต่ถ้ามาหากันไปวัน ๆ เท่านั้น แต่ว่าไม่มีการ
 ศึกษาค้นคว้า ไม่สามารถจะสร้างฐานะให้มีความร่ำรวยได้ ความยากจนที่ทางรัฐบาลเองก็
 ปรารถนาที่จะให้หมดไปจากแผ่นดิน แล้วศึกษาที่จะให้การกระจายรายได้ได้กระจายไปสู่
 ประชาชนอย่างทั่วถึงและกว้างขวาง ซึ่งเมื่อเร็ว ๆ นี้เราคงจะเห็นได้ว่า จากรายงาน
 ทางด้านเศรษฐกิจนั้น ปัจจุบันนี้คนที่ร่ำรวยก็จะรวยขึ้นไปเรื่อย ๆ แต่คนที่ยากจนก็จะลงลงไป
 ทำให้เกิดช่องว่างกว้างมหาศาล และช่องว่างคนเป็นผู้ที่อยู่ในช่องว่างนั้นก็คือ เกษตรกร
 นั้นเอง สิ่งทีลึกลงมากเป็นอันมากที่สุดในรายงานฉบับนี้ก็คือส่วนที่ ๖ เกี่ยวกับเรื่อง
 ของความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสหภาพการเกษตรแห่งชาติ ซึ่งที่จริงแล้วเรื่องนี้เป็นเรื่องที่
 ได้พูดกันมาเป็นเวลาสิบ ๆ ปี และเมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๓๓ ก็ได้มีการเสนอร่างพระราช
 กฎบัญญัติฉบับนี้เข้าสู่รัฐสภา เพื่อให้มีการพิจารณาจัดตั้งสหภาพการเกษตรขึ้นแต่ก็ไม่ประสบ
 ผลสำเร็จ และมีว่าจะได้พยายามกระทำกันต่อมา แต่ปรากฏว่ามีการอุปสรรคเสียก่อนที่สภา
 จะได้จัดตั้ง ต่อจากนั้นสภาการเกษตรก็ถูกหลงลืมและมีการอภิปรายกันเป็นครั้งเป็นหนแต่ก็มี
 กระผมประหลาดใจมากในวาระนี้ ในขณะที่เรา เล็งสภาหอการค้าเพื่อจะช่วยเหลือ
 นายพาณิชย์ทั้งหลายที่ประกอบธุรกิจให้มาหาถือเป็นอีกแผนประสานงานระหว่างหอการค้า
 ในจังหวัดต่าง ๆ กับหอการค้าส่วนกลาง และเป็นสภาหอการค้าขึ้น ได้รับผลสำเร็จและ
 ทำงานได้เป็นอย่างดี เราจัดตั้งสภาอุตสาหกรรมขึ้นให้บรรดานายอุตสาหกรรมทั้งหลายให้
 รวมตัวกัน ช่วยกันพิจารณาคณะภาพ คณะนิติ ตลอดจนกระทั่งการผลิตจำนวนการผลิตหรือ
 ความต้องการของภาคผลผลิต ะไรต่าง ๆ นี้เกิดขึ้นเป็นแถบเป็นมาแล้ว และได้มีผลสำเร็จ
 เป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศ แต่ในสภาการเกษตรจึงเกิดไม่ได้ ทั้ง ๆ ก็เป็น
 ของที่ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศน่าจะได้รับความช่วยเหลือในสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ ใน

LIART

รายงานฉบับนี้ได้รับไปไว้ คือในหน้า ๑๘ บอกว่า นักวิชาการไม่เห็นด้วยกับสภาการเกษตรแห่งชาติกันเพราะมีเอกชนเข้ามาเป็นกรรมการครุฑวิสัย นี่เป็นข้อเท็จจริงที่น่าสนใจอยู่มากว่าทำไมนักวิชาการจึงไม่เห็นด้วย ทั้ง ๆ ที่เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ว่าจะเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่ง ส่วนการที่จะมีเอกชนเข้ามาอยู่ด้วยนั้นเป็นความจำเป็นเพราะเกษตรกรส่วนใหญ่อยู่ต่างประเทศเป็นผู้ดำเนินการเป็นเอกเทศของตัวเองอยู่ เพราะฉะนั้นความจำเป็นในการที่จะให้เอกชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องนี้จึงมีความจำเป็น และโดยเฉพาะอย่างยิ่งชมรมเกษตรกรต่าง ๆ ไม่ว่าจะ เป็นเกษตรกรทางด้านการทำสวน ทำไร่ ทำนา การประมง หรือพืชไร่ต่าง ๆ เหล่านี้เห็นแก่ที่จะมีตัวแทนเป็นกลุ่ม ๆ กระทบผลประโยชน์เรื่องนี้โดยพิจารณาถึงการจัดสภาต่าง ๆ หรือเป็นกรรมการต่าง ๆ ขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศออสเตรเลียได้มีการตั้งสิ่งนี้เรียกว่าบอร์ด (Board) ต่าง ๆ ขึ้นมา เช่น มิลค์ บอร์ด (Milk board) หรือว่าเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพวกชนสัตว์ คือชนแกะต่าง ๆ เหล่านี้ แต่ละกิจการของเกษตรกรนั้น ล้วนแต่มีการใช้บอร์ดนี้เป็นเครื่องควบคุมในการที่จะให้มีการกำหนดจำนวนผลิตตามความต้องการของตลาด หรือว่ามีภาคตกลงกันที่จะให้มีการผลิตตามความจำเป็น ไม่มีการผลิตแข่งกันกันจนกระทั่งราคาตกต่ำ การที่จะให้เกษตรกรได้ร่วมมือกันอย่างจริงจังโดยเกิดเป็นสหพันธ์ และมีการกำหนดวิธีการดำเนินงานที่ถูกต้องซึ่งปรากฏอยู่ในรายงานฉบับนี้ กระผมเห็นว่า เป็นสิ่งที่รัฐบาลน่าจะดำเนินการโดยรวดเร็วที่สุดและเร่งให้เกิดผลประโยชน์ต่อเกษตรกรทางด้านนี้ เพราะฉะนั้นกระผมจึงขอสนับสนุน เรื่องการจัดตั้งสภาการเกษตรขึ้น และขอฝากให้สภาการเกษตรแห่งชาตินี้ได้ดำเนินการโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ในรายงานฉบับนี้ได้รับไปไว้แนบไว้แล้วว่ามีวิธีการที่จะทำได้นี้จะทำอย่างไรบ้าง ตั้งแต่การทำความเข้าใจกับสาธารณชน กระผมมองเห็นอย่างนี้ว่า การที่ไม่สามารถจะจัดตั้งสภาการเกษตรแห่งชาติได้ขึ้น ถ้าเราจะไม่มองให้ลึก ๆ ลงไปจากกรณีที่กระผมได้เคยศึกษาและสลับค้นพิงมาบ้างก็บอกว่า คนกลางไม่ยอมหากให้เกิดสภาการเกษตรขึ้น เพราะถ้าเกิดสภาการเกษตร และเกิดการต่อรองจากทางภาคเกษตรกรรมและคนกลางจะแสวงหาประโยชน์จากเกษตรกรไม่ได้ จากกรณีที่ปล่อยให้มีการผลิตจนกระทั่งเกินปริมาณความต้องการ และในที่สุดผลที่ได้จากการผลิตแล้วมาแข่งขันกันขายก็ทำให้ราคาของผลผลิตของเกษตรกรต้องตกต่ำลง ทำให้รัฐบาลต้องเข้าไปแทรกแซงซึ่งก็ตั้งเสียงประปรายของแผ่นดิน เพราะฉะนั้นถ้าทำให้เกิดความเข้าใจในสาธารณชน ไม่ว่าจะ เป็นคนกลางหรือเกษตรกรให้เข้าใจในปัญหาต่าง ๆ เรื่องนี้แล้วมาช่วยกันทำงานเพื่อกันเองให้เกิด

LIRT

อย่างในปัจจุบันนี้ถ้าถามว่า เราต้องการจะท่ามะม่วงส่งออกต่างประเทศนั้นเราจะทำได้หรือไม่ ที่ปรากฏอยู่ในขณะนี้เราขาดเหลือเกินในการที่จะให้มันผลมะม่วงหรือผลไม้อะไรก็ตามที่จะส่งออกต่างประเทศ เพราะว่าแต่ละบ้านมีกันบ้านละ ๑๐ ต้น ๕ ต้น ๓๐ ต้น แล้วถึงเวลาที่มีคนกลางไปซื้อก็เอามะม่วงต่าง ๆ เหล่านี้มารวมกันเข้า เกเรก็ไม่ได้เท่ากัน คุณภาพของมะม่วงก็ไม่เท่ากันก็ไม่สามารถที่จะให้มันมะม่วงที่ออกไปขายในตลาดต่างประเทศได้ แล้วก็ไม่สามารถจะควบคุมระยะเวลาการผลิตให้มีความสม่ำเสมอได้ ถ้าหากว่าเราใช้ชีวิตการเพาะปลูกที่ละมาก ๆ เช่น การทำสวนมะม่วงที่ละ ๓,๐๐๐ ไร่ ๑,๐๐๐ ไร่ แล้วก็มีการควบคุมการผลิต ถ้าอย่างนั้นผลผลิตก็จะออกมาเป็นผลทางเกษตรกรรม อุตสาหกรรมเกษตรได้อย่างดีมาก ซึ่งจะเป็นการสนับสนุนการหารายได้เข้าประเทศ เพราะฉะนั้นกรมจึงคิดว่า เราจะต้องคิดในเรื่องนี้ให้ชัดเจนว่าการให้ประชาชนมีที่แต่ว่าเป็นที่เล็ก ๆ และต่างคนต่างจะทำควบคุมได้ยากขนาดไหน แต่ถ้าหากว่ามารวมกันเป็นสหกรณ์หรืออะไรเป็นส่วนใหญ่แล้วร่วมกันผลิต ซึ่งอันนี้จะอ้างอิงไปถึงสภาการเกษตรแห่งชาติเหมือนกันว่าจะต้องมีความร่วมกันอย่างไรถึงจะทำให้เกิดผลในการผลิตเป็นปึกแผ่นขึ้นมาได้แทนที่จะแยกกันผลิตอย่างที่เป็นการอยู่ในขณะนี้ ต้องไปกว้างไปไกลไปใช้ความเมื่อก่อนนี่กรมจำได้ว่าเคยรู้จักกับคนที่ทำร้านข้าวหน้าไก่อยู่ที่ห้าแยกพลับพลาไชย วันหนึ่งวิ่งไปประมาณวันราว ๆ เกือบ ๕๐๐ ตัว ถามว่าไปได้มาอย่างไรได้ ๕๐๐ ตัว ก็ปรากฏว่าต้องเอาเรือเอารถออกไปที่ตลาดสี่กั๊กบ้านนั้น ๕๐ ตัว ๓๐ ตัว ถึงจะได้ได้ ๕๐๐ ตัว ในทุก ๆ วันต้องวิ่งเดิน อย่างปัจจุบันนี้ความเจริญก้าวหน้าการผลิตก็เราสามารถจะซื้อไก่ที่เดียว ๑,๐๐๐ ตัว ๓,๐๐๐ ตัว มาทำก็ทำให้เกิดผลดี นั่นหมายความว่าอุตสาหกรรม การเกษตรที่เกิดขึ้นส่งผลจากการที่ทำกันอย่างเป็นปึกแผ่นแทนที่จะกระจอกกันทำ เพราะฉะนั้นการแบ่งที่ดินให้ราษฎรทำเกษตรกรรมฟังกูแล้วดีก็น่าจะทำอยู่ แต่จะทำกันแค่ไหนและเกษตรกรรมที่จะทำไปเพื่อความเจริญรุ่งเรืองแบบการพัฒนาเกษตร เพื่อให้เกิดการกระจายรายได้ลงข้างจริงจึงจากการหามูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตทางเกษตรนั้น เราจะทำกันอย่างไร ซึ่งรายงานฉบับนี้มีการแนะนำไว้บ้างพอสมควร แต่กระผมคิดว่ายังไม่ลึกพอเกี่ยวกับในเรื่องการที่จะทำให้เกิดการแบ่งรายได้ที่สัมพันธ์กับเกษตรกร เราต้องยอมรับอย่างหนึ่งไม่ใช่ว่าทุกคนมีที่ดินแล้วจะทำอะไรได้ แต่ว่าต้องมีปัจจัยหนุนหลังอีกมาก ไม่ว่าจะเป็นน้ำ ไม่ว่าจะเป็นปุ๋ย ไม่ว่าจะเป็นเงินอุดหนุนต่าง ๆ ซึ่งสมัยโบราณเราจะเห็นได้ว่าตามบ้านนอกบ้านนาจะมีคหบดีที่ให้มีผ้า ให้มีมน้ำปลา หรือว่าให้สัมพันธ์ของใช้ต่าง ๆ แก่เกษตรกร

LIRT

ว่าไม่มี เพราะฉะนั้นไม่แปลกอะไรที่พอสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ไหลลงไปสู่คลองคูน้ำ เนื่องจากน้ำเหลืองนั้นก็น้ำได้ง่าย เพราะฉะนั้นสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ก็จะเป็นที่ให้เกษตรกรไม่สามารถที่จะทำงานได้ตลอดปี ขณะที่ทำงานได้เต็มที่ก็ยังไม่ค่อยพอจะกินอยู่ด้วย ทำได้เพียงปีละ ๓ - ๓ เดือนจะพอกินได้อย่างไร แล้วคน ๘๐ เปอร์เซ็นต์ของประเทศเป็นเกษตรกร แล้วบอกว่าเกษตรกรเป็นพื้นหลังของประเทศไทยเมื่อเราไม่ช่วยกันอย่างจริงจังแล้วบ้านเมืองจะอยู่รอดได้อย่างไร ทุกคนก็ต้องเข้ามาอยู่กรุงเทพฯ เป็นกรรมกร เป็นลูกจ้างอย่างทุกวันนี้ ชีวิตตามแม่น้ำลำคลอง การเกษตรเป็นวิถีชีวิตของคนไทย เป็นวัฒนธรรม เป็นวิถีชีวิต เรามีนับแต่ไม่เคยปฏิบัติให้มีมาตรการที่เข้มแข็งจริงจัง กระหม่อมคิดว่าถ้าคณะกรรมการชุดนี้ซึ่งปฏิบัติจนมาดีแล้วได้เพิ่มการแนะนำให้เป็นมาตรการที่เข้มแข็ง ให้รัฐบาลสามารถนำไปปฏิบัติได้โดยไม่ต้องไปพิจารณามากนัก เพราะกระหม่อมคิดว่าถ้าจะไม่ได้รับการพิจารณาจะเป็นเพียงคำปรารภต่อไป กระหม่อมคิดว่าถ้าคณะกรรมการมีโอกาส มีเวลาด้วยความสามารถของท่านได้พิจารณาเสนอแนะให้เป็นมาตรการซึ่งนำไปปฏิบัติได้โดยจะเป็นพระคุณอย่างยิ่งต่อเกษตรกรและบ้านเมือง กระหม่อมขอขอบคุณครับ

ประธานวุฒิสภา : เชิญคุณวิษณุครับ

นายวิษณุ เครืองาม : ท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระหม่อมต้องขอแสดงความชื่นชมต่อคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์เป็นอันมากที่ได้กรุณาศึกษาเรื่องสำคัญ ๒ เรื่องจนสำเร็จเป็นรายงานการศึกษาที่สมบูรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งก็คือในรายงานการศึกษาฉบับที่ ๒ เกี่ยวกับการจัดตั้งสภาการเกษตรแห่งชาตินั้น กระหม่อมเชื่อว่าข้อมูลรายละเอียดและความคิดเห็นต่าง ๆ ที่ปรากฏในรายงานนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อรัฐบาลในการที่จะนำไปใช้ปรับปรุงสำหรับการบริหารราชการแผ่นดิน หรือการออกกฎหมายต่อไป นอกจากนี้กระหม่อมเชื่อว่าจะเป็นประโยชน์ต่อประมุขวุฒิสภาของเราด้วยตนเองเป็นอย่างมาก เมื่อวันหนึ่งว่าพระราชบัญญัติสภาการเกษตรแห่งชาติจะต้องมาถึงสภาฯ นี้ เพราะเท่ากับว่าเราได้มีการศึกษาเตรียมการข้อมูลไว้อย่างละเอียดรอบคอบที่ได้แล้ว และกระหม่อมเข้าใจว่าในภาพรวมของการที่จะให้องค์การภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในองค์การต่าง ๆ นั้น หลังจากที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติท่านหนึ่งของภาคเอกชนนามคือ ท่านพิชิต วาสนาส่ง ได้ปรารภนั้น คณะกรรมการการเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมกำลังศึกษาอยู่ในเรื่องนี้ ว่าจะหาทางทำให้ภาคเอกชนเข้ามาร่วมกลุ่มกันเพื่อจัดตั้งเป็นองค์กร ไม่ว่าจะในลักษณะของหลักการค้า สภาอุตสาหกรรม สภาการเกษตร สภาการท่องเที่ยว หรืออื่นใดโดยวิธีใด เชื่อว่ารายงาน

LIART

การศึกษาคณะจะเสด็จเข้าเฝ้าขอพบในเย็นวันหนึ่ง อย่างไรก็ดีตามกำหนดที่เคารพในราชวงษาณ ฉบับที่ ๓ นั้น คณะกรมเจ้าข้าจึงมีข้อคำบางคำ แม้จะเป็นข้อคำเล็กน้อย แต่คงอาจจะลดความเคารพตามคณะ กรมมาธิการส่วนหนึ่ง เกี่ยวกับปรับปรุงข้อคำบางส่วนให้รัดกุม เพื่อจะได้ผลสัมฤทธิ์ตามประสงค์ของข้าพเจ้าหรือไม่ หลังกวโรยหน้า ๑๘ คณะกรมเจ้าข้าจึงจะเป็นการฉันทน์ลงไปเท่าที่เห็นเอง ในหน้า ๑๘ ของราชวงษาฉบับที่ ๓ เกี่ยวกับสภาการเกษตรแห่งชาติ ในย่อหน้าที่ ๕ ก็บอกไว้ ส่วนเนื้อที่นักวิชาการไม่เห็นด้วยกับสภาการเกษตรแห่งชาติฉบับนี้ คณะกรมเจ้าข้าจึงไม่เห็นด้วยกับว่าพระราชบัญญัติสภาการเกษตรแห่งชาติฉบับนี้ แล้วจึงลงไปได้ก็ปรารถนาหนึ่งก็คือ เพราะมีเดกษณ์เข้ามาเป็นการมการอยู่ด้วยนั้น พระราชบัญญัติสภาการเกษตรแห่งชาติฉบับนี้เห็นเหตุผลว่า เจ้าข้าว่าคงคำว่า ร่าง ร่างพระราชบัญญัติสภาการเกษตรแห่งชาติฉบับนี้ให้เหตุผลว่า คณะกรมจะคัดค้านหนึ่งสี่ในหน้า ๑๘ กับหน้า ๑๖ ก็ได้มีการพูดว่า การจัดตั้งสภาการเกษตรแห่งชาติในเวลาที่ผ่านมาไม่ประสบความสำเร็จนั้น ส่วนหนึ่งก็เนื่องมาจากกาที่รัฐไม่ให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน ไม่ทำให้รัดกุมทั่วสาบทั่วเกษตรกรรมตั้งแต่ตั้งจึงเกิดกระแสการต่อต้านขึ้น ซึ่งก็เป็นความจริง แต่คณะกรมว่าข้อคำบางข้อข้อคำบางข้อของเนื้อหาจะไปสะเหตุเหตุผลสาเหตุใจเกษตรกรนั้น แล้วจะทำให้เกิดกระแสต่อต้านขึ้นโดยที่เรานี้ไม่ได้ตั้งการนี้ขึ้นก็สี่ในหน้า ๑๘ ข้อ ๓ เพื่อท่านพูดกันว่า รัฐควรเร่งสร้างภูมิปัญญาให้แก่เกษตรกรโดยสภาผ่านสถาบันเกษตรกร ในข้อ ๕.๓ ได้พูดอยู่หลายแห่งว่า เกษตรกรควรมีภูมิปัญญา รัฐต้องช่วยกันสร้างภูมิปัญญาเรื่องพัฒนา ภูมิปัญญา ซึ่งความจริงคำว่า ภูมิปัญญา นี้ใช้กันอยู่โดยทั่วไป เช่น เวลาเราพูดถึงคำว่า ภูมิปัญญาชาวบ้านแต่คณะกรมไม่แน่ใจว่าเพื่อเราเอา คำว่าภูมิปัญญามาใช้ในข้อ ๕.๓ นี้จะทำให้เกิดความ รู้สึกขึ้นมาว่าเป็นการปลดแอกประการใดหรือไม่ ทั้ง ๆ ที่คณะกรรมการวิชาการไม่ได้มีเจตนาอย่างนั้นเลย เพราะฉะนั้นเพื่อให้สัมพันธ์กับคณะกรรมการได้ตั้งข้อสังเกตไว้ ย่อข้อ ๕.๑ แล้วว่าไม่อย่างจะให้มีการแก้ข้อคำด้านจากบุคคลทั่วไป โดยเฉพาะเกษตรกรเองในการจัดตั้งสภาการเกษตรแห่งชาติ คณะกรมจึงขอ เวียนหาวิธีทำนุพระยาน คณะกรมมาธิการว่าจะเห็นไปข้อหรือไม่ในข้อ ๕.๓ นี้ ทุกแห่งที่มีคำว่า ภูมิปัญญา นั้น เนื่องจากคำนี้ยังไม่เป็นที่เข้าใจกันสิ้น เจตนาที่ข้าพเจ้าไปถามว่าจะใช้กันอยู่ในบางวงการ หากจะเปลี่ยนเสียใหม่เป็นคำใด ความรู้ความเข้าใจ หรือความรู้ความสามารถ บางทีความรู้ความเข้าใจนั้นน่าจะชัดเจนดีกว่า เพราะปรากฏอยู่ในประมวล ๗ - ๘ แห่งข้อ ๕.๓ นี้ก็น่าจะได้ผลสัมฤทธิ์ความมุ่งหมายของคณะกรรมการมากรั้ง จึงขออนุญาตเขียนหรือทำนุขอในพระคุณ

ประธานวุฒิสภา : ท่านกรรมาธิการเห็นเป็นอย่างไรที่มีผู้เสนอ

นายศุภช กิ่งเกตุ (ประธานคณะกรรมการ) : กราบเรียนท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ สำหรับในการที่จะชอนักด้อยค่านั้นทางคณะกรรมการอินต๊ะที่จะรับเอาไปแก้ไข แล้วก็จะปรับปรุงเพิ่มเติมตามที่ท่านสมาชิกวุฒิสภาผู้ทรงเกียรติได้ให้คำแนะนำไว้ขอบพระคุณครับ

ประธานวุฒิสภา : ตกลงนักตามที่ท่านสมาชิกเสนอขอครับ เชิญคุณบุรพา

นายบุรพา กิตติภกร : ท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ กระผม บุรพา กิตติภกร กระผมได้อ่านรายงานของคณะกรรมการกฤษฎีกาโดยตลอด และก็ไม่มีความคิดเห็นขัดแย้งกับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ แต่กระผมมีข้อสังเกตและข้อสงสัยบางอย่างในเรื่องของตัวเลข ซึ่งกระผมคิดว่าน่าจะมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพิจารณาโฆบายของรัฐบาล คือตัวเลขที่ใช้กันความที่ได้มีสมาชิกวุฒิสภาหลายท่านได้พูดถึงว่ามีประชาชนชาวไทยเป็นเกษตรกรถึง ๕๐ เปอร์เซ็นต์ แต่ตัวเลขในรายงานของคณะกรรมการใช้ตัวเลข ๖๕ เปอร์เซ็นต์ ตัวเลขที่กระผมไม่ทราบว่าเป็นตัวเลขที่แน่นอนแค่ไหน คือจากการที่กระผมได้ดูตัวเลขผลผลิตมวลรวมของประชาชาติ คือ จีดีพี (GDP) ตามตัวเลขของธนาคารแห่งประเทศไทยปี ๒๕๓๕ ผลิตกันจากการเกษตรเพียง ๑๑.๕ เปอร์เซ็นต์ของผลผลิตทั้งหมดรวมของประเทศ ซึ่งจำนวนนี้รวมตัวเลข ๑.๕ เปอร์เซ็นต์ ซึ่งเป็นผลผลิตที่ปรวม ซึ่งในหลายประเทศนั้นการปรวมเขาไม่นับเป็นเกษตรกรรม ซึ่งในปี ๒๕๓๖ ๒๕๓๗ ส่วนนี้ก็จะลดลงไปอีก และกระผมเชื่อว่าในปัจจุบันนี้อาจจะไม่ถึง ๑๐ เปอร์เซ็นต์ของผลผลิตทั้งหมดรวมของประชาชาติ คือถ้าเราคิดว่าผลเมือง ๕๐ เปอร์เซ็นต์เป็นเกษตรกรรมก็หมายความว่า ๕๕ เปอร์เซ็นต์ของผลเมืองผลิตได้เพียง ๑๐ เปอร์เซ็นต์ของผลผลิตทั้งหมดรวมของประชาชาติหรือว่าถ้าชาร์ท (Chart) ตัวเลขของคณะกรรมการคือ ๖๕ เปอร์เซ็นต์ อีก ๓๕ เปอร์เซ็นต์ผลิตได้ถึง ๕๐ เปอร์เซ็นต์ของผลผลิตทั้งหมดรวมของประชาชาติ ซึ่งตัวเลขนี้ถ้าไม่คิด น่าจะแสดงว่า อัตราการผลิต หรือ โพรดักทิวิตี (Productivity) ของเกษตรกรของเราน่าจะสูงมากเลย คือถ้าเป็นอย่างนั้นแล้วไม่สามารถที่จะปรับปรุงได้ ก็เกือบจะพูดได้ว่าเราน่าจะเลิกทำเกษตรกรรมโดยสิ้นเชิง แล้วหันมาทำอย่างอื่นซึ่งจะมีอัตราการผลิตที่สูงกว่า แต่จากกรรมาที่กระผมเคยดูตัวเลขอัตราการผลิตของประเทศต่าง ๆ เฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้ว อย่างประเทศอเมริกาก็เป็นตัวเลขที่แสดงว่าอัตราการผลิตของเกษตรกรเรานั่นค่าจริง ๆ ของประเทศอเมริกาส่งกว่าเราเป็นสิบ ๆ เท่า ซึ่งอันนี้กระผมคิดว่าเป็นเรื่องที่น่าสนใจอย่างยิ่ง

คิดถ้าเราคิดจะปรับปรุงเกษตรกรรมของเรา ก็คงจะต้องมีการวิเคราะห์ให้ถี่ถ้วนว่าปริมาณ
ในภาคที่ ๖ และอัตราการผลิตของเกษตรกรรมของเราถึงต่ำอย่างมากที่สุดถึงขนาดที่กว่า
๕๐ เปอร์เซ็นต์ หรือ ๖๕ เปอร์เซ็นต์ของแรงงานส่วนการผลิตได้เพียง ๑๐ เปอร์เซ็นต์
ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประชาชาติ กระผมมีข้อสังเกตเพียงเท่านี้ครับ

ประธานวุฒิสภา : เชิญคุณวิชัย

นายวิชัย ใหญ่ขาวเงินผล : ทราบเบื้องต้นท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ
คณะ วิชัย ใหญ่ขาวเงินผล ท่านประธานวิชัย กระผมมีความยินดีชมในรายงานของ
คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งได้ศึกษารายงานไว้ถึง ๓ เดือน และเป็นเรื่อง
ซึ่งน่าสนใจทั้งสิ้น กระผมเองอยากจะทำให้ข้อสังเกตเพิ่มเติมซึ่งทางคณะกรรมการก็ได้
นำไปพิจารณาประกอบเพื่อจะได้มีการศึกษาเพิ่มเติมต่อไป ในเบื้องต้นกระผมมีข้อเสนอ
แนวคิดที่ว่าเราจะต้องพัฒนาเกษตรกรรมไปสู่เกษตรกรรมแบบยั่งยืน ถ้าที่ผ่านมานั้นเราคงจะ
ได้เห็นว่าคนที่อยู่ในภาคการเกษตรนั้น เมื่อถึงได้ทำการเกษตรต่อไปนานมากขึ้นเท่าไรก็จะ
มีแต่ความยากจนมากขึ้นเท่านั้น จนทำให้มี เองงานของสภาที่นักวิจิตรในการพัฒนาประเทศ
ที่ชี้ให้เห็นว่าต้องวางความแตกต่างทางวางรายได้ระหว่างกลุ่มคนที่รับกับกลุ่มคนที่ส่งนั้น
ได้ข้อสรุปจาก ๖๓ เท่าเป็น ๑๖ เท่า เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าเราไม่เร่งช่วยเหลือแก้ไข
ปัญหาของเกษตรกร ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่ยากจนที่สุดในประเทศแล้วเราจะไม่สามารถแก้ไข
ปัญหาช่องว่างของการกระจายรายได้ของประเทศได้ การที่จะทำการเกษตรแบบยั่งยืน
หมายความว่าจะต้องช่วยให้เกษตรกรนั้นมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นและสามารถจะมีชีวิตความเป็นอยู่
ที่ดีขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นซึ่งมันมีสิ่งที่เป็นเงื่อนไขที่เราจะต้องเข้ามาช่วยกันแก้ไขปัญหานี้
ใน ส่วนที่ ๓ เกี่ยวกับข้อถ้อยเรื่องของสภาการเกษตรแห่งชาติ กระผมขอจะชี้ให้เห็นว่าการ
ที่สภาการเกษตรแห่งชาตินี้ยังมีปัญหา ไม่สามารถดำเนินการพระราชบัญญัติออกมาใช้บังคับได้
ก็เพราะว่า เรายังนั้นยังไม่เข้าใจถึงสิ่งที่เรียกว่าภาระหน้าที่ของสภาการเกษตรแห่งชาติ
ทั้งที่วิงแล้วสภาการเกษตรแห่งชาติเป็นเพียงแค่อย่างกับคนหนึ่ง ซึ่งจะทำให้เกิดผล ๓ อย่าง
อย่างหนึ่งก็คือทำให้เกิดบทบาทร่วมกับมาจากผู้ซึ่งปฏิบัติที่มีอยู่ต่างกระบวน การ
ต่างองค์การ และต่างสถานะ และประการที่ ๓ ก็คือก่อให้เกิดแก่คนของผู้ซึ่งมีส่วน
เกี่ยวข้องเข้ามาเกี่ยวข้องในสภาการเกษตรแห่งชาติ ซึ่งใน เรื่องของการมีผู้นำนั้นเราก็ยังมี
ปัญหาอยู่มากกว่าใครจะเป็นผู้แทนของภาคการเกษตร หรือเกษตรกรในกลุ่มต่าง ๆ แม้ว่าจะ
มีความพยายามที่ตนว่าจะแบ่งประเภทของภาคการเกษตรออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ มีตัวแทนเข้ามา

L I R T

รับผิดชอบอยู่ในสภากาชาดแห่งชาติ แต่เรื่องนั้นก็ยังไม่เป็นที่ชัดเจน แล้วจึงไปกล่าววันนี้ก็คืออำนาจหน้าที่ของสภากาชาดแห่งชาติ ซึ่งจะสามารถแก้ไขให้ทราบดี เพราะจึงจะต้องขึ้นอยู่กับกระทรวง ทบวง กรมอื่น อย่างที่เราพูดถึงว่าการเกษตรนั้นอยู่ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แต่พอจะพูดถึงเรื่องของสินค้าที่ก็ไปอยู่ที่กระทรวงพาณิชย์ แต่พูดถึงการตลาดก็ไปอยู่ที่กระทรวงพาณิชย์ ซึ่งถ้าหากว่าเราจะรวมองค์การทั้งหลายเข้ามาไว้ด้วยกันนั้นคงไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะฉะนั้นเรื่องของสภากาชาดแห่งชาตินั้นก็คงจะต้องมีองค์การอื่นเข้ามาเสริมสนับสนุน แล้วต้องมีปัจจัยที่เข้ามาว่าทำให้เกิดกลไกการตลาดที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพที่คณะกรรมการได้พูดถึงเรื่องของตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ซึ่งน่าจะช่วยให้บทบาทของสภากาชาดแห่งชาตินั้นเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในส่วนที่ ๓ ก็คือเรื่องของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้ ในเรื่องนี้เป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก เพราะป่าไม้ในเมืองไทยเรานั้นลดน้อยลงไปทุกที ขณะนี้ราคาดังรมรงค์ให้ภาคเอกชนได้เข้ามาช่วยในการปลูกป่า ธนาคารพาณิชย์หลายแห่งได้รับการร้องขอให้เข้ามาปลูกป่าด้วยเงินไม่ต่ำกว่า ๑๐๐ ล้านบาท ๓๐๐ ล้านบาทขึ้นไป ซึ่งจะต้องปลูกป่าไปจำนวนหลายหมื่นไร่ ซึ่งในแวดวงของผู้ซึ่งเข้ามาร่วมสนับสนุนในการปลูกป่านั้นก็พูดกันว่าสินค้าที่จะเข้าไปร่วมในโครงการการปลูกป่า เพราะว่าในไทยภาคที่เป็นการเฉลิมฉลองการครองราชย์ครบ ๕๐ ปีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็เป็นมติดั้งเดิมที่เราจะเข้ามาร่วมในการแก้ไขปัญหาค่าความเสื่อมโทรมของป่าในประเทศ แต่สิ่งซึ่งเห็นกันก็คือว่าถ้าได้มีการปลูกป่าขึ้นไปแล้วครบระยะเวลา ๓ ปี ต้นไม้ได้โตขึ้นพอสมควร แต่มีการจ้างคนเข้ามาปลูกป่าด้วยงบประมาณไม่น้อยกว่า ๓,๐๐๐ บาทต่อไร่ เมื่อปลูกป่าเสร็จแล้วได้มอบป่าเหล่านี้ให้กับรัฐบาล ให้กับกรมป่าไม้แล้วจะมีหลักประกันอะไรที่จะยืนยันได้ว่าป่านี้จะคงอยู่ต่อไปจนที่ปลูกป่าก็อาจจะหมดไปอีก อีก ๑๐ ปีข้างหน้าเราอาจจะต้องมาพูดกันเรื่องของการปลูกป่าอีกหรือไม่ ซึ่งอันนี้ก็เกี่ยวพันมาถึงนโยบายด้านป่าไม้ของประเทศที่รัฐบาลพยายามที่จะเอาป่าสงวนแล้วบอกว่าเป็นป่าเสื่อมโทรมเอาไปจัดสรรให้เอกชนที่เป็นผู้ปลูกป่าได้ครอบครองแล้วบางทีก็ไม่ใช่ผู้ปลูกป่าแต่มาใช้ประโยชน์ที่เราเรียกว่าได้ประโยชน์จาก ส.ป.ก. ๕-๐๑ ซึ่งอันนี้ก็คงเป็นประเด็น ซึ่งรัฐบาลจะต้องพูดให้ชัดเจนว่านโยบายในเรื่องนี้เป็นอย่างไร ยังมีนโยบายที่จะให้ป่าสงวนเหล่านี้ไปจัดสรรให้กับเอกชนอีกหรือไม่ ซึ่งในที่สุดแล้วทั้งหมดจะคาดการณ์ได้ लेकरทำนุปรธานว่าป่าในเมืองไทยก็จะเหลือน้อยลงทุกที แล้วในที่สุดเราก็จะกลับมาสู่วงจรใหม่ก็คือต้องมาร้องขอกันใหม่ ให้เอกชนเข้ามาช่วยในการปลูกป่ากัน

อีกแล้วไปนั้น เมื่อผมไปได้กับรัฐบาลแล้วก็จะดูสภาพสุขภาพไปอีก อย่างนี้ก็หวังไปส่วนมากจะ
 แก้ไขปัญหาไปไม่ของประเทศได้ กระผมเห็นด้วยกับข้อคิดเห็นของคณะกรรมการว่าถ้าหาก ที่
 วิจารณ์จะต้องเพิ่มมาตรการในการดูแล เพิ่มบุคลากรให้เพิ่มจวนมากขึ้น แต่ในแง่สุดท้ายจะ
 เห็นว่าดีกับเจ้าหน้าที่ ซึ่งก็เป็นผู้ปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายนั้น กระผมเห็นว่า เป็นเป็น
 การมาพิจารณาผู้ในคณะ เช่น กรรมการวิสามัญศึกษาว่า เขารับมโหฬารไปไว้กับกฎหมาย และ
 เรื่องของกฎหมายไปไม่ ก็เป็นเรื่องซึ่งนำมาพิจารณา ก็ได้พบกลวิธีหลายอย่างด้วยกัน
 คำกล่าว คือ เห็นว่ามีการปล่อยปละละเลย แต่ลึกๆเข้าไปก็กลายเป็นไปเลือกวิธีการยกคำกล่าว
 ไปแทนสิ้นแล้ว หัวข้อคือข้อนี้ หัวข้อคือของนายทุน หรือข้าราชการอื่นซึ่งผู้ที่ไม่ต้องการ
 เข้ามาคำกล่าว นายกรัฐมนตรีเห็นว่าไปไม่ได้ไปส่วนนี้ที่ข้อนี้ด้วย ส่วนนายจะใส่เรื่องไม่
 เหลือคือมีของกองกลาง ไม่ได้เลยในส่วนนี้ตั้งแต่ ส่วนที่ไปไม่ มีอีกแล้วๆ ก็ยังถามว่าไปขึ้น
 ส่วนแทน หรือถ้ามีการนำไม่จากไปนั้นซึ่งไม่ได้รับสัมปทานมาตั้งแต่ก่อนแล้วจึงได้รับสัมปทาน
 สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ต้องมีเจ้าหน้าที่ซึ่งร่วมรับผิดชอบด้วย แต่ว่าไม่เกี่ยวข้องการเดินสายหรือว่า
 จริงจริง ไปในเมื่อถึงไทยก็ต้องสูญหายไปทุกที เพราะฉะนั้นแล้ว เขาก็จะดูกฎหมาย
 เกี่ยวกับไปไม่ได้แล้ว กระผมจะขอถามว่าเมื่อคณะกรรมการว่านายจะใส่เรื่องไปถึงมีการปฏิบัติ
 ว่าเป็นไปตามกฎหมายด้วย เพราะในที่นี้ผมเห็นว่ากรรมการนั้นไปไว้ซึ่งสิ่งนั้นแล้ว เป็น
 ซึ่งมีความสำคัญที่สุดที่จะสามารถไปให้ผู้อื่นไปประเทศอื่นให้เข้าไปในเขตแดน ผมขอ
 สิ้นสุดข้อนี้หนึ่งสำหรับงานของคณะกรรมการ และเห็นว่าเจ้าหน้าที่ซึ่งเกี่ยวข้อง
 เรื่องของการนัดตามดูแลการไปบังคับของกฎหมายนี้จะได้นักสังเกตต่าง ๆ ของ
 คณะกรรมการไปไว้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างกับโอกาสของ
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์คนใหม่ ซึ่งได้เข้าจับหน้าที่มาเป็นเวลาหลายวัน
 แล้วน่าจะไต่สวนถึงนโยบายเกี่ยวกับไปไม่ได้ด้วย และก็มีปฏิบัติให้เกิดผลประจักษ์อย่าง
 เห็นที่ข้อนี้ที่สุด ขอพระคุณรับท่านประชาชน

ประธานวุฒิสภา : กรรมการข้าราชการที่แจ้งอะไรใหม่ครับ

นายอุทก กิ่งเกตุ (ประธานคณะกรรมการ) : ไม่มีครับ

ประธานวุฒิสภา : ไม่มีอะไรครับ เมื่อไม่มีท่านผู้ใดอภิปรายแล้ว ก็เป็นอันไป

อภิปราย ก็รับทราบรายงานของคณะกรรมการมาอีก กรณีโดยที่กรรมการมีข้อสังเกต เรื่อง
 ในทำรายงานของแต่ละเรื่อง ซึ่งถ้าที่ประชุมเห็นสมควรก็จะเสนอไปทั้งรัฐบาลเพื่อ
 ดำเนินการต่อไป ผมมีเรื่องเรียนหาหรือคณะกรรมการอีกว่า มีมาสองวัน ๑ วันด้วยเรื่อง

รายงานนี้ ที่มีคำว่า ภาคผนวก ๑ ข้อเสนอแนะแนวทางปรับปรุงนโยบายป่าไม้แห่งชาติ
 คำนึงท่านกรรมาธิการถือ เป็นข้อเสนอแนะที่จะให้ส่งไปยังรัฐบาลด้วยหรือไม่ หรือว่าเป็น
 แต่เพียงรายงานเป็นภาคผนวกเท่านั้น

นายสุทนต์ กิ่งเกตุ (ประธานคณะกรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธาน
 วุฒิสภา สำหรับในเรื่องภาคผนวกนั้น ทางคณะกรรมาธิการต้องการที่จะส่งให้รัฐบาล
 เช่นเดี๋ยวนั้น

ประธานวุฒิสภา : ก็เป็นอันว่ามีข้อเสนอแนะ ๘ เรื่อง ซึ่งถ้าที่ประชุม
 เห็นชอบด้วยก็จะได้ส่งไปยังรัฐบาล ผมจะขอมติจากที่ประชุมว่าจะเห็นชอบด้วยกับ
 ข้อเสนอแนะทั้ง ๘ เรื่องหรือไม่ ท่านผู้ใดเห็นชอบด้วย กรุณาทักมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกรายมือเป็นส่วนมาก)

ประธานวุฒิสภา : ขอบคุณครับ ท่านผู้ใดไม่เห็นชอบด้วย

(ไม่มีสมาชิกรายมือ)

ประธานวุฒิสภา : ไม่มี ขอบคุณกรรมาธิการครับ

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องที่ค้างพิจารณา ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๖ เรื่องที่เสนอใหม่ ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๗ เรื่องอื่น ๆ ไม่มี

วันนี้หมดระเบียบวาระการประชุมแล้ว ขอขอบคุณท่านสมาชิกทุกท่านที่กรุณา
 ประชุม โดสที่บ่าสนี่ ๑๓.๓๐ นาฬิกา จะมีการประชุมรัฐสภา และเพื่อไม่ให้ท่านต้อง
 เดินทางออกไปหาอาหารรับประทาน ทางสภาได้จัดอาหารไว้ที่ห้องรับรองชั้น ๓ อาคาร
 รัฐสภา ๒ เพราะจะเห็นขอเชิญท่านไปรับประทานอาหารที่นั่นได้ ขอขอบคุณผมของญาติประชุม
 ครับ

เลิกประชุมเวลา ๑๐.๕๐ นาฬิกา

พระราชกฤษฎีกา
เปิดประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา
พ.ศ. ๒๔๓๘

(พระปรมาภิไธย ภูมิพลอดุลยเดช ปรา.)

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๓๘
เป็นปีที่ ๕๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริว่า ตามที่ได้ตราพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา พ.ศ. ๒๔๓๗ ตั้งแต่วันที่ ๕ มกราคม พ.ศ. ๒๔๓๘ นั้น บัดนี้สมควรจะเปิดประชุมได้แล้ว

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๒๙ มาตรา ๑๓๓ และมาตรา ๑๓๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาเปิดประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา ตั้งแต่วันที่ ๕ มกราคม พ.ศ. ๒๔๓๘

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย
นายกรัฐมนตรี

ผู้จัดทำรายงานการประชุม

ศิริลักษณ์ แซ่ตั้ง	ดวงกฤษณ์ ทามะลี
สำราญ นนทบุรี	นงเยาว์ มาลัยกัณฑ์
กฤษณ์ แก้วสุโข	สมบูรณ์ ชำนาญแฉวี
สาทุกะ ปณิธานอม	กัญจรัตน์ คุณทวีทรัพย์
ศุภลักษณ์ โอภาสพินิจ	สิริธรรมา ศตะกัณฑ์
ฉวีวรรณ โชคินันท์	มธุรี แก่นสาร

คณะกรรมการการตรวจการปกครอง และพิทักษ์สิทธิประโยชน์ของประชาชน

ลำดับที่	รายชื่อคณะกรรมการ	ตำแหน่ง
๑.	พลอากาศโท กษม	ประธานคณะกรรมการ
๒.	พลเอก วิชัย	รองประธาน คนที่ ๑
๓.	พลเอก ประเสริฐ	รองประธาน คนที่ ๒
๔.	นายโพธิ์	เลขาธิการคณะกรรมการ
๕.	นายมานพ	รองเลขาธิการคณะกรรมการ
๖.	พลเรือโท เกษมศักดิ์	กรรมการ
๗.	พลตรี มานพ	กรรมการ
๘.	พลเรือตรี ประสงค์	กรรมการ
๙.	พลเอก วิชัย	กรรมการ
๑๐.	พลตรี มานพ	กรรมการ
๑๑.	พลโท กษม	กรรมการ
๑๒.	พลเอก โพธิ์	กรรมการ
๑๓.	พลเอก ประสงค์	กรรมการ
๑๔.	พลตรี เกษมศักดิ์	กรรมการ
๑๕.	พลเรือเอก สุทธิ	กรรมการ
๑๖.	พลอากาศเอก สุทธิ	กรรมการ
๑๗.	พลเรือโท สุทธิ	กรรมการ

โดย พลเรือโท วิชัย เกษมศักดิ์ ประธานกรรมการ

สภาวัฒนธรรมไทย
จังหวัด... (ศูนย์ศึกษาวิจัยและส่งเสริม)
วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓

